

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 1-2/2020. SIJEČANJ - VELJAČA

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar
tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: izdavstvo@zadarskanadbiskupija.hr

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, don Damir Šehić, Ines Grbić, prof

Fotografije: Ines Grbić; Računalni slog: don Šimun Šindija

Tisak: IT CENTAR - BIOGRAD

Slika na naslovnoj stranici: Četri zadaarske crkve: katedrala sv. Stošije, crkva sv. Krševana, crkva sv. Šime i crkva sv. Marije

Posveta novoizgrađene župne crkve bl. Alojzija Stepinca na Bilom Brigu 8. veljače 2020.

Draga braćo svećenici,

Vrijeme u kojem živimo doista je teško i izazovno, posebice za nas biskupe i svećenike koji nosimo teret pastoralne odgovornosti za povjerene duše. Ovo nas stanje podsjeća na godine rata prije četvrt stoljeća od čega mi, koji smo to vrijeme proživjeli, nosimo još njegove ožiljke i na duši i na tijelu. No, ovo "virusno doba" još je teže jer ne vidimo neprijatelja. Ali, dobro osjećamo njegove posljedice kako u našoj Domovini, tako i diljem Europe i svijeta. Zadnjih nekoliko tjedana u Italiji je preminulo nekoliko tisuća ljudi i 22 svećenika kao žrtve ove nemile zaraze.

U tom vidu imamo dužnost kao kršćani vjernici pokazati brigu i solidarnost s našim bližnjima i učiniti sve da se sprijeći širenje „korona virusa“. Isto tako imamo dužnost i obvezu pratiti i poštivati odredbe onih koji na nacionalnoj razini donose propise, odredbe i zakone u vidu zaštite i prevencije. Nama, koji vodimo brigu o povjerenim dušama i hranimo ih Riječju Božjom i Svetim sakramentima, kao i našim vjernicima nije lako prihvati ove nagle promjene, koje nadamo se i vjerujemo neće dugo trajati. No, imamo šansu, braćo svećenici, iskoristiti ovu krizu pa ovoj kušnji usprkos biti „u nadi radosni, u nevolji strpljivi, a u molitvi postojani“, kako je svojedobno tješio Rimljane apostol Pavao (usp. Rim 12,12). Neka nam ta radost, strpljivost i postojanost u molitvi, postu i djelima ljubavi bude i ostane snažno obilježje i ovoga korizmenog vremena.

Odredbe HBK koje su stupile na snagu 19. ožujka 2020. ograničile su naše pastoralno djelovanje i u neku ruku udaljile nas tjelesno od povjerenih duša. No, to nas sada mora još više približiti njima: U molitvi, brizi i duhovnoj povezanosti koja u ovoj kušnji ima biti još intenzivnija. Kako i na koji način, kad se ne smijemo okupljati i sakramente slaviti? Evo, nekih poticaja i prijedloga.

Jučer sam na radio Zadru „otvorio“ rubriku „duhovnog nadahnuća: Ohrabri se, Božji narode, i prevencijom i molitvom“ koja će u određeno vrijeme biti emitirana svaki dan kao naša duhovna potpora svim ljudima, posebice onima koji su u strahu i panici. Emisija će nakon toga biti postavljena i na našu Nadbiskupijsku stranicu pa će se moći preslušati putem mobitela ili računala.

Obustava i odgoda naših pastoralnih aktivnosti ne znači „obustavu“ naše brige i skrbi za povjerenе duše. Dapače, sada im valja biti bliže nego ikada. Ako se zbog zdravstvene predostrožnosti mnogo toga otkazuje i zatvara, valja imati na umu kako ima puno stvari koje nisu otkazane:

Nisu otkazani ni sunce, ni glazba, kao ni ljubav niti razgovor. Pogotovo nisu otkazani nada i molitva koje nas nose i krijepe u životu. Stoga, iskoristimo ovu prigodu pojačati našu ljubav, pažnju i empatiju prema drugima, posebice prema najbližima. Otkrijmo ponovno ljepotu prirode, tišine i glazbe, a posebice osobne i zajedničke molitve.

U novonastaloj situaciji puno je toga i zabranjeno: Okupljanje i održava-nje javnih skupova i druge obustave i zabrane. Nije, međutim, zabranjeno „okupljanje“ (povezivanje) putem obavijesnih sredstava koja nam stoje na raspolaganju: telefon, elektronička pošta, internet, face, tweet i drugo.

Župnik će, stoga, interesirati se za svoje vjernike i odvojiti vremena pa dnevno nazvati određeni broj vjernika (ili uputiti pozdrav i riječi ohrabre-nja putem telefona, emaila, facea, whatsupa...), pozdraviti ih i upitati za zdravlje, za potrebe i drugo. Posebice će se interesirati za one koji su pod stresom i u strahu, ili su na rubu. To je prigoda da ih se ohrabri, potakne, pozove na molitvu

i međusobnu podršku, te preporuči u svoje molitve.

Obustava i odgoda naših pastoralnih aktivnosti ne znači „obustavu“ naše katehetske i odgojne obveze. U tom vidu župnici će ostati povezani sa svojim vjeroučenicima pa tjedno „odrađivati“ lekcije tako da im odrede što imaju pročitati, te ako ima pitanja i zadataka da na njih odgovore i napišu ih. To isto očekuje se i od kateheti koji predaju vjeroučenju u školama da prate svoje učenike iz tjedna u tjedan nalažući im lekcije i zadatke.

Kako slaviti svete Mise i obrede Velikoga Tjedna?

Gledom na slavlja svetih Misa bez zajednice, kao i obrede Velikoga Tjedna i Uskrsa, neka se svećenici dogovore u dekanatu.

Što se tiče liturgije Posvete ulja neće se pozvati svećenike u katedralu.

Draga braćo svećenici,

Nalazimo se pred ozbiljnom kušnjom pred kojom nam je očitovati zauzetost za povjerene duše i solidarnost s ljudima u nevolji. Pretvorimo ovu kušnju i trenutnu krizu u šansu da „u nadi budemo radosni, u nevolji strpljivi, a u molitvi postojani“ kako je svojevremeno poticao svoje Rimljane apostol Pavao (Rim 12,12).

Uz pozdrav i blagoslov od Gospodina,

+ Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Zadar, 20. ožujka 2020.

SVETA STOLICA

»Umjesto Krista zaklinjemo: dajte, pomirite se s Bogom!« (2 Kor 5, 20)

Poruka pape Franje za korizmu 2020.

Draga braćo i sestre,

Gospodin nam i ove godine daje ovo milosno vrijeme priprave da bismo obnovljena srca proslavili veliko otajstvo Isusove smrti i uskrsnuća, stožer našeg osobnog i zajedničkog kršćanskog života. Tome se otajstvu moramo neprestano vraćati duhom i srcem. Naime, ono nastavlja rasti u nama u mjeri u kojoj dopustimo da nas zahvati njegova duhovna snaga i slobodno i velikodušno prionemo uza nj.

1. Pashalni misterij kao temelj obraćenja

Kršćaninova radost izvire iz slušanja i prihvaćanja Radosne vijesti o Isusovoj smrti i uskrsnuću. To je kerygma koja sažima otajstvo ljubavi koja je »tako stvarna, tako istinita, tako konkretna da nam nudi odnos pun otvorenosti i plodnog dijaloga« (Christus vivit, 117). Tko vjeruje u taj navještaj odbacuje laž da naš život potječe od nas samih. On se zapravo rađa iz ljubavi Boga Oca, iz njegove želje da daje život u izobilju (usp. Iv 10, 10). Ako, umjesto toga, sluša zavodnički glas „oca laži“ (Iv 8, 44) čovjek se izlaže opasnosti da potone u ponor besmisla i doživi pakao ovdje na zemlji, kao što to nažalost svjedoče mnogi tragični događaji osobnog i kolektivnog ljudskog iskustva.

Na ovu korizmu 2020. godine želim poručiti svim kršćanima ono što sam napisao mladima u apostolskoj pobudnici Christus vivit: »Upri svoj pogled u raširene ruke raspetoga Krista, pusti da te uvijek iznova spašava. A kada idesh isповједiti svoje grijeha, čvrsto vjeruj u njegovo milosrđe koje te oslobađa krivnje. Razmišljaj o njegovoj krvi prolivenoj s tolikom ljubavlju i dopusti da te ona očisti. Tako ćeš se moći rađati uvijek iznova« (br. 123). Isusova Pasha nije događaj iz prošlosti: snagom Duha Svetoga trajno je prisutna i omogućava nam da vidimo i vjerom dotičemo Kristovo tijelo u onima koji pate.

2. Hitnost obraćenja

Spasonosno je dublje duhom proniknuti pashalni (vazmeni) misterij po kojem nam je darovano Božje milosrđe. Iskustvo milosrđa moguće je, naime, samo u odnosu "licem u lice" s raspetim i uskrslim Gospodinom »koji me ljubio i predao samoga sebe za mene« (Gal 2, 20), u iskrenom, prijateljskom dijalogu. Zato je molitva tako važna u korizmenom vremenu. Prije no dužnost, molitva je izraz naše potrebe da odgovorimo na Božju ljubav koja nam uvijek prethodi i podupire nas. Naime, dok moli, kršćanin je svjestan da je ljubljen iako toga nije dostojan. Molitva može poprimiti različite oblike, ali ono što je u Božjim očima doista važno jest to da ona zađe tako duboko u nas da razbije tvrdoču našega srca kako bi se sve više obratilo njemu i njegovoj volji.

Dopustimo zato da nas se u ovom milosnom vremenu vodi poput Izraela u pustinji (usp. Hoš 2, 16) kako bismo konačno mogli čuti glas našeg Zaručnika i dopustili mu i oraspoložili se da odjekne sve dublje u nama. Što više budemo njegovoj riječi puštali da nas zahvati to ćemo više moći iskusiti besplatno milosrđe koje nam On pruža. Ne dopustimo zato da ovo milosno vrijeme milosti protekne uzalud, u umišljenoj iluziji da smo mi gospodari vremena i putova našega obraćenja njemu.

3. Božja silna volja za dijalogom sa svojom djecom

Činjenicu da nam Gospodin još jednom pruža milosno vrijeme za naše obraćenje nikada ne treba uzimati zdravo za gotovo. Ova nova prilika trebala bi u nama probuditi osjećaj zahvalnosti i

trgnuti nas iz naše tromosti. Unatoč, kadikad tragičnoj, prisutnosti zla u našemu životu kao i u životu Crkve i svijeta, ova prilika da učinimo zaokret izražava Božju nepokolebljivu volju da ne prekida dijalog spasenja s nama. U raspetome Isusu, kojega »Bog za nas grijehom učini« (usp. 2 Kor 5, 21), u toj je svojoj spremnosti išao tako daleko da je na svoga Sina svalio svu težinu naših grijeha dotle da je okrenuo »Boga protiv samoga sebe«, kao što reče papa Benedikt XVI. (enc. Deus caritas est, 12). Bog, naime, ljubi i svoje neprijatelje (usp. Mt 5, 43-48).

Dijalog koji Bog želi uspostaviti sa svakim čovjekom po pashalnom misteriju svoga Sina nije poput onoga koji se pripisuje drevnom žitelju Atene koji »ni na što drugo ne trati vrijeme nego na pripovijedanje i slušanje novosti« (Dj 17, 21). Takav isprazni govor, nošen praznom i površnom znatiželjom, karakterizira svjetovnost u svim vremenima, a u našim se danima može, među inim, uvući u sredstva komunikacije kad ih se koristi na neprimjeren način.

4. Bogatstvo koje treba dijeliti, a ne zadržati za sebe

Staviti pashalni misterij u središte vlastitoga života znači osjetiti samlost prema ranama raspetoga Krista prisutnima u mnogim nevinim žrtvama ratova, nasrtajā na život, od nerođenog djeteta do starijih osoba, u mnogim nevinim žrtvama raznih oblika nasilja, ekoloških katastrofa, nepravedne raspodjele zemaljskih dobara, trgovine ljudima u svim njezinim oblicima i neobuzdane želje za profitom, što je oblik idolopoklonstva.

I danas je važno apelirati na muškarce i žene dobre volje da kroz milostinju dijele vlastita dobra s onima koji su u najvećoj potrebi, kao oblik osobnog sudjelovanja u izgrađivanju boljeg svijeta. Dijeljenje s drugima u ljubavi čini čovjeka čovječnjim, dok se gomilanjem dobara izlaže opasnosti da postane izopačen i začahuri se u vlastitu sebičnost. Možemo i moramo otići i korak dalje i uzeti u obzir strukturne dimenzije našeg ekonomskog života. Zato sam u korizmi ove godine, od 26. do 28. ožujka, sazvao u Asizu sastanak mladih ekonomista, poduzetnika i donositelja promjenā (change-makers) s ciljem da pridonesu stvaranju ekonomije koja će biti više pravedna i inkluzivna. Kao što je Učiteljstvo Crkve u više navrata ponovilo politika predstavlja vrsni oblik ljubavi (usp. Pio XI., Obraćanje članovima Talijanskog katoličkog sveučilišnog saveza [FUCI], 18. prosinca 1927.). Jednako vrijedi i za bavljenje ekonomijom s tim istim evanđeoskim duhom, a to je duh blaženstava.

Molim Presvetu Mariju da nas zagovara da u predstojećoj korizmi prihvativimo poziv da se pomirimo s Bogom, da pogled svoga srca upremo u pashalni misterij i u srcu se opredijelimo za otvoreni i iskreni dijalog s Bogom. Na taj ćemo način moći postati ono što Krist traži od svojih učenika, a to je sol zemlje i svjetlost svijeta (usp. Mt 5, 13-14).

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Predsjednik HBK čestitao Božić pravoslavnim kršćanima

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, zadarski nadbiskup Želimir Puljić, uputio je božićnu čestitku mitropolitu Porfiriju, svećenstvu, monaštvu te vjernom puku kršćana koji slave Kristovo rođenje po Julijanskem kalendaru, 7. siječnja 2020. godine. U čestitci Nadbiskup ističe kako je „Isusovo rođenje u povijesti toliko važno da se od tog događaja i godine broje, a u samom Božiću sabrana je i pohranjena stoljetna vjera i nada ljudi. Jer u tom čudesnom rođenju ‘uživo su se susreli Bog i čovjek’. I to, zauvijek. Andeli su to najavili pjesmom ‘Rodio vam se Spasitelj svijeta’. Zbog Isusova rođenja kršćani se osobito raduju i zahvaljuju Bogu Ocu za silna djela koja je izveo po svom Sinu Isusu Kristu“.

Nadbiskup je zahvalio zagrebačko-ljubljanskom mitropolitu Porfiriju za božićnu čestitku koju je uputio članovima Hrvatske biskupske konferencije, kleru i cjelokupnom vjernom narodu, a svoju čestitku zaključio je poklikom „Hristos se rodi“ s pjesmom anđela „Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim“ (Lk 2,14).

Nadbiskup Puljić također je zahvalio pravoslavnim dužnosnicima na primljenim čestitkama za Božić i Novu 2020. godinu te je uputio čestitku episkopu Dalmatinskom Nikodimu, episkopu Pakračko-Slavonskom Jovanu, episkopu Niškom Arseniju, Kirku Velinskom, protojereju-stavroforu Makedonske pravoslavne Crkve u Hrvatskoj te zadarskim protojerejima Ljubomiru Crnokraku i Saši Drči, kao i umirovljenom protojereju Petru Jovanoviću.

Čestitka predsjednika HBK nadbiskupa Puljića izabranom predsjedniku RH Milanoviću

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je danas, 8. siječnja, čestitku izabranom predsjedniku Republike Hrvatske gospodinu Zoranu Milanoviću u kojoj stoji:

„Ovim pismom, poštovani gospodine Milanoviću, čestitam Vam na izboru za Predsjednika Republike Hrvatske većinskom voljom hrvatskih građana. To povjerenje daje Vam dobre mogućnosti da sa suradnicima doprinesete osnaživanju demokracije, promicanju općega dobra i temeljnih vrijednosti na kojima počiva svako zdravo i napredno društvo. A to su poštivanje dostojanstva svake osobe, promicanje slobode i jednakosti svih ljudi, te zaštita nacionalnih, vjerskih i obiteljskih vrijednosti. Zdravo i napredno društvo osim toga ne zaboravlja one koji su slabi, ugroženi, koji su „na rubu“ kako često govori Papa Franjo, pa im je potrebna pomoći i podrška društva.

Često se za izbore koristi izraz „festival demokracije“. U tom vidu bilo je lijepo na kraju prebrojavanja glasova i proglašenju pobjednika osjetiti taj duh „festivala demokracije“ kad ste i Vi, kao i dosadašnja predsjednica gospođa Kolinda Grabar Kitarović, jedno drugom čestitali i zahvalili. I niste dopustili zvižduke među nazočnima u svojoj publici. Bila je to zdrava, čestita, korektna i odgojna poruka koju ste kao odgovorni nositelji državničke službe, Vi i dosadašnja Predsjednica, uputili hrvatskoj javnosti.

Čestitam Vam na izboru za Predsjednika Republike Hrvatske. To uključuje čast, obvezu i odgovornost u suradnji s drugim nositeljima državničkih dužnosti donositi mudre i razborite odluke na dobro i boljitet svih stanovnika Lijepe Naše. U odgovornoj službi i zadatku na dobro svih ljudi naše Države pratit će Vas i molitva Crkve koja redovito uključuje i državne poglavare kako bi se „Božjom milošću ostvarivalo blagostanje naroda, siguran mir i sloboda vjere“. Tako, naime, moli Crkva u svojoj sveopćoj molitvi tijekom liturgije Velikoga Petka.

Uz pozdrav i dobre želje da Vam, služeći općem dobru, ne dojadi promicati istinu i pravdu, dijalog, mir i toleranciju kao temeljne vrijednosti svakoga zdravoga i naprednoga društva.“

**Predsjednik HBK na HKR-u o predsjedničkim izborima
i mandatu predsjednice Grabar-Kitarović**

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić sudjelovao je u petak 10. siječnja u emisiji „Aktualno“ Hrvatskoga katoličkog radija te se osvrnuo na hrvatsko predsjedanje Vijećem Europske Unije, predsjedničke izbore i izbor Zorana Milanovića za predsjednika Republike Hrvatske te na mandat aktualne predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović.

Nadbiskup Puljić je istaknuo kako se raduje hrvatskom presjedanju Vijećem Europske unije jer time širi europsko zajedništvo.

„Cijenimo ovo priznanje koje je Europska Unija učinila da ovaj period od pola godine borave ovdje među nama i raspravljaju o europskim pitanjima i problemima. Problemi su brojni, no ima nešto pozitivno u tom zajedništvu što je na neki način realizacija sna koji su veliki utemeljitelji Europske Unije, predstavnici Italije, Francuske i Njemačke, zaželjeli“, rekao je predsjednik HBK.

„To je urodilo ovim plodom kojeg mi danas uživamo, a to je Europska Unija. Mislim da je to ostvareni san velikoga pape Ivana Pavla II. koji je sanjao o ujedinjenoj Europi od Portugala do Urala. Nadam se da će se taj njegov san ostvariti“, istaknuo je nadbiskup Puljić.

„Žanjemo plodove i problema, ali i zajedništva jer Europa nikada nije bila toliko bez rata, izuzevši ovo naše područje i područje Ukrajine. To je plod toga zajedništva i nadam se da će boravak predstavnika europskih naroda u Hrvatskoj urođiti pozitivnim planovima i odgovoriti na potrebe naroda“, nadodao je.

Nadbiskup Puljić je rekao kako se Europa ne može zamisliti bez Crkve, a europske institucije bez vjernika. Istaknuo je važnost Vijeća biskupskih konferencijskih Europske Unije (COMECE) te rekao kako će predsjednik COMECE-a kardinal Jean-Claude Hollerich 20. siječnja biti primljen kod premijera Andreja Plenkovića.

„Europska Unija računa s Crkvama i vjernicima. Možda u nekom drugom ozračju od onoga što vjernici očekuju, ali ipak ih uvažavaju. Imamo obvezu odgovoriti na sva pitanja koje COMECE postavlja crkvama“, rekao je zadarski nadbiskup.

Istaknuo je i kako je kao biskup zabrinut jer se u obzir ne uzimaju povjesni kršćanski korijeni, a kako je Europa poseban kontinent upravo zahvaljujući kršćanstvu. Osvrnuo se i na nedavno održane predsjedničke izbore u Hrvatskoj te istaknuo kako osjeća da smo napredovali u demokratskom duhu.

„Oba su kandidata čestitali jedan drugome i zaustavili zviždanje, a to je znak napretka u demokraciji. Takve geste pozdravljam“, rekao je nadbiskup Puljić.

„Što se vrednota tiče, svaki od njih donosi nešto svoje. Za Kolindu Grabar-Kitarović bilo je jasno da je vjernica, da cijeni kršćanske korijene i sudjeluje na liturgijama. No, ako netko drugi nije vjernik, a izabran je, mi ne smijemo tražiti od njega da čini nešto u što nije uvjeren. Ne plašim se da će biti nekoga zaokreta. Mi vjernici moramo nastaviti svoju praksu, a svaki predsjednik ima obaveznu poštivati ljudsko dostojanstvo, slobodu vjere i sve ono što Ustav, odnosno ljudska prava traže“, rekao je.

Nadbiskup Puljić kazao je i kako je dužnost vjernika moliti za svoje poglavare jer su izabrani od većine hrvatskoga naroda.

„Kao što kaže Jakovljeva poslanica, smatramo da je svaka vlast od Boga i dužnost je vjernika

da mole za svoje poglavare da budu bolji, savršeniji, objektivniji. Njih je izabrao većinski narod i naša je obveza, kako stoji i u molitvi na obredima Velikoga petka, moliti za poglavare kako bi cvjetala vjera i bio mir u našem kraju. Poglavar je taj koji ima obvezu štiti i braniti dostojanstvo i prava, a mi smo pozvani podržati ga u tome pozitivnom nastojanju“, istaknuo je nadbiskup Puljić.

Osvrnuo se i na mandat aktualne predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović te istaknuo da je svoju predsjedničku službu uvjerenog obavljala.

„Unijela je nešto što nedostaje na našoj političkoj sceni, a to je ženska nježnost, osjetljivost i intuitivni stav kojeg žene posjeduju, a muškarci nemaju. U politici nam nedostaje finoće, nježnosti i majčinskog osjećaja, a ona se nije sramila to pokazati – pjesmom, smijehom i radošću. To je poruka – trebamo imati što više žena u politici“, rekao je predsjednik HBK.

Iz crkvene perspektive istaknuo je važnost zauzimanja predsjednice Grabar-Kitarović za kardinala Alojzija Stepinca, a iz političke perspektive istaknuo je važnost Inicijative triju mora koju je podržavala.

„Time se Hrvatska pozicionirala tamo gdje joj je mjesto, a to je srednja Europa. Mislim da je to jako važna inicijativa koju bi trebalo i dalje provoditi. Europa nije jedna, ona je jedna iz mnoštva. Sjeverna, zapadna, istočna Europa – sve su to Europe obilježene svojim identitetom. Srednja Europa je, ako smijem tako reći, srce Europe“, rekao je.

Rekao je i kako je pohod predsjednice Grabar-Kitarović Rusiji bio hrabar potez zbog snažne polarizacije i iskustva Drugog svjetskog rata.

„Treba se sve činiti da i Rusija postane dio ove ujedinjene Europe. Otići u Rusiju kada je ona bila pod sankcijama zbog rata u Ukrajini, to je bila hrabtra gesta naše predsjednice. Hrvatska je mala zemlja, ali ovim je činom pokazala da Hrvatska želi biti subjekt politike u Europi i dati svoj doprinos na planu ujedinjavanja“, rekao je.

Istaknuo je i kako je Grabar-Kitarović davala podršku Hrvatima u Bosni i Hercegovini da se ostvari njihova ravnopravnost ne ulazeći u unutarnju strukturu.

Zaključio je kako vjeruje da će novoizabrani predsjednik Zoran Milanović nastaviti ići ovim putem poštujući Ustav te rekao kako će se prvom prilikom susresti s njime.

Sjednica Odbora HBK za pastoral Roma

Sjednica Odbora Hrvatske biskupske konferencije za pastoral Roma održana je u utorak 28. siječnja u sjedištu HBK na zagrebačkom Ksaveru.

Na sjednici su nazočni bili novoimenovani predsjednik Odbora varaždinski biskup Bože Radoš, dosadašnji predsjednik Odbora umirovljeni varaždinski biskup Josip Mrzljak, nacionalna ravateljica i tajnica Odbora s. Karolina Miljak, te povjerenici nad/biskupija u kojima žive Romi.

Biskup Mrzljak u pozdravu je izvijestio članove Odbora da je na prošlom izvanrednom zasjedanju HBK biskup Radoš imenovan za novog predsjednika Odbora, a biskupu Radošu predstavio je dosadašnje djelovanje Odbora, izrazivši pritom svoju daljnju potporu radu s Romima u Varaždinskoj biskupiji kao i na području HBK.

Povjerenici su zatim mons. Radošu ukratko predstavili stanje pastorala Roma u svojim nad/biskupijama. Novi je predsjednik izrazio zadovoljstvo ostvarenim i radost zbog nove službe te iznio neka od svojih iskustva s Romima.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Sjednica je nastavljena osvrtom na Nacionalni susret pastoralnih djelatnika među Romima u pastoralnom centru Varaždinske biskupije u Ludbregu 26. listopada 2019., koji je iznio povjerenik Bjelovarsko-križevačke biskupije vlč. David Andreić. Svi su se složili da je susret bio kvalitetan i po organizaciji, sudjelovanju i u razlaganju problematike postavljene u temi „Obostrana evangelizacija – obostrani susreti u duhu evanđeoske istine“. Predloženo je da se na temelju zaključaka radova u grupama razrade i održe susreti o temama koje su istaknute na susretu. Dogovoren je da se sljedeći Nacionalni susret održi 24. listopada 2020. u Gospicko-senjskoj biskupiji, u Ličkom Osiku, s temom: „Majka“ i podtemom „Majčinstvo među Romima“.

Bilo je zatim riječi o Međunarodnom susretu pastoralnih djelatnika među Romima o temi „Svetost s vrata do nas: dijalog kao kriterij“, koji će se održati od 17. do 20. travnja 2020. u talijanskoj Pescari, kada će se pastoralni djelatnici među Romima susresti i s papom Franjom, a na kojem će sudjelovati i hrvatski predstavnici.

U nastavku je bilo riječi o romskoj Odgojnoj zajednici koja pri Odboru djeluje već 26 godina. Ovogodišnji susret održat će se na Viru od 27. lipnja do 4. srpnja. Predviđeno je sudjelovanje oko četrdesetak djece, po desetak učitelja i animatora a priprave su u tijeku.

Dan Roma održat će se u Bjelovaru 24. travnja u povodu 10. obljetnice osnutka Bjelovarsko-križevačke biskupije. Organizacijski dogовори су u tijeku.

Osim organizacijskoga dijela na susretu se razgovaralo općenito o problematici pastoralna među Romima kao i nekim drugih čimbenika koji utječu na takav pastoral, od inkulturacije Roma i ne-Roma, navještaja preko sakramentalizacije i ostalih realnosti prisutnih na polju takvoga rada.

Sjednica Vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja

Sjednica Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za sjemeništa i duhovna zvanja pod predsjedanjem predsjednika Vijeća splitsko makarskog nadbiskupa Marina Barišića, održana je u utorak, 28. siječnja 2020. u prostorijama HBK-a na zagrebačkom Ksaveru.

Na sjednici su uz predsjednika Vijeća sudjelovali članovi don Alejandro Castillo, vlč. Matija Pavlaković, don Mario Gerić, vlč. Krešimir Čutura, don Jure Bjeliš, don Edvard Punda, o. Antonio-Mario Ćirko, fra Mate Bašić, fra Ivan Režić, vlč. Željko Šimić, vlč. Siniša Dudašek, vlč. Josip Ivešić, o. Robert Rapljenović, s. Ana Begić, a pridružio se i don Ante Omazić,

Nakon molitve i pozdrava predsjednika Vijeća uslijedilo je predstavljanje novih članova, a potom se osvrnulo na susret animatora za pastoral zvanja koji se održao u Đakovu u rujnu prošle godine. Također, na sjednici je bilo govora i o novom susretu koji bi se trebao održati u mjesecu rujnu ove godine te je predloženo da domaćin bude grad Split ili Samobor.

Slijedeća točka bila je osmišljavanje Nedjelje Dobroga Pastira koja će ove godine biti proslavljena 3. svibnja. Predloženi su motivi za plakat te prigodna knjižica s materijalima za euharistijsko klanjanje i nedjeljno misno slavlje.

Uslijedili su izvještaji rektora sjemeništa i bogoslovija o trenutnom stanju u tim važnim ustanovama u kojima se odgajaju i obrazuju budući kandidati za svete redove.

Rektor Međubiskupijskog sjemeništa u Zagrebu vlč. Matija Pavlaković izvjestio je o nadolazećem Susretu hrvatske katoličke mladeži u Zagrebu na kojem će sudjelovati i sudionici Susreta sjemeništaraca iz RH i BiH.

Nakon rektora zagrebačkog ‘malog’ sjemeništa riječ je uzeo don Jure Bjeliš, rektor bogoslovije u Splitu, koji je nazočne upoznao s ovogodišnjim Kongresom bogoslova koji će se održati u Sarajevu od 24. do 26. travnja. Govora je bilo i o izradi nacrta dokumenta ‘Ratio Nationalis’ za naša

sjemeništa i bogoslovije.

U nastavku je aktualizirana i tema pastoralna ministranata po nad/biskupijama sa izvještajima nad/biskupijskih povjerenika za taj važan segment pastoralnog djelovanja, o čemu je izvjestio vlc. Josip Ivešić koji je ujedno predstavio rad i planove Međunarodnog saveza ministranata kojim predsjeda luksemburški nadbiskup kardinal Jean-Cloud Hollerich.

Sjednica Vijeća Nacionalnog ureda HBK za katoličke škole i ravnatelja katoličkih škola

Na poziv predstojnika Nacionalnog ureda za katoličke škole, Ivice Žuljevića u prostorima Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu, 29. siječnja 2020. održana je sjednica Vijeća Nacionalnog ureda HBK za katoličke škole i ravnatelja katoličkih škola. Na sjednici je sudjelovao i požeški biskup dr. Antun Škvorčević, predsjednik Vijeća HBK za katolički odgoj i obrazovanje.

Nakon molitve predstojnik Žuljević predstavio je dnevni red sjednice, zahvalio nazočnima za dolazak i zaželio plodonosan rad. Potom je biskup Škvorčević zahvalio predstojnicima biskupijskih ureda za katoličke škole i ravnateljima za njihovo djelovanje te naglasio kako je zajedničkim nastojanjem potrebno izgrađivati jedinstveni sustav katoličkih škola u Republici Hrvatskoj, čemu pridonose i susreti poput današnjeg na kojima se raspravlja o pitanjima koja traže usklađivanje sa zakonskim propisima i ugovorima između Svetе Stolice i Republike Hrvatske. Pozvao je prisutne da na temelju iskustava dostave Nacionalnom uredu prijedloge koji pridonose navedenom cilju.

Uslijedilo je izlaganje dr. Vladimira Dugalića, dekana Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu o štrajku i pitanju osnivanju sindikata u katoličkim školama. Istaknuo je kako Crkva s polazišta svoga socijalnog nauka daje pravo radnicima na borbu za pravednu plaću te poznaće štrajk kao krajnje sredstvo u borbi za radnička prava nakon što se iscrpe sve druge mogućnosti dogovora s poslodavcima, uz određene etičke uvjete koji trebaju biti ispunjeni. Kada je u pitanju štrajk uvijek treba gledati koliko on donosi koristi, a koliko štete, rekao je prof. Dugalić te dodao kako katoličke škole zbog svoje specifičnosti i poslanja, te ugovora između države Hrvatske i Svetе Stolice imaju poseban status koji ima značenje i za pitanje štrajka.

U sljedećim točkama dnevnog reda predstojnik Žuljević na temelju dokumenta Odredbe Hrvatske biskupske konferencije o katoličkim osnovnim i srednjim školama prikazao je zadaću Nacionalnog ureda za katoličke škole, predstavio godišnji plan rada Ureda te ulogu predstojnika nad/biskupijskih ureda za katoličke škole. Među ostalim prisutni su upoznati s pojedinostima organiziranja godišnjeg susreta trajne formacije svih djelatnika katoličkih škola u Šibeniku idućega 24. i 25. travnja 2020. gdje će domaćin biti Šibenska biskupija.

Potom je dr. Jasmina Buljan Culej, koordinatorica Povjerenstva za izradu nastavnog plana i programa katoličkih škola predstavila što je sve do sada učinjeno u izradi dokumenata Odgojno-obrazovne vrijednosti kao čimbenici identiteta katoličkih škola u Republici Hrvatskoj i Priručnika za probnu provedbu dopuna odgojno-obrazovnih vrijednosti za nastavne predmete u katoličkim osnovnim školama i gimnazijama koji prate nacionalni kurikul. Ravnatelji su se složili kako se probna provedba kurikula u njihovim školama provodi po zacrtanom planu te da nema nekih većih poteškoća. Spomenuti dokument Odgojno-obrazovne vrijednosti koji su razmatrani hrvatski biskupi na svom prošlogodišnjem jesenskom plenarnom zasjedanju upućen je stručnjacima s pojedinim naših teoloških učilišta na recenziju te će u sljedećoj nastavnoj godini biti u redovitoj upotrebi. Na kraju sjednice tajnik Ureda Danijel Holeš u kratkim crtama predstavio je nacrt zajedničkog Statuta katoličkih škola te iznio mogućnost organiziranja sportskih natjecanja katoličkih škola. Sjednica je završila molitvom.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Misa zahvalnica za proteklu građansku godinu

Propovijed mons. Ž. Puljića

1. Ako bismo večeras htjeli nekako sumirati prošlu godinu čini mi se kako bismo se mogli poslužiti onom narodnom kako „lete danci kao sanci, a godišta kao ništa“. Tako su brzo proletjeli i dani i mjeseci da večeras imamo dojam kako je neki dan godina započela. A, evo, već joj kraj naziremo. U Zadru smo godinu započeli „Osmim festivalom božićne klapske pisme u crkvi sv. Frane“, u sklopu „Krševanovih dana kršćanske kululture“. A evo za tjedan dana ćemo to opet učiniti jer te pjesme uvijek razgale ljudsko srce, a stoljećima ih se pjevalo u crkvama i u obiteljima. Danas, nažalost uglavnom u crkvama. Godina 2019. je, dakle, prohujala, a noćas počinje Nova. U godini koja večeras završava spominjali smo u više prigoda 40. obljetnicu Branimirove godine u tijeku devetgodišnjeg hoda naše zahvalnosti za trinaest stoljeća kršćanstva.

Taj hod započeo je u Solinu 1976. uz grob kraljice Jelene, žene kralja Mihajla Krešimira II., rodom iz zadarske obitelji Madijevaca, a ona je u narodu bila omiljena kao „Jelena Slavna“. Večeras se u duhu priključujemo onim tisućama naših sunarodnjaka, odanih Marijinih štovatelja, koji su srcem i vjerom klicali, molili i pjevali „Do nebesa neke se ori“ i zahvalno ponavljali Gospin hvalospjev „Velika nam djela učini Gospodin“. Stoga, na kraju godine zahvaljujem Božjoj Providnosti što smo mogli biti dionici velikih duhovnih milosti, te spoznati i vjerom prihvati kako naš Otac nebeski „sviju svemoć očituje najviše praštanjem i milosrdjem“.

2. Iz perspektive Zadarske nadbiskupije spomenuo bih gradnju dviju crkava za potrebe vjernika u Zadru, u župama na Novom Bokanju i Bilom Brigu. Ova posljednja bit će posvećena uz blagdan blaženoga Alojzija Stepinca, jer je njemu i posvećena. Kad već spominjem kardinala Stepinca važno je spomenuti da je koncem mjeseca siječnja i tijekom veljače u više gradova diljem Hrvatske i BiH bila predstavljana knjiga mons. Ratka Perića, „Nada koja ne postiđuje“. Knjiga je objavljena povodom 120. obljetnice rođenja i 20. obljetnice beatifikacije. U knjizi su vrlo stručno obrađene neke teme o kojima je zadnjih godina bilo govora i osporavanja gledom na uloga blaženoga Stepinca u odnosu prema državi NDH, prema Poglavniku Paveliću, preme Maršalu Titu. Prigovore i optužbe da zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac „nije dovoljno činio za vrijeme Drugoga svjetskoga rata, te da je „šutio pred stradanjima i žrtvama tijekom rata“, davno je otklonio naš začasni kanonik, mons. Juraj Batelja u nekoliko knjiga koje je objavila Postulatura. Iz toga se vidi da zagrebački nadbiskup Stepinac nije uopće šutio, nego pisao i protestirao.

To isto potvrđio je i mons. Ratko Perić u svojoj knjizi „Nada koja ne postiđuje“, gdje donosi podatak od preko tri stotine i pedeset sačuvanih pisanih dokumenata. A to nije nikako malo. U tom kontekstu moglo bi se reći kako je prošla godina bila u znaku našega duhovnoga velikana, kard. Alojzija Stepinca. – Ovdje bih htio spomenuti kako se tijekom ove godine dobili novoga nuncija, mons. Giorgu Lingua koji će ove godine predvoditi svećanost sv. Stošije. A zbor biskupa u Hrvatskoj se pomladio jer HBK je dobila trojicu novih članova: mons. Milana Stipića, apostolskog administratora Križevačke eparhije, mons. Božu Radoša, varaždinskog biskupa, te mons. Ivana Ćurića, pomoćnog biskupa Đakovačko-osječke nadbiskupije. Bogu hvala na tom daru, kao i posebno hvala papi Franji na njihovom imenovanju.

3. Naša nadbiskupija oprostila se od dvojice svećenika koji su u ovoj godini preminuli:

Mons. Ivan Mustać, župnik župe sv. Stošije u Biogradu umro je u bolnici u Zagrebu, u 65. godini života i 40. godini svećeništva.

Mons. Janko Segarić, kanonik Stolnog Kaptola sv. Stošije, umro je u Svećeničkom domu u

Zadru, u 97. godini života i 72. godini svećeništva.

Prošle godine nismo imali ni jedno n ovo ređenje. Tek početkom prosinca zaredio sam jednoga đakona, Marka Vujasina iz župe Pakoštane.

Tijekom ove godine pohodio sam dvije naše misije u inozemstvu. Nedavno sam bio u misiji u Londonu koja je obilježila pedesetu obljetnicu ustanovljenja. To nije velika zajednica, ali je važna kako zbog naših zemljaka koji žive diljem prostranoga engleskoga kraljevstva, tako i zbog hrvatske nazočnosti u tom velikog i važnog europskom gradu. Krajem lipnja pohodio sam hrvatsku misiju sv. Ante u Los Angelesu, gdje je dugo godina djelovao nedavno preminuli svećenik mons. Janko Segarić, a sada je tamo svećenik naše Nadbiskupije don Zvonimir Čorić. Na oba mjesta u susretu s ljudima zahvalio sam im za sve dobro što su učinili za Domovinu tijekom vladavine komunizma, i posebice tijekom Domovinskoga rata. Potakao sam ih neka i dalje ostanu povezani s maticom zemljom. A svima, koji ih budu pitali ili tražili da im „pomognu dobiti papire“ i odlazak u te zemlje, savjetovao sam neka im reknu punu i pravu istinu o „životu u tuđini“. Posebice neka im kažu da tamo ne „teče med i mlijeko“, već ih čeka muka i patnja, znoj i suze, počesto i s prizvukom bolne nostalгије koja ih neće ostaviti do kraja života. I neka im savjetuju da dobro promisle prije nego se otisnu iz Lijepe Naše.

4. Čini mi se ovdje važnim spomenuti susret europskih biskupa u španjolskom svetištu Santiago de Compostela. Tamo se govorilo o „znakovima nade“, te konstatiralo da je „vrijeme da se Europa probudi“. Upućena je i poruka Europljanima u duhu onoga što je Veliki Ivan Pavao II. pisao 1982.: „Pronađi sebe, Europo staru! Budi svoja! Otkrij svoje početke! Oživi svoje korijene! Povrati se životu!“ Poruka je vrlo aktualna u kontekstu loših slutnji i crnih vijesti, o kojima čitamo na stranicama tiskovina ili internetskih portala diljem Hrvatske i svijeta. A to može obeshrabriti i ispuniti sumnjom i pesimizmom. Ipak kad se malo bolje pogleda i vidi dobro što se oko nas zbiva, nije sve tako crno. Ima puno pozitivnih stvari, događaja i akcija koje bude optimizam i nadu. U duhu onoga što pjesnik piše kad veli „polja rađaju, djeca se igraju trče i sanjaju. Nije nas, dakle, ostavio Bog“. Puno je, dakle, i dobrih i pozitivnih događaja i znakova koji nas ispunjavaju nadom i optimizmom koji smo i kao vjernici i zauzeti građani pozvani buditi i širiti.

U tom vidu htio bih skupa s vama koji ste okupili na ovoj misi zahvalnici reći Bogu hvala za sve one koji šire nadu i optimizam. Ovim svečanim Te Deumom zahvaljujem Božjoj Providnosti za one brojne susrete s vjernicima koji našim župama slušaju Riječ Božju i primaju njegove svete sakramente. Hvala ti, Gospodine, za one samozatajne, požrtvovne i odgovorne očeve i majke koji se trude svojoj djeci prenijeti vjeru koju su primili od svojih starijih. Posebice mislim na mlade krizmanike kojima se podijelio darove Duha Svetoga. I žarko molim milost ustrajnosti i njima i njihovim roditeljima. Nije, naime, lako u vremenu silnih zavođenja i površnih ponuda ostati na visini zadatka koje Gospodin traži od svojih prijatelja.

5. Uz zahvalnost Svemogućemu za dar vjere i života uz večerašnji svečani Te Deum želimo uputiti našu molitvu za Crkvu i Papu, za roditelje, djecu i mlade. Jučer smo proslavili blagdan Svetе Obitelji. Poslije podne ovdje sam se susreo s djecom s posebnim potrebama i njihovim roditeljima. Uključujem ih i večeras u molitveno zajedništvo i molim Gospodina neka ih blagoslovi. Neka blagoslovi sve naše obitelji koje su utemeljene sakramentom ženidbe i posvećene darom života. Preporučimo očeve i majke da budu vjerni u ljubavi, postojani u molitvi, gorljivi u apostolatu i djelima dobrotvornosti. Njihovo djeci neka daruje duha zahvalnosti prema roditeljima i potrebnu poslušnost prema svima koji im dobro žele. Svim članovima naših župnih zajednica neka Gospodin udijeli milost i dar da riječu i primjerom svjedoče svoju vjeru kako bi u trajnom zajedništvu Katoličke Crkve mogli uživati obilje Božjeg blagoslova, zdravlja, sloge i mira ovdje na zemlji, a u nebo vječno spasenje. Amen.

Svetkovina Marije Bogorodice i Svjetski dan mira*Propovijed mons. Ž. Puljića*

1. Svetkovina Marije Bogorodice. Osam dana nakon Isusova rođendana, Crkva slavi blagdan Majke Božje – Bogorodice. Naime, dostoјно је и прavedno uz rođendan Sina Božjega posvetiti i dan Onoj koja je najzaslužnija da nam je stigao Spasitelj svijeta. U tom vidu prvi dan Nove godine. Darovan Njoj, „koja je početak boljega svijeta“, kako stoji u našem Gospinom svetištu na Trškom Vrhu (Mundi melioris origo). Naziv „Bogorodica“ prva je od četiri dogme o BDM koja je usvojena na Efeškom saboru (431.). Druga je dogma o Marijinom djevičanstvu definirana je na Lateranskom saboru (649.), a treću o njezinom „bezgrješnom začeću“ proglašena je 1854. Papa Pio XII. proglašio je 1950. da je Marija odmah nakon smrti „dušom i tijelom bila slavno uznesena na nebo“.

Posvećujući prvi dan Nove godine Mariji-Bogorodici, Crkva želi staviti sve pod zaštitu Isusove i naše majke. Neka nas ona čuva, štiti i brani od svakoga zla i grijeha, od nesigurnosti i nereda, od gorčine i razočaranja, kao i duhovnih i životnih opasnosti. U njoj, naime, uvijek ćemo naći srce majke koja razumije naše suze, muke, boli, patnje i trpljenja. Nije bez razloga sveti Pavao VI. pri završetku Drugog Vatikanskog Sabora (21. studenog 1964.) „proglašio Mariju Majkom Crkve“. A deset godina kasnije, u pobudnici o štovanju BDM „Marialis cultus“ (1974.) napisao je da je Marija „model Crkve“ jer ona je „Djevica koja sluša“ (Virgo audiens) i s vjerom prima riječ Božju. Ona je i Djevica koja moli i rađa (Virgo oran et pariens), te Djevica koja prinosi (Virgo offerens). Sve ovo što se veli o Mariji pokazuje opravdanost da se njoj, koja je rodila začetnika našega spašenja, posveti sami početak godine. Jer, ona je početka spašenoga svijeta.

2. Nova godina ujedno je iSvjetski Dan mira, pedeset i treći po redu u kojem se obilježava „Svjetski dan mira“. Papa Pavao VI. ga je slavio 11 puta, Ivan Pavao II. 27 puta i papa Benedikt XVI. osam puta. Papa Franjo ga obilježava osmi put. Teme koje su četvorica papa obrađivali veo ma su raznolike. Spomenimo samo neke da se vidi široki spektar ideja na koje su nas pape poticali i pozivali: Promaknuće ljudskih prava put je k miru; Želiš li mir čini pravdu i brani život; Istina je snaga mira; Mir je Božji dar; Razvoj je novo ime mira; Ako želiš mir, pomozi siromasima; Vjerska sloboda, put koji vodi k miru. Odgajati mlade za pravdu i mir. Nikada više ropstva, braćo. Od ravnodušnosti do milosrđa; Migranti i izbjeglice u potrazi za mirom; Dobra politika je u službi mira.

Ovogodišnja poruka pape Franje je „Mir kao put nade: dijalog, pomirenje i ekološko obraćenje“. Odmah na početku svoje poruke Papa veli kako je „mir veliko i dragocjeno dobro, predmet naše nade, kojem teži ljudska obitelj“. Nalik je „krhkemu cvijetu koji se bori ne bi li procvao na kamennom tlu nasilja“. Stoga je „nada krnjepost koja nas pokreće i daje nam krila da idemo naprijed, čak i onda kad se prepreke čine nepremostivima“. Zato Papa s pravom postavlja pitanja koja potiču na razmišljanja: „Kako graditi put mira i uzajamnog poštivanja? Kako stati na kraj opakoj logici prijetnje i straha? I odgovara kako „trebamo težiti istinskomu bratstvu koje se temelji na našem zajedničkom porijeklu od Boga i koje se ostvaruje u dijalogu i međusobnom povjerenju“. Jer, „želja za mirom duboko je upisana u ljudskome srcu“. Stoga, veli Papa, „svijetu nisu potrebne prazne riječi, nego uvjereni svjedoci, mirotvorci otvoreni za dijalog koji zaziru od isključivosti ili manipulacijâ“. Društву su potrebni „aktivni mirotvorci i glasnici mira“. Svjestan kako je „proces mira strpljivi rad u traženju istine i pravde“, Papa veli da „Crkva želi u punini sudjelovati u traženju pravednog društvenog poretku i služiti općem dobru“, kako prenošenjem kršćanskih vrijednosti i moralnog učenja“, tako i „aktivnostima u društvenim, karitativnim i odgojno-obrazovnim djelima“. No, put do mira ide preko „pomirenja u bratskom zajedništvu“ na kojem se „odustaje od želje za dominacijom nad drugima“ i pri tom se „uči gledati jedni druge kao osobe, kao djecu Božju, kao braću“.

3. Uz dijalog i međusobno pomirenje u ovogodišnjoj poruci za Međunarodni svjetski dan mira Papa ističe i dimenziju „ekološkog obraćenja“ kao bitnu komponentu postizanja mira. Jer, uz strašne posljedice našega međusobnoga neprijateljstva“ suočeni smo s golemim „nepoštivanjem zajedničkoga doma i nasilnoga iskorištavanja prirodnih dobara“, pa nam je potrebno „ekološko obraćenje“. Ono zahtijeva da „osluškujemo i kontempliramo svijet koji nam je Bog dao kao dar da od njega učinimo naš zajednički dom“. Jer, „prirodna dobra, oblici života i sama Zemlja povjereni su nam „da ih obrađujemo i čuvamo“ (usp. Post 2, 15) i za buduće naraštaje“. „Ekološko obraćenje vodi nas novom načinu gledanja na život“ i na „promjenu odnosâ prema braći ljudima, drugim živim bićima i stvorovima u svoj njihovo bogatoj raznolikosti“ i konačno prema Stvoritelju koji je izvor i početak svekolikog života“.

Mir, dakle, može biti „plod velikoga projekta koji se temelji na međusobnoj odgovornosti svih ljudi“. O je „izazov s kojim se treba iz dana u dan hvatati u koštač“, jer traži „obraćenje srca i duše“, a umrežuje sve ljude, obitelji, prijatelje, strance, siromahe i sav stvoreni svijet“. To je veliki projekt mira koji Papa Franjo predlaže u ovogodišnjoj poruci za 53. Svjetski Dan mira, a obuhvaća tri jednostavne riječi: Dijalog, pomirenje i ekološko obraćenje. Ovim Papinim željama dodao bih samo riječi koje je Gospodin rekao Mojsiju u današnjem prvom čitanju: „Reci Aronu i njegovim sinovima neka ovako blagoslivljujaju Izraelce: „Neka Gospodin pogled svoj svrati na vas i mir vam donese“.

4. Na početku Nove 2020. godine zahvalni smo Mariji Bogorodici što je po djetetu Isusu donijela mir Božji nama ljudima, vremenima i narodima. On i ove godine želi osnažiti našu vjeru i naše zajedništvo noseći darove blagoslova i mira. Primimo ga, ugostimo ga i recimo mu da je on doista mir i čežnja duše naše.

Čestit Božić želim i mirom Božjim blagoslovljene dane Nove 2020. godine želim Vama, ovdje okupljenima, svima Vašima kao i svima do kojih će doprijeti ove Papine riječi. Neka nas sve Novorođeni obdari svojim darovima radosti, zdravlja i mira! Neka nas blagoslovi Gospodin i neka vas čuva. Neka svoj pogled svoj svrati na nas i mir nam donese. Neka nas licem svojim obasja i milostiv neka nam bude! Amen.

Novorođeni neka u opasnostima bude sigurna i čvrsta potpora Pastiri budni i u iščekivanju

Propovijed mons. Ž. Puljića - propovijed na svetkovinu Bogojavljenja

1. Božićno liturgijsko vrijeme uskoro završava. Rimljani su svojevremeno na 25. Prosinca, a Egipćani 6. siječnja, obilježavali zimski solsticij te slavili Nepobjedivo Sunce koje se ‘rada’. Kršćani su tom uhodanom slavlju dali novi sadržaj: Počeli su slaviti dan rođenja pravog sunca, Isusa Krista. Prije desetak dana proslavili smo rođendan Spasitelja ljudi, a danas obilježavamo njegovo objavljanje svemu svijetu. I zato ga i zovemo Bogojavljenje. Današnji je blagdan poznat i kao dan blagoslova vode kojom Krist izljeva svoje milosti na sve stvoreno. Njome se škrope naši domovi, polja, tvornice i sve što služi ljudima koji su rođenjem Sina Božjega spašeni i posvećeni. I postali su „sveti puk, kraljevsko svećenstvo, narod stečen da naviješta silna djela Gospodnja“ (1 Pt 2, 9).

Svetkovina Bogojavljenja osim toga opisuje kako je sve u pokretu. Naime, otkada je Bog odlučio sići na zemlju i poći ususret ljudima, i ljudi su krenuli prema njemu. Jaslice nam žele na zoran način dočarati. Uz Mariju i Josipa koji su stigli u Betlehem na popis pučanstva, nalazimo u pokretu skupinu pastira i mudrace s istoka. Među likovima Betlehemske štalice pastiri su najuočljiviji i uloga im je jasno definirana: Oni vode brigu za ispašu, hranu i vodu svoga stada; bdiju i čuvaju stado od opasnosti i vremenskih neprilika. A žive nomadskim životom. Njihova nazočnost kod rođenja Mesije podsjeća i na slavni lik Davida koji je bio pastir stada prije pomanjanja za kralja, kao i na cijelu pastirsку kulturu Izraela. A Marijin zaručnik sveti Josip je iz loze

Davidove. Pastire se uz to promatra kao ljude koji su budni i u iščekivanju. Oni u stavu divljenja zagledani su u nebo sposobni su vidjeti i onkraj privida. A slušali smo u božićnom izvješću kako prosvijetljeni zovom anđela osluškuju i kreću prema štalici gdje se u stavu klanjanja i adoracije obraćaju Novorođenom.

Mudraci (kraljevi) u traženju i tumačenju znakova

2. Jedva da je koja biblijska pripovijest toliko potaknula maštu, ali i istraživanje i razmišljanje, kao pripovijest o „mudracima iz zemlje s Istoka“, koju evanđelist Matej stavlja neposredno iza viesti o Isusovu rođenju: „Kad se Isus rodio u Betlehemu judej-skome u dane Heroda kralja, gle, mudraci (zvjezdoznaci) se s Istoka pojaviše u Jeruzalemu raspitujući se: Gdje je taj novorođeni kralj židovski? Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dodošmo pokloniti“ (Mt 2, 1).

Katekizam Katoličke Crkve veli kako je ta tajanstvena čežnja za Bogom „upisana je u čovjekovo srce“ (br. 27). Jer, čovjek samo u Bogu pronalazi pravu istinu i blaženstvo, kako je to svojevre-meno pisao sveti Augustin: „Nemirno je ljudsko srce dok se u Bogu ne smiri“. U današnjoj sekulariziranoj kulturi mnogi naši suvremenici vele kako ne osjećaju tu čežnju, pa vele da su nevjernici ili agnostiци. Ne ulazeći u razloge takvih izjava, nas zanima otkuda ta čežnja u srcu čovjeka o kojoj Katekizam zbori? „Ljudskom srcu uvijek nešto treba, zadovoljno nikad posve nije“, pjeva naš Preradović i zaključuje kako i onda kad dođe do cilja „sto mu želja iz tog srca klijie“. No, ne može se doći do spoznaje Boga polazeći samo od čovjekove čežnje. Čovjek, naime, ostaje misterij i trajni tražitelj Apsolutnog za kojim traga malim i nesigurnim koracima. Međutim, to iskustvo čežnje „nemirnoga srca“ kako je pisao sveti Augustin, vrlo je značajno. Ono nam potvrđuje da je „čovjek u svojoj dubini religiozno biće“ (KKC, 28).

3. Dakle, i u ovom našem dobu koje je nesklono i neosjetljivo za transcendentalnu dimenziju moguće je otpočeti hod traganja za smislom života koji pokazuje da vjera nije absurdna i iracionalna. U tom vidu današnja trojica Mudraca ili Kraljeva s istoka nude i promiču svojevrsnu pedagogiju čežnje. To pokazuje slikovito današnje izvješće o mudracima s istoka koje nazivamo i kraljevima. Oni se lijepo uklapaju u povijest i značenje jaslica, a objedinjuju u sebi svećeničku, kraljevsku i proročku dimenziju. Oni također predstavljaju ljude koji čitaju znakove vremena. Posebice je uočljiv i znakovit njihov broj, kao i darovi koje donose. Broj tri tumači se kao „punina i zajedništvo“. Trojstvo u sebi obuhvaća tri svojstva: „starost, odraslost i mladost“, „prošlost, sadašnjost i budućnost“; „zoru, podne i sumrak“, kao i „tri različite rase“. Posebice su znakovita tri dara koje donose: smirna, zlato i tamjan.

Novorođeni neka u opasnostima bude čvrsta potpora

Smirna upućuje na novo rađanje i čuva tijelo od raspadanja. Ona je i simbol preoblikovanja života. Zlato nije samo simbol bogatstva, nego je simbol onoga što izlazi iz dubine zemlje, kao najdublja tajna. Ono je i simbol prosvijetljenja. Za zlato se veli kako je ono ‘mineralna svjetlost’. Egipćani koriste istu riječ za sunce (ra) i za zlato (ra). Treći dar, tamjan simbolizira zrak, dim i miris. On nosi naše zazive i molitve prema nebu. Tamjan spaja nebesko sa zemaljskim, jer je u tajni Utjelovljenja, koju jaslice vizualno predstavljaju, očima naše duše sinulo novo svjetlo Božje slave. Pa dok u božićnom djetetu spoznajemo Boga, budi se u nama. Neka nas svetkovina Bođojavljenja potakne poći s djecom do jaslica, maleni Isus neka u dušama našim probudi želju i čežnja za nebeskim dobrima. Jer, On je naš put, istina i život. Njegov je rođendan početak našeg preporođenja. Jer, Gospodin je divno sazdao čovječe dostojanstvo, a još ga divnije po Isusu obnovio. Stoga, njega koji je rođenjem uzeo našu ljudsku narav, molimo neka nam udijeli dioništvo u svom božanstvu. Kad nam se čini kako su sve lađe potonule, On vraća snagu i mir. On, „koji se radi nas ljudi utjelovio“, neka jača našu vjeru. Neka nam na mračnim stazama i u sumnjama bude neugasivo svjetlo, a na strminama i u opasnostima čvrsta potpora. Neka u brojnim životnim teš-

koćama i borbama bude pouzdani vođa i melem našim ranama. A na kraju životnoga hoda neka bude spasenje našim dušama. Amen.

Neka zajednica Božjeg naroda moli za svoje pastire

Propovijed mons. Ž. Puljića na 10. godišnjicu smrti zadarskog nadbiskupa Ivana Prendě

1. Liturgijski blagdan Obraćenje svetoga Pavla ujedno je i dan preminuća mons. Ivana Prendě, koji je u lipnju prije 30 godina (1990.) zaređen za biskupa u ovoj prvostolnici. On je godinama poput Mojisija zauzetim radom i molitvom zagovarao kod Boga svoj narod. A vjerni puk sa svećenicima i Bogu posvećenim osobama molio je za njega. Kako u euharistijskom slavlju i Božanskom časoslovu, tako i u osobnim dnevnim preporukama. Jer, biskup nije „privatni vjernik, već javni svjedok vjere“, koji je dužan svjedočiti vjeru i njegovati sve ono što vjeri po maže. Zbog toga Biskupski ceremonijal potiče neka vjernici mole za svoje pastire, kako one koji su živi, tako i za one koji su preminuli. A vezano uz godišnjicu smrti dodaje neka se „prema časnoj predaji svake godine obilježi godišnjica posljednjeg pokojnog biskupa“ koji je Riječ Božju naviještao i euharistiju slavio“ (br 1168).

Liturgija čitanja sugerira nam večeras razmišljati o apostolu Pavlu koji je kako znamo nakon obraćenja postao „izabrana Gospodinova posuda“. On kao rođeni farizej i progonitelj Krisotivih sljedbeneika „predstavlja pravo čudo obraćenja“. Želio je, naime, iskorijeniti kršćane koje je „septom nazivao“, pa se zbog toga uputio u Damask. Ali, pao je u ruke Istine i digao se kao čovjek pravednik“, kako piše o njemu Victor Hugo. Naš poznati spisatelj Ivon Ćuk rekao je za Pavla da je „magnet koji privlači, zvijezda koja zavodi, otkriće koje zanosi i život koji oživljuje“. Nikakvo onda čudo što mu liturgijska godine posvećuje ne samo dva blagdana, već i skoro svakodnevne tekstove u misama i drugim liturgijskim svečanostima. Jednostavno bez tekstova apostola Pavla ne možemo liturgiju slaviti. Uz molitveno sjećanje na pokojnoga nadbiskupa Ivana, koji je na ovaj dan preminuo, obratit ćemo našu pozornost na prigodna čitanja koja nam sugerira blagdan Obraćenja sv. Pavla.

2. Budući da i nakon golgotske tragedije aktivnosti „misterioznog Nazarenca“ nisu prestale, Savao se vratio u Jeruzalem i video da je raspeti Krist postao sada opasniji poslije smrti, nego za života. Jer, broj njegovih sljedbenika stalno se povećavao. Savao je pozorno proučavao situaciju i primjetio kako se ta „kršćanska zaraza opasno širi“. I to ga „u živac pogadalo“. On je vjerojatno nešto čuo o Isusu dok je bio živ, ali ga nikada nije video. No, čuo je kako je i njegov kolega sa studija, đakon Stjepan, pristupio toj sekti, te kako drži predavanja i žestoko polemizira sa Židovima u sinagogama. A kad ga je „razjarena svjetina kamenovala“, nitko nije tako uživao u njegovoj smrti kao Savao, premda nije bacio ni jednoga kamena na njega.

Stjepanova smrt bila je potresan događaj za Crkvu. Sada je trebalo pronaći novoga snažnog apostola i glasonošu koji će povezati Istok i Zapad i pronijeti snagu Božje riječi diljem tada poznatoga svijeta. Priprosti galilejski ribari i carinici nisu bili tome dorasli. A takav je već bio tu, u osobi progonitelja kršćana Savla. Rođen u kozmopolitskom gradu na obalama Cidna poznavao je dobro Pisma, a s majčinim mljekom upio grčku kulturu. On će još neko vrijeme divljati i progoniti kršćane, ali brzo će ga zaplijesnuti milost s neba i učiniti vrsnim navjestiteljem Kristove smrti i uskrsnuća.

3. Jeruzalem je u to vrijeme već bio „očišćen od kršćana“ koji su se sklonili u Jopu gdje ih je Petar tješio i sokolio. Savao pun bijesa juri prema Damasku gdje je čuo da su se kršćani sklonili i da ih ima dosta. A Nevidljivi mu je za petama. I što je bio bliže tome gradu, u njemu se dizala plima mržnje i prijezira. No, tada se dogodilo nešto što smo večeras slušali u Pavlovoj ispovijedi pred starješinama u Jeruzalemu. Gigantski bljesak munje srušio ga je na zemlju. A onda se začuo glas poput proljetnog lahora i žaloban kao tužaljka koji je dva puta ponovio njegovo ime i pitao: „Savle, Savle, zašto me progoniš?“ Ležeći na zemlji sasvim zbumjen Savao zamuckuje i odvaži se

upitati: „Tko si ti, Gospodine?“ U to čuje rečenicu koju nikada više neće zaboraviti: „Ja sam Isus kojega ti progonis“. Pavlov um toga trenutka posve je kapitulirao, a volja umrla. Po mističnom valu svjetla u dušu mu je ulazila nova snaga, zanos i energija. Zagonetni Bog zagonetno djeluje, pa ruši i stvara, obara i podiže.

Tako je podigao i preobrazio i Pavla koji će od toga dana dijeliti svoj život na dva dijela: na onaj dio bez Krista i ovaj u Kristu! Prvi obuhvaća rušilačku snagu koja se očitovala u kamenovanju đakona Stjepana i žestotkom progonu kršćana u Judeji i u Damasku. U ovom „drugom dijelu koji ga veže uz Krista“ gledamo apostola Pavla kao „lučonošu istine koji pali krijesove vjere po obalama i otocima Sredozemlja, na slobodi i u okovima, dok mu ne klone glava pod udarcem mača u zelenom gaju kraj Tri Fontane vječnoga Rima. Pisac Djela Apostolskih koristi dva puta glagole „ustati i poći“: Uskrsnuli nakon Savlova pitanja „što mi je činit, Gospodine“, određuje „neka ustane i podje u Damask gdje će mu se reći što mu je činiti“. A pri kraju večerašnjeg izvješća iz Djela Apostolskih čuli smo Ananiju kako poziva Pavla neka „ne oklijeva, već ustane i krsti se prozovjući ime Isusovo“.

4. Glagolima „ustati i poći“ Sveti Luka, pisac Djela Apostolskih, htio je intonirati dinamiku kasnijega Pavlova djelovanja. Naime, otkada se digao pred Damaščanskim vratima, on se nije zaustavljao. Ni onda kada su ga kamenovali i polumrtva izbacili izvan zidina. A gdje nije stigao osobno doći, pisao je svoja nezaboravna pisma koja su ne samo draga uspomena na prve dane kršćanstva, već i glavna teološka podloga koju se na učilištima uči i produbljuje. A uz to i obvezatan dio liturgijskih čitanja tijekom godine uzet je iz bogatog inventara njegovih poslanica koje nam pomažu uči u otajstvo Božje Riječi i Gospodinopva plana spasenja ljudi.

I pokojni zadarski nadbiskup, mons. Ivan Prendja, koga večeras posebice u molitvama spominjemo, punih je 46 godina, kao liturg i djelitelj svetih Tajna, lomio kruh nebeski i nadahnjivao se na spisima svetoga Pavla. I on je poput ovog neumornog apostola okupljaо zajednicu Božjeg naroda oko stola Gospodnjeg. I dok ga sa zahvalnošću pod ovom svetom Misom u naše molitve preporučujemo, s vjerom čemo ponaviti ono što je i on činio kad je sveta otajstva slavio: „Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, tvoje usrksnuće slavimo, tvoj slavni dolazak iščekujemo“. Dođi Gospodine Isuse.

Polaganje privremenih zavjeta s. Franke od Bezgrešne Skroče

Propovijed mons. Ž. Puljića u Lasinji

1. U obredu polaganja privremenih zavjeta č. sestre Franke de Marie Imaculee Skroče, iz župe Marijinog uznesenja na Belafuži u Zadru, slušali smo prvo čitanje iz biblijske knjige mudrosti koju je napisao kralj Salomon, a nosi naslov „Pjesma nad pjesmama“. To je lirska poezija koja zbori o ljubavi, o braku, te o važnosti strpljenja i čekanja. Proslov opisuje čežnju djevojke za zaručnikom, a dvoje zaljubljenih međusobno se hvale, veličaju i čeznu za istinskom ljubavlju. O toj čežnji slikovito je govorio psalmist kad je zapisao: „Kao što košuta žudi za izvor-vodom, tako duša moja čezne, za tobom, Bože“ (Ps 42,2). Nije isključeno da je citirani psalam nadahnuo i svestoga Augustina pa je sročio prekrasan zapis da je ljudsko „srce nemirno dok se u njemu ne smiri i ne otpočine“. „Pjesma nad pjesmama“, iz koje je uzet današnji odlomak, spada u biblijski po-klad koji nazivamo knjigama mudrosti. Obilježje je mudrosnih tekstova da oni nisu ni znanost, ni filozofija već plod intenzivnog razmatranja u vidu rješavanja životnih pitanja i problema. To iskustvo prenosi se u poslovicama i izrekama kako bi se upozorilo čovjeka neka živi smireno, sretno i vedro kako bi osigurao pobjedu, uspjeh i vječnu sreću u nebu.

Iako je mudrosni sadržaj rasut po cijeloj Bibliji, kršćanska Predaja usvojila je zbirku od sedam kanonskih mudrosnih knjiga, a to su: Psalmi, knjiga o Jobu, Mudre izreke. Propovjednik, Pjesma nad pjesmama, Knjiga Mudrosti i Sirahova knjiga. U tom kontekstu „učitelj mudrosti“ ili mudar

čovjek nije onaj koji mnogo zna, nego onaj tko dubinski promatra ozračje u kojem se kreće i živi kako bi upoznao pravila i zakone svetoga i uspješnog života koji nadilazi filozofiju, društvene znanosti i umjetnost. Čovjek mudrosti želi dokučiti vjerom i osjetiti intuicijom dublju spoznaju o Bogu, o prirodi i čovjeku. Bez takve mudrosti svako je ljudsko djelo nesavršeno, nepotpuno i manjkavo. U tom duhu shvaćamo brojne utemeljitelje duhovnoga života u Crkvi koji su se odvajali od svijeta i njegove buke, pa se povlačili u osamu gdje bolje čuje govor neba.

2. Jedan od tih oblika života jesu i klauzurne sestre „Kćeri Srca Isusova“ koje su, kako se veli, „zatvorenog tipa“, i ne izlaze iz samostana. Cijeli svoj život posvetile su molitvi i radu. Nose kao što vidite bijelo redovničko odijelo s bijelim škapularom od dva srca koja predstavljaju Srce Isusovo i Srce Marijino. Njihova utemeljiteljica je iz Francuske, Blažena Marija od Isusa, koja je osnovala kontemplativnu zajednicu sestara, Kongregaciju Kćeri Srca Isusova, 20. lipnja 1873., na blagdan Srca Isusova, da mole za čitavo čovječanstvo. Kćeri Srca Isusova mole za sveopću Crkvu, za uspjeh svećenika u pastoralnom radu. Srce velikog svećenika Isusa, preko divne duše blažene Marije od Isusa udostojalo se Crkvi dati ove bijele redovnice koje mole i žrtvuju se kako bi svećenički rad bio što plodniji. One mole za misionare i misionarke, za svećenike cijelog svi-jeta, posebice su im na srcima osamljeni svećenici i oni koji su zapali u krizu. Njih je u Hrvatsku pozvao po prvi puta u tijeku drugog svjetskog rata blaženi Alojzije Stepinac. No, to se nije ostvarilo zbog ratnih neprilika, ali se njihov dolazak u Hrvatsku, evo, ostvario.

Svojom molitvom i žrtvom „Kćeri Srca Isusova“ su duhovna protuteža suvremenim zastranjenjima s kojima se hrvu „oružjem molitve“, klanjanjem pred Presvetim, svetom Misom i osobnim žrtvama i molitvama. Utetmeljiteljica Majka Marija od Isusa željela je da nemirne duše nađu mir, koji su u tami da nađu svjetlo, a klonuli da dobiju snagu. Posebice je molila i željela da se nađu duše koje će biti kvasac dobra, te svojom tihom molitvom, žrtvom, radom i životom sijati dobrotu u ovom materijalističkom svijetu. Drago mi je što je moj predšasnik mons. Prenda, čiju smo godišnjicu smrti prošle subote obilježili u katedrali sv. Stošije, doveo ovdje prvu članicu ove Družbe iz Zadarske nadbiskupije, udovicu Mariju (67 godina) iz Stepinčeve župe koja je kako sam čuo „bila desna ruka ondašnjoj časnoj majci“. Danas, evo, kao zadarski nadbiskup svjedočim polaganju privremenih zavjeta časne sestre Franke de Marie Imaculee rodom iz župe Marijinog Uznesenja s Belafuze u Zadru. Za ovu prigodu stigli su i brojni hodočasnici iz Zadra i Skročinog nasljea, s mamom Jolandom, braćom i rođbinom sestre Franke i župnikom don Darijom i vikarom Markom.

3. Vratimo se sada tekstovima koja su odabrana za ovu svečanu prigodu zavjetovanja. U prvom čitanju čuli smo zaručnicu kako pjesničkim riječima govori o svom „dragom koji dolazi, te kao srna i jelenče prelijeće brda i preskakuje brežuljke“. Nakon što je Salomon, pisac „Pjesme nad pjesmama“, opisao zaručnicu u zboru djevojaka koje naziva „kćerima jeruzalemškim“, obraća se svojoj izabranici i veli kako joj je nakonio darovati zlatne naušnice kako bila još ljepša. Obraća joj se riječima „priateljice moja“, a ona hvali svoga zaručnika. Tako među njima uzajamna simpatija i ljubav raste. A zaručnica o svom izabraniku veli da je „kao srna i jelenče koji preskače brda i brežuljke“. I vidi ga kako „gleda kroz prozore i zaviruje kroz rešetke“. Imam dojam kako je zaručnik naše sestre Franke stigao iz daljine, s nebeskih visina, pa prošao obalom hrvatske Jadere (Zadra), zaustavio se kod Gospe Maslinske gdje Franka kao mlada djevojčica rado zalazila i Gospu molila da joj nađe izabranika komu će pokloniti srce svoje.

Danas, evo, slušamo i čitamo kako je on stigao i poziva sestruru Franku riječima: „Dragano moja ustani“. Jer, zima je minula, a kiša prošla i nestala. Cvijeće se po zemlji ukazuje, smokva prve plodove izbacuje, a vinograd u cvatu miriše. Prevalio je njezin ljubimac velik put od vječnosti preko Zadra, Bukovice i Kotara do kršnog Velebita, kojega je natkrilao i do Lasinja doletio. Nije mu se, naime, išlo kroz tunel Sv. Roka radi kontaminiranoga zraka u tom prostoru. On voli čistinu

zraka i pogleda. On i nas često poziva poći u osamu i na čistinu. S tom nakanom okupili smo u ovoj duhovnoj oazi naših časnih sestara čuti, osjetiti i doživjeti duhovno vjenčanje naše sestre Franke. I dijeliti radost ove duhovne zajednice koje nas dnevno grle svojom molitvom. Doskora ćemo čuti odgovor č. s Franke koja će na upit „što tražiš od Boga i Crkve njegove“, odgovoriti da „ponizno moli milost sjedinjenja sa zaručnikom Isusom Kristom, Gospodinom našim, kako bi mu mogla služiti u potpunom predanju i žrtvi u Družbi Kćeri Srca Isusova“. A mi ćemo u radosti zbog toga čina moliti Gospodina neka ona svojim zavjetima slavi njegovo ime i služi spasenju svijeta.

4. Svečanosti polaganja zavjeta posluha, čistoće i siromaštva potvrđuju kako i u ovo naše vrijeme ima djevojaka koje shvaćaju i prihvataju te vrjednote. I danas, dakle, Duh Božji „odabire pojedince i redove“ koji su voljni stati uz program Isusovoga govora na Gori. Neka svima nama ova svečanost pomogne rasti u dobroti kako bismo srcem majke bili kadri tražiti Isusa na poprištima ljudske nevolje, te pri tom ne umarati se činiti dobro i osjećati kako nam je draga biti s Isusom. Poput apostola Petra koji je nakon preobraženja uskliknu: Dobro nam je, Gospodine, biti ovdje! Polaganje privremenih zavjeta prisjeća i današnju svečaricu na dane kad je i ona poput Petra imala iskustvo s Gore preobraženja, pa velikodušno izrekla svoj: „Evo me, Gospodine, vršiti volju tvoju!“ Poželimo joj neka vjerno slijede kućna pravila i ne prestaju ponavljati apostolove riječi: „Dobro mi je biti ovdje: u ovoj Družbi i u ovoj službi!“

Bogu posvećene osobe svjedoci su bezgranične Božje ljubavi i vidljivi znakovi onostranosti, jer svojim posvećenjem utjelovljuju Isusa Krista, a vjernošću zavjetima uvećavaju sjaj Evanđelja. Osim toga oni svoji zajedničkim životom „najavljuju novo doba i novo društvo, društvo Duha Svetoga“. A da bi se u svijetu ostvarivala vitalnost posvećenog života, potrebna je višestruka vjernost: Kristu i Evanđelju, Crkvi i njezinom misijskom poslanju, kao i vjernost idealima posvećenog života i karizmi osnivača. Crkva moli i očekuje da Duh Božji i u ovom povijesnom trenutku „zgrabi pojedince“ koji će i u ovom vremenu „ludovanja i previranja“ neustrašivo stati uz program Isusovoga govora na Gori i opstati pred silnim zavodenjima modernoga svijeta. I znati svetački i hrabro „utjeloviti evanđeosku poruku“ i u ovom vremenu i prostoru. Ispunjeni zahvalnošću prema Bogu za ovaj čin polaganja privremenih zavjeta č. sestre Franke od Bezgrješne pjevajmo danas, štovane sestre Družbi Kćeri Srca Isusova i nazočni svećenici, rodbino i hodočasnici pohvalne psalme. Zahvalujmo Bogu za silna djela koja izvodi u našoj sredini. Pridružimo se orkestru Božjega puka, pa kliknimo od srca; „Velika nam djela čini Svesilni, sveto je ime Njegovo!“

Neka euharistija bude središte našega života i poslanja

Propovijed mons. Ž. Puljića na posveti crkve bl. Alojzija Stepinca na Bilom Brigu

1. Župa blaženog Alojzija Stepinca na Bilom Brigu dobiva danas novi sakralni prostor umjesto dosadašnje montažne crkve koju je bio blagoslovio i otvorio moj predčasnik mons. Ivan Prenđa. Posveta crkve i oltara kao i blagoslov njezinoga inventara, važan je događaj i za župu i za Nadbiskupiju. Jer, u župi se utjelovljuje i rađa Crkva koju je Vatikanski sabor opisao kao „sjeme Božjega kraljevstva“ (LG 5), mesijanski naraštaj koji se hrani „kruhom koji je s neba sišao“ (Iv 6, 50). Isus je, naime, htio da Crkva njegova bude „zajednica braće i sestara“ koji su „prigrlili vjeru“ i žive kao „jedno srce i jedna duša“ (Dj 4, 32), kako je Luka opisao prvu zajednicu kršćana. No, to zajedništvo vjernika ne dolazi samo od sebe. Ono je najprije plod Božjeg blagoslova, a onda i ljudskog nastojanja. I nema ga bez euharistije, koja je izvor zajedništva i spremnosti da nas ona preobradi kao što je preobrazilu učenike iz Emausa, pa im je srce gorjelo dok im je Uskrsnuli tumačio pisma.

I vaše srce, dragi župljani, danas gori od zahvalnosti zbog ovoga prostora koji posvećujemo Bogu i njegovu miljeniku blaženom Alojziju u čast. Jer, ovdje ćete se okupljati i moliti, te svoju djecu

na sakramente voditi. A onda, osnaženi vjerom u Uskrsloga, slaviti istu onu Gozbu ljubavi koju je Krist slavio u Dvorani posljednje večere. Budući da je tada odredio neka se to „čini njemu na spomen“, evo, to se ponavlja puna dva tisućljeća. Istom vjerom okupljamo se oko stola Gospodnjeg, pjevamo i molimo, slušamo i razmatramo o toj velikoj Tajni koja izgrađuje Crkvu. Euharistija je izvor i vrhunac života i poslanja Crkve. Stoga se traži neka slavlje bude dostoјno velikoga Otajstva. U tom vidu „Uredba Rimskoga misala“ određuje neka svećenici i vjernici paze na prikladnost ambijenta gdje se slavlje obavlja, posebice na oltar, ambon i svetohranište. Budući da je liturgija „sveto događanje u kojem svećenik prinosi žrtvu u Kristovo ime“ (in persona Christi), važna je i dinamika slavlja. Obavlja li se s poštovanjem, dostojanstveno i opušteno, ili pak u žurbi i jurnjavi da čim prije završi. Koriste li se trenutci sabranosti i šutnje, te koja vrsta glazbe se upotrebljava i kakvo se pjevanje njeguje.

2. Euharistija nas upravlja i odgaja za osjećaje ljubavi, razumijevanja i praštanja. Ona razgaljuje srca bračnih drugova, ublažuje i umanjuje tugu i probleme napuštenih i bolesnih, prevladava sukobe zavađenima, te usmjerava prema ciljevima i idealima zajedništva koje Luka opisuje riječima: „Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i u molitvama“ (Dj 2, 42). To nikako ne znači da štovatelji euharistije ne vide bol i patnju kojima su ljudi izloženi. Na protiv, kršćansko radosno srce vidi sunce iza oblaka i svjetlo iza životne tame. Usprkos ozračju Velikoga Petka kršćanin vidi i uskrsno jutro koje ga ispunja smisлом, pa je kadar tješiti utjehom kojom nas same tješi Bog“ (2 Kor 1, 4). S pravom se ovu božansku hranu naziva “poputbinom” poput hrane koju je prorok Ilija dobivao kroz 40 dana i 40 noći da izdrži na putu prema Horebu, te izvrši poslanje koje mu je Jahve povjerio (1 Kr 19, 8).

Kad god se nađemo na svetoj misi osjećamo kako se „tamo u svetištu“ nešto osobito zbiva. Svećenici oblače liturgijsko odijelo jer, kao službenici oltara oni nisu privatne osobe. A uz to nije prikladno za oltar dolaziti u odijelu u kojem hoda po ulici i tržnici. Oltar je, naime, uvijek bio glavni inventar crkve pred koji se pristupa dostojanstveno i sa strahopoštovanjem. Na početku slavlja svećenici se naklone duboko, a onda ga poljube, jer oltar predstavlja i simbolizira Krista. U crkvi se, dakle, drugačije ponašamo nego na ulici. Ne hoda se po njoj kao po tržnici, niti se razgovara kao na ulici ili gostonicama. Svaki put kad smo u crkvi naklonom glave odajemo počast oltaru na kojem nas Krist pod prilikama kruha i vina tijelom svojim liječi i hrani za život vječni. Od svetoga i svečanoga trenutka u Dvorani Posljednje večere, kad je Krist odredio apostolima neka to čine njemu na spomen, obnavlja se isto pod svakom svetom Misom. Obnavlja se na nekrvan način milost križa i otkupljenja. Teče i struji novi Božji život koji nam je Krist zaslužio svojom mukom, smrću i uskrsnućem. On leži na oltaru kao „žrtvovano“, ali živo „Janje Božje koje oduzima grijeha svijeta“ (Iv 1, 29).

3. Dok razmišljamo o tom svetom činu i događaju, spontano se pitamo kako se mi ophodimo prema svetom žrtveniku, oltaru na kojem se tijekom mise prinosi sam Gospodin? (oltar nije tezga). Znamo li doći u Božji hram, zaustaviti, pa u molitvi i sabranosti Kristu izreći zahvalu, izraziti svoju vjeru, pokajanje i ljubav? Znamo li duhom i srcem priključiti se molitvi Crkve, te obratiti se pobožno Isusu nazočnom u svetohraništu: „O sveta gozbo na kojoj se Krist blaguje, slavi se spomen muke njegove, duša se napunja milošću i daje nam se zalog buduće slave“.

Blaženi Alojzije je bio veliki štovatelj Presvete Euharistije. Kad je u ondašnjim teškim vremenima preuzeo upravu Zagrebačke nadbiskupije, poticao je i pripremao 17 euharistijskih kongresa. Smatrao je da su takva „euharistijska okupljanja najbolji lijek protiv vjerničke osrednjosti i malodušnosti“, piše mons. Batelja. Na kongresu u Samoboru, 13. lipnja 1938., Stepinac je rekao da je „euharistijski Isus naša najjača obrana, nesavladiva snaga, utjeha i radost u nevoljama života“. A kad je pozvao vjernike neka podu na euharistijski kongres u Budimpeštu (1938.), napisao je da „blagovanjem Isusova tijela u svetoj pričesti postajemo Isusovi krvni srodnici, a onda i srodnici

među sobom. Jer, isto nas tijelo hrani, kao što ista krv struji u našim žilama“ (A. Benigar, Stepinac, str. 275.).

4. Euharistija je uistinu čudo posvemašnjeg Božjeg prebivanja među nama. Kao živi Sin Božji, Isus je prošao zemljom čineći dobro. On i danas po euharistiji živi među nama; liječi bolesne, hrani gladne, tješi žalosne i obraća grješnike. I spreman je svakog trenutka prosvijetiti nas, ojačati i blagosloviti, posvetiti, utješiti i pomoći. Njegove su ruke pune nebeskih darova i milosti. Stoga mu dolazi svatko tko ga voli i treba. Da mu se izjada i iznese svoje tegobe i probleme. Da dobije njegov blagoslov. Ali, i da zahvali za udijeljene milosti i darove koje nam izobilja šalje po svom odabranom miljeniku Alojziju komu posvećujemo ovu crkvu. A kad doskora budem pomazao i posvetio ovaj kameni oltar na kojem će se prinositi žrtva Bogu, s radošću ćemo moliti i pjevati: Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo. Tvoje uskrsnuće slavimo. I Tvoj slavni dolazak iščekujemo. Dodji Gospodine Isuse!

Draga braćo i sestre, poklonici blaženoga Alojzija koji osobito euharistiju štovao! Hranimo se Božjom riječju i euharistijom! Družimo se s Isusom koji tu među nama, pod prilikama kruha i vina. Okupljajmo se u ovom Božjem domu eda bi rasla naša župna svijest i odgovornost koju nam je Bog povjerio po krštenju. Hranimo se svetim Tijelom njegovim kako bismo mogli svjedočiti da je on jedini otkupitelj čovjeka, koji ima odgovore i na naša brojna pitanja. On nosi ključeve povijesti. Njegova su vremena i vjekovi. Njemu slava u vijeke vjekova. Amen.

Blagoslov nove opatice benediktinskog samostana sv. Margarite

Propovijed mons. Ž. Puljića u Pagu

1. Sutra liturgija slavi svetu Skolastiku, sestraru svetoga Benedikta, osnivaču reda benediktinaca i zaštitnika Europe. Iz skromnih povijesnih vrela znamo da je već od malena bila Bogu posvećena. Život joj je bio skriven te pred svijetom zaognuta koprenom djevičanstva i obilježen tajnom poniznosti, skrovitosti, šutnje, molitve i osobite povezanosti s Kristom. Predpostavlja se kako je s bratom Benediktom provodila pustinjački život dok je još bio u Subiacu. Sigurno je međutim da je bar nekoliko godina pred smrt provela u blizini slavnog samostana u Monte Cassinu koji je bio utemeljio njezin brat. U tom samostanu nalazi se i njihova zajednička grobnica na kojoj стоји napisano: „Benedikt i Skolastika došli su na zemlju jednim porodom, bili su odani Bogu jednom pobožnošću, a ovaj jedan grob čuva njihove zemne ostatke“.

Iz povijesti nam je poznato u obiteljskom okružju braća i sestre utječu jedni na druge, bilo da se uspoređuju se međusobno, bilo da zajednički surađuju i međusobno se pomažu. No, najbolji oblik utjecaja je kada jedni drugima pomažu ići putem svetosti. Uz Skolastiku i njezinoga brata Benedikta bilo je u povijesti Crkve braće i sestara koji su bili svijetli primjeri duhovnosti i svetosti. Tako imamo među apostolima dva para svete braće: svetog Petra i Andriju, te svetog Ivana i Jakova. U trećem stoljeću imamo mučenike svetoga Kuzmu i Damjana koji su se bavili liječništvom, a za svoje usluge nisu uzimali naknadu. U osmom stoljeću živjeli i radili sveti Vilibal i njegova sestra sveta Valpurga. Rođeni su u engleskoj vjerničkoj obitelji. Apostol Njemačke, sveti Bonifacije 741. zaredio je Vilibalda za biskupa, a ovaj je 750. počeo graditi opatiju u Heidenheimu u kojem će njegova sestra Valpurga biti izabrana za opaticu. I kao najnoviji sveti par spominjem dvoje siromašnih pastira, Franju i Jacintu, koji su bili svjedoci Gospinih ukazanja u Fatimi 1917. Njih oboje je blaženima proglašio sveti Ivan Pavao II. (13. svibnja 2000.), a svetima ih je proglašio Papa Franjo (13. svibnja 2017.).

2. I dok spominjemo ovu svetu braću i sestre koje vjernici časte i mole im se, postavlja nam se pitanje: Može li se „planirati svetost“? Što ta riječ uopće znači? Sveti Ivan Pavao II. je u svom apostolskom pismu „Ulaskom u novo tisućljeće“ jednostavnim riječima definirao što to znači „planirati i krenuti putem svetosti“. On veli kako to je to „stav i izraz uvjerenja da je besmisleno

zadovoljiti se životnom prosječnošću minimalističke etike i površne religioznosti“. Valja, dakle, ozbiljno shvatiti i prihvatići Isusove riječi „budite savršeni kao što je savršen Otac naš nebeski“ (Mt 5,48). No, taj ideal savršenosti ne znači „neku vrstu izvanrednoga života“ koji mogu živjeti samo „velikani svetosti“. Stoga Ivan Pavao II. veli da su „oblici svetosti mnogostruki i prikladni pozivu svakoga čovjeka“, pa zaključuje da je „vrijeme ponuditi svima na uvjerljiv način to „visoko mjerilo redovitoga kršćanskoga života“ (br. 31). Za tu „pedagogiju svetosti potrebno je najprije umijeće molitve“. Valja nam, dakle, „učiti moliti i tražiti od Isusa poput učenika: Gospodine, nauči nas moliti“ (Lk 11,1). U procesu sekularizacije kršćanske su zajednice, posebice one Bogu posvećenih osoba, „pozvane su biti i ostati vjerodostojnom školom molitve“, gdje se u susreta s Kristom izriču ne samo „vapaji za pomoć, već i zahvala, hvalospjevi, klanjanje, razmatranje i slušanje sve do istinskoga zanosa srca“, veli sveti Ivan Pavao II. (Ulaskom u novo tisućljeće, br. 32)

Euharistija je najuzvišeniji izraz takve molitve. Ona nas upravlja i odgaja za osjećaje ljubavi, razumijevanja i praštanja. Euharistija razgaljuje srca bračnih drugova, ublažuje i umanjuje tugu i probleme napuštenih i bolesnih, prevladava sukobe zavađenima, povezuje i usmjeruje prema zajedničkim ciljevima i idealima zajedništva koje Luka opisuje riječima: „Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i u molitvama“ (Dj 2, 42). To nikako ne znači da štovatelji euharistije hodaju s „glavom u pijesku“, pa ne vide bol i patnju kojima su ljudi izloženi. Naprotiv, kršćansko radosno srce vidi sunce iza oblaka i svjetlo iza životne tame. Usprkos čestom ozračju Velikoga Petka on je kadar s radošću vidjeti i uskrsno jutro koje ga ispunja smislom, pa je kadar „tješiti utjehom kojom nas same tješi Bog“ (2 Kor 1, 4). S pravom se ovu božansku hranu naziva „poputbinom“ poput one koju je prorok Ilija dobivao kroz 40 dana i 40 noći da izdrži na putu prema Horebu, te izvrši poslanje koje mu je Jahve povjerio (1 Kr 19, 8).

3. Euharistija je uistinu čudo posvemašnjeg Božjeg prebivanja među nama. Kao živi Sin Božji, Isus je prošao zemljom čineći dobro. On i danas po euharistiji živi među nama; lijeći bolesne, hrani gladne, tješi žalosne i obraća grješnike. I spreman je svakog trenutka prosvijetli nas, ojačati i blagosloviti, posvetiti, utješiti i pomoći. Njegove su ruke pune nebeskih darova i milosti. Stoga mu dolazi svatko tko ga voli i treba. Da mu se izjada i iznese svoje tegobe i probleme. Da dobije njegov blagoslov. Ali, i da zahvali za udijeljene milosti i darove koje nam izobilja šalje po svojim odabranim svecima i miljenicima Božjim. I mi ćemo doskora nakon Pretvorbe s radošću moliti i pjevati: Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo. Tvoje uskrsnuće slavimo. I Tvoj slavni dolazak iščekujemo. Dodji Gospodine Isuse!

Draga braćo i sestre, štovatelji svete Euharistije! Hranimo se Božjom riječju i euharistijom! Družimo se s Isusom koji je tu među nama, pod prilikama kruha i vina. Okupljajmo se oko njegovoga stola eda bi rasla naša svijest i odgovornost koju nam je Bog povjerio po krštenju. Hranimo se svetim Tijelom njegovim kako bismo mogli svjedočiti da je on jedini otkupitelj čovjeka, koji ima odgovore i na naša brojna pitanja. On nosi ključeve povijesti. Njegova su vremena i vjekovi. Njemu slava u vijeće vjekova. Amen.

Podi i popravljam moju Crkvu vjerom i ljubavlju, molitvom i vjernošću

Propovijed mons. Ž. Puljića na 49. svećeničkoj skupštini Zadarske nadbiskupije

1. Današnja dnevna čitanja donose nam dva biblijska teksta o kojima ćemo kratko razmišljati. Prva knjiga kraljeva izvješćuje o pohodu kraljice od Sabe poznatom kralju Salomonu. U to vrijeme bio je običaj na istoku da kraljevi i vladari među sobom izmjenjuju uljudna pisma, a i susrete kad je to bilo moguće. U prigodi takvog pohoda kraljica od Sabe zadivila se Salomonovo mudrosti i „zastade joj dah“. Čula je, naime, puno o mudrosti Salomona. Stoga je izrekla i blagoslov i njemu i narodu komu je „tako omilio“, pa ga je „postavio na prijestolje Izraelaca, da kao kralj „čini i dijeli pravnicu“. Kraljice od Sabe pralik je čovječanstva koje traži svjetlo i istinu. Ona

je ujedno znak i preteča kraljeva mudraca koji stižu „iz Sabe donoseći zlato i tamjan“ (Iz 60, 6) i klanjaju se utjelovljenoj Mudrosti u Betlehemu, Isusu Kristu, Spasitelju i Otkupitelju ljudskoga roda. Kraljica od Sabe tražila je utjelovljenu Mudrost, Mesiju i vratila se u svoju zemlju puna nade da će Mesija doći. A kada dođe njezini će daleki potomci poći da mu se poklone, te ori tom prinijeti poklone Božjoj mudrosti koja je Tijelom postala i nastanila se među nama.

Marko nam je u kratkom evanđeoskom odlomku (Mk 7, 14-23) donio Isusovu pouku kako ono „što iz čovjeka izlazi, to ga onečišćuje“, jer ljudsko srce je vrelo tjelesne i duševne čistoće i nečistoće. Poznato je da su Židovi imali cijeli katalog nečistih životinja (Lev 11) koje se nije smjelo jesti kako god oprali ruke ili ih skuhali i popržili. Isus ovom današnjom raspravom s farizejima stavlja u pitanje njihovu praksu, predaju i običaje starih. I tumači kako ono što izlazi iz čovjekova srca, to ga onečišćuje pred Bogom i pred ljudima. Jer, iz srca čovječjega izlaze zle namisli, bludništva, krađe, ubojstva, preljubi, lakomstva, opakosti, prijevare, razuzdanost, zlo oko, psovka, uznesitost, bezumlje (Mk 7,20-23). Trinaest, dakle, zala navodi Isus kao nešto što onečišćuje čovjeka i od tih zala valja nam se oslobađati.

2. Uz ove kratke misli vezane uz današnja čitanja čini mi se uputnim citirati nekoliko rečenica kardinala Roberta Saraha iz njegove najnovije knjige „Zamalo će večer i noć je naizmaku“ koju je objavio u ožujku prošle godine i već je prevedena na hrvatski. Nakon što je objavio knjige „Bog ili ništa“ i „Snaga tišine“, evo ga s novom knjigom gdje odgovaran pitanje: „Zašto se ponovno javljam za riječ? U zadnjoj knjizi, veli Sarah, pozvao sam vas na šutnju. Ja međutim više ne mogu šutjeti. Ne smijem šutjeti. Kršćani su zbumjeni. Sa svih strana stižu pozivi u pomoć. U Rimu primam svećenike koji su obeshrabreni i povrijedeni. Crkva prolazi kroz mračnu noć. Oko nje se ovija tajna zla koje zamagljuje njezin pogled. Iz dana u dan stižu strašne novosti o zlorabici djece a to ranjava srce Crkve. Zbog toliko gnjusobe svećenici cijelog svijeta osjećaju se poniženi i izdani, a Crkva proživljava otajstvo bičevanja, pa joj je tijelo dobro izranjeno.“

A fenomen Jude opet je na djelu. Isitna, on se malo po malo otuđio i nije više Krista slušao, niti ga je pratilo u njegovoj noćnoj šutnji i molitvi. Pribježite je našao u svjetovnim poslovima. Brinuo se za kesu, novac i trgovanje. Postao je lažljivac koji je i dalje išao za Kristom, ali više mu nije vjerovao. Gundao je. Navečer na Veliki četvrtak Učitelj mu je oprao noge. Tu pred njim, na koljenima bio je Gospodin, ponizni sluga koji pere noge njemu koji će ga izdati i predati. Isus je bacio na njega posljednji pogled pun nježnosti i milosrđa. Ali đavao se već nastanio u njegovu srcu. Stoga, Juda ostaje zauvijek fenomen izdajnika čija sjena lebdi kroz stoljeća i propituje svakoga od nas.

3. Nismo li se možda i mi uputili njegovim stazama, pa hladnoćom i ponašanjem izdajemo Gospodina?! Zanemarili smo molitvu, a u naš pastoral “uvuklo se zlo učinkovitog aktivizma”. I dok oponašamo organizaciju velikih poduzeća, zaboravljamo da je „molitva jedina kadra natopiti srce Crkve“. Zarobljeni krilaticom da je „vrijeme novac“ zanemaruјemo molitvu pa smo „na putu izdaje“, veli kard. Sarah i dodaje kako nas to čini „spremnima na kompromise sa svijetom“, pa užurbano „stupamo Judinim stazama“. Počinje se sumnjati u nauk Crkve, „relativizirati smisao celibata“, tražiti „pravo na privatan život“ i perverzna „homoseksualna ponašanja“. A to umnaža brojne sablazni među vjernicima i među klerom.

Budući da se „misterij Jude sve više širi“, kard. Sarah se obraća svećenicima i žarko im poručuje neka „ostanu jaki i uspravni“. Premda će im „zbog nekolicine posrnulih službenika prišiti etiketu pedofila i homoseksualaca“, kard. Sarah ih podsjeća kako je „na Veliki Petak Isus bio optužen i osuđen za sve zlo svijeta“. A cijeli Jeruzalem je vikao i urlao: „Raspni ga. Raspni“. Posrnuli klerici bez morala, nastavlja kard. Sarah, „neće potamniti sjajno svjedočanstvo onih četiristo tisuća svećenika koji diljem svijeta svaki dan vjerno, sveto i radosno služe Gospodinu“. Ova knjiga „krik je moje duše i moje ljubavi prema Bogu i prema braći svećenicima koje usrdno molim neka

„ostanu vjerni svojoj prvoj ljubavi“. Neka s molitvom počinju i završavju svoj radni dan, jer bez nje bit ćemo “cimbal što zveći”, te poput “opsjenara stvaraju medijsku buku koja proizvodi samo trice i kućine”. Valja nam „otkrivati i njegovati trenutke šutnje i klanjanja“, te pasti na koljena s istim strahopoštovanjem kojim slavimo otajstvo liturgije. „Samo u takvom ozračju, završava ova dio razmišljanja kadr. Sarah, bit ćemo kadri čuti Gospodina da i nama kao i svetom Franji poručuje: „Podi i popravi moju Crkvu! Popravljam je svojom vjerom, ufanjem i ljubavlju. Popravljam je svojom molitvom i vjernošću. Zahvaljujući takvom popravku Crkva će biti ponovno moj i tvoj voljeni dom“. Amen.

Obrati se i vjeruj evanđelju

Propovijed mons. Ž. Puljića na Pepelnici u katedrali sv. Stošije

1. Današnjim pokorničkim obredom pepeljenja započinjemo korizmu, vrijeme duhovne obnove i priprave za Kristovo Uskrsnuće. Popratnim riječima iz obreda: ‘Obrati se i vjeruj evanđelju’, ili ‘Sjeti se, čovječe da si prah i u prah ćeš se vratiti’ liturgija nas podsjeća na ono bitno. Ako smo se svojim ponašanjem udaljili od vjere, Boga i Crkve, obrati se i vjeruj. Vjeruj evanđelju koje je radosna vijest tvoga spasenja. Vjeruj Bogu koji te po krštenju učinio svojim odabranim djetetom. Vjeruj i vjera će te spasiti. Drugim pak obrednim izrazom, ‘sjeti se čovječe da si prah’, obuzdava se naša oholost srca i pameti. Korizma nam upravo to posvjećuje kako smo jadna, krhkia i prolazna bića. Ali, milošću Božjom otkupljena i spašena stvorenja. Potrebno je samo da krenemo, da se obratimo i Bogu približimo.

Tijekom 40 korizmenih dana mi ćemo to pokušati. Trudit ćemo se biti više sabrani i slušati Božji glas kako bismo pobijedili napasti Zloga. Zbog toga je vrijeme korizme vrijeme ‘duhovnog boja’ i prave borbe u kojoj se koristimo oružjem vjere, molitve, posta i pokore. Mi smo uz to svjesni da se svijet poboljšava samo onda kad se mi popravimo; i samo onoliko koliko uspijemo kod sebe promijeniti ono što ne valja. Papa Franjo nas stoga poziva riječima apostola Pavla: „Umjesto Krista zaklinjemo: dajte, pomirite se s Bogom (2 Kor 5, 20). Jer, i ove godine Gospodina nam daje ovo milosno vrijeme priprave da bismo obnovljena srca proslavili veliko otajstvo Isusove smrti i uskrsnuća, stožer našeg osobnog i zajedničkog kršćanskog života. Papa nas potiče ne dopuštati da nam ovo vrijeme milosti protekne uzalud, pa sve poziva neka u središte života i rada tijekom korizme stave pashalni misterij po kojem će osjetiti samilost prema Kristovim ranama koje su prisutne u nevinim žrtvama ratova, nasrtajā na život od nerođenog djeteta do starijih osoba, u nasilju, ekološkim katastrofama, trgovini ljudima, kao i u oblicima neobuzdane želje za profitom, što je oblik novoga idolopoklonstva“.

2. Zbog toga uči u korizmu znači započeti vrijeme osobite zauzetosti u duhovnoj borbi sa zlom koje je prisutno u svijetu, u nama i oko nas. Ovo sveto vrijeme nas čini sposobnima gledati zlu u lice i biti raspoložen za borbu koja nas čeka; ne samo protiv učinaka koje to zlo proizvodi, nego i protiv njegovih uzroka; sve do onoga posljednjega uzroka kojeg evanđelje naziva ‘ocem laži’, ‘napasnikom i zavodnikom ljudskog roda od početka’; Sotonom koji je i Sina Božjega iskušavao u pustinji, kako ćemo slušati u slijedeću, prvu korizmenu nedjelju.

Borba, na koju nas Krist poziva svake korizme, nije uperena protiv drugih. Ona nas potiče otkrivati i prepoznavati vlastitu odgovornost za zlo koje vlada u svijetu. I poziva u poniznosti i povjerenju preuzeti svjesno dio odgovornosti. Uči u korizmu obredom pepeljanja znači obnoviti osobno odluku da ćemo se zajedno s Kristom suočiti sa zlom. Pobožnost križnoga puta, koji rado obavljamo u korizmi, put je koji nas vodi do pobjede. One prave. Ne nad drugima, nego nad sobom. A do nje se stiže putem ljubavi kojom nadvladavamo mržnju; preko darivanja i dijeljenja dobara koje u nama svladava prirodene porive sebičnosti.

3. Do prave duhovne pobjede dolazi se i širenjem ozračja mira, dobrote i tolerancije, a ne vrije-

ZADARSKA NADBISKUPIJA

đanjem, nasiljem i ponižavanjem drugih. Korizma je tako izvrsna prigoda za snažan pedagoški, ljudski, asketski i duhovni napredak i rast u Gospodinu. U korizmenom vremenu Crkva nam stavlja na srce konkretnе aktivnosti koje smo pozvani činiti tijekom ovog vremena duhovne obnove: to su molitva, post i dobra djela koja često milostinjom zovemo. Uobičajenu korizmenu akciju naše nadbiskupije s darovima župa, samostana, poduzeća, škola, pojedinaca, gradova i općina koja je predstavljena, namijenjena stradalima od potresa u Albaniji.

Milostinja i dobra djela pomažu nam izaći ususret potrebama bližnjeg; podijeliti s drugima ono što po Božjoj dobroti posjedujemo. I može postati sredstvom istinskog obraćenja. A korizma kao sveto vrijeme osobnog obraćenja i dobrih djela, pomaže nam da se popravljamo i duhovno ‘očvrsnemo’. Ona nas poziva i potiče da ‘krenemo u duhovni boj’ protiv zlu koje je i u nama i oko nas. Krenimo zato oboružani molitvom, postom i dobrim djelima kako bismo proslavi uskrsnih blagdana prisjeli obnovljena i osnažena duha. Amen.

ODREDBE

Proslava svetkovine svete Stošije

Broj: 14/2020.

Zadar, 3. siječnja 2020.

Svim Župnim uredima, upraviteljima crkava i redovničkim zajednicama u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici, redovnici, redovnice, dragi Kristovi vjernici!

Već je uhodano da dani nakon Nove godine u Zadru prolaze u znaku neposredne priprave za svetkovinu svete Stošije, zaštitnice nadbiskupije i katedrale. Tijekom devetnice hodočaste vjernici iz dekanata u katedralu svete Stošije prema predviđenom rasporedu. Teme prigodnih homilija za predvoditelje misnih slavlja obilježeni su životom naših hrvatskih blaženika i svetaca.

Na uočnicu svete Stošije, u utorak 14. siječnja 2020., bit će svečana Večernja u 18 sati, a na koncu će se podijeliti plakete vjernicima za služenje i hrabro svjedočenje u ljubavi prema onima koji su potrebni naše pomoći.

Sve Vas pozivam da sudjelujete u proslavi njezina blagdana, koji započinje Svečanom Večernjom u 18 sati, a nastavlja se na sam blagdan, u srijedu, 15. siječnja 2020., svetim misama u 7, 8 i 9 sati, te svečanom koncelebracijom u 11 sati, koju predvodi riječki nadbiskup i metropolit mons. Ivan Devčić, a večernju koncelebriranu svetu misu u 18 sati predvodi Apostolski nuncij u RH mons. Giorgio Lingua.

Svojim sudjelovanjem u svetim Otajstvima posvjedočimo svoju vjeru Kristu Gospodinu i privrženost našoj nebeskoj zaštitnici, mučenici svetoj Stošiji.

Obilje Božjeg blagoslova u Novoj 2020. želi Vam uz srdačan pozdrav,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Godišnjica smrti nadbiskupa Ivana Prendē

Broj: 93/2020.

Zadar, 14. siječnja 2020.

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava i svim redovničkim zajednicama u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici, redovnici, sestre redovnice, dragi Kristovi vjernici!

U subotu, na blagdan Obraćenja sv. Pavla apostola, 25. siječnja 2020. navršava se deseta godišnjica smrti nadbiskupa Ivana Prendē. To je prigoda da ga se sjetimo u našim molitvama i ujedno pozovemo vjernike na molitvu. Toga dana predvoditi će euharistijsko slavlje u Katedrali u 18 sati.

Gospodin mu bio nagrada za sve što je učinio i ostavio kao duhovnu baštinu u Zadarskoj nadbiskupiji.

Svima pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup

ODREDBE

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana

Broj: 293/2020.

Zadar, 17. siječnja 2020.

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava i svim redovničkim zajednicama u gradu Zadru

Draga braćo i sestre!

Svjetska molitvena osmina za jedinstvo kršćana od 18. do 25. siječnja ove godine održava se pod geslom „Iskazivahu nam nesvakidašnje čovjekoljublje“ (Dj 28, 2). Jedinstvo Kristove Crkve spada u temeljne molitvene nakane svakoga kršćanina i svih kršćanskih Crkava.

Ove godine, u našem gradu, molitveni susret za jedinstvo kršćana održat će se u četvrtak, 23. siječnja u crkvi Svete Marije, s početkom u 18 sati, gdje će biti molitva Večernje. Svojim sudjelovanjem i molitvom ispunjavamo zapovijed samoga Krista koji je prvi molio Oca za svoje učenike „Da svi budu jedno“. (Iv 17,11).

Uz pozdrav u Gospodinu,

Don Josip Radoica Pinčić,
povjerenik za ekumenizam

Svijećnica i Dan posvećenog života

Broj: 294/2020.

Zadar, 17. siječnja 2020.

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Gradu i svim redovničkim zajednicama u Nadbiskupiji

Draga braćo i sestre!

Na Svijećnicu, blagdan Gospodinova prikazanja u hramu, Crkva slavi Dan posvećenog života. Taj je dan posvećen prikazanju Isusa u hramu i s pravom je povezan s danom posvećenog života, jer redovnici i redovnice svojim životom i zavjetima sebe prikazuju Bogu. Ovaj dan potiče da obnovimo svoje zavjete i odluku za prikazanje i predanje.

Svi će naši redovnici i redovnice kao i druge osobe posvećenog života taj Dan proslaviti u svojim zajednicama. Na nadbiskupijskoj razini mi ćemo taj dan i ove godine proslaviti u crkvi Svete Marije u Zadru, kod sestara benediktinki, u nedjelju, 2. veljače 2020. godine. Susret ćemo započeti Svečanom Večernjom u 16 sati.

Blagdan Prikazanja Gospodinova na osobit način slavimo u našoj Nadbiskupiji, u svetištu sv. Šime u Zadru. On, starac Šimun, na svoje ruke je primio Božansko Dijete kojega su njegova Majka Marija i sveti Josip donijeli prikazati Gospodinu. Na sam blagdan, u nedjelju, 2. veljače, u crkvi sv. Šime svete mise slavit će se u 8.30, 10 i u 18 sati s blagoslovom svijeća i ophodom.

Pozivam vas da zajedno i svečano, molitvom i pjesmom proslavimo blagdan Prikazanja Gospodinova i Dan posvećenoga života.

Sve Vas pozdravljam i blagoslivljam u Gospodinu.

† Želimir Puljić, nadbiskup

Dekanima Zadarske nadbiskupije - podsjetnik i obveza

Broj: 266/2020.

Zadar, 28. siječnja 2020.

Poštovani gospodine Dekane,

a. Ovim dopisom podsjećam kako će se deveti Pastoralno-katehetski kolokvij za svećenike održati u Zagrebu od 3. do 4. ožujka 2020. Običaj je bio da po jedan svećenik iz dekanata podje na kolokvij i po završetku izvesti braću svećenike o zaključcima kolokvija. Mole se dekani neka jave na Ordinarijat tko će poći u ime dekanata na spomenuti susret.

b. Dopisom br. 265/2020. od 28. siječnja obavijestio sam svećenike o planiranom hodočašću na grob blaženoga Alojzija Stepinca (21. ožujka 2020.). Potaknite župnike neka tu obavijest i poziv ponavljaju u župnim obavijestima tijekom veljače, te bilježe one koji kane poći na hodočašće. Putna karta po osobi iznosila bi ca 150 kuna po osobi. Početkom ožujka, najkasnije do 10. ožujka 2020. treba dostaviti na Ordinarijat prikupljena sredstva i popis hodočasnika, kako bi se moglo na vrijeme rezervirati autobuse.

c. Budući da se u siječnju na Ordinarijatu sređuju godišnja izvješća, neka dekani provjere jesu li svi župnici u dekanatu to učinili.

d. Dekanska služba ima svoje pravno, administrativno i posebice pastoralno obilježje (kan 555,1), a Crkveni Zakonik nalaže neka dekan „promiče zajedničko pastoralno djelovanje i pruža pomoć svećenicima dotičnog dekanata“ (kan 374,2).

Dužnost je dekana usklađivati zajedničku pastoralnu djelatnost i voditi brigu da se bogoslužni čini slave prema propisima svetog bogoslužja i da se župne knjige ispravno vode i propisno čuvaju, te nadzirati da se pomnjivo upravlja materijalnim dobrima (kan. 555).

e. U duhu ovih spomenutih obveza neka dekani učine čim prije dekanatsku vizitaciju župa i izvijestite me o učinjenoj vizitaciji. Prilažem i „pomagalo“ koje Vam može pomoći kod pohoda župa i izvješća o učinjenoj vizitaciji. Neka to bude najkasnije do 31. 03. 2020.

Zahvaljujem na suradnji i želim puno Božjeg blagoslova uz srdačan pozdrav,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Nadbiskupijsko hodočašće bl. Alojziju Stepincu 21. ožujka 2020.

Broj: 265/2020.

Zadar, 28. siječnja 2020.

Draga braćo svećenici, redovnice i redovnici, katehete i župni suradnici, braćo i sestre u Kristu!

1. Kad je sveti Ivan Pavao II., 10. rujna 1994., prvi put službeno došao u Hrvatsku, u zagrebačkoj je katedrali uz osvrt na primjere svetosti ustvrdio kako je u povijesti hrvatskoga naroda „najsvjetlijii lik kardinal Alojzije Stepinac“. Snaga njegova svjedočanstva bila je i ostala nadahnuće brojnim generacijama, pa su bili i ostali vjerni Kristu i njegovu evanđelju. Prije dvije godine obilježili smo 120. obljetnicu Stepinčeva rođenja (u Krašiću 1898.) i 20. obljetnicu proglašenja blaženim u Mariji Bistrici (4. listopada 1998.). Prošle i pretprošle godine brojne su biskupije učinile hodočašća na grob Alojzija Stepinca. Uz to je prošle godine u više gradova i biskupija diljem Hrvatske i Bosne i Hercegovine predstavljena najnovija studijska knjiga o njemu, „Nada koja ne postiđuje“, koju je napisao mostarski biskup mons. Ratko Perić. U tom vidu na nedavnom su-

ODREDBE

sretu Svećeničkog vijeća razmatrali smo mogućnost da kao nadbiskupijska zajednica pođemo na grob dragog nam blaženika, u subotu uoči četvrte korizmene nedjelje, 21. ožujka 2020. godine. Ovim pismom, braćo i sestre, najsrdičnije vas sve pozivam priključite se planiranom hodočašću u zagrebačku katedralu gdje ćemo uz grob bl. Alojzija slaviti svečano misno slavlje s početkom u 11 sati. U poslijepodnevnim satima u program našega hodočašća uključit ćemo pohod u mjesto rođenja i smrti našega blaženika u Krašić, te po mogućnosti i pohod u nacionalno svetište sv. Josipa u Karlovcu.

Dragi župnici,

U organizaciji i ostvarenju ovog našeg nadbiskupijskog hodočašća osobito značajnu i zahtjevnu ulogu imat će vi, kao voditelji župnih zajednica, kako u prigodi najave i motivacije samih vjernika, tako i u provođenju konkretnih organizacijskih planova. Svakomu od vas već sada preporučujem da na hodočašće potaknete svoje župljane, uključujući vaše suradnike, vjeroučitelje članove župnih vijeća, pjevačkih zborova, ministranata i mladih, kao i članova molitvenih zajednica i skupina koje djeluju u župama. Ukoliko vam se učini prikladnim, pozovite i one koji imaju narodne nošnje da nam se priključe. S oglašavanjem i prikupljanjem podataka započnite odmah, a prijavu hodočasnika dostavite na Ordinariat najkasnije do 10. ožujka 2020.

2. Polazak prema Zagrebu treba predvidjeti u ranim jutarnjim satima, a dolazak u središte Zagreba najkasnije oko 10 sati. U 10,30 započet će zajednička pobožnost u katedrali, a u 10,45 procesionalni ulazak skupina u narodnim nošnjama, ministranata, svećenika koncelebranata sa predsjedateljem. Svečana hodočasnička sv. Misa započinje u 11,00 sati. Poslije Mise (oko 12,30) bit će moguće zavjetno ophoditi Blaženikov grob, i posjetiti Stepinčev spomen-muzej kraj katedrale. Poslije podne predviđen je pohod rodnom mjestu Krašiću, ili nacionalnom svetištu svetog Josipa u Karlovcu (voditelji će dobiti uputstvo kamo poći). I u jedno i u drugo mjesto potrebno je doći do 16 sati.

Neka svećenici za koncelebraciju ponesu albu i štolu ljubičaste boje. Oblačenje za misu predviđeno je u sakristiji katedrale. Za liturgijsko pjevanje bit će na vrijeme dostavljeno koja će se misa i pjesme pjevati za vrijeme liturgije. Ovo vrijeme prije hodočašća neka bude prigoda dublje upoznati vjernike s bogatom duhovnom baštinom našega velikana blaženoga Alojzija. Neka se u vidu pripreme za ovo hodočašće nakon obilježavanja blagdana bl. Alojzija upriliči jedanput u tjednu (četvrtkom ili petkom) prigodna pobožnost (klanjanje, krunica, služba Riječi) s prigodnim svjedočanstvom i poticajima iz života blaženoga Alojzija. U danima priprave na hodočašće valja imati u vidu osobitu snagu sakramenta pomirenja, pa hodočasnike poticati da pristupe svetoj ispovijedi. Dok se već sada počinjemo pripravljati za hodočašće, s nestrpljenjem i radošću čekamo dan kad ćemo se okupiti u katedrali našeg glavnoga grada Zagreba, pa uz grob blaženoga Alojzija moliti osobito Božje svjetlo, nadahnuće i zaštitu. Svima pozdrav i blagoslov u Gospodinu!

† Želimir Puljić, nadbiskup

49. Svećenička skupština Zadarske nadbiskupije

Broj: 267/2020.

Zadar, 28. siječnja 2020.

Svim svećenicima Zadarske nadbiskupije

Draga braćo svećenici,

Ovim sazivam 49. svećeničku skupštinu koja će se održati u srijedu, 12. veljače 2020., u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“ u Zadru, sa sljedećim dnevnim redom:

I. Katedrala:

9.30 sati Prigoda za sakrament pomirenja
10.00 sati Euharistijsko slavlje

Stanka

II. Dvorana Sjemeništa (11.00 sati)

Nadbiskup: Crkva nije „usput“ ili „na putu“, već je pozvana biti subjektom povijesnih zbivanja
Diskusija

III. Zajednički objed u blagovaonici Sjemeništa (ca. 12.15 sati)

Očekujem braću svećenike na ovoj našoj 49. svećeničkoj skupštini koja je važan znak našeg biskupijskog zajedništva. Sve Vas u Gospodinu pozdravljam i blagoslovim,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Pepelnica u Katedrali

Broj: 376/2020.

Zadar, 18. veljače 2020.

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Gradu

Draga braćo svećenici,

Na Čistu srijedu ili Pepelnicu, 26. veljače 2020., u Katedrali u 18 sati predvodit će misno slavlje i obred pepeljanja.

Na Čistu srijedu i Veliki petak obvezni su post i nemrs: post za sve punoljetne vjernike do započete šezdesete godine života, a nemrs za sve one koji su navršili četrnaest godinu života. Nemrs treba obdržavati u sve korizmene petke, dok se u drugo vrijeme kroz godinu može zamijeniti nekim drugim pokorničkim djelom. Dobro je na to uvijek iznova podsjećati i podučavati naše vjernike.

Postom, pokorom, molitvom i milostinjom pridružimo se cijeloj Crkvi kako bismo postali što sličniji svome slavnom Gospodinu.

Pozivam vjernike da mi se pridruže i da tako zajednički označimo početak svetog korizmenog hoda prema svetkovini Uskrsnuća Gospodnjega.

U Gospodinu Vas pozdravljam,

† Želimir Puljić, nadbiskup

ODREDBE

“Korizmena akcija” 2020.

Broj: 378/2020.

Zadar, 20. veljače 2020.

ŽUPNIM UREDIMA I UPRAVITELJIMA CRKAVA U NADBISKUPIJI OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI VJEROUČITELJIMA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI GRADOVIMA I OPĆINAMA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

Draga braćo i sestre,

Korizma nam svake godine daje jedinstvenu priliku da dublje razmišljamo o smislu i vrijednosti svojega kršćanskog života. Tijekom tog vremena poziva nas da uz molitvu i duhovnu obnovu budemo milosrdniji prema drugima, čineći konkretna djela ljubavi i dijeleći svoja dobra s potrebnima. Ulazeći u sveto korizmeno vrijeme i ove godine nastavljamo s našom “korizmenom akcijom” koja se u našoj Nadbiskupiji provodi već više godina. U njoj sudjeluju odrasli, djeca, mлади, župe, škole, ustanove i ljudi dobre volje koji tako pomažu u raznim društvenim potrebama (bolnice, dječji vrtići, škole, obitelji...), kako u Domovini, tako i u misijama diljem svijeta.

“Korizmena akcija” znak je djelotvorne ljubavi koja nas podsjeća na važnost prepoznavanja potreba naših bližnjih, kao i brzu pomoć onima koji nas trebaju. Ovogodišnja prikupljena sredstva namijenit ćemo preko Caritasa Albanije za ljudе stradale u potresu prošle godine u Albaniji. Želimo, dakle, dati svjedočanstvo djelotvorne vjere i ljubavi i svoj korizmeni obol upraviti prema našoj braći i sestraru koji su u potrebi.

Upravitelje župa molim neka akciju provode tijekom cijele korizme na način koji najbolje odgovara prilikama u župi koju poslužuju. A sve koji žele sudjelovati, molim, neka svoj prilog dostave u župni ured ili pak uplate na žiro-račun Nadbiskupije s naznakom: “pomoć za stradale od potresa u Albaniji”.

NADBISKUPSKI ORDINARIJAT - ZADAR

IBAN: HR5324070001100041082 Poziv na broj: 02 536

Uz ovu “korizmenu akciju” i ove godine, odlukom hrvatskih biskupa (od 2007.) obilježavamo “Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini” (9.-15. ožujka), pod gesmom: “Da ne ohladi ljubav mnogih” (usp. Mt 24,12). Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini ima za cilj, ne samo materijalnu pomoć, opstanak Hrvata katolika u BiH, napose u onim dijelovima u kojima su egzistencijalno ugroženi, nego jačanje međusobne povezanosti na duhovnoj i svakoj drugoj razini između Crkve u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Podsjećam kako je milostinja koja se prikupi na 3. korizmenu nedjelju u crkvama diljem Nadbiskupije namijenjena za programe Caritasa BIH i treba je čim prije dostaviti u Ekonomat s naznakom: “Kolekta za BiH 2020.”.

Želim svima plodne korizmene dane uz pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Koncert suvremene duhovne glazbe - ŠC Višnjik - petak 24. travnja 2020.

Broj: 430/2020.

Zadar, 6. ožujka 2020.

Župnim uredima i upraviteljima crkava

Kao što ste mogli ovih dana pročitati u tiskovinama u športskoj dvorani na Višnjiku održat će se koncert suvremene duhovne glazbe, u petak 24. travnja 2020. u 20,00 sati. Naslov koncerta

je: „Večer slavljenja s geslom Hrvatska u Plavom kaputiću“. Organizator koncerta je Caritas Zadarske nadbiskupije, a pokrovitelji su Grad Zadar i Zadarska županija. Na koncertu će nastupiti Alan Hržica, Marija i Ivana Husar, Sestre Palić, Vanessa Mioč i Sestre Ramljak.

Budući da se radi o humanitarnoj akciji našega Caritasa neka se u nedjeljnim oglasima najavljuje koncert na Višnjiku, te omogući volonterima ili župnim suradnicima prodaja karata ispred crkve ili u župnoj dvorani. Cijene karata su već određene:

- sjedeće mjesto na najvišim tribinama je 60 kuna;
- sjedeće mjesto na teleskop tribinama u sredini gledališta je 50 kuna,
- te karta za parter-stajanje je 40 kuna.

Prihod od prodaje karata namijenjen je kao pomoć izgradnji „Kuće sjećanja Plavi kaputić“ kraj Vukovara. To je kuća-spomen na stradale u Domovinskom ratu: hrvatske branitelje, djecu i logoraše. Radi se o projektu udruge „Plavi kaputić“ kojemu je predsjednica Željka Jurić Mitrović, poznata „djevojčica u plavom kaputiću“ iz vukovarske kolone 1991. godine koja je postala simbolom stradanja u Domovinskom ratu.

Brigu o dostavi karata vodit će Ines Grbić koja koordinira akcijom „Hrvatska u Plavom kaputiću“, a pomagat će joj tajnik don Damir Šehić i ravnatelj Caritasa don Dario Mataš. Neka župnici obavijeste vjernike o tomu i pozovu ih na koncert, posebice članove župnih vijeća i zborova, vjeroučitelje, očeve i majke s djecom, kao i mlade koji planiraju poći na susret hrvatske katoličke mlađeži u Zagreb. Ovaj koncert duhovne glazbe na Višnjiku (24. travnja 2020.) mogao biti dio duhovne priprave za nacionalni susret u Zagrebu (9. i 10. svibnja 2020.).

Sve informacije o dostavi karata i drugo što se tiče koncerta mogu se dobiti kod Ines Grbić (mob: 098 918 0326). Uz navedeno važno je priopćiti mladima, koji se te večeri neće moći vratiti svojim domovima (kao napr. putnici iz inozemstva, iz udaljenijih krajeva od Zadra, ili s otoka) da je direktor „Športskog centra Višnjik“, gospodin Denis Karlović, osigurao dvorane u kojima će posjetitelji koncerta moći besplatno prespavati s petka na subotu (24./25. travnja). Potrebno je ponijeti vreće za spavanje, a higijenski uvjeti osigurani su uz dvorane za smještaj.

Ovaj duhovni koncert bit će u uskrsnom vremenu kad se vjernici okupljaju, mole i pjevaju „Svetoj žrtvi uskrsnici, dajte hvalu krštenici“. Pridružimo se te večeri na Višnjiku pjevačima koji će nam riječima i pjesmom posvjedočiti istu vjeru u uskrsnuloga Gospodina Isusa Krista komu hvalu i čast u vijeke vjekova. Amen.

Uz pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup

Križni put u Zadru (na Poluotoku)

Broj: 431/2020.

Zadar, 6. ožujka 2020.

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava, samostanima, redovničkim zajednicama, katehetama, članovima crkvenih društava i pokreta u Nadbiskupiji.

Vjernici u korizmi rado sudjeluju na pobožnosti križnog puta jer raspeti Krist znak je i slika tolikih patnika, prognanika i žrtava povijesti. Njegove raširene ruke na Golgoti postale su mnogima izvorom života, svjetlosti i nade. Jer, otkad je položio život za spas svijeta i ljudi, nema patnika koji mu nije blizak i drag.

Zadnjih nekoliko godina u organizaciji Ureda za mlade tijekom korizme održavana je vanjska po-

ODREDBE

božnost križnog puta na više mjesta diljem naše Nadbiskupije. I ove godine pobožnost križnog puta održat ćemo na Poluotoku, u samom srcu Grada na 5. korizmenu nedjelju, 29. ožujka, s početkom u 17 sati. Pobožnost bi započela u crkvi sv. Dimitrija, a onda bi procesija išla zadarskom rivom do crkve sv. Frane, u samostanu Male Braće. Pobožnost križnog puta predvodi o. Nadbiskup u zajedništvu s nazočnim klerom i narodom.

Ova puku našemu draga pobožnost dobra je prigoda za susret i molitvu. Stoga, dodite i pozovite svoje susjede, rodbinu i prijatelje pa u korizmenom hodu pratimo Isusa na njegovom trnovitom putu. Molimo i pjevajmo: "Častimo te križu sveti, na kom umrije Isus naš. Na života tamnoj stazi, kao zvijezda ti nam sjaš". I zahvalimo Bogu na daru života, obitelji, Crkve, slobode i Domovine.

Dok vas pozivam da se pridružite ovom molitvenom hodu koji nas vodi prema svetkovini Isusova Uskrsnuća, u Gospodinu sve pozdravljam i želim blagoslovljene korizmene dane,

† Želimir Puljić, nadbiskup

NADBISKUPSKO SJEMENIŠTE „ZMAJEVIĆ“

Povjeranstvo za duhovna zvanja i ministrante

Poziv na susret mladića 5., 6. i 7. razreda OŠ u Sjemeništu

Broj: 9/2020.

Zadar, 10. veljače 2020.

Svim župnicima u Nadbiskupiji

Poštovani Župniče,

Nadbiskupsko sjemenište „Zmajević“, te Povjeranstvo za duhovna zvanja i ministrante i ove godine organizira subotom susrete za mladiće koji pohađaju peti, šesti i sedmi razred Osnovne škole. Za osmaše susret će ove godine biti organiziran zasebno početkom svibnja o čemu ćete dobiti obavijest.

Ovo je prigoda da mladići, koji sada razmišljaju o svom dalnjem školovanju upoznaju naše Sjemenište i Gimnaziju. Ne moraju biti ministranti.

Pri odabiru mladića imajte u vidu one, koji redovito sudjeluju na liturgijskim slavlјima, trude se živjeti u duhu Evandelja i one koji razmišljaju o duhovnom pozivu.

Dekanati

Benkovački, Novigradski, Zemunički 7. ožujka

Dugootički, Ninski, Paški, Ugljansko-Pašmanski, Ražanački, Silbanski i Biogradski 28. ožujka

Zadar - Istok, Zadar - Zapad 18. travnja

Okupljanje je u Sjemeništu u subotu do 10 sati, a završetak oko 18 sati. Molim Vas da prijavu izvršite do četvrtka pred susret. Sa sobom treba ponijeti sportsku i ministrantsku (ukoliko jesu) odjeću. S poštovanjem Vas pozdravljamo,

don Roland Jelić, ravnatelj

URED ZA PASTORAL MLADIH

Križni put mladih Zadarske nadbiskupije: otok Pašman

Broj: 5/2020.

Zadar, 25. veljače 2020.

Svim župnicima i upraviteljima crkava u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici,

ovim putem molim vas da obavijestite i potaknete mlade s vaših župa da se prijave na Planinarski križni put mladih koji će se održavati 14. i 15. ožujka (subota i nedjelja) na otoku Pašmanu. Križni put mladih u ovakovom dvodnevnom obliku, pod nazivom »Planinarski«, peti put se održava u našoj nadbiskupiji. Pokazao se kao vrlo dobra prilika za duhovno osnaživanje i međusobno povezivanje mladih vjernika.

Za križni put mladi se prijavljuju osobno preko interneta gdje na službenoj facebook stranici Ureda za pastoral mladih Zadarske nadbiskupije mogu pronaći sve potrebne detaljne informacije i obrazac za prijavu. Zbog broja sudionika koji se očekuje te zbog dvodnevnog trajanja potrebno je da svaki sudionik sudjeluje u podmirenju troškova organizacije sa 70 kn. Ovaj iznos i nije toliko velik ako se uzmu u obzir troškovi prijevoza, toplih i hladnih obroka te zajedničkog obilježja. Bitno je naglasiti da će mladi prenoći u školskoj dvorani u Neviđanima pa je potrebno ponijeti sa sobom vreću za spavanje i podmetač za pod. Također se preporuča za prvi dan ponijeti sa sobom sendvič i vodu.

Polazak autobusa iz Zadra prema Biogradu je u subotu 14. ožujka u 7 sati s autobusnog kolodvora. Trajekt iz Biograda za Tkon je u 8 sati. Križni put kreće iz Tkona i odvijat će se sporednim putovima kroz prirodu i naselja, zaustavljajući se u crkvama, samostanima ili kapelama. U 2 dana proći će se oko 35 km. Povratak u Zadar je predviđen u nedjelju navečer (oko 20:30).

Pozivaju se mladi od 15. do 30. godine života da nam se pridruže na ovom križnom putu. Prisutnost svećenika bila bi zaista dragocjena, pa vas pozivam da se pridružite barem dio križnog puta. Za ovu prigodu izrađen je plakat koji upućuje na izvor informacija pa vas lijepo molim da ga izložite na prikladnom mjestu u vašim župama.

U nadi da će se brojni mladi naše nadbiskupije odazvati, zahvaljujem vam i pozdravljam vas u Kristu,

don Zvonimir Mikulić,
povjerenik za pastoral mladih

Razrješenja i imenovanja:

1. Don Tomislav Sikirić - produžuje se slobodno vrijeme u svrhu rehabilitacije, do opoziva (dekret broj: 310/2020., od 31. siječnja 2020.);

2. Don Marin mr. Batur - produžuje se imenovanje župnim upraviteljem u župi Kraljice mira u Zadru na Stanovima, do opoziva (dekret broj: 311/2020., od 31. siječnja 2020.)

P O V E L J A

o posveti nove crkve blaženoga Alojzija Stepinca
na Bilom Brigu u Zadru

U ime Presvetoga Trojstva, a na slavu i diku
blaženoga Alojzija Stepinca

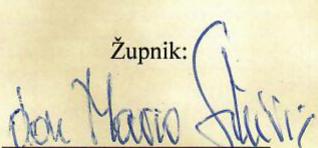
Godine Gospodnje dvije tisuće i dvadesete,
mjeseca veljače i dana po redu osmoga,
vrhovni je pastir Katoličke Crkve bio papa Franjo,
a zadarsku nadbiskupiju vodio nadbiskup Želimir Puljić,
župom je upravljaо don Mario Sikirić,
a predsjednica RH bila Kolinda Grabar - Kitarović,

Zadarska nadbiskupija izgradila je novu župnu crkvu
blaženoga Alojzija Stepinca s Pastoralnim centrom na Bilom Brigu,
uz novčanu potporu vjernika i donatora, po nacrtu Aleksandra Bašića, dia.

Projektu dokumentaciju izradio je Modulus d.o.o. iz Zagreba,
a građevinske rade izvela je Barić gradnja d.o.o. Zadar.

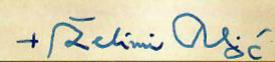
Crkvu je posvetio 8. veljače 2020. godine
mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski.

Župnik:

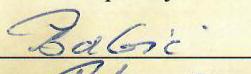

Don Mario Sikirić

Nadbiskup:

Mons. Želimir Puljić

Župno vijeće:

1.
2.

KRONIKA

Siječanj 2020.

1. siječnja - Nadbiskup je slavio Misno slavlje na svetkovinu Marije Bogorodice i Svjetski dan mira u katedrali sv. Stošije.
6. siječnja - Na svetkovinu Bogojavljenja, svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić
8. siječnja - Nadbiskup je uputio čestitku izabranom predsjedniku Republike Hrvatske Zoranu Milanoviću
8. siječnja - Nadbiskup je sudjelovao na svećeničkoj rekolekciji na temu „Djelovanje Crkve za dobro braka i obitelji“. Toga istoga dana, u popodnevnim satima Nadbiskup je sudjelovao i na rekolekciji za časne sestre u Nadbiskupskom sjemeništu Zmajević. Gost predavač je bio mr. sc. fra Žarko Relota
13. siječnja – Nadbiskup je sudjelovao na otvorenju izložbe Blago ahiva Zadarske nadbiskupije u organizaciji Državnog arhiva u sklopu manifestacije Krševanovi dani kršćanske kulture. Tom je prigodom Nadbiskup uputio i prigodnu uvodnu riječ.
- Navečer u svečanoj dvorani sveučilišta Nadbiskup je sudjelovao na predstavljanju knjige dr. sc. Trpimira Vedriša pod naslovom Hagiografija i rani kult sv. Anastazije i sv. Krizogona.
14. siječnja - 30. GODIŠNICA BISKUPSKOG REĐENJA mons. Želimira Puljića, zadarskog nadbiskupa 14. siječnja 1990. – 14. siječnja 2020.
14. siječnja – Nadbiskup je uručio Priznanje Sv. Stošije 35 zaslужnih pojedinaca i zajednica, angažiranih i zaslужnih vjernika iz Zadarske nadbiskupije u raznim područjima djelovanja u župi i društvu, tijekom svečane Večernje koju je predvodio na uočnicu svetkovine Sv. Stošije.
15. siječnja - Nadbiskup je predvodio Misno slavlje u 11 sati na Svetkovinu svete Stošije u istoimenoj župi u Biogradu na Moru.
- Nadbiskup je sudjelovao na svečanom večernjom koncelebriranom misnom slavlju u zadarskoj Katedrali na svetkovinu svete Stošije. Misno slavlje je predvodio apostolski nuncij u RH mons. Giorgio Lingua.
20. siječnja – Nadbiskup je sudjelovao na susretu s Premijerom koji se održao u Banskim dvorima u Zagrebu, prisutni su bili predstavnici Vijeća biskupskih konferencija EU (COMECE) na čelu s predsjednikom Vijeća luksemburškim nadbiskupom kardinalom Jean-Claude Hollerichom te predstavnici Konferencije europskih Crkava (CEC)
21. siječnja - Nadbiskup je dao veliki intervju za ‘ZADARSKI LIST’ povodom 30. godišnjice svoga biskupskog ređenja
25. siječnja – Na desetu godišnjicu smrti zadarskog nadbiskupa Ivana Prendje, misu za blagopokojnog nadbiskupa Prendju u katedrali sv. Stošije predvodio je zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić.
27. siječnja – Nadbiskup je sudjelovao na Inzvarednom zasjedanju HBK u Zagrebu
28. siječnja – Nadbiskup je sudjelovao na svečanom otvorenju Centra za ranu intervenciju Cari-tasa Zadarske nadbiskupije u novom prostoru na Ravnicama u Zadru.
30. siječnja – Nadbiskup pozvao vjernike na veliko Nadbiskupijsko hodočašće vjernika Zadarske nadbiskupije bl. Alojziju Stepincu u Zagreb 21. ožujka.

Veljača 2020.

1. veljače – Nadbiskup Želimir Puljić predvodio je polaganje privremenih redovničkih zavjeta u Lasinji, S. Franke od Bezgrešne Skroče, rodom iz Zadra s župe Gospe Maslinske na Belafuži. S. Franka redovnica je u klauzurnom samostanu Kćeri Srca Isusova u Lasinji.

2.-3. veljače - Nadbiskup je sudjelovao na ovogodišnjoj Festi sv. Vlaha u Dubrovniku

4.-5. veljače- Nadbiskup je sudjelovao na Konferenciju „Ljudsko bratstvo – temelj sigurnosti i mira u svijetu”. Tom prigodom Nadbiskup je održao prigodan govor u prigodi otvorenja Konferencije.

8. veljače - Nadbiskup je za vrijeme svečanog misnog slavlja koje je predvodio, te u prisustvu mnogobrojnog klera i puka posvetio novoizgrađenu župnu crkvu bl. Alojzija Stepinca u istoimenoj župi na Bilom Brigu u Zadru.

8. veljače - Misno slavlje i blagoslov s. Benedikte Halilović, novoizabrane opatice ženske benediktinske zajednice sv. Margarite u Pagu, predvodio je Nadbiskup u zajedništvu s mjesnim župnikom don Gašparom Dodićem i ostalim prisutnim svećenicima.

10. veljače – Nadbiskup je sudjelovao na svečanoj proslavi Stepinčeva u Zagrebačkoj katedrali.

12. veljače – Na 49. svećeničkoj skupštini Zadarske nadbiskupije održanoj u dvorani sjemeništa ‘Zmajevi’ u Zadru, zadarski nadbiskup Želimir Puljić održao je izlaganje o temi „Crkva nije ‘usp’ ili ‘na putu’, već je pozvana biti subjektom povijesnih zbivanja“.

14. veljače – Predsjednica RH Kolinda Grabar Kitarović dodijelila je Velered kralja Dmitra Zvonimira s lentom i Danicom zadarskom nadbiskupu Želimiru Puljiću. To je odlikovanje Predsjednica RH uručila Nadbiskupu u Predsjedničkim dvorima na Pantovčaku u Zagrebu.

15. veljače – Nadbiskup je primio Pismo zahvale koje mu je poslao muftija dr. Aziz ef. Hasanović, predsjednik Mešihata Islamske zajednice u Hrvatskoj, s osvrtom na Konferenciju „Ljudsko bratstvo – temelj sigurnosti i mira u svijetu” održanu 4. i 5. veljače u Zagrebu.

21. veljače- Nadbiskup je ovogodišnji dobitnik Povelje počasnog građanina grada Turi u Italiji čiji je zaštitnik sv. Oronzo, ranokršćanski mučenik čije se relikvije nalaze u Ninu. U zahvalnosti za povezanost po sv. Oronzu, Povelju počasnog turskog građanina nadbiskupu Puljiću uručila je Tina Resta, gradonačelnica Turija u svečanoj dvorani Gradske vijećnice u Turiju.

19.-24. veljače - Nadbiskup je sudjelovao na susretu biskupa mediteranskih zemalja održanom u organizaciji Talijanske biskupske konferencije, od 19. do 23. veljače, u Bariju, pod geslom: „Sredozemlje – granica mira“.

26. veljače – Na Pepelnici ili Čistu srijedu Nadbiskup je predvodio misu s obredom pepeljanja u katedrali sv. Stošije u Zadru.

28. veljače - Nadbiskup je u nadbiskupskom domu u Zadru primio ministra zaštite okoliša i energetike Tomislava Čorića.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE

ZADAR: Misno slavlje na svetkovinu Marije Bogorodice i Svjetski dan mira u katedrali sv. Stošije

Na svetkovinu Marije Bogorodice i Svjetski dan mira, zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je svečano misno slavlje u srijedu 1. siječnja u katedrali sv. Stošije u Zadru. „Osam dana nakon Isusova rođendana, Crkva slavi blagdan Majke Božje Bogorodice. Dostojno je i pravedno uz rođendan Sina Božjega posvetiti i dan Onoj koja je najzaslužnija da nam je stigao Spasitelj svijeta. U tom vidu prvi dan Nove godine darovan je Mariji koja je početak boljega svijeta“ rekao je mons. Puljić.

„Posvećujući prvi dan Nove godine Bogorodici, Crkva želi staviti sve pod zaštitu Isusove i naše majke. Neka nas ona čuva, štiti i brani od svakoga zla i grijeha, od nesigurnosti i nereda, gorčine i razočaranja, od duhovnih i životnih opasnosti. U njoj ćemo uvijek naći srce majke koja razumije naše suze, muke, boli, patnje i trpljenja. Nije bez razloga sveti Pavao VI. pri završetku Drugog Vatikanskog Sabora, 21. studenog 1964. proglašio Mariju Majkom Crkve. Deset godina kasnije, u pobudnici o štovanju BDM „Marialis cultus“ (1974.) napisao je da je Marija „model Crkve“ jer ona je „Djevica koja sluša“ i s vjerom prima riječ Božju. Ona je i Djevica koja moli i rađa te Djevica koja prinosi. To pokazuje opravdanost da se Mariji koja je rodila začetnika našeg spasenja posveti početak godine. Jer ona je početak spašenoga svijeta“ poručio je nadbiskup Puljić. Podsjetio je da je naziv Bogorodica prva od četiri dogme o BDM koja je usvojena na Efeškom saboru 431. g. Druga dogma je o Marijinom djevičanstvu definirana na Lateranskom saboru 649. g., a treću o njenom bezgrešnom začeću proglašio je papa Pio XII., da je Marija odmah nakon smrti „dušom i tijelom bila slavno uznesena na nebo“.

Nadbiskup je predstavio i sadržaj Papine poruke za 53. Svjetski Dan mira, otkad je 1968. g. sv. Pavao VI. odredio da se uz Novu godinu obilježava taj dan. „Papa Pavao VI. slavio ga je

11 puta, Ivan Pavao II. 27 puta, papa Benedikt XVI. 8 puta. Papa Franjo ga obilježava osmi put. Teme koje su četvorica papa obrađivali su raznolike“ rekao je mons. Puljić, navodeći široki spektar predstavljenih ideja: Želiš li mir čini pravdu i brani život; Istina je snaga mira; Mir je Božji dar; Razvoj je novo ime mira; Ako želiš mir, pomozi siromasima; Vjerska sloboda, put koji vodi k miru. Odgajati mlade za pravdu i mir; Od ravnodušnosti do milosrđa; Dobra politika je u službi mira.

U ovogodišnjoj poruci ‘Mir kao put nade: dijalog, pomirenje i ekološko obraćenje’, papa Franjo kaže da je „mir veliko i dragocjeno dobro, predmet naše nade, kojem teži ljudska obitelj“, nalik „krhkom cvijetu koji se bori ne bi li procvao na kamenom tlu nasilja“. „Želja za mirom duboko je upisana u ljudskom srcu, kaže Papa. Zato „svijetu nisu potrebne prazne riječi, nego uvjereni svjedoci, mirotvorci otvoreni za dijalog koji zaziru od isključivosti ili manipulacija“. Društvo su potrebni „aktivni mirotvorci i glasnici mira“. Svjestan kako je „proces mira strpljivi rad u traženju istine i pravde“, Papa kaže da „Crkva želi u punini sudjelovati u traženju pravednog društvenog poretku i služiti općem dobru“ prenošenjem kršćanskih vrijednosti i moralnog učenja“ i „aktivnostima u društvenim, karitativnim i odgojno-obrazovnim djelima“. No, put do mira ide preko „pomirenja u bratskom zajedništvu“ na kojem se „odustaje od želje za dominacijom nad drugima“ i pritom se „uči gledati jedni druge kao osobe, kao dječu Božju, kao braću“ prenio je Papine naglaske mons. Puljić.

Papa u ovogodišnjoj poruci ističe i dimenziju „ekološkog obraćenja“ kao bitnu komponentu postizanja mira. Uz strašne posljedice međusobnog neprijateljstva, suočeni smo s golemlim „nepoštivanjem zajedničkog doma i nasilnog iskorištavanja prirodnih dobara“. Papa potiče da „osluškujemo i kontempliramo svijet koji nam je Bog dao kao dar da od njega učinimo naš zajednički dom“. Prirodna dobra, oblici života i Zemlja povjereni su nam „da ih obrađujemo i čuvamo“ (usp. Post 2, 15) i za buduće

naraštaje. Ekološko obraćenje vodi nas novom načinu gledanja na život i na promjenu odnosa prema braći ljudima, drugim živim bićima i stvorovima u svoj njihovo bogatoj raznolikosti i konačno prema Stvoritelju koji je izvor i početak svekolikog života“ izložio je nadbiskup misli pape Franje.

Papa kaže da mir može biti „plod velikog projekta koji se temelji na međusobnoj odgovornosti svih ljudi“. On je „izazov s kojim se treba iz dana u dan hvatati u koštač“ jer traži „obraćenje srca i duše“ a umrežuje sve ljude, obitelji, prijatelje, strance, siromahe i sav stvoreni svijet. „Taj veliki projekt mira koji papa Franjo predlaže za 53. Svjetski Dan mira obuhvaća tri riječi: dijalog, pomirenje i ekološko obraćenje. Tim Papinim željama dodao bih riječi koje je Gospodin rekao Mojsiju u navještenom prvom čitanju: ‘Reci Aronu i njegovim sinovima neka ovako blagoslivljuj Izraelce: „Neka Gospodin pogled svoj svrati na vas i mir vam donese““ rekao je nadbiskup Puljić, zaključivši da smo „na početku Nove 2020. godine zahvalni Mariji Bogorodici što je po Isusu donijela mir Božji ljudima, vremenima i narodima. Isus i ove godine želi osnažiti našu vjeru i zajedništvo noseći darove blagoslova i mira. Primimo ga i recimo mu da je on mir i čežnja naše duše. Neka nas Novorođeni obdari svojim darovima radosti, zdravlja i mira“.

ZADAR: Susret nadbiskupa Puljića i obitelji djece s posebnim potrebama: „Gledajte naprijed s Gospodinom!“

Na blagdan Svetе obitelji u nedjelju 29. prosinca, zadarski nadbiskup Želimir Puljić susreo je u katedrali sv. Stošije u Zadru obitelji djece s posebnim potrebama s područja Zadarske nadbiskupije. To je prvi takav duhovni susret održan na inicijativu nadbiskupa Puljića, kojega je na to potaknulo ganuće koje je doživio sudjelujući na humanitarnom koncertu suvremene duhovne glazbe ‘Ublažimo autizam djece’ održan 26. listopada 2019. g. u sportskoj dvorani Jazine u Zadru.

U prigodnom obraćanju roditeljima i djeci u katedrali, nadbiskup je zahvalio za dolazak članovima udruga i ustanova za djecu s posebnim potrebama. „Djeca i roditelji bili su mi na srcu kad sam razmišljao o tom susretu. Vi roditelji koji svoj križ radosno i strpljivo nosite. Čestitam vam na svemu što ste izdržali i izdržavate. Zahvaljujem od srca na vašoj ljubavi koju pokazuјete prema vašoj djeci, što smo mogli osjetiti i na ovom susretu u katedrali“ poručio je mons. Puljić roditeljima, istaknuvši kako nije lako svaki dan imati glasna ponašanja djece i druge manifestacije koje se javljaju u njihovom životu. „Ali siguran sam da se s vjerom i ljubavlju sve može pobijediti i vi upravo to svjedočite. Tek ćemo gore kad dođemo Gospodinu znati koliko nam je u životu značilo to što imamo. To što vi živite povezano je s Isusovim križem. Isus je svojom patnjom i trpljenjem otkupio svijet. I mi sa svojom patnjom pomažemo Kristu da se svijet spasi i otkupi. Ne bojte se! S Gospodinom naprijed gledajte! I vaša patnja smisla ima! Ne samo za vas nego i za svijet i za Crkvu. Računamo na vas. Neka vas Gospodin blagosloví“ poručio je mons. Puljić u ohrađenju roditeljima, zahvalivši im za njihovo svjeđočanstvo ljubavi.

U nagovoru nadbiskup je govorio o duhu Božića i značenju obitelji. „Božić stvara obiteljsko i blagdansko raspoloženje. Bog nas voli i zato dolazi nama. Zato se radujemo Isusovom rođendanu. U rođenju u Betlehemu Bog se uživo susreo s čovjekom. Božje rođenje u Betlehemu govorи o vrijednosti obitelji u kojoj se Bog ro-

dio. Bog se htio roditi u obitelji, živjeti, raditi u njoj i smislom ispuniti naš ovozemaljski život. Svojim rođenjem u obitelji on je došao posvetiti svaku obitelj“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da su „obitelji posvećene radi toga povijesnog događaja Božjeg silaska. Obitelj je sveta Božja institucija, sveto gnezdo koje treba braniti i štititi svim dopustivim sredstvima i biti u službi obitelji. Crkva i društvo pozvane su biti u službi obitelji. Čestitam vam blagdan Svetе obitelji i udjelujem osobiti blagoslov jer prihvaćate stvarnost obitelji kao svetu stvarnost“ poručio je mons. Puljić roditeljima.

„Po svom rođenju, Isus ne usmjerava naš pogled samo prema nebu, nego i prema zemlji. Poziva nas da dok živimo na zemlji koja jest suzna dolina i puna problema, ali da njegujemo bratsku blizinu i solidarnost. Neka i ovaj susret bude izraz solidarnosti mjesne Crkve s roditeljima koji imaju osobite brige oko djece koja imaju osobite potrebe. Bog je ušao u osobnu povijest svakoga od nas i u naše obitelji. Molimo ga: Dodi u naše obitelji, u moje srce. Pomozi mi u stanju u kojem jesmo, meni, mome mužu i djeci. Blagoslovi nas. U duhu Pavlovih riječi, zaodjenimo se u dobrostivost, blagost i strpljivost. Da u godini pred nama idemo s punim povjerenjem kako je Gospodin s nama, nije nas ostavio. Vodi brigu o nama i mi smo upisani u dlanove njegove ruke. Svakoga od nas po imenu poznaje. Gospodin neka bude naš dragi prijatelj“ potaknuo je nadbiskup Puljić, poželjevši svima Božji blagoslov i čestitavši im svete blagdane.

Prisutnima se obratio i don Dario Matak, ravnatelj Caritasa Zadarske nadbiskupije koji je priedio vrećice slatkiša koje je nadbiskup uručio djeci. Don Dario je zahvalio nadbiskupu na organizaciji toga susreta baš na blagdan Svetе obitelji „koja nas podsjeća da je sveta jer je Bog prisutan u njoj. Želim da vam uvijek svijetli taj primjer. Svetu obitelj je sveta jer je prihvatala dijete koje je u potpunosti promijenilo njihov život“ rekao je Matak, istaknuvši u čemu je obiteljima djece s posebnim potrebama primjer sveta obitelj Marije i Josipa. „Roditelji djece s posebnim potrebama koji su prihvatali svoju djecu prihvatali su dijete koje je potpuno pro-

mijenilo sve njihove planove i kojemu su potpuno podredili sav svoj život. Zato je ta obitelj sveta. I ti roditelji nikad nisu požalili što su prihvatali to dijete. Oni su to dijete prihvatali. To dijete je Bog donio u njihov život i u svijet preko njih“ rekao je don Dario, istaknuvši da ih njihova djeca na najljepši način povezuju s Bogom. Potaknuvši roditelje da prihvate taj križ kako su to učinili i Marija i Josip, don Dario je rekao da su i oni u svom životu doživjeli puno teškoća zbog Isusa. „Morali su bježati zbog Isusa, Mariji je rečeno da će joj mač boli probasti dušu. I oni su zbog Isusa svašta pretrpjeli i u potpunosti su mu podredili svoj život, kao što to čine roditelji djece s posebnim potrebama“ poručio je don Dario Matak.

Prisutnima se obratila i Daniela Dunat Amon iz Udruge za autizam Zadar. Zahvalila je nadbiskupu na ideji i realizaciji toga susreta koji se događa baš u katedrali. „Što se u katedrali dogodilo, dogodilo se i u svim drugim crkvama. Katedrala je majka svih crkava. Katedrala je crkva moga života. Od rođenja sam jako vezana za nju, počevši od moga krštenja, vjenčanja, krštenja moje djece. I ovaj susret doživljavam kao vrhunac usmjerenja vlastitog života i usmjerenja moje obitelji da smo na dobrom putu, iako živimo život s teškoćama“ rekla je Amon, istaknuvši da je susret s nadbiskupom „osobiti i posvećeni dan u poticanju svijesti o najmanjima i najnemoćnjima među nama i ne događa se slučajno u ove svete dane“.

„Božićno otajstvo je stapanje božanskoga s ljudskim, a mi to živimo svaki dan. Svako naše dijete s teškoćama je otajstvo za sebe. To imamo prilike vidjeti svaki dan u svim našim bit-

kama, onima za koje nitko ne zna i onima koje se vide na vani. Život s teškoćama nije nikakva tragedija. Taj život je drugačiji, zahtjevniji, izazovniji. Mi to jako dobro znamo. Ali također rađa i posebne blagoslove koje nema redovan život. Mi svojom prisutnošću i naša djeca možemo o tome svjedočiti na najljepši način. Bog stoji nad svakim djetetom, nad svakim pojedincem. Nad djetetom s teškoćama posebno. Svaki njegov uspjeh kroz tako težak, izazovan i složen život, poseban je dokaz Božje prisutnosti i djelovanja“ poručila je Amon, ohrabrvši roditelje da pokazuju kako život s teškoćama nije tragedija ako je tako ne doživljavaju.

„To je drugačiji život koji zahtjeva više snage, strpljenja i znanja ali donosi posebne blagoslove. Na susretu s nadbiskupom svi smo dobili blagoslov koji nam je prijeko potreban da idemo dalje u svojim životima, koji će nam dati snagu, vjeru, nadu, sve što možemo pokazati ljudima kao primjer. Trebamo dosta podrške, medicinske, stručne i podrške društva u cijelini. I na ovaj način, lijepim djelovanjem možemo zamoliti takvu podršku. Ljubav koju zauzvrat dajemo bit će na korist cijeloj našoj zajednici, na korist vjernika i cijelog društva. To je divno“ poručila je Dunat Amon, poželjevši da taj susret postane tradicija, što je želja i nadbiskupa Puljića.

Svi su roditelji bili jako dirnuti susretom kojega su, kako su sami rekli, doživjeli veličanstvenim. Roditeljima to znači, kao podrška i izraz razumijevanja za ono što žive. Njima i odlazak na misu zna biti problematičan. Djeci to trajanje može bitiugo, preglasno, a neki ljudi nemaju razumijevanja ako se dijete užvrti, počne vikati i mahati rukama. Taj je susret u službi senzibiliziranja javnosti i poticaja okolini da se obitelji djece s posebnim potrebama razumije, da im se olakša prihvatanjem i neosuđivanjem okoline za izvanske manifestacije te djece.

Majka Katarina o susretu je rekla: „Emocionalno sam to doživjela. Baš me sin pita jesam li sretna što smo došli. On ima neke svoje igre i svjetove koje ja ne poznajem. Govorim mojoj djeci i poručujem svima: Samo ljubav i samo Bog. To je sve što te može gurati naprijed. Samo ljubav! Jer ljubav spašava i Bog spašava“. Bio je

dirljiv prizor i jednog tate koji je jako zaplakao kada je nadbiskup njegovo dijete uručivanjem dara osobno pozdravio i blagoslovio. „Puno je tu emocija, izvršiš cijeli film o tome što proživljavamo. Takne te kad vidiš da je dijete kakvo je. Ali prihvatiš da je tako i lakše ti je. Teško je nositi se s time, ali uz pomoć vjere sve ide“ rekao je taj otac.

Mnogi roditelji nakon susreta osobno su pričali nadbiskupu Puljiću i s njim se zadržavali u razgovoru. Među njima je bila i Danijela Gavran čija 22-godišnja kćer Ena ima elemente cerebralne paralize, tešku dijagnozu kromosom-patije i druge dijagnoze. „Došla sam jer mi je potreban mir. Rekla sam nadbiskupu kako se osjećam. Nadasve, jako sam zahvalna i na suzi i na osmijehu. Težak je to put, teško je. Ali kad već jesam dobila takav život, isto se osjećam blagoslovljenom i radosno. Znate što će vam reći? U životu me nitko nije volio više nego moja Ena. To vam je nešto divno. Mamina radost. Tako da se osjećaš jače, bolje, stabilnije. Ne može čovjek bez vjere, da vjeruje. Pada se, na dane se svađam s Bogom. Kaže mi i nadbiskup: ‘Možeš se i svađati, tako su nekad i proroci i sveci, glavno da pričaš s Njim’. Kad me Bog ne čuje, onda mu kažem: ‘Opet si na godišnjem’. Nadbiskup se na to jako nasmijao. Ali ne smiješ odustati. Ne možeš izgubiti vjeru zato što misliš da te ne čuje. Bog te čuje. I onda dođe“ rekla je Danijela.

Taj joj susret osobito znači jer poznaje sve te roditelje, nekad je bila i predsjednica udruge roditelja djece s posebnim potrebama u Zadarskoj županiji. „Ima puno autizma, to su predivna dječica. Nije lako. Ali trebaš doći do toga baš da budeš zahvalan na suzi. Kako to dobro dođe. I na osmijehu. Zahvalna sam jako. Trebaš sazrijeti, ne odustati. Svaki roditelj zna da je, bez obzira imali dijete s teškoćama ili ne, vama najmanje dano da ga odgajate. Veliki je utjecaj medija i ostalog. Okruženi smo s negativnostima koje tjeraju čovjeka da ga odvrate od vjere. A onda si sam, nemaš s kim razgovarati, ne možeš se ni boriti. Ja sam obična majka koja voli. Prirodno je da budemo u zaštiti naših anđela djece. Neki roditelji koji imaju dijete bez teškoća ne sjećaju se kad im je dijete prohodalo, pro-

govorilo. Ovdje sve znaš – i kad je progovorilo, kad je prohodalo, sve živo. U svojoj dvadesetoj godini moja Ena nacrtala je krug i unutra dvije točke. To je glava. Ja sam plakala od radosti. Taj crtež je uokviren. Dvadeset godina je majka čekala na to. Jel' vi znate što to za mene znači? U dječjem vrtiću Latica i školi za djecu s posebnim potrebama rade divne osobe, blagoslov za nas“ poručila je Danijela.

Svi ti roditelji iščekuju izgradnju Centra za djecu s posebnim potrebama na zadarskim Mocirama kako bi obitelji dobole potrebnu i sustavnu brigu prijeko potrebnu za tu djecu. „Ne radi se o tome hoću li ja naći nekoga da pričuva kćer dok nešto obavim, nego radi se o tome da sve što smo gradili godinama, što naša djeca dosegnu u razvoju, kada navrše 20 godina, ako dalje ne pohađaju stručne ustanove s potrebnim tretmanima, stagniraju ili mogu nazadovati. A godinama smo radili na tome da nešto postignemo. Kad sam s 23 godine rođila Enu, nije bilo rane intervencije, koja sada postoji i uvelike pomaže roditeljima da shvate što im se dogodilo. Ja nisam tada znala što je dijete s posebnim potrebama. Trebamo podršku i pomoći društva. Poručujem roditeljima da stvarno, iz dubine budu zahvalni na uspjehu i na suzi. Drugo će sve doći. Ali moraš blagosloviti i suzu, ne samo osmijeh“ poručila je hrabra majka Danijela Gavran.

U dijeljenju darova djeci nadbiskupu su pomogli mladi iz volonterske akcije '72 sata bez kompromisa'. Kroz susret je vodio nadbiskupov tajnik don Damir Šehić djelatan u pripremi toga susreta. Izvedbom božićnih pjesama sve je obogatio zbor mlađih iz zadarske župe sv. Ante Padovanskoga na Smiljevcu.

ZADAR: Svetkovina Bogojavljenja u katedrali sv. Stošije

Na svetkovinu Bogojavljenja u ponедјeljak 6. siječnja, svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić, na početku kojega je puk poškropio blagoslovljenom vodom.

„Na svetkovinu Bogojavljenja slavi se objavljanje Spasitelja Isusa svemu svijetu. Bogojavljenje opisuje kako je sve u pokretu. Otka-

da je Bog odlučio sići na zemlju i poći ususret ljudima i ljudi su krenuli prema njemu“ rekao je mons. Puljić. U pokretu su pastiri i mudraci s istoka. Pastiri bdiju i čuvaju stado od opasnosti. „Njihova nazočnost kod rođenja Mesije podsjeća i na slavni lik Davida koji je bio pastir stada prije pomazanja za kralja, kao i na cijelu pastirsku kulturu Izraela. Marijin zaručnik Josip je iz loze Davidove. Pastire se promatra i kao ljude koji su budni i u iščekivanju. Oni su u stavu divljenja zagledani u nebo, sposobni su vidjeti i onkraj privida. Prosvijetljeni zovom andela osluškuju i kreću prema štalici gdje se u stavu klanjanja obraćaju Novorođenomu“ rekao je nadbiskup, dodavši da je taj blagdan poznat i kao dan blagoslova vode kojom Krist izljeva svoje milosti na sve stvoreno. Vodom se škrope domovi, polja i sve što služi ljudima koji su rođenjem Sina Božjega spašeni i posvećeni.

„I u našem dobu koje je nesklono i neosjetljivo za transcendentalnu dimenziju moguće je otpočeti hod traganja za smislom života koji pokazuje da vjera nije absurdna i iracionalna. U tom vidu, trojica mudraca s istoka nude i promiču svojevrsnu pedagogiju čežnje. Mudrace s istoka nazivamo i kraljevima. Oni se lijepo uklapaju u povijest i značenje jaslica, a objedinjuju u sebi svećeničku, kraljevsku i proročku dimenziju. Oni također predstavljaju ljude koji čitaju znakove vremena. Znakovit je njihov broj i darovi koje donose. Broj tri tumači se kao punina i zajedništvo. Trojstvo u sebi obuhvaća tri svojstva: starost, odraslost i mladost; prošlost, sadašnjost i budućnost; zoru, podne i sumrak i tri različite rase“ rekao je mons. Puljić, podsjetivši da i Katekizam Katoličke Crkve govori o tajanstvenoj čežnji za Bogom koja je „upisana u čovjekovo srce“ (br. 27). „Čovjek samo u Bogu pronalazi pravu istinu i blaženstvo. U današnjoj sekulariziranoj kulturi mnogi naši suvremenici kažu kako ne osjećaju tu čežnju, pa kažu da su nevjernici ili agnostičari. Čovjek ostaje misterij i trajni tražitelj Apsolutnog za kojim traga malim i nesigurnim koracima. Međutim, to iskustvo čežnje „nemirnoga srca“ kako je pisao sveti Augustin, vrlo je značajno. Ono nam potvrđuje da je „čovjek u svojoj dužini religiozno biće“ (KKC, 28)“ rekao je mons. Puljić.

Pojasnio je i značenje tri dara koje donose mudraci. „Smirna upućuje na novo rađanje i čuva tijelo od raspadanja. Ona je i simbol preoblikovanja života. Zlato je simbol onoga što izlazi iz dubine zemlje kao najdublja tajna i simbol prosvjetljenja. Za zlato se kaže da je mineralna svjetlost. Egipćani koriste istu riječ za sunce (ra) i zlato (ra). Tamjan simbolizira zrak, dim i miris. On nosi naše zazive i molitve prema nebu. Tamjan spaja nebesko sa zemaljskim, jer je u tajni Utjelovljenja našoj duši sinulo novo svjetlo Božje slave“ rekao je nadbiskup, poželjevši da nas svetkovina Bogojavljenja potakne poći do jaslica, a maleni Isus da u našim dušama probudi želju i čežnju za nebeskim dobrima.

„Isusov rođendan početak je našeg preporođenja. Bog je divno sazdao čovječe dostojanstvo, a po Isusu još ga je divnije obnovio. Neka nam na mračnim stazama i u sumnjama Isus bude neugasivo svjetlo, u opasnostima čvrsta potpora, a u životnim teškoćama i borbama pouzdani vođa, melem našim ranama i spasenje našim dušama“ potaknuo je nadbiskup Puljić.

ZADAR: Počela Devetnica Sv. Stošiji i hodočašća dekanata u zadarsku katedralu sv. Stošije

Ususret svetkovini Sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije i naslovnice zadarske katedrale, u zadarsku prvostolnicu u utorak 7. siječnja počela su hodočašća župljana iz trinaest dekanata Zadarske nadbiskupije. U Devetnici Sv. Stošiji svakog dana svećenici i vjernici sudjeluju na misnom slavlju u katedrali u 18,00 sati. Mise završavaju molitvom sv. Stošiji za njen zagovor za potrebe Crkve i naroda koju predvodi katedralni župnik don Josip Radojica Pinčić.

Prvi hodočasnici 7. siječnja bili su vjernici iz gradskih župa iz dekanata Zadar Istok i Zadar Zapad. Misno slavlje predvodio je fra Nikica Devčić, župni vikar iz župe Srca Isusova. „Pastoralno iskustvo potvrđuje da su hodočašća prokušani način odgoja u vjeri. Ona govore i o istini da smo putnici i prolaznici na ovoj zemlji“ poručio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u poticaju svećenicima da u homilijama

Devetnice govore o hrvatskim svecima i blaže-nicima.

Među hodočasnicima je bio i don Dario Tičić, župnik župe Uznesenja BDM na zadarskoj Belafuži.

„Kada slavimo sv. Stošiju, spominjemo i obnavljamo vjeru u našu nebesku zaštitnicu. Ona je naša vjekovna nebeska pomoćnica i zagovornica koja se ubraja u zbor svetih zadarskih zaštitnika. Kada dolazimo u katedralu, trebamo posvijestiti da je to naša kuća, naša glava. Katedrala predstavlja početak i centar Nadbiskupije, sjedište je nadbiskupa i crkva u kojoj se svi okupljamo“ rekao je don Dario, istakнуvši: „Katedralna crkva je majka svih crkava u Nadbiskupiji. Stoga svaki vjernik kad dođe u katedralu, nije došao u tuđu župnu crkvu, nego došao je u svoju crkvu, u svoju katedralu. Katedrala pojačava katolicitet, naglašava jedinstvenost i zajedništvo u Kristu Isusu“.

Aktualizirajući značenje ranokršćanske mučenice sv. Stošije za naš život, Tičić je podsjetio kako je „sv. Stošija, vjerujući u Gospodina, svoj život i sebe dala u službu onima koji su bili u potrebi, a na kraju je svoj život obilježila i svojom mučeničkom smrću. Nama sv. Stošija može poručiti da se svakog dana opredjelujemo za Krista. Naše vrijeme nije jednostavnije ni teže od vremena sv. Stošije. Izazova je uvijek bilo, uvijek je bilo onih koji su bili za i protiv Gospodina. Živimo u vremenu koje naizgled nije raspoloženo za Gospodina, ali svako vrijeme je Gospodnje vrijeme. I svaka godina je Gospodnja godina. Onoliko će biti Gospodnje vrijeme i onoliko će biti Gospodnja godina koliko ih mi posvećujemo, da Bogu u vlastitom životu damo prednost, da bi Bog preko nas mogao djelovati

u svijetu. Naše vrijeme nije teže od vremena sv. Stošije. Svako vrijeme nosi svoje breme, svoju težinu i poteškoću. Mi smo danas pozvani, put sv. Stošije, posvećivati ovo vrijeme svojim životom, radom, primjerom, svojim djelima. Potrebni su ljudi koji će biti svjedoci svojim životom“ potaknuo je don Dario.

Podsjetio je da se sv. Stošija kao udovica osobito afirmirala u pomaganju progonjenim kršćanima. Stošija je bila udana za muža poganina i imala je velikih problema u braku. Muž nije mogao podnijeti da je ona kršćanka, mučio ju je glađu, držao u kućnom pritvoru, zabranjivao joj je ispovijedati vjeru u Krista. Nakon njegove smrti sav bračni materijalni imetak Stošija je prodala i pohađala utamničene kršćane. „Stošija je bila zlostavljava žena. Ali bila je svjetska žena. Imala je viziju i bila je povezana s Gospodinom na poseban način. Nije bila okrenuta samo prema svom rodnom kraju, nego je putovala, tješila kršćane. Išla je od Srijemske Mitrovice do Akvileje i Rima gdje je sv. Stošiji u čast podignuta i bazilika. Ona je jedna od svetica koja se spominje u Rimskom kanonu u prvoj euharistijskoj molitvi pa možemo reći da je naša vjera u mučeništvo sv. Stošije zapisana u temelje naše Rimske Crkve“ istaknuo je don Dario.

Sv. Stošija je mučena u Srijemskoj Mitrovici na Božić 304. g. U Zadarskoj nadbiskupiji slavi se 15. siječnja, nakon osmine Bogojavljenja. U Rimu pak sv. Stošija slavi se na dan Badnjaka na ponoćnoj misi u bazilici sv. Anastazije koja je u blizini Circo Massima. „Bio sam više puta u toj bazilici, jedanput i s blagopokojnim zadarskim nadbiskupom Ivanom Prendom. Rekli su mi da se baš na Badnjak, u osvit Božića kad je i mučena, štuje sv. Stošija. Bazilika bude puna ljudi, ali nemaju moći sv. Stošije kao Zadar. Imaju Stošijin reljef i slike“ rekao je don Dario.

Životne teškoće Stošiju nisu zatvorile u njen svijet nego je išla naviještati Krista, tješila je kršćane. „Svaki kršćanin, ako se otvori Bogu, nije čovjek za sebe. On postaje svjetski čovjek. Ne mora biti svjetski putnik, ali svojim duhom nadilazi vrijeme i prostor. Zato je kršćanstvo posebno i zato štujemo svece. Oni su bili ljudi kao mi: grešni, slabi, ograničeni. Ali imali

su antenu okrenutu prema Gospodinu. To nas privlači i vodi. Sv. Stošija i svi naši sveci, mučenici svjedoci, naši su trajni nadahnitelji da bismo i mi mogli tako ispuniti i posvetiti ovo vrijeme i prostor“ poručio je don Dario Tičić.

Sv. Stošija je osobita zaštitnica zatvorenika i trudnica. Mole joj se mnoge trudnice i roditelje koje joj zahvaljuju za blagoslovljenu trudnoću i porod, svjedočeći da im je pomogao zagovor Stošije. Među hodočasnicima je bila i Zrinka Frakin, s mužem Vedranom roditelj sedmoro djece. Petom djetetu dali su ime Stošija po sv. Stošiji, jer je baš na svetkovinu sv. Stošije Zrinka u sedmom mjesecu trudnoće saznala da nosi djevojčicu, a dotad su mislili da je dječak. Od tada se u njihovoj obitelji sv. Stošija osobito štuje. „Sv. Stošija mi je jako draga svetica jer sam se dijelom i preko naše kćeri Stošije obratila Bogu na još dublji način, ušla sam u vjeru na drugačiji način, ozbiljnije. Naša Stošija mi je bila korak više da Boga osjećam drugačije. Rado hodočastim u katedralu i draga mi je Devetnica sv. Stošiji. Stošija je moćna zaštitnica kojoj se utječem, molim i preporučam obitelj u njene molitve“ posvjedočila je Frakin.

Katarini Pleslić, također majci sedmoro djece, koja je kao i Frakin iz zadarske župe Rođenja sv. Ivana Krstitelja, Stošija je primjer i poticaj jer je bila svetica, ali i supruga. „Sv. Stošija mi je uzor kao supruga, u tome je isto nosila svoj križ. Molim njen zagovor jer vjerujem da ona razumije sve muke i križeve koje i ja nosim kao supruga i majka. Molim je za pomoć jer mi je potrebna, imam veliku obitelj i križeve koje nosim. Potreban mi je zagovor Stošije kao zaštitnice. Misli su me na misi vodile i mojoj majci koja je umrla baš na svetkovinu sv. Stošije, a majka mi je urezala temelje prve vjere. Koliko mi je bilo teško te godine, znala sam da će sv. Stošija zagovarati moju majku i da je kod Gospodina“ rekla je Pleslić.

Nakon mise hodočasnici su u pokrajnjoj lađi katedrale pohodili moći sv. Stošije koje se nalaze u mramornom sarkofagu kojega je dao izraditi zadarski biskup Donat u 9. st., koji je i dobio moći sv. Stošije na dar iz Carigrada zbog svoga posredovanja u postizanju mira između Bizanta i Franaka, odnosno Istoka i Zapada.

ZADAR: Svećenička rekolekcija o temi „Djelovanje Crkve za dobro braka i obitelji“ – dr. fra Žarko Relota

Na svećeničkoj rekolekciji zadarskog prezbiterija o temi „Djelovanje Crkve za dobro braka i obitelji“ izlagao je dr. fra Žarko Relota u srijedu 8. siječnja u dvorani sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru. Predavač je iznio aktualna i (samo) kritična zapažanja opisujući poteškoće i potrebe u nastojanju da se pomogne obitelji ostvariti njen poslanje temeljne stanice društva.

Podsjetio je na poruku sv. Ivana Pavla II. da „Crkva ne može ispuniti svoje poslanje u svijetu osim preko obitelji i njenog poslanja“ i upozorenje umirovljenog pape Benedikta XVI. da su „ženidba i obitelj ustanove koje valja promicati i braniti od svakog mogućeg pogrešnog shvaćanja njihove istine, jer svaka šteta počinjena ženidbi ili obitelji, ustvari je rana koja se zadaje ljudskom životu kao takvome“.

„Uništiti obitelj znači stvoriti temelje za uništavanje društva i Crkve. Zato je zadaća Crkve biti na braniku obiteljskog pastoralu, njegov promotor i zagovaratelj. Wojtyla je govorio da „o sudbini obitelji ovisi sudbina čovjeka, mogućnost da svojoj egzistenciji dadne smisao.

Zbog toga se ne umaram u uvjerenju da je budućnost čovječanstva usko vezana uz budućnost obitelji“. To znači da bez identiteta obitelji nema ni identiteta čovječanstva“ poručio je dr. Relota, dodavši da „zato djelovanje Crkve za dobro braka i obitelji u potrazi za identitetom ne smije biti samo načelno i na deklarativnoj razini. Ne smije se zaustaviti na udru-gama obitelji, vijećima i povjerenstvima. Nije

dovoljno samo citirati dokumente i pozivati se na njih. Potrebno je tražiti nove puteve kojima se dolazi do osoba koje kane sklopiti crkveni brak, nove oblike rada sa zaručnicima i supružnicima, nove načina pristupanja obiteljskim ljudima, novi oblik djelovanja s obiteljima i za obitelj. Uhodane sheme iz prošlosti više nisu na snazi. Očit je prijelaz od župnika do vjerničke zajednice. Čitava je zajednica sada aktivno odgovorni subjekt, a župnik je u njenoj službi“ poručio je dr. Relota, istaknuvši da „sakramentalna kateheza kod nas još uvijek nije problem, ali pastoral s odraslima ostaje crna točka pastoralna u našim domovinskim okvirima“.

„Govoriti o djelovanju Crkve za dobro braka i obitelji je lijepo ali nije lako, jer to nas kao ljude Crkve osobno dira, možda čak i proziva, ispituje savjest. Tu smo malo više osjetljivi i nije nam drago svašta čuti. Usuđujem se reći da se Crkva nikada u svojoj povijesti nije toliko bavila obiteljskim pastoralom kao danas i nikada nije izdvajala toliko sredstava i personala za taj oblik pastoralnog djelovanja. Nikada toliko dokumenata i smjernica, nikada toliko poticaja, nikada toliko susreta i brige. Ali usuđujem se i reći: nikada toliko puno i istovremeno toliko malo, nikada toliko nastojanja i tako malo rezultata, nikada toliko truda i tako malo uspjeha“ rekao je predavač.

Pohvalio je da svaka hrvatska nad/biskupija ima Povjerenstvo za obitelj, Obiteljsko savjetovalište, zaručničke tečajeve, bračne vikende i drugo, djeluje Vijeće HBK za obitelj. „Strukture postoje, dokumenti ne manjkaju, smjernica ne nedostaje. A opet nešto ne štim. Kao da je doista istinita ona gruba podvala: „Osnuj povjerenstvo ako želiš da se ništa ne napravi“. Ne bih htio da se vratimo na optuživanje države, kojekakvih udruga, Crkvi nesklonih medija ili drugih javnih službi i da prebacujemo problem na njih, a svoj dio posla nismo napravili kako treba“ poručio je dr. Relota, smatrajući razumljivim nezadovoljstvo zbog velike sjetve, a malo uroda: „Ali zbog toga ne treba prestati sijati. Pastoralac Nicola de Martini kaže: ‘Bog će nas pitati jesmo li sijali, a ne jesmo li ubirali plodove’. Svećenici u svoje pastoralne aktivnosti trebaju uključiti vjernike laike, vođeni na

čelom ‘Nemoj da malo osoba radi puno. Neka puno osoba radi po malo i uspjet ćeš’.

Papa Ivan Pavao II. biskupe je obvezao na sustavan obiteljski pastoral, ne samo institucionaliziran, individualan, prigodni. „Treba sačuvati definiciju braka kakva nam je zadana na prvim stranicama Knjige Postanka i usađivati u mlade svijest o važnosti i vrijednosti evanđeoskog braka i obitelji, davati sliku obitelji koja će biti privlačna i neće se zaustavljati na obitelji kao problemu nego na obitelji kao blagoslovu, promovirati važnost sociološke slike obitelji, odnosno potrebe zdrave obitelji za opstojnost zdravog društva, promovirati pastoral s obiteljima i za obitelj, motivirati i nadahnuti građanske inicijative za obitelj i s obiteljima, inicirati molitvu za obitelji i s obiteljima, jer „ako Gospodin kuće ne gradi, uzalud se muče graditelji“. Molitva nije sve, ali sve ovisi o molitvi“ rekao je dr. Relota.

„U okolnostima kad su znanost, kultura, politika, ekonomija postali neovisni o bilo kakvim religijskim kriterijima, nije dovoljno zauzeti kritički stav, otuditi se, prekinuti odnos s njima, nego pronaći put plodnog suživota s njima“ bez da se upadne u zavođenje ili u prilagodbu, rekao je predavač, poručivši: „Treba imati hrabrosti biti drugačiji bez omalovažavanja drugoga, prorokovati bez osude, otvoriti svoj originalni, vlastiti prostor bez da se zatvara prostor dijaloga i demokratskog ophodenja. Ne trebamo pretendirati da imamo privilegirani položaj u društvu, nego je potrebno stvarati svoj vlastiti prostor, biti glas pored tolikih drugih“.

„Crkva treba imati hrabrosti javno stati u obranu braka i obitelji i svega što je s tim povezano. Divim se hrabrosti američkih biskupa koji su se usprotivili tadašnjem predsjedniku Obama. Smatrali su neshvatljivom predsjednikovu odluku da njegova administracija neće braniti definiciju braka kao pravno uređene zajednice muškarca i žene. Takvu odluku nazvali su ‘katastrofalnim neuspjehom’“ rekao je dr. Relota.

U osvrtu na geslo ‘Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom misu slavi’ iz Branimirove godine u Ninu 1979. g., dr. Relota je rekao

da je sveukupna slika društva i obitelji od tada promijenjena. „Ako je jedan od parametara po kojima se mjeri katoličanstvo i sakramentalno molitveni obiteljski život, i u tom pogledu promijenila se slika katolika, katoličkih obitelji i molitve. Individualizacija društva dovela je do individualizacije vjere, molitve, vjerničke prakse, obitelji. Zavladao je virus samodostatnosti. Kao Crkva u Hrvata vraćamo se manifestacijskom kršćanstvu i skupovima na kojima želimo pokazati svoju snagu. No, u Crkvu se ide da bi se u društvu bilo bolji i utjecajniji. Mi smo utjecajni na dvogodišnjim skupovima mlađih ili obitelji, na koncertima i u dvoranama, ali u društvu smo irelevantna numerička većina“ upozorio je dr. Relota, rekavši da su Hrvati „narod sjećanja i uspomena, narod prevelikog oslanjanja i prizivanja na povijest“.

„Mi još uvijek u političko građanskim relacijama govorimo o ustašama i partizanima, fašistima i antifašistima, a na crkveno katoličkom planu još uvijek razmišljamo u kategorijama vjernika i „komunjara“, Solina, Nina i Marije Bistrice. Nitko ne niječ vrijednost onoga što se tada obilježavalio i događalo, ali to više nije to. Lijepo geslo kojim se obilježavalо 13 st. pokrštenja Hrvata geslo je prošlosti. Od toga se ne živi. Ono može biti potka za današnja razmišljanja, ali nikako ne može biti povratak na staro. Obitelj 1976., 1979. i 1984. g. nije obitelj 2020. g. Katoličanstvo tada i danas nije identično. Isus Krist isti je jučer, danas i uviјeke, ali katolici u Hrvatskoj i obitelj uopće, pa ni u Hrvatskoj, nije ista jučer, danas i uviјeke. Odnos prema Katoličkoj Crkvi te odnos prema vjeri i svećenicima nije isti tada i danas. Seksualni moral tih i današnjih vremena nije isti. Riječ Crkve i njenih službenika nema isti odjek. Genetički inženjering tada i danas nije isti“ upozorio je dr. Relota.

„Da bi Crkva konkretno pokazala pastoralnu skrb za brak i obitelj i pomogla u potrazi za njihovim identitetom, tim više što se alternativni oblici življenja prikazuju kao već normalni stilovi življenja i nude se mladima“, dr. Relota naveo je što poduzimati: u vjeroučnim udžbenicima promovirati zdravi nauk o braku i obitelji ne vrijedajući osjećaje onih

koji drugačije misle, ali niti zanemarujući što je za Crkvu brak i obitelj. Zaštititi vjeroučitelje i druge prosvjetne djelatnike koji u nastavnim programima pokušavaju prenijeti mladima biblijski nauk o braku i obitelji. Nastojati oko kompletnijeg rada s mladima i veće zauzetosti u odgoju za brak i obitelj, kako tu stvarnost predstavlja biblijski i evandeoski nauk. U predženidbenom pastoralu i prije zaručničkih tečajeva poučavati da je brak zajednica jednog muškarca i jedne žene i da se takva zajednica institucionalizira sakramentom ženidbe. Predstavljati otvorenost životu kao sudjelovanje u Božjem stvarateljskom činu za dobro čovjeka, obitelji, društva i Crkve. Promovirati vrijednost i važnost obiteljske molitve te moliti zajedno s obiteljima i za obitelji. Ulagati sredstva u pastoral s obiteljima barem u istom iznosu koja se ulažu u pastoral zvanja ili pastoral s mladima. Formirati obiteljske zajednice po župnim i samostanskim zajednicama i djelatnike obiteljskog pastoralu. Posvetiti veću pozornost obiteljima u poteškoćama, obiteljima s djecom s posebnim potrebama, samohranim očevima i samohranim majkama, odvojenima, rastavljenima, rastavljenima i ponovno civilno vjenčanim. Pomoći brakovima bez djece u njihovoј želji za usvajanjem. U medijima brak i obitelj predstavljati u ljepšem svijetu, ne bježeći od realnosti u kojoj živimo. Prezentirati postojeće aktivnosti Crkve kako bi se informiralo vjernike o nastojanjima za dobro obitelji. Stvaranje ozračja za pravo vrednovanje obitelji, kako bi brak i obitelj bili što više na cijeni. Odgajati mlade da zavole obitelj kao zajednicu i instituciju. Odgajati vjerničku zajednicu da se raduje zbog djece, a ne da i vjernici kad čuju za treće ili naredno dijete, kažu: ‘Zar opet, zar još, što je njima, zar ne vide kakva su vremena?’. Priklupljati materijalnu pomoć ugroženijim obiteljima, ostvariti bolju suradnju s medicinskim osobljem i bolnicama u pomoći supružnicima koji žele pobačaj, postići bolju komunikaciju s državnim institucijama koje odlučuju o braku i obitelji i nastojati utjecati na zakone koji se o njima donose. Organizirati tribine o bioetičkim pitanjima o kojima su ljudi nedovoljno poučeni i upućeni, deklerikalizirati i deindividualizirati pastoral.

Dr. Relota je predstavio i faze obiteljskog pastoralala temeljem njegove stupnjevitosti koju je opisao papa Ivan Pavao II. u Apostolskoj pobudnici Familiaris consortio, gdje govori o zadaćama kršćanske obitelji u svijetu i da „pripravu za brak valja promatrati i ostvarivati kao postupni i trajni proces“.

Prva faza obiteljskog pastoralala je predženidbeni pastoral, a prva faza predženidbenog pastoralala je daljnja priprava za brak i obitelj koja se tiče obiteljskog gnijezda. „Situacija u mnogim obiteljima je takva da djeca više ne mogu na vlastitoj slici obitelji graditi pravu sliku obitelji, pa u odgoju za tu stvarnost, a u nedostatu obiteljskog odgoja, treba razmišljati o delegiranom odgoju. U tome je uloga vjeroučitelja“ rekao je dr. Relota, smatrajući žalosnim da je na našim crkvenim učilištima kolegij Pastoral braka i obitelji izborni. „Koliko vjeroučitelji razmišljaju o tome da su oni danas, a ne više župnici, u situaciji da imaju puno veći utjecaj na djecu, osobito u velikim gradovima, puno više susreta s djecom, puno više mogućnosti uputiti im riječ, puno više mogućnosti susreta s roditeljima vjeroučenika nego bilo koji svećenik pastoralac? Oni su, po mom sudu, danas prvi djelatnici obiteljskog pastoralala. Od njih počinje prva faza predženidbenog pastoralala. Imamo pravo to od njih očekivati pa čak i zahtijevati“ poručio je dr. Relota.

Bliža priprava za brak i obitelj, druga faza predženidbenog pastoralala, započinje kad su zaručnici odlučili sklopiti sakramentalni brak i dolaze u župne urede na dogovor. Dr. Relota smatra da bi trebalo onemogućiti da zaručnici predbilježbe za vjenčanje čine telefonskim, elektronskim putem ili preko posrednika. Treba ih odmah uputiti na svećenika koji s njima treba ispitati motive sklapanja braka. „Nemojmo se pretvarati u birokrate i juriste te im samo izdiktirati koje nam dokumente trebaju donijeti, već učinimo s njima podulji razgovor prije nego ih uputimo na zaručnički tečaj. Taj razgovor treba biti uvod u sakrament braka i stvaranje obitelji. Već tu pozvani smo govoriti im o ozbiljnosti sklapanja braka u crkvi, o tome da to nije proba i zafrkancija, da se brak ne sastoji od lijepo ceremonije, da nisu bitni kumovi

ni svatovi nego njihova slobodna volja i dobro promišljena odluka o stupanju u brak koja se nije rodila u trenutku kad je djevojka objavila mlađiću da je trudna, nego nakon što su se dobro upoznali, ozbiljno promislili, razborito sve analizirali i tek tada rekli jedno drugom ‘Vjerujem da si ti osoba za mene’“ rekao je dr. Relota.

Zaručnički tečaj također spada u bližu pripravu za brak. „Najbolja priprava je personalizirana, individualna, osobna, sa svećenikom koji će biti svjedok na vjenčanju. Njegova ispovjedaonica ponekad je snažnija od bilo koje knjige i metode“ rekao je dr. Relota.

U neposrednoj pripravi za brak i obitelj, pred samo vjenčanje, pastoralna pedagogija predlaže tri, četiri susreta na kojima bi svećenik pomogao zaručnicima pripremiti se za sakrament pomirenja, euharistije i za liturgijsko slavlje. „Da pripremi zaručnike za njihovo pozivanje uzvanika, kako vjenčanje ne bi bilo samo folklor s vanjskim elementima. Svećenik je pozvan progovoriti im o novom životu u koji stupaju te o novim obvezama jednoga prema drugom jer to je nova stvarnost. Kroz uvjete za valjanu i dopuštenu ženidbu može ispitati iskrenost i ozbiljnost zaručnika i to pojedinačno jer se tada često čuju suprotni odgovori, pa vidjeti uzroke toga. Ne treba bježati od toga da im se iskreno kaže, ukoliko za to postoje ozbiljni razlozi, da oni nisu jedno za drugo neovisno o tome što je dijete na putu, svadbena dvorana pripremljena a uzvanici pozvani“ potaknuo je dr. Relota. To je i uvodni susret u ženidbeni pastoral. „Svećenik, svjedok vjenčanja trebao bi se zbližiti sa zaručnicima, oduševiti ih za susrete s njim i s drugim bračnim parovima. Takvi susreti pogodni su i za upoznavanje mlađenaca s programima na razini župe. To je inicijalna obiteljska kateheza“ rekao je dr. Relota.

U poslijerenidbenom pastoralu veliku važnost imaju krsne pouke. Obiteljski pastoral može se ostvariti susretima s roditeljima prigodom priprave djece za sakramente, a sustavno formiranjem obiteljskih zajednica u župi. „Treba pomoći obiteljima da od evangeliziranih postanu evangelizatori, da se posvete obiteljskoj i široj katehezi, ne samo prisutni u Crkvi, nego nositelji crkvenih djelatnosti: prisutnost u red-

vitom pastoralu, liturgijska animacija, pučka pobožnost, karitas; od onih kojima su se donosili zakoni do onih s kojima se donose zakoni: animacija udruga i crkvenih pokreta, formiranje zajednica važnih za crkvenu i društvenu stvarnost; od stanovnika župe do organizatora i promotora života župne zajednice, angažiranost u životu župe“ rekao je dr. Relota.

Govoreći o supružnicima kao nositeljima obiteljskog pastoralra, predavač je rekao da obiteljima treba ponuditi veću mogućnost angažmana u Crkvi koji bi obogatio Crkvu i njih same. Pritom je naveo primjer supružnika Priscile i Akvile koji su pratili Pavlovu misionsku aktivnost. „Pavao o njima govori da su mu spasili život, da su čak svoje glave izložili radi njega i da je njihova kuća mala crkva u kojoj se okuplja zajednica. Primjer tih supružnika može biti mjerodavan i za današnje vrijeme. I danas obitelj treba biti među nositeljima nove evangelizacije. Obiteljski pastoral treba dovesti obitelji do tog stupnja. Čak do toga da mladim teologima svećenicima koji završe teološki studij i poput Apolona ‘upoznaše tek Ivanovo krštenje’, obiteljski ljudi i supružnici pomognu pomnije izložiti Isusov život i nauk. To je suodgovornost kršćanskih supružnika u spasenjskom djelovanju Crkve. Akvila i Priscila, odgojeni u Pavlovoj školi za to poslanje, odgajaju i same evangelizatore i svoj dom čine kućnom Crkvom. Na to se poziva Ivan Pavao II. kad govori da ‘evangelizacija u budućnosti u velikom dijelu ovisi o kućnoj Crkvi’“ poručio je dr. Žarko Relota.

ZADAR: Hodočašće vjernika Biogradskog dekanata u katedralu sv. Stošije

U Devetnici Sv. Stošiji koja je zaštitnica Zadarske nadbiskupije i naslovница zadarske katedrale, u srijedu 8. siječnja u katedralu sv. Stošije u Zadru hodočastili su vjernici iz Biogradskog dekanata. Misno slavlje predvodio je don Jerolim Lenkić, župnik Pakoštana. U povijedi je govorio o bl. Mariji Propetog Isusa Petković, temeljem poticaja zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića da se u Devetnici poveže poruka života sv. Stošije s primjerom kojeg su dali hrvatski sveci i blaženici.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Marija Petković bila je šesto dijete u obitelji, a duhovnost i molitva njenih roditelja koji su je odgojili u vjeri u Mariji su ostavili duboki trag ljudskosti i duhovnosti, rekao je don Jerolim. Kao što je činila sv. Stošija, i Marija je sudjelovala u poslanju Crkve djelatnim apostolatom. „Riječju i životom bila je uzor kršćanske krepsti. Imala je postojano, radosno, iskreno i velikodušno srce. U duhovnom životu bila je rasvijetljena Božjom ljubavlju. Primjerom je pokazivala ljubav i milosrđe prema siromasima, malenima, bolesnima i starim osobama kojima je posvećivala osobitu pažnju“ rekao je don Jerolim. Marija je bila predstojnica društava Kćeri Marijinih, utemeljila je društvo Dobrog pastira 1914. g. i Društvo kršćanskih majki 1915. g. „Dubrovački biskup razborito je prepoznao kairos i uvidio da je došlo vrijeme za Marijin iskorak u posvemašnjem predanju Bogu i bližnjima. Uz duhovnu potporu dubrovačkog biskupa Josipa Marcelića, Marija Petković 1920. g. utemeljila je Družbu Kćeri milosrđa da bi preko djela milosrđa širila spoznaju božanske ljubavi. Redovničku odjeću obukla je 4. listopada 1920.“ rekao je don Jerolim. Pokazivala je velikodušno služenje ljudima u nevolji, bila je socijalno osjetljiva prema siromasima i svima koji su joj se obratili za duhovnu i materijalnu pomoć. „Tražila je pomoći i pisala dopise na brojne crkvene i državne adrese. Ništa joj nije bilo teško učiniti. Vjerovala je da Bog sve čvrsto vodi i svime upravlja. Svojim krepstima, naravnim i nadnaravnim darovima postala je znak žive Božje nazočnosti u svijetu. Marija je imala toliko pouzdanje u Boga da je odvažno duhovno radila u misijama Latinske Amerike“ rekao je Lenkić. Živjela je kontemplaciju i rad za čovjeka. Iz duhovnosti i molitve crpila je snagu za aktivni rad.

U Argentinu je došla 1936. g. i misijski djelovala još u Paragvaju, Čileu, Peruu gdje i danas djeluju sestre Kćeri milosrđa. Petković je ostala 12 godina u Južnoj Americi. Uz evangelizaciju, pomagala je i egzistencijalne potrebe poučavajući o higijeni, domaćinstvu, medicinski je skrbila o bolesnima. Duhovno je služila u vojnim bolnicama u Argentini i Paragvaju gdje se zauzimala za vjersku pouku i obrazovanje Indijanaca. „Na njen zagovor 1988. g. dogodilo

se čudo. Spašeno je 22 mornara iz peruaanske ratne mornarice koja se sudarila s japanskim brodom, pri čemu je u životnoj opasnosti zapovjednik podmornice zavatio Mariji Petković za pomoć. Ispitivanja su pokazala da se naravnim putem mornari nisu mogli spasiti nego je na djelu bila nadnaravna moć. Temeljem toga objavljen je dekret o junačkim krepstima i priznato čudo. U Rimu je 28. veljače 1989. g. otvoren biskupijski postupak za njeno proglašenje blaženom i svetom“ rekao je don Jerolim.

„Marija od Propetog Isusa osjećala je dužnošću približiti duše Bogu. Da bi postigla takav duhovni cilj, bila je spremna pretrpjeti mnoge žrtve i uvrede. Mariju je osobito krijepila utjeha Božje providnosti u koju je stavljala svu svoju nadu. Iz euharistije je crpila duhovnu jakost, vjernost, strpljivost i razboritost. Iz molitve i savjeta crkvenih pastira njen duhovni život odražavao se na ljudske postupke poslušnosti crkvenim pastirima. Bila je umjerena u služenju zemaljskim dobrima. U bolesti je bila strpljiva i postojana u naslijedovanju Isusa Krista“ istaknuo je Lenkić.

Petković je umrla 9. srpnja 1966. g. u Rimu. Prijenos zemnih ostatka iz Rima u njeno rodno mjesto Blato na Korčuli bio je 21. studenog 1998. g. Dekret o priznanju čuda spašavanja 22 mornara potopljene peruaanske podmornice proglašen je 20. prosinca 2002. g. Papa Ivan Pavao II. proglašio ju je blaženom

6. lipnja 2003. g. „To je dar ne samo Crkvi u Hrvata nego i za Crkve gdje djeluju Kćeri milosrđa u zemljama Južne i Sjeverne Amerike, u Sloveniji, Vojvodini, Italiji, Njemačkoj i Rumunjskoj“ rekao je don Jerolim, potaknuvši da se osobito moli za svećenička i redovnička zvanja po zagovoru sv. Stošije i bl. Marije Petković.

Središte Biogradskog dekanata je župa u Biogradu koja je također posvećena sv. Stošiji, a njen zadnji župnik, kao i bivši zadarski katedralni župnik bio je blagopokojni svećenik mons. Ivan Mustać. Uskoro se bliži prva godišnjica njegove smrti u njegovoj zreloj životnoj dobi. U sjećanju na mons. Mustaća koji je promicao štovanje sv. Stošije bio je hodočasnik,

biogradski župljanin Marko Strpić. Osobito je povezan s mons. Mustaćem koji je bio kum Markovoj kćeri na krštenju i krizmi i duhovno je pomogao njihovoj obitelji. „Don Ivan je bio izvanredan čovjek, to svi kažu. Vedar, veseo, raspoložen, uvijek spremam za pomoć svima, u ljubavi prema Bogu i čovjeku. Bog mu je bio na prvom mjestu i iznad svega. Ljudi ga se rado spominju“ rekao je Marko. Medicinski je tehničar u Ortopedskoj bolnici u Biogradu te je i svojom službom u duhu Stošijinog zauzimanja za ljudе u potrebi.

„Blagopokojni nadbiskup Ivan Prenda rekao je da to što mi u bolnicama radimo nije tek posao, nego poziv, Božji dar nama, a od nas dar prema ljudima. Zbog toga sam neizmјerno sretan i volim medicinsku službu. Naša je župa posvećena sv. Stošiji koja je odbacila sve pogansko, a prigrnila je Krista i podnijela mučeništvo. Velika je žena, sva se posvetila kršćanima i kariyatativnom radu. Pakosnici su je dali mučiti na Božić kako bi je još više ponizili, ali ona je sve ustrajno podnijela. Daje nam primjer i poticaj da i mi kroz život na teškoće gledamo kao ona i da se bez ostatka predamo Bogu i Božjoj milosti“ rekao je Marko Strpić.

ZADAR: Rekolekcija redovnica Zadarske nadbiskupije – ‘Redovnička zajednica kao obitelj’

„Redovnička zajednica kao obitelj“ tema je mjesecne rekolekcije redovnica Zadarske nadbiskupije o kojoj je u srijedu 8. siječnja u dvorani sjemeništa Zmajević u Zadru izlagao fra Žarko Relota, župnik župe sv. Petra u zadarskim Pločama.

„Neovisno o stoljeću i vremenu u kojem je nastala, redovnička zajednica uvijek nastoji biti obitelj po Božjem srcu, u duhu karizme svog utemeljitelja, gajeći kao glavnu sastavnicu svoga života zajedništvo“ rekao je fra Žarko. Govorio je o redovničkoj zajednici kao slici Trostvenog jedinstva koja obiteljsko i trostveno zajedništvo ima u mjeri u kojoj je otvorena životu Duhova, tj. koliko se uspijeva preobrazavati u jedno srce i jednu dušu. Podsjetio je na misao Sv. Vinka Paulskog da redovnice, iako mnoge, trebaju biti jedno srce i jedna duša jer

na taj način Družbu čine proizvodom Presvetog Trojstva te tako Družba predstavlja jedinstvo Presvetog Trojstva.

„Duh Posvetitelj, koji od mnoštva čini jedno i stvara zajedništvo, formira redovničku obitelj za duh poslanja da svatko ima svoju zadaću i da se zbog nje nije odvojio od svoje obitelji, nego naprotiv – ispunjavanjem svoga poslanja i svoje zadaće obogaćuje obitelj koja ga je odgojila za poslanje“ rekao je fra Žarko. Kao slika Trojstva, „redovnička obitelj je Bogoočitovanje dok teži ostati ljubav u sebi i za druge, dok je posvećujuća, otkupiteljska i misionarska ljubav. Redovnička zajednica je ogledalo Božje ljubavi jer je ona ikona Trojstva u kojem su tri osobe, ali kao da su jedna. Redovnička obitelj, dok je u sebi ljubav koja daje od svoje punine, može ljubav svjedočiti i davati“ rekao je fra Žarko, istaknuvši da je radost koju redovnici mogu priuštiti Bogu da mu se predstave kao obitelj, jer sinovstvo u Bogu vodi u jače obiteljske odnose od krvnog srodstva.

Redovnici su se nekada nazivali ‘eksperti zajedništva’ te je predavač istaknuo da su redovnici „pozvani biti svjedoci i tvorci zajedništva u ovom podijeljenom svijetu“. Za zajedništvo nije važan broj koliko je negdje redovnika, nego je važan duh koji žive. „Redovnička zajednica kao ikona Trojstva vidljiva je preko pravila ili običaja da po tri sestre stavljamo u samostane. Odlučili smo se na broj tri u zajednicama jer se plašimo neprepoznatljivosti, mislimo da ćemo na taj način pokazati da smo zajednica. Ako stavimo dvije, pitamo se ‘Što ako njih dve ne mogu zajedno?’. Lako je reći biskupima i provincialima da moramo povući sestre iz samostana ili župa jer više nema dovoljan broj sestara da bi mogle u svakoj kući biti po tri. Ali nam ne pada na pamet povući ih iz škola i vrtića iako ni tamo ne rade tri zajedno, iz domova umirovljenika jer ni tamo ne žive tri zajedno, iz socijalnih i zdravstvenih ustanova jer ni tamo nisu tri zajedno. Važnija je ipak njihova egzistencija i da svaka ima svoj prostor u kojem se našla“ primijetio je Relota.

Govorio je i o posljedicama emancipacije žene na redovnice. „Žena je iz jedne krajnosti otišla u drugu. Dok je prije cijelo vrijeme provodila uz

obiteljski dom, s emancipacijom je počela sve više bježati iz doma i drugdje tražiti sigurnost. Žena se trudila izaći iz kuće da ne radi samo u kući, ali je tim izlaskom dodatno opteretila sebe. Nije razmišljala da njen posao u kući ne može ili neće napraviti nitko drugi, nego da to opet nju čeka“ rekao je fra Žarko dodavši kako su i redovnice došle u fazu da žele raditi izvan samostana. „Tako im je dobro došao rad u bolnici, školi, vrtićima, socijalnim ustanovama. Ali, što se s tim dogodilo? Redovnice više samostan ne doživljavaju kao svoj. Kao da to više nije njihova briga. To će napraviti one druge. Ja imam svoj posao, svoje obveze, mene se to u samostanu gotovo i ne tiče. Takva razmišljanja ubijaju zajednički život. Neka je i točna izreka da je zajednički život najveća pokora, ali i ta pokora davala je neke temelje redovništву“ rekao je Relota, upozorivši kako neka redovnica čestita rođendan ili imendant djetetu koje poučava ili njegovim roditeljima, a ne zna kad je rođendan ili imendant sestri s kojom živi. Kako se nadati boljtku redovništva „kada je redovnici važniji zbor kojeg vodi nego njena redovnička zajednica u kojoj živi“, upitao je predavač.

Svjestan zamjerki koje može primiti, opisao je još jedan znak vremena. Većina ženskih redovničkih zajednica u Hrvatskoj nastojala je izaći iz župnih zajednica misleći da župe previše okupiraju redovnice te se onda ne mogu dovoljno posvetiti redovničkom samostanskom životu. „Neka svaka poglavarica koja je glasovala za to sebi danas postavi pitanje: Što smo time dobile? Pobjegle smo od župnika da ne budemo njihovi robovi, da nas ne iskoristavaju, da možemo bolje i kvalitetnije živjeti svoju karizmu, da možemo više živjeti naše zajedništvo. I što se dogodilo? Otišli smo iz formirane zajednice kao što je župna. Napustile smo zajednicu za koju se u širem smislu može reći da je obitelj, u želji da budemo sa svojim redovničkim obiteljima. Jesmo li danas s redovničkim obiteljima i doživljavamo li ih uopće kao obitelj? Jesmo li oformili doista naše zajednice po modelu obitelji? Odlučile ste služiti svima, djeci, roditeljima, pacijentima, društvu i sve to ima vrijednost. No, valja se zapitati: služite li time više Kristu? Za mene je sigurno da ste ostavili obitelj koja se naziva župna zajednica,

ali nisam siguran da ste time vratili svojoj redovničkoj zajednici obiteljski štih“ poručio je Relota, upozorivši: „Put kojim ne smijemo poći je put individualizma i zatvorenosti. Taj put više od bilo čega drugoga doveo je redovništvo u krizu“. Stupanjem u redovničku zajednicu kandidati su očekivali još izražajniju obitelj, veći stupanj zajedništva i upućenost jednih na druge, no pitanje je jesu li doživjeli redovničku zajednicu kao svoju obitelj u kojoj su nastavili graditi obiteljsko zajedništvo.

Govoreći o (ne)suobličavanju svijetu, predavač je rekao da se mijenja slika svijeta i obitelji, pa je razumljivo da se mijenja i slika redovničke zajednice: „Nemoguće je da svijet doživjava razne preobrazbe, a da one ne utječu i na nas“. Individualizam i loš govor o obitelji u društvu ima posljedice i na redovničku obitelj, no promjene redovničkog života trebale bi biti u skladu s Božjom nepromjenljivošću. „Od redovničkih zajednica u kojima se udisao obiteljski dah transformirali smo se u redovničke zajednice u kojima je češće prisutan individualizam nego obiteljski duh. Od Isusovog blagog lica čija su redovnice na svoj način slika, često se doživljava da smo izdali taj izgled. Netko se preobrazio, netko uobrazio, netko čak ubezobrazio“ upozorio je Relota, poručivši da se ne treba prilagođavati aktualnom trenutku i suobličavati svijetu, ali treba pratiti trendove življenja i implementirati karizmu u aktualni trenutak. Zato su uspjeli Dominik, Franjo, Vinko, Maria de Mattias, Francisca Lechner, Marija Krucifiksa di Rosa i mnogi drugi.

„Trojstveno jedinstvo nije se poremetilo ni onda kad je, uvjetno govoreći, Otac ostavio Sina (‘Bože moj, zašto si me ostavio?’). Ljubav među osobama Presvetog trojstva nije došla u pitanje ni kad se iz ljubavi prema čovjeku žrtvuje Božja ljubav, ni kad Otac traži od Sina žrtvu križa. Ako kao redovnička obitelj želimo biti ikona Trojstvene ljubavi, ne bi smjelo postojati ništa što bi uspjelo poremetiti redovničko obiteljsko zajedništvo. Onda nema žrtve koja je teška, a traži se od jednih za druge da bi se zajedništvo očuvalo“ ohrabrio je Relota.

Smatra da redovništvo sve više prolazi faze poput obiteljskih. „U vremenu zaljubljivanja

u poziv razmišljamo o ljepotama redovničkog zajedništva i doživljavamo zajednicu kao pravu obitelj. U pripremi za vječne ili svečane zavjete osjećamo se poput mlade ushićeni i pomalo sa zadrškom koja je pozitivna bojazan i pitanje je li to za mene prevelik teret. Prvih godina nakon zavjeta osjećamo da tu ima i puno stvari koje nisam primijetila u vremenu zaljubljenosti, u trenucima jakog oduševljenja za Zaručnika. U srednjim godinama često se pitam jesam li odabrala pravog, odgovara li ta obitelj meni ili me sputava? Često sam u napasti odvojiti se od Zaručnika, prevariti ga, jer me obitelj u koju sam došla ne ispunjava do kraja. Ne daje mi što sam očekivala. Ponekad sam u napasti izdvajati se sve više iz te obitelji. Tražim rezervne varijante. Odlazim na kojekakve skupove jer mi je u obitelji dosadno. A kad ne dobivam što sam očekivala, smatram i da ne trebam davati sebe do kraja. Dolazim u napast otici od te obitelji, potražiti drugu. Tim više što tu obitelj ne doživljavam kao svoju, nisam u njoj ostvarila plodnost pa me više ništa ne veže uz tu zajednicu. Ali, da ne bih sramotila sebe i svoju krvnu obitelj, ostajem tu, živim u samo stanu, ali ne živim u i s obitelji, ne žrtvujem se, postajem čisti profesionalac. Dajem koliko moram, uzimam koliko mi treba. Ispunjavam obvezе da ne bih stvarala probleme sebi i drugima i da bi život u obitelji funkcionirao, ali ja imam svoju paralelnu obitelj gdje se ugodno osjećam, gdje sam prihvaćena i dobivam što mi treba, gdje me nitko ne obezvrjeđuje, gdje mi nikakav poglavar ne стоји nad главом i dišem slobodno“ opisao je Relota, zaključivši da takav proces završi čangrizanjem redovnice koja se smatra starom za drugi put pa ostaje u zajednici gdje joj sve počinje smetati i više je ne raduje.

Poželio je da u redovničkim zajednicama vlada ljubav kao u obiteljima. „Upita li tko redovnice kad dolaze iz škola, bolnica, ureda, vrtića jesu li umorne, gladne. Imamo li mi redovničke očeve i majke koji su spremni skrbiti o nama kako majka i otac skrbe o djitetu? Kad je netko u obitelji bolestan, cijela obitelj kadra je bdjeti uz bolesnika, svaki dan posjećivati ga u bolnici, razgovarati s lijećnicima. Ima li u samostanima toliko suosjećanja prema bolesnome u redovničkoj zajednici“ potaknuo je na promišljanje

Relota, podsjetivši da redovnički poziv, prema sv. Augustinu, izvire iz misli „Kako je lijepo kao braća i sestre zajedno živjeti“. To znači promicanje zajedništva.

„Redovnička zajednica treba biti definirana kao karizmatska stvarnost u kojoj su članovi zajednice animirani istim duhom, žive istim zajedničkim oblikom života i posvećuju se posebnom poslanju istim apostolskim načinom. Istu karizmu treba svatko živjeti na svoj način, vodeći računa da osobni stil življenja karizme ne ugrožava karizmu utemeljitelja, ne iskače iz zadanih okvira. Ako karizma pretendira biti karizmatična a zajednica prepoznatljiva, onda u svakom članu zajednice treba otkrivati njegov najbolji način življenja karizme, što je u svakom članu zajednice lijepo i obogaćujuće za cijelu zajednicu“ potaknuo je fra Žarko, rekavši da stereotipi ne moraju biti jedini način življjenja karizme u zajednici.

Za posvećene osobe koje su se odrekle obitelji da bi ušli u veliku obitelj redovničke zajednice važno je živjeti po riječima: „Po ovom će svi znati da ste moji učenici, ako budete imali ljubavi jedni za druge. Ljubimo se međusobno jer ljubav je od Boga. Svako koji ljubi od Boga je rođen i poznaje Boga. Tko ne ljubi, Boga ne pozna, jer Bog je ljubav“ (Iv 13.35). U tom duhu, redovničke obiteljske zajednice su učitelji ljubavi. „Ljubav je privilegij redovničke obitelji. Zato mi teško pada kad po redovničkim obiteljima primijetimo nedostatak komunikacije, prezir, ljubomoru, prokazivanja, ogovaranja, omalovažavanja, obezvrijedivanja. Očekujemo od supružnika da žive zajedno u obitelji i kad se baš ne slažu, govorimo im o žrtvi, strpljivošti, praštanju, a sami nismo spremni žrtvovati se, biti strpljivi, praštati, nego ako smo nezadovoljni, tražimo vlastiti put, idemo svojom stazom, tražimo svoja rješenja“ upozorio je Relota, poručivši da je redovnička zajednica u kojoj nema ljubavi i suradnje protuucinkovita: „Takva zajednica ne može biti svjedok onoga što propovijeda“.

„Dokumenti o posvećenom životu kažu da su samostani više mjesto susreta nego rezidenциje. Ako se ne izade vani podijeliti s drugima iskustvo nutarnjeg bogatstva i ljubavi u zajednici, riskira se izgubiti vlastiti kršćanski iden-

titet. Zbog toga se poziva redovnike da izadu iz raznih oblika vlastitih individualizama – kad je riječ o osobnom življenju karizme i života u zajednici a da osobu za drugo nije briga i kad se, živeći vlastitu karizmu i poziv među drugima, zanemaruje zajednica iz koje osoba dolazi i koja ju je odgojila, kao da je to sve njeno i kao da zajednica nema s tim ništa“ poručio je Relota.

Prisutne je pozdravio fra Ante Kekez, povjerenik za osobe posvećenog života Zadarske nadbiskupije. Redovnicama se obratio i zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Rekao je da je snaga i veličina misije koju je izveo Sv. Ivan Pavao II. bila u njegovoj povezanosti s nehom. „On je bio kontemplativac. Sinoda o posvećenom životu kaže da bi članovi posvećenog života trebali biti sanjari, vizionari, mistici koji žive za drugi svijet, ali su na zemlji. Ivan Pavao II. je bio toliko osjetljiv na transcendentalni život da je jedan od papa koji je proglašio najviše blaženih, preko 1800 i najviše svetih, oko 800. To je velika četa ljudi s kojima možemo računati, s kojima je on računao. Zato je i učinio tako velika djela. Hvala Bogu za tog velikog čovjeka našeg vremena, što smo i mi mogli biti njegovi suvremenici, što smo mogli nešto od toga osjetiti, doživjeti i njime biti potaknuti“ rekao je nadbiskup Puljić.

ZADAR: Hodočašće Novigradskog i Ražanačkog dekanata u katedralu / Visoki spomen – 1210 godina kako su moći sv. Stošije u Zadru (810.-2020.)

Vjernici Novigradskog i Ražanačkog dekanata hodočastili su u petak 10. siječnja u katedralu sv. Stošije u Zadru u sklopu devetodnevne priprave za proslavu sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije i naslovnice zadarske katedrale. Misno slavlje u zadarskoj prvostolnici predvodio je don Krešo Ćirak, župnik župe sv. Josipa u Obrovcu i župe Prikazanja BDM u Medviđi.

Don Krešo je primijetio visoki obljetnički spomen uz zadarsku zaštitnicu čije relikvije više od tisućljeća borave u Zadru. „Ove godine navršava se 1210 godina otkako je zadarski biskup Donat preuzeo relikvije sv. Stošije od bizantskog cara Nicefora (810.-2020.). Različitost

u življenju i jedinstvo u vjerovanju povezuje hodočašća vjernika u katedralu. Hodočašća svjedoče o bogatstvu i jedinstvu vjere kršćana Zadarske nadbiskupije. Tu je vjeru prije 18 stoljeća svojom krvlju posvjedočila sv. Stošija, podrijetlom Rimljanka a štovanjem Zadranske“ rekao je don Krešo, pohvalivši prijedlog zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića da se u ovogodišnjoj Devetnici sv. Stošije promišlja o „različitim muževima i ženama kroz stoljeća iz svih krajeva Lijepe naše koji su hrvatskih koriđena i vezani za hrvatski narod, a vjerovanjem su Božji narod. U njihovom ljudskom tijelu kučalo je hrvatsko srce za sve narode, a dušom su pripadali Trojedinom Bogu“.

Petog dana Devetnice bio je spomen Drinskih mučenica, pet blaženica Kćeri Božje ljubavi. Ubijene su 15. prosinca 1941. g. u Goraždu, u vrijeme četničkog masakra nad 8000 Hrvata i Bošnjaka. Jedna sestra bila je Hrvatica, to je poglavarica s. Jula Ivanišević (48). Jedna je bila Hrvatica mađarskog podrijetla, najmlađa među njima, s. Bernardeta (29). Najstarija je imala 76 godina, Austrijanka s. Berchmana, a Slovenke su bile s. Antonija (34) i s. Krizina (56).

„Nalazimo se u Božićnom vremenu, a u prvim kršćanskim vremenima sv. Stošija slavila se 25. prosinca, kad je i mučena 304. g. Zagledajmo se u jaslice, pogledajmo betlehemsko Dijete i doživimo što u predsvlju božićnog vremena molimo: ‘Dok u božićnom djetetu spoznajemo Boga, budi se u nama čežnja za nebeskim dobrima’. Razmatrajmo o toj čežnji i vapaju za nebeskim dobrima“ potaknuo je don Krešo, istakнуvši: „Upravo je čežnja za nebeskim dobrima nagnala sv. Stošiju da zemaljska dobra, kao mudra djevica i razumni upravitelj, savjescno i odgovorno upotrijebi za siromahe, potrebne kruha i progonjene kršćane, skrbeći za njih kao za svoju vlastitu braću i sestre. Čežnja za nebeskim dobrima i Drinske mučenice učinila je neslomljivima pred ljudskim bjesnilom, pred ljudima koji su slomljene duše i pameti mislili samo na ljudsko iz kojega je bilo istisnuto sve božansko. Čežnja za nebeskim dobrima učinila je da su Drinske mučenice u vlastitoj nevolji i pogibelji tješile i brinule za druge, a ne

za sebe. Čežnja za nebeskim dobrima učinila je da i njihov vlastiti karakter, nacionalne razlike i fizičke mane ne budu prepreka za ljudskost i samilost, požrtvovnost i uslužnost koje su živjele“ istaknuo je propovjednik.

Na sličici nakon njihovog mučeništva 1942. g. bilo je napisano: „Živjele su tiho i skromno, radile su za Boga i siromahe, čineći svakome dobro bez iznimke“. „To radi čežnja. To je najbolja definicija čežnje za nebeskim dobrima. Plod njihove čežnje je oduševljenje za redovnički život i dosljednost u izvršavanju onoga na što su se obvezale. Plod njihove čežnje je da im je bilo žao što nisu mogle biti svaki dan na misi. Plod njihove čežnje je govor koji je bio među narodom toga vremena, da su one mučenice svete čistoće i svojih svetih zavjeta. Tako ih je narod definirao, nakon što su vidjeli kako su završili zemaljski život. Plod njihove čežnje je da su novakinje primijetile u Drinskim mučenicama žene duboke vjere koje su se često zadržavale u kapeli na molitvi. Sumještani su ih nazivali srpskim majkama i muslimanskim majkama. Živjele su u okruženju Srba i Muslimana, kao učiteljice, karitativne djelatnice. Doslovno su bile majke svim ljudima onoga kraja i tako su ih i nazivali“ rekao je don Krešo, potaknuvši da sebe zapitamo: ‘Gdje ta čežnja nastaje?’.

Gledajući život sv. Stošije i Drinskih mučenica, ona nastaje u obitelji i župnoj zajednici. „Zato je divno da je Nadbiskupija ove godine odlučila, ajmo još jednom mi Hrvati upoznati svoje svece. U Hrvatskoj o Stepincu još uvijek neki govore kao o zločincu. Hajdemo ih upoznati, od sv. Nikole Tavelića do bl. Alojzija Stepinca. Sv. Stošija i neke Drinske mučenice imale su vrlo pobožne majke koje su im pomogle da upoznaju vjeru. Imale su i duhovne vođe, sv. Krševana i utemeljiteljicu družbe Kćeri Božje ljubavi, majku Franzisku Lechner, koji su im prenijeli tu vjeru. Imale su svoju župnu i samostansku zajednicu kao mjesto gdje se ta vjera živi“ rekao je don Krešo.

Spomenuo je da se ovih dana u raspravi u Američkoj biskupskoj konferenciji povelo pitanje kako Amerikanci imaju malo svojih svetaca. „U raspravama o svećima Amerikanci su shvatili, kada narod ima svoga sveca, onda je on, kako

kažu, posvetio i njihov kamen, more. Posvetio je njihovo tlo i zemlju. Svetac posvećuje jedan narod. Narod bez svetaca, kakav je to narod? Upoznajmo svoje svece, upoznajmo svoj identitet“ potaknuo je Ćirak.

Nema tijela sv. Stošije, nego njen prah ni tjeila Drinskih mučenica koje je pokopala rijeka Drina. „No imamo obitelj koja je naše tijelo, imamo nadbiskupiju i župu koja je naša duša, imamo svećenike, redovnike i redovnica koji oplemenjuju naš duh jer nas hrane Božjom riječju. Važno je imati dušu, dok imamo ljude koji nam vjeru prenose. Oni su glavni kreatori po Duhu Svetome čežnje za nebeskim dobrima u našim srcima. Čežnja za nebeskim dobrima je podloga svetosti, zauzete ljubavi za Božju slavu, dobro bližnjega i vlastitog posvećenja. Nema ljubavi prema Bogu bez ljubavi prema čovjeku. Jedno s drugim ide zajedno“ poručio je don Krešo.

Upozorio je da se, ako nema čežnje, događa kriza vjere o kojoj kardinal Gerhard Müller, bivši prefekt Kongregacije za nauk vjere govori u najnovijoj knjizi ‘Ti bi trebao biti blagoslov’. „Kardinal kaže da nije problem u grijehu, u našoj nevjeri, našoj prošlosti. Nema čovjeka bez grijeha. Problem je nešto drugo – dvostruki život. Müller govori o krizi vjere kao skandalu među vjernicima i svećenicima koji se sastoje u dvostrukom životu, u licemjernom životu. To je pravi problem. Nije problem naše lutanje i nevjera. Nego problem je dvostruki život i to nas vjernika. Kad se Kristovi vjernici predstavljaju kao dobri kršćani, župnici žele biti pastiri, a potajno vode živote koji su u suprotnosti Božjim zapovijedima i idu protiv morala i duhovnog života katoličkog svećenika“ upozorio je don Krešo, citirajući kardinala Müllera: „Današnju krizu u Crkvi nije stvorilo sakramentalno svećeništvo koje živi u slici Krista, dobrega pastira niti celibat radi Kraljevstva Božjega. Kriza koja se očitovala u zastrašujućim zlodjelima pojedinih svećenika je proizašla iz krize osobnog identiteta vjere, sumnjujući u svrhu života predanog potpuno Bogu, živeći savršenu predanost pastira prema svom narodu“.

„Tu je problem. Da vjernici i svećenici, župnici, ne vide ovaj život kao smisao. Zar bismo ina-

če imali Drinske mučenice, sv. Stošiju i tolike svece koji su vjerodostojno, ono što su misili, to su i govorili. Ono što su govorili, to su i živjeli. Tu je odgovornost kršćana. Nama nisu problem ateisti, nevjernici ni ljudi van Crkve, nego mi unutar Crkve. Mi smo se slomili pred dvoličnošću života“ upozorio je don Krešo, poručivši da je bitno i ono što se vidi vani, što se radi u obitelji, kako se živi u župi i mjestu. „Ako nosiš križ oko vrata, nemoj Boga psovati. Ako nosiš prsten vjenčani, nemoj svetu bračnu dužnost zanemarivati. Ako nosiš kolar oko vrata, pa daj brate... Zato su nama potrebni sveci, poput bl. Alojzija Stepinca – čovjeka koji je u teško vrijeme znao na primjeren način učiniti, reći, posvjedočiti Isusa koji pobjeđuje ovaj svijet. Ta pobjeda nastala je u čežnji za nebeskim dobrima. A svako vrijeme je teško za nas kršćane, niti jedno vrijeme nam nije naklonjeno“ poručio je don Krešo Ćirak, zahvalivši Bogu za zdrave obitelji i župne zajednice. Zaključio je porukom pape Ivana Pavla II. koji je u Zadru 2003. g. poželio da zagovor sv. Stošije puku zadarskom i njegovim pastirima donese proljeće vjere i svekolikog duhovnog i materijalnog napretka.

ZADAR: Hodočašće vjernika otočkih dekanata Zadarske nadbiskupije u katedralu sv. Stošije

Vjernici otočkih dekanata Zadarske nadbiskupije (Dugi otok, Silba, Ugljan i Pašman) hodočastili su u subotu 11. siječnja u katedralu sv. Stošije u Zadru u sklopu Devetnice sv. Stošiji, zaštitnici Zadarske nadbiskupije i naslovni katedrale. Misno slavlje u zadarskoj prvostolnici predvodio je don Slavko Ivoš, župnik župe Rođenja BDM na Silbi i sv. Jakova na Premudi.

Don Slavko je u propovijedi govorio o bl. Jakovu Zadraninu koji je među zadarskim pukom za štovanje otkriven osobito u novije vrijeme i sve više se posvještuje njegova svetost. „Ponosni smo da imamo sveca iz grada Zadra. Zadar je kršćanski grad velike povijesti i prirodno je da se iz ove sredine iznjedrio takav lik“ rekao je don Slavko, podsjetivši da smo svi pozvani na svetost: „Budite sveti kao što je svet Otac vaš

nebeski“.

„Samo je Gospodin Bog svet, a sveci su sunčokreti koji su se znali okretati prema suncu, Svetomu. Oni su odsjajivali Božju svetost u svom životu. Sveci su normalni ljudi. Biti svet znači biti normalan. To je potrebno posviješćivati jer mislimo da je svetost rezervirana za neke, da je svetost nešto izvan zemaljskoga, da sveci nisu bili poput nas, da ih nisu satirale muke svagdanjeg života. Svece je u svemu doticao život kao nas. U tom životu bilo je radosti i muke. Znali su se nositi s radošću i s mukom tako da su primali milost posredstvom molitve i oslanjanja na Boga, da u svagdanjem životu mogu dostojanstveno nositi tegobe“ rekao je don Slavko.

Bl. Jakov Zadranin živio je u 15. st. Rođen je oko 1400. g., umro je oko 1490. g. Postao je redovnikom u samostanu sv. Frane u Zadru gdje je bio brat franjevac. „Nekada su u samostanu većinom bila braća, svećenika je bilo manje, jedan ili dvojica u zajednici, zbog mise i sakramenta. Drugi su bili braća. Imali su svakodnevne poslove i zajedničku molitvu. Bl. Jakov nije bio svećenik. Kada je trebalo pratiti predstavnika zadarske, dalmatinske provincije u Italiju na kapitol, provincial je izabrao njega. Tako je dospio u Bitetto, grad udaljen 20 kilometara od Barija u Italiji“ rekao je don Slavko. Podsjetio je da u to vrijeme Turci počinju osvajati Bosnu, 1527. g. dolaze i do Zadra te počinju intenzivniji pokreti Hrvata izvan domovine. „Puno hrvatskog naroda završilo je u Italiji i stopilo se s Talijanima. Sve su to Schiavetti, Schiavi, Schlavi, kako su ih zvali, koji su zapravo bili Hrvati. To je bilo talijansko ime onoga vremena za Hrvate. Bl. Jakova su nazivali Schiavone, u prijevodu Hrvat. Živio je u Apulijskoj franjevačkoj provinciji, bio je opservant, pripadnik Franjevačkog reda Male braće. Najviše je proveo vremena u Bitetu gdje je umro na glasu svetosti“ rekao je don Slavko, opisujući njegovo djelovanje: „Bio je izvanredan molitelj i zagovornik. Ljudi su mu dolazili da moli za njihove potrebe. To je uspješno činio pa se glas o njegovoj svetosti brzo proširio. Levitirao je, lebdio tijekom molitve. Obavljao je obične poslove u samostanu. Bio je vrtlar, kuhar, ljekar-

nik i tako je dolazio puno u doticaj s ljudima. Ljudi su upoznali njegovu svetačku narav. Jer čovjek molitve ne može akumulirati svetost u sebi a da ta svetost ne bude prepoznatljiva i privlačna drugim ljudima. Bio je već za života jako poštovan“ rekao je Ivoš.

Kad su franjevci u Bitetu otvorili grob da kopaju drugog redovnika, začudili su se kako je tijelo bl. Jakova bilo neraspadnuto. U svetištu u Bitetu sada se nalazi i vidljivo je njegovo neraspadnuto tijelo. To veliko hodočasničko odredište mnogi pohode i utječu se zagovoru bl. Jakova, brojna su uslišanja molitvi. Njegov blagdan slavi se dva dana, 27. travnja, kako je štovan u Apuliji. Proglašen je blaženim 29. prosinca 1700. g.

„Biti svet znači biti normalan. Kad smo u grijehu nismo normalni, kao pojedinci, obitelj, župna zajednica, mjesto, biskupija, narod i Crkva. Kada smo sveti ili kada težimo svetosti, onda smo normalni. Bojam se budućnosti u kojoj ne bi bilo svetih ljudi ili ljudi na putu svetosti. Jer to znači da će biti izvanredno stanje, ne redovno. Teško će biti stanje života ako ne budemo slijedili evanđeoske naputke, savjete svetačkog života“ upozorio je don Slavko, istaknuvši da biti svet ne znači samo moliti. „Ali ne može se biti svet bez molitve, bez veze i sjeđinjenja s Bogom. Ne može biti samo kontemplacija, mora biti konkretno djelovanje. Ljudi često odvajaju molitvu i svoja sveta nastojanja od svetog djelovanja. Moramo povezivati svoj duhovni život sa svakodnevnim konkretnim djelima ljubavi, tjelesnim i duhovnim djelima ljubavi“ potaknuo je don Slavko.

Podsjetio je na Isusovu riječ: ‘Ako dobro činimo samo onima koji nama dobro čine, što osobito činimo?’. „Isus traži od nas više od ovoga svijeta, da budemo dobri i onima koji nama nisu dobri. To je teško, to je križ, ali na to smo pozvani – činiti dobro i onda kad nam ne uvraćaju dobro“ potaknuo je don Slavko, oharabivši sve da čine djela ljubavi i milosrđa. „Sv. Stošija je pohađala braću i sestre u zatvorima, tješila ih je, bodrila, jer je živjela u vrijeme kad kršćanstvo još nije bilo priznato. Pozvani smo na putu rasta u svetosti i duhovnosti činiti dobro jedni drugima“ poručio je don Slavko Ivoš.

14. siječnja 1990. – 14. siječnja 2020. – 30. GODIŠNICA BISKUPSKOG REĐENJA mons. Želimira Puljića, zadarskog nadbiskupa

Na današnji dan, prije točno 30 godina, dakle 14. siječnja 1990. godine, zaređen je za biskupa mons. Želimir Puljić, naš zadarski nadbiskup i aktualni predsjednik Hrvatske biskupske konferencije. Velika je to i značajna obljetnica, ne samo u životu monsinjora Puljića, nego i naše Nadbiskupije koju predvodi čovjek s tako velikim, ne samo duhovnim i intelektualnim, nego i iskustvenim kapitalom koji je stjecao kroz puna tri desetljeća svoga biskupskoga djelovanja u Dubrovniku i Zadru.

Trenutak njegova biskupskog ređenja podudario se sa značajnim povijesnim razdobljem nastajanja samostalne hrvatske države, u siječnju 1990., negdje u jesen komunizma kada su se već nazirali obrisi – kako je to jednom lijepo rekao sam nadbiskup – proljeća novih sloboda. Bilo je to u godini demokratskih promjena.

Uz iskrene čestitke nadbiskupu mons. Puljiću na tako značajnoj obljetnici njegova služenja Crkvi i narodu, ovom prigodom Zadarski list donosi jedan manji dio predavanja što ga je on održao u travnju 2011. u Dubrovniku, u sklopu četvrtog državnog stručnog skupa za učitelje i nastavnike povijesti osnovnih i srednjih škola na temu “Domovinski rat – Dubrovnik u Domovinskom ratu”. Izabrali smo taj dio njegova izlaganja jer u njemu upravo iznosi svoja osobna sjećanja na vrijeme i okolnosti u kojima je zaređen za biskupa 14. siječnja 1990.

Slijedi citat iz izlaganja nadbiskupa Puljića iz 2011. godine:

„Ne krijem osjećaje radosti što se nalazim u gradu Svetoga Vlaha u kojem sam proveo punih dvadeset godina svog biskupskog služenja. A ono je bilo popraćeno i radosnim i tužnim trenutcima, nadama i tjeskobama. A da bih to bolje dočarao poslužit ću se slikama iz prirode, pa ću prvo poglavlje nasloviti “Proljećem novih sloboda” jer to je bila godina demokratskih promjena. A drugo “Zimom agresije” gdje ću opisati nekoliko događaja, razgovora i dopisa iz kojih se može naslutiti kakva je to zima bila.

Poslužit će se naslovom knjige koju je uredio prof. dr. sc. Jakša Raguž u kojoj je prikupio svu dokumentaciju o moje četiri prve godine biskupstva pod naslovom "Ohrabri se narode moj".

Započet će s riječima kardinala Kuharića koji je na mom ređenju u Dubrovniku, 14. siječnja 1990. upitao odakle biskup dolazi i odgovorio "iz Jeruzalema i uskrsne zore":

"Odakle, dakle, oče biskupe, Vi kao biskup dolazite? Iz Blagaja, gdje ste kršteni, gdje ste postali dijete Božje? Iz Slavonske Požege, gdje su Vaši dragi roditelji, koji danas u starosti i bolesti s dušom i srcem su ovdje i zalijevaju ovu svečanost svojom molitvom? Iz Sarajeva, gdje ste do sada živjeli? Ne. Gdje je polazište Vašeg poslanja, gdje izvor Vašeg ovlaštenja? Vi dolazite iz Jeruzalema! Iz Galileje, Samarije i Judeje kojom je prolazio Isus Krist s Dvanaestoricom, obasjan ovim istim suncem, hodaјući pod ovim istim plavim nebom. Vi dolazite iz zore uskrsnog jutra, iz vatre Duhova. Izvor Vaše službe i poslanja je sam Isus Krist – Bog i čovjek. U srcu Bogočovjeka rođeno je Vaše odbranje, Vaš poziv".

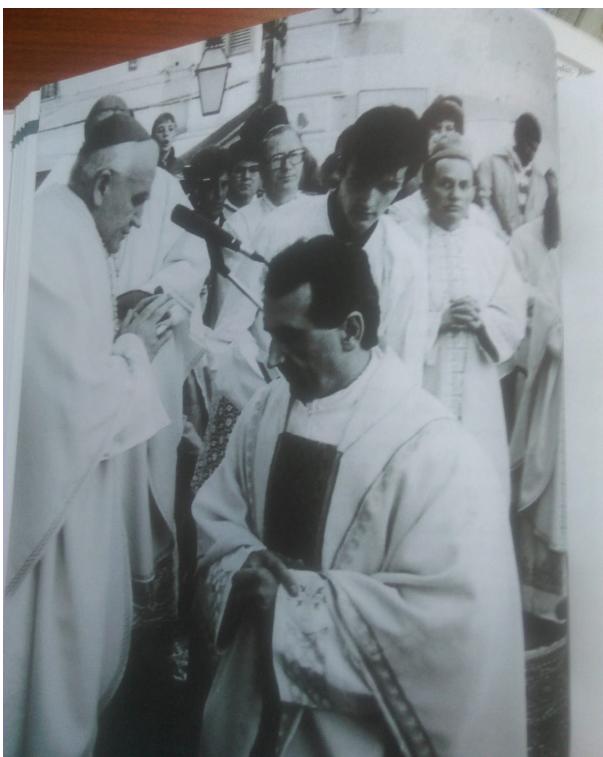
Kad je bilo ređenje, nije još bilo demokracije. No, osjećalo se u zraku kako promjene dolaze. I doista, za četiri mjeseca dogodili su se demokratski izbori koji su pokazali što narod hoće i želi.

Dolaskom demokracije uputio sam na početku nove školske godine (1990/1991) pismo svećenicima, redovnicima i redovnicama: "Pišem vam ovo pismo na početku nove školske godine i u novim društvenim prilikama u našoj domovini. Prvim poslijeratnim višestranačkim izborima nadvladali smo određenu prisutnost straha i osjetili novo pouzdanje, novu nadu i hrabrost za život u slobodi, i demokraciji. No, hodočašće u slobodu treba nastaviti odgovornim radom, zauzetim zalaganjem i predanijom molitvom Svevišnjemu kako bi se uspostava demokracije odvijala, u miru, dostojanstvu, slozi i suradnji svih stanovnika lijepe naše domovine".

Ujedno objasnio sam koja je zadaća Crkve u današnjem svijetu. Naime, kad se govori o odnosu

Crkve i svijeta i o zadacima Crkve u suvremenom svijetu, često ćemo naići na različita poimanja tog odnosa. Ima ljudi koji smatraju da se Crkva ne smije miješati sa svijetom u pitanjima "socijalne, političke i ekonomske naravi". Jer Crkva i svijet su dvije nepomirljive stvarnosti. Drugi se opet boje da bi "uvlačenje Evandželja u ovu ljudsku povijest zla i grijeha" okaljalo samo Evandželje i lišilo ga njegove proročke snage. No, Crkva ne može ostati indiferentna kad je u pitanju čovjek i njegovo spasenje. Da-pače, kao produženo utjelovljenje Isusa Krista ona pokušava po "povijesnim kršćanima" biti kvasac, sol zemlje i svjetlo svijeta. Svojim proročkim glasom Crkva "prokazuje" nepravde, nasilja, zloupotrebe i druga povijesna zla ljudi. A svojim evandeoskim navještajem ona "uka-zuje" na izvorište dostojanstva ljudske osobe i na korijene solidarnosti ljudskog roda.

Čini mi se da i društvo sada s pravom očekuje od Crkve da dadne svoj konstruktivni obol u stvaranju nove Hrvatske i nove Europe. U tome po Božjem promislu i mi, braćo svećenici, imamo svoju odgovornu i nezaobilaznu ulogu. Kao odgojitelji naroda Božjega, djelitelji sve-tih tajna i navjestitelji Božjeg milosrđa poslani smo sabirati i predvoditi vjerničke zajednice. "Narod treba uzeti tamo gdje jest i povesti ga tamo gdje mora biti!"

Imajući to sve to u vidu zaključio sam kako Crkva s pravom danas očekuje i od svojih svećenika da budu dobro potkovani u znanju i sposobnosti rasuđivanja te da budu strpljivi i jasni u odgovaranju na teškoće, objekcije, probleme i optužbe koje suvremenim čovjek upućuje na račun Crkve, Krista, vjere i kršćanstva.

Crkva, dakle, očekuje od "svojih, sinova" da budu živi svjedoci i "spremni uvijek odgovoriti svakome" tko ih zapita za razloge nade koja je u njima. A njihovi odgovori moraju biti vjerdostojni, razumski, znanstveni i nadasve autentični. Izrazio sam na koncu živu nadu da će uzeti k srcu ovih par misli i učiniti sve kako bi dubrovačka "Crkva u hodu" pružila i ovom vremenu svjedočanstva žrtve, molitve i zauzetosti u izgradnji Božjeg kraljevstva i civilizacije ljubavi" – kazao je u svome izlaganju mons. Puljić osvrćući se na znakove vremena koji su obilježili vrijeme njegova biskupskega ređenja u siječnju 1990. godine, vrijeme kada je jesen komunizma prepustala budućnost proljeću novih sloboda, a time i novim izazovima i odgovornosti Crkve za ta novo vrijeme.

ZADAR: Hodočašće vjernika Ninskog i Paškog dekanata u katedralu sv. Stošije

Zadnjeg dana hodočašća trinaest dekanata Zadarske nadbiskupije u katedralu sv. Stošije u Zadru, u ponedjeljak 13. siječnja u zadarsku prvostolnicu hodočastili su vjernici Ninskog i Paškog dekanata, u sklopu Devetnice Sv. Stošiji, zaštitnici Zadarske nadbiskupije. Misno slavlje predvodio je don Božo Barišić, ninski župnik i dekan, a propovijedao je don Marinko Duvnjak, župnik župe Rođenja BDM u Privlaci.

"Preko Božje riječi imamo potrebu uči u bliskost s Isusom Kristom, Sinom Božjim. Preko Riječi nam govori sami Bog. Zato je važno da imamo dušu i srce raspoložene da nam Bog govori. Zato je važno zaustaviti se i otvoriti uho svoje duše, da vjerujem da Bog meni ima nešto reći" rekao je don Marinko. Ispričao je poticaj za vlastito preispitivanje. Jedan mladić tražio je odgovor na životna pitanja te je dospio do monaha pustinjaka. Monah mu je ponudio šaliku i u nju je počeo lijevati čaj. Kad je napunio, nije prestao nego je lijevao i dalje. Iz šalice se

prelijevalo. Mladić ga je pitao zašto lijeva kad je šalica puna. Rekao mu je da lijeva jer u tome može sebe vidjeti: „Ti si kao šalica. Došao si s pitanjima, ali ti si pun kao ta šalica. Bilo što da netko hoće u tebe uliti, sve se prelijeva. Ništa ne može doprijeti do tebe“.

„I mi smo često takvi. Puni smo i zato ništa ne može doprijeti do nas. Da bi nam Bog mogao progovoriti, treba neka životna situacija koja će nas isprazniti“ rekao je don Marinko. Zadnjeg dana hodočašća tema je bio Bl. Ivan Merz. Rođen je 1896. g. u Banjoj Luci. Otac mu je bio Austrijanac, BiH je bila pod upravom Austro – Ugarske. Obitelj nije bila osobito vjernička. Ivan je isao studirati u Beč. Otac je htio da napravi vojničku karijeru, vojsku je napustio nakon tri mjeseca. Počeo je studirati kad je počeo Prvi svjetski rat. Bio je regrutiran i otišao je u vojsku na sjever Italije. Tu je proveo vrijeme Prvog svjetskog rata.

„Kad se čovjek nađe u ratu, to je situacija koja čovjeka isprazni. Kad vidiš smrt toliko ljudi. Prvi svjetski rat je dotad bio najveća klaonica u povijesti. Milijuni ljudi su stradali. Čovjeka isprazni gledajući te strahote, kad se suočimo s onim što čovjeka duboko probode, kad vidi užas, doživi nesreću, kad se netko ozbiljno razboli, umre netko blizak, sam se razboliš, ostaneš bez posla ili te pogodi neka nepravda. Nešto te toliko pogodi. Križ je kao plug, on te probode, da bi ljubav Božja, Bog mogao uči u moj život, u moje srce, dušu“ rekao je don Marinko, dodavši da križ sam po sebi nije dobar.

„Rat nije dobar, nego je zlo. Rat dolazi od ljudi, ne od Boga. Mi ratujemo, jer ljudi žele što nije njihovo, gledaju svoje interese. Koliko je obitelji u 'ratu' na sudu zbog baštine. Braća i sestre, od istog oca i majke. Toliko međusobno zahладe i budu jedan protiv drugoga, ratuju zbog zemlje, nasljedstva, novaca“ upozorio je propovjednik, istaknuvši da nas ni u takvim situacijama Bog ne ostavlja. „Onda se izranjen, pogoden, čovjek otvara i Bog može uči u naš život. Onda više nismo puni – puni odgovora, puni sebe, znanja, pameti. Sve znam, imam odgovor na svako pitanje, ili sam ravnodušan, nije me briga za ništa“ rekao je don Marinko.

Ivana Merza pogodio je križ rata, počeo je ozbiljnije razmišljati. Ono što je drugoga možda

sablažnilo, i apostol Pavao kaže da je križ sablažan. Navješteno Prvo čitanje kaže kako je Anu pogodilo što nema djece. Njena suparnica ima djece i još joj se ruga. „Ona je s tim toliko pogodjena, ali nije ratovala sa suparnicom nego je kleknula i iz duše molila Boga. I rekla je: ‘Ako ti daš, ja će dati tebi’. I Bog joj je dao sina Samuela koji je toliko značajan. Ono što je minus, što nas pogađa, pritišće, što izgleda užasno, ako počnemo tražiti Boga, onda Bog ulazi i počinje nas mijenjati, donosi nam spasenje“ poručio je Duvnjak.

Evangelist Marko sažima Isusovo propovijedanje riječima ‘Ispunilo se vrijeme, približilo se Kraljevstvo Božje’. „Punina vremena je Isus Krist. Otkriti Isusa Krista, ljubav Božju. Gdje je Bog tu je život, radost. Primajući Boga, život čovjeka se mijenja. Iako Ivan Merz nije postao svećenik, živio je svetošću i gorljivošću za Krista i Crkvu više nego mnogi svećenici, nažlost“ rekao je don Marinko, istaknuvši da „nije važno je li netko svećenik ili nije. Mi smo svi kršćani. To je naš temeljni identitet“.

To kaže sv. Ivan Pavao II., kad ga pitaju što za njega znači biti Papa. Dakle, prvi čovjek u Crkvi. Papa odgovara: ‘Najznačajnije, najveći dar u životu nije to što sam izabran za rimskog biskupa, Papu, za Petrovog nasljednika. Nego najveći dar je kad sam na krštenju postao dijete Božje. Kad mi je Bog dao da sam kršćanin, njegovo dijete. To je najveći dar koji čovjek prima. Sve to drugo me straši, jer će jednog dana odgovarati pred Bogom kako sam vršio tu službu’.

„Bl. Ivan je studirao na Sorbonni poslije rata, vratio se u Zagreb i radio kao profesor u Klasičnoj gimnaziji. Onda se angažirao, svaki dan je bio na misi, živio sveto. To je temeljno. Svaki dan je bio na koljenima pred Bogom. Živio za Krista, za Crkvu i mnoge. Ljubav Kristova u njemu je zapalila mnoge ljudе s kojima je radio i živio. Ako u nas uđe Božja ljubav, ako je ona u nama, onda ona žari, svijetli, izlazi iz nas. Tako je on bio. I umro je mlad, 1928. g., u 32. godini života. Bog je procijenio da je on u svoje 32 godine ispunio svoje poslanje. Grob mu je u bazilici Srca Isusova u Zagrebu. Krist nas zove. Gledajući našim ljudskim očima, mi bismo pomisili da je njegov život ostao nedovršen u 32

godine, nije postao svećenik, nije se oženio. Ali bl. Ivan je svoj život dao potpuno za Krista, za druge, za sve“ naglasio je don Marinko, poručivši da je svakome važno da Bog uđe u njegov život.

„Isus kaže, ‘Obratite se i vjerujte Evandjelu’. Obratiti se znači pustiti da Bog uđe u naš život, da nam doneše spasenje, da nas iznutra promijeni. Da iznutra možemo biti drugaćiji. Da se možemo oblikovati na sliku Sina Božjega. Da možemo ljubiti kao što Bog ljubi. Da svaki dan imamo otvoreno srce i da možemo rasti u vjeri, ljubavi. Da ne budemo puni. Bl. Ivan nikad nije bio pun. Bio je otvoren i prihvatio je sve što mu je život donosio. Dopoštao je da Bog kroz sve događaje njegovog života ulazi dublje u njegov život i da ga oblikuje na svoju sliku. Po zagovoru bl. Ivana Merza dao Bog da i mi imamo otvoreno srce koje žari ljubavlju, da je otvoreno za ljubav Kristovu, da i mi možemo žariti ljubavlju prema Bogu i bližnjemu, kao što je to isjavao i žario bl. Ivan Merz“ potaknuo je don Marinko Duvnjak.

Ninski dekan Božo Barišić rekao je da je Sv. Stošija bila žena velike vjere i evanđelja – Božje riječi, zbog koje je svoj život darovala drugima te se mučeničkom smrću darovala Gospodinu. Potaknuo je da i mi, poput sv. Stošije, budemo ljudi vjere i da svojim životom hrabro i nepokolebljivo svjedočimo Božju riječ.

ZADAR: Dodjela Priznanja Sv. Stošije zaslužnim vjernicima iz Zadarske nadbiskupije

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić uručio je Priznanje Sv. Stošije 35 zaslužnih pojedinaca i zajednica, angažiranih i zaslužnih vjernika iz Zadarske nadbiskupije u raznim područjima djelovanja u župi i društvu, tijekom Svečane Večernje koju je predvodio na uočnicu svetkovine Sv. Stošije u utorak 14. siječnja u katedrali sv. Stošije u Zadru.

Don Igor Ikić, vikar za pastoral Zadarske nadbiskupije, uoči dodjele Priznanja na kraju Večernje, rekao je da se Priznanje Sv. Stošije dodjeljuje zauzetim vjernicima, laicima i redovništvu, za vjerničko svjedočanstvo ljudi „koji se ne boje hrabro svjedočiti kreposti vje-

re, ufanja i ljubavi u kući, na poslu i u životu. Sv. Stošija je pohodila utamničene, njegovala bolesne i bodrila klonule, a svoja dobra dijeliла je siromasima. Priznanje Sv. Stošije Zadarska nadbiskupija dodjeljuje ljudima koji su po primjeru sv. Stošije očitovali znakove ljubavi prema svima koji su potrebni ili su svojim služenjem pokazali da vole Crkvu, molitvu i liturgiju“ rekao je don Igor.

Na prijedlog svojih župnika, Priznanje Sv. Stošije dobili su sljedeći iz svih dijelova Zadarske nadbiskupije: KUD Sv. Šime iz Rtine, za angažman na liturgijskim slavlјima, zalaganje i aktivnosti u župnoj zajednici i promicanje klapskog duhovnog izričaja (župa Gospe od Ružarija, Ražanac). Za višegodišnje aktivnosti u liturgijskim slavlјima, Luka Miletic (Ražanac). Za višegodišnje zalaganje i aktivnosti u župnoj zajednici: Biserka Gržan, Marija Gržan, Nataša Lisica, Neda Martinović, Marija Morić, Katica Vučković i Stana Vučković (župa sv. Ivana i Pavla, Petrčane), Benediktinke samostana Svetе Margarite u Pagu, za predano služenje u duhu karizme utemeljitelja Reda sv. Benedikta i sv. Skolastike i za promicanje kršćanskih vrednot na području vjere i kulture (župa Uznesenja BDM, Pag), Bratovština Gospe od Ružarija za angažman, zalaganje i aktivnosti u župnoj zajednici i za karitativne akcije (župa Sv. Lovre, Kali). Tereza Jordan (župa Sv. Šime, Zadar), za višegodišnje zalaganje i aktivnosti u župnoj zajednici i za promicanje duha dobrotvornosti u služenju potrebitima. Zdenko Stipčević, solist Katedralnog zbora sv. Stošije, za višegodišnji angažman na liturgijskim slavlјima.

Za višegodišnje zalaganje i aktivnosti u župnoj zajednici: Leon Smirčić (župa Sv. Jakova, Premuda), Ivo Lovrin (župa Rođenja BDM, Silba), Pavao Iglić (župa Sv. Roka, Bibinje), Mile Baričević (župa Sv. Jeronima, Jasenice), Marinko Karamarko (župa Sv. Jurja, Kruševo), Stjepan Ćorić (župa Rođenja BDM, Novigrad), Marino Pjetraj (župa Sv. Josipa, Obrovac), Zoran Kačunko (župa Porodenje BDM, Benkovac), Mladen Lenkić i Stipe Mičić (župa Uznesenja BDM, Dračevac Zadarski), Veronika Bulić i Mara Perović (župa Sv. Petra, apostola Zadar, Ploče), Ružica i Ilija Miletic (župa Uznesenja BDM Za-

dar Belafuža), Teuta Nikpalj i Mira Batur (župa Gospe Loretske, Arbanasi), Marija Butković za Kursiljo i rad s braniteljima (župa Bezgrešnog začeća BDM, Puntamika). Za angažman na liturgijskim slavlјima, zalaganje i aktivnosti u župnoj zajednici Lukrecija Čulina i Luka Kulaš (župa Sv. Ivana Krstitelja Biograd, Kosa). S. Marijana Matić iz Družbe Milosrdnica, za višegodišnje vođenje domaćinstva u Nadbiskupskom domu u Zadru. S. Anka Špralja i župni zbor Sv. Cecilije, za angažman na liturgijskim slavlјima, zalaganje i aktivnosti u župnoj za-

jednici i promicanje pučke pobožnosti. Za angažirano djelovanje i predano služenje u životu župne zajednice: Vjekoslav Gospić (župa Presvetog Srca Isusova, Voštarnica) i Marija Čulina (župa sv. Šimuna i Jude Tadeja Bokanjac, Novo naselje).

Nadbiskup Puljić nagrađenima je poručio: „Dijem zajedno s vama Bogu hvalu za ono što jesmo i što nam je Gospodin darovao iz svoga neizmjernog srca. Dok sam slušao imena vas koji ste primili Priznanje sv. Stošije, vaša i imena vaše župe, pošao sam duhom na svečanost moga biskupskog ređenja prije 30 godina. Tada je moj zareditelj kardinal Franjo Kuharić počeo propovijed s pitanjem: ‘Odakle ti, Želimire, dolaziš?’ Pa je spomenuo moju rodnu župu, župu gdje su živjeli moji roditelji, mjesto gdje sam radio. Onda je rekao, ‘Ne, ti dolaziš iz Jezuzalema, Samarije, Galileje, tamo gdje je Isus hodao’. Izgovaranje vaših imena na to me podsjetilo“ rekao je mons. Puljić, čestitajući svima za primljeno Priznanje, u zahvalnosti što kao vjernici laici doprinose snazi i jedinstvu mješne Crkve kojega je znak biskup.

„Vaše ime upisano je u dlanove Božje ruke ono-

ga dana kada ste po milosti sakramento krštenja bili pribrojeni Božjem naumu. Ne prestajte zahvaljivati za tu milost, jer to nije naše pravo, to je dar Neba, da smo Božja djeca. Što bi bilo s nama i s vama, da nam nije bilo župne zajednice, sveca koji je zaštitnik vaše župe? Želim vas potaknuti da ne prestanemo zahvaljivati Bogu za te velike darove, da smo djeca Božja i još se nije očitovalo što ćemo biti. Ali milost krštenja nas je učinila da jesmo to što jesmo. Neka Gospodin bude naša snaga i dar, a sv. Stošija neka nas inspirira kako u ovome svijetu živjeti sa čežnjom za nebeskim dobrima“ poručio je nadbiskup Puljić te je zazvao Božji blagoslov na nagrađene i sve prisutne, kao i na sve ljude kojima su poslani i s kojima su povezani.

ZADAR: Riječki nadbiskup Ivan Devčić predslavio misu na svetkovinu sv. Stošije

Na svetkovinu sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije i naslovnice zadarske katedrale, svečano središnje dnevno slavlje u srijedu 15. siječnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je riječki nadbiskup Ivan Devčić.

Nadbiskup je poručio da je „u naše vrijeme posebno važno preispitivati svoj odnos prema onome što je bitno u vjeri te se truditi, makar plivali protiv struje, da naše štovanje svetih zaštitnika i drugih kršćanskih blagdana bude inspirirano istinskom vjerom u Boga i zaštitu svetih“.

Mons. Devčić je potaknuo na razmatranje „koliko stvarno vjerujemo da nam sveti zaštitnici mogu pomoći, tj. koliko je naše štovanje izraz naše vjere u njihovu pomoći i zaštitu, a koliko samo lijepa tradicija ili običaj iza kojeg stoji slaba ili nikakva vjera? Je li naše srce, dok ih štujemo, okrenuto Gospodinu, ili nam je sve drugo preče nego Boga slaviti u njegovim svetima i zahvaljivati mu što nam kao uzore za nasljedovanje i kao zagovornike pred Njegovim prijestoljem daje takve divne primjere žive vjere“ upitao je riječki nadbiskup, upozorivši: „Ako naše slavlje nije izraz žive vjere da su nam sveci doista pomoćnici i zaštitnici, onda smo i mi, koliko god isticali da smo kršćani, jednaki onima „čije se srce od Gospodina odvraća“ jer se uzdaju u čovjeka i njegovu moć, a ne u Boga. U tom slučaju štovanje svetaca je obična tradi-

cija i običaj gdje vjera jedva tinja“.

Nadbiskup je upozorio da se takav pristup ne odnosi samo na slavljenje svetaca, nego i svetih vremena. Za primjer je naveo došašće „koje se u naše vrijeme slavi na ulicama i trgovima na način da se Onoga koji nam dolazi i za čiji bismo se doček trebali intenzivno duhovno spremati, jedva sjetimo, a kamoli da se brinemo kako bismo ga što doličnije dočekali. Ako je došašće takvo, teško da Božić može biti drukčiji“ upozorio je mons. Devčić. „Slično se događa i sa življnjem korizmenog vremena, kada se i kršćani s onima koji se takvima ne priznaju, odaju maškaronom ludilu, umjesto da prakticiraju pokoru i duhovnu sabranost. Nakon tako proživljene korizme i Uskrs mnogi kršćani slave kao svaki drugi svjetovni blagdan“ rekao je nadbiskup, smatrajući da se isto događa i sa štovanjem svetih zaštitnika „gdje svjetovno nad duhovnim također sve više užima maha. Na taj način i najveći blagdani naše vjere, Uskrs i Božić, kao i marijanski i svetački blagdani, postaju samo lijepi običaji i tradicija koje se slave bez žive vjere u Boga i u zagovor svetaca“ upozorio je mons. Devčić.

Naime, „čovjek, muško ili žensko, dijete ili odrastao, uvijek ima potrebu za zaštitom. To pokazuje da je čovjek, kakvom god materijalnom moći raspolagao i koliko god visok položaj u društvu uživao, uvijek slabo biće kojemu je potrebna tuđa pomoći i zaštita. Ali svi iz iskustva znamo i koliko je ljudska pomoći nepouzdana“ primjetio je mons. Devčić, istaknuvši da najveću sigurnost i zaštitu možemo naći samo u Bogu. Drugi izbori, koji nisu utemeljeni u osloncu na Bogu, donose nesreću, strah i nemir.

Pohvalio je „koliko je u prošlim vremenima bila živa i jaka vjera kršćana da nas Bog po zagovoru svetih zaštitnika brani od neprijatelja i čuva od svakog zla. S tom se vjerom može donekle usporediti pouzdanje što ga suvremeni ljudi, umjesto u vjeru i zagovor svetih, imaju u zaštiti koju im jamče najmodernija suvremena oružja. Dok se čovjek ranije pouzдавao u nadnaravnu zaštitu što nam je Bog daje po zagovoru svetih zaštitnika, današnji se čovjek, a bojati se i vjernik, sve više uzda samo u izume

svoga uma i u djela svojih ruku. Tako su nadnarvana zaštita i sigurnost koje Bog daje ljudima na zagovor svetaca, ustupili mjesto sigurnosti koju nam pruža moćno moderno oružje, razna oruđa, materijalno bogatstvo i drugi korisni izumi moderne znanosti“ naglasio je propovjednik. U tom kontekstu, nadbiskup je podsjetio na stihove Psalmiste koji dozivaju da samo u Bogu možemo naći istinsku sigurnost i zaštitu: „Samo je u Bogu mir, dušo moja, samo je u njemu spasenje. Samo je on moja hrid i spasenje, utvrda moja, neću se pokolebiti... U nj se, narode, uzdaj u svako doba. Pred njim srca izlijevajte: Bog je naše utočište!“ (Ps 62).

„Kad bismo to shvatili i u to povjerovali, koliko bi svijet bio sretniji, a ljudi bliskiji i povjerljiviji jedni prema drugima. Ne bi tada bilo potrebe za oružjem, osim oružja ljubavi koja je strpljiva, dobrostiva, raduje se istini. Takva ljubav bila je oružje kojim su sveti zaštitnici, među njima i sv. Stošija i sv. Krševan, pobijedili ovaj svijet i osvojili Kraljevstvo nebesko. Neka i nama pomognu da tim istim oružjem izvojujemo i mi istu pobjedu koju su već izvojevali oni“ potaknuo je mons. Devčić.

U tumačenju navještaja Božje riječi, nadbiskup je rekao da Sirahov tekst oslikava i životnu situaciju sv. Stošije. Starozavjetni mudrac Sirah iskusio je ono što „vrijedi i za sv. Stošiju i za bezbrojne druge kršćanske mučenike koji su u svojim nevoljama bili prepušteni samima sebi: „Duša moja bijaše blizu smrti i život moj na pragu Podzemlja. Okruživahu me sa svih strana i nije bilo nikoga da mi pomogne, pogledom sam pomoći ljudi tražio, ali uzalud“. Ali u toj bezizlaznoj situaciji, bez ikoga da mu pomogne, Sirah se sjeća Božjeg milosrđa i njegovih djela kojima izbavlja one koji ga strpljivo čekaju. To ga ohrabruje da se obrati Bogu za pomoći moliti: „Ne ostavi me u dan nevoljni, u vrijeme moje nemoći protiv oholih. Slavit će ime twoje bez prestanka i zahvalnu ti hvalu pjevati“. Sirahova molitva je uslišana. Bog ga je izбавio od propasti, pomogao mu da se pridigne i doživi uskrsnuće. To ispunja Sirahovo srce zahvalnošću i Bogu obećava: „Slavit će ime twoje bez prestanka i zahvalnu ti hvalu pjevati““ rekao je mons. Devčić.

Naša usredotočenost na takav pristup omogućuje da sa sv. Pavlom i mi kažemo: ‘Ako je Bog za nas, tko će protiv nas?’. „Krist je ono bitno, a sve ostalo je samo dodatak ili ukras koji je lijep, ali bez kojeg se može. Bez bitnoga, a to je Krist i živa vjera u njega, može se kršćanin biti nominalno, ali ne i stvarno. Potaknuti primjerm sv. Stošije, sv. Krševana i tolikih drugih Božjih ugodnika, trsimo se uvijek birati ono što je bitno u našoj vjeri i bez čega ni naš život ne može biti istinski osmišljen i sretan“ poručio je propovjednik.

Napomenuvši da i danas u Gorskom kotaru ima žena s lijepim imenom Anastazija, što je drugo ime za Stošiju, nadbiskup Devčić podsjetio je da je Stošija bila prisiljena udati se za rimskog patricija. Nije se htjela odreći svoga djevičanstva pa ju je muž mučio glađu i zatvorio u kućnu tamnicu. „U teškim trenucima podrška joj je bio budući mučenik i svetac Križogon – Krševan. Nakon muževe smrti, razdijelila je svoje imanje siromasima, posvetila se skrbi za proganjene kršćane među kojima je bio i Krševan, njen dobrotvor dok je bila utamničena. Kad je Krševan zbog vjere bio uhićen i osuđen na smrt, Stošija ga je sa skupinom njegovih prijatelja pratila sve do Akvileje gdje je bio mučen. Dospjela je u Sirmij, današnju Srijemsku Mitrovicu gdje je zbog vjere i pomanjanja zatočenim kršćanima i sama bila zatočena i na Božić 304. g. spaljena na lomači“ rekao je mons. Devčić.

Nadbiskupu Devčiću za dolazak u Zadar zahvalio je mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije, u ime zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića koji je u to vrijeme predvodio svečano misno slavlje u župnoj crkvi sv. Stošije u Biogradu n/m.

ZADAR: Apostolski nuncij mons. Giorgio Lingua na svetkovini sv. Stošije: „Dioklecijan nije uvijek vidljiv, često je prikiven u ‘andelu svjetlosti’“

Svečano koncelebrirano misno slavlje koje je apostolski nuncij u RH mons. Giorgio Lingua predvodio na svetkovinu sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije u katedrali sv. Stošije u Zadru u srijedu 15. siječnja, u večeri završetka nadbiskupijske proslave Stošijine svetkovine ispunilo je tisuće vjernika doživljajem duhovne veličanstvenosti i liturgijske dostojanstvenosti, očitujući ljepotu crkvenoga zajedništva koje je okupila ranokršćanska svetica Stošija – rođenjem Rimljanka, mučeništvom Srijemkinja, štovanjem Zadraka.

Puk Zadarske nadbiskupije i hodočasnici pristigli iz Šibenske biskupije i drugih krajeva kao osobiti dar doživjeli su prisutnost apostolskog nuncija Lingue koji svojom službom predstavlja Svetoga Oca, a cijelu je misu slavio i propovijed održao izvrsno govoreći Hrvatski jezik.

„Čestitam Njegovoj ekselenciji nunciju da se tako brzo uhodao i da je tako dobro naučio Hrvatski jezik izgovarati i pratiti“ rekao je u pozdravnoj riječi domaćin, zadarski nadbiskup Želimir Puljić, zahvalivši nunciju za dolazak i što je prihvatio voditi Stošijinu svečanost u ime svećenika, redovništva i vjernika laika. A da Nuncij ne poznaje samo književni jezik, nego i domaći dijalekt sredine u koju dolazi, što je dodatni izraz poštovanja ljudima koje susreće, pokazao je kada je na kraju misnoga slavlja prisutnim vjernicima na ikavici rekao 'Hvala lipa'. Tom dragom i pristupačnom gestom dodatno je razgalio i iznenadio puk koji mu je uzvratio razdraganim pljeskom zahvale i podrške.

Nadbiskup Puljić zamolio je Nunciju da prenese papi Franji čestitku Crkve u Hrvatskoj za Papinu 50. obljetnicu svećeništva te je Nunciju darovao vrijedni Reljef sv. Jurja, također kršćanskog mučenika, jer je mons. Giorgio (Juraj) njegov imenjak. Reljef Jurjeve statue u svečanoj drvenoj kutiji izradile su zadarske benediktinke sv. Marije.

Slavlje je počelo velikom svečanom procesijom 50 svećenika i biskupa koncelebranata iz

sakristije zadarske katedrale, dijelom Kale-large i Trgom sv. Stošije te ulaskom u pokrajnu lađu katedrale gdje su se biskupi pomolili pred moćima sv. Stošije koje je u sarkofagu iz 9. st. pokadio nuncij Lingua. Koncelebrirala su sedmorica nad/biskupa: splitsko – makarski nadbiskup Marin Barišić, dubrovački biskup Mate Uzinić, gospicko – senjski biskup Zdenko Križić, šibenski biskup Tomislav Rogić te dvojica umirovljenih biskupa, šibenski Ante Ivas i gospicko – senjski Mile Bogović. Suslavili su i mons. Janusz Stanislaw Blachowiak, prvi tajnik Apostolske nunciature u RH te kanonici Stolnog kaptola sv. Stošije, među kojima i začasni kanonik mons. Juraj Batelja, promicatelj Stepinčeve kauze.

Vođen mišlu iz navještenog Evandjela po Ivanu 'Gospodine, htjeli bismo vidjeti Isusa' (Iv 12,21), Nuncij je aktualizirao značenje Stošijinog mučeništva iz vremena progona kršćana u doba vladara Dioklecijana s današnjim vremenom kada kršćani također doživljavaju progon zbog ispovijedanja kršćanske vjere. Štoviše, nuncij Lingua to je potkrijepio i iznošenjem osobnog iskustva vidjevši trpljenje kršćana u svojoj prvoj misiji u Iraku 2010. g.

„Kako je hrabra ova svetica od prije 1700 godina! Koliko je moderna! Da, Stošija je jako moderna jer i danas postoji Dioklecijan i ima mnogo progonjenih kršćana“ rekao je mons. Lingua, istakнуvši da je Stošija živjela „u doba velike diskriminacije i progona kršćana. Nije se bojala svoju vjeru pokazati djelima. Pomagala je mnogim kršćanima koji nisu mogli naći posao zbog nepravednih zakona cara Dioklecijana koji su zabranjivali većinu poslova onima koji su postali kršćani i zbog toga su bili prisiljeni živjeti u bijedi i poniženju“ rekao je nuncij.

Suosjećanje s trpljenjima kršćana diljem svijeta nuncij je izrazio navodeći i podatak: „Zamislite, tijekom 2019. godine u svijetu je ubijeno 30 pastoralnih djelatnika, od kojih su 22 bili svećenici. Ne smijemo zaboraviti više od 250 vjernika koji su ubijeni u raznim atentatima na crkve u Šri Lanki na Uskrs, u Burkini Faso, u Nigeriji i drugdje“.

U tom kontekstu, mons. Lingua s vjernicima je

podijelio što je osobno doživio. „Osobno sam video što znači biti diskriminiran i progonjen danas zbog toga što si kršćanin. Moja prva misija u koju sam poslan kao Papin predstavnik bila je u Iraku. Dva tjedna prije mog dolaska, 31. listopada 2010. g., teroristi su tijekom nedjeljne mise upali u sirsko – katoličku katedralu u glavnem gradu Bagdadu. Čim su ušli u crkvi, zatvorili su sva vrata i odmah ubili mladog svećenika koji je slavio euharistiju, a zatim i drugog koji je, napustivši isповjetaonicu, došao do oltara da bi mu pomogao. Više od tri i pol sata držali su vjernike kao taoce, prijeteci im oružjem. Zastrašivali su ih, pucajući posvuda. Bili su prestrašeni i sakriveni ispod klupa u crkvi. Nakon nekog vremena, trogodišnji dječak Adam više nije mogao izdržati. Odvažio se, izašao je ispod klupe i otišao ispred jednog od terorista koji je pucao u sliku presvetog Srca i povikao: „Dosta, dosta, dosta! Oštetili ste Isusa!“. I on je odmah ubijen. Kada su iračke sigurnosne snage provalile u katedralu, teroristi su se raznijeli bombama. Ubijeno je 45 vjernika, 4 policajca i 5 terorista. Više od stotinu osoba je teško ranjeno“ pripovjedio je tragični događaj nuncij Lingua, naglasivši za ubijene u tom masakru: „To su mučenici današnjice koji se ujedinjuju sa žrtvom sv. Stošije. To su oni koji nam govore: ‘Ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod’.“.

Dan nakon svog dolaska u Bagdad, nuncij je ušao u tu crkvu. „Bio sam potresen. Sve je bilo uništeno, oltar i svetohranište. Krvi je bilo posvuda, sve do stropa koji je bio viši od 8 metara. Usred te pustoši, među ruševinama, na dnu Crkve, u krstionici se slavio sakrament krštenja. To je za mene bio znak da život ide dalje i podsjetio me da je krv mučenika sjeme novih kršćana“ rekao je mons. Lingua.

Nuncij je upozorio i na koji je sve perfidan način i u kojim područjima danas prisutan mučiteljski duh Dioklecijana koji zatire kršćane.

„Dioklecijan koji je provodio progon kršćana u doba sv. Stošije, još uvijek živi“ upozorio je nuncij, rekavši da se „skriva u režimima koji ne dopuštaju vjersku slobodu i otežavaju život onima koji isповijedaju vjeru, u terorističkim

skupinama koje se oružjem bore protiv onih koji drugačije misle i vjeruju, kao u Bagdadu ili na Šri Lanki“. No, istaknuo je i da „Dioklecijan nije uvijek vidljiv, često je prikriven u ‘andela svjetlosti’, često radi ‘u bijelim rukavicama’, kako bi rekao papa Franjo“.

„Dioklecijan je prisutan i u onome što je kardinal Ratzinger definirao ‘diktaturom relativizma’ kada je rekao: „Uspostavlja se diktatura relativizma koja ništa ne priznaje kao konačno i koja kao posljednje mjerilo ostavlja samo vlastito ja i svoje želje“ rekao je nuncij, upozorivši: „U diktaturi relativizma tiranin se predstavlja kao tolerantna osoba koja sve dopušta i dok ušutkuje, isključuje ili marginalizira one koji ne prihvaćaju njegovo stajalište, njegovu istinu koja glasi: Nije Bog onaj koji određuje što je dobro ili zlo, nego čovjek. S ovim se Dioklecijanom vraćamo Kuli Babilonskoj, kada su ljudi željeli dostići Boga i biti kao On, da bi ga zamijenili“.

Nuncij je rekao da taj „tiranin uspostavlja novi oblik kolonijalizma koji nameće načine djelovanja i ukusa, načine i kodekse ponašanja i smatra ‘nazadnima’ one koji vjeruju da moralni zakon dolazi od Boga i da je od Stvoritelja upisan u srce svakog stvorenja. To je strategija onih koji uvjetuju humanitarne pomoći prihvatajući projekte, zakone i politike koje šire ‘kulturu relativizma’“ upozorio je mons. Lingua, navodeći još jedan znak Dioklecijana u suvremenosti.

„Dioklecijan se nalazi i u mnogim trgovcima ljudima koji se bogate iskorištavajući siromaštvo naroda, jer su mnogi prisiljeni prodati se

kako bi preživjeli ili emigrirali u potrazi za rаем koji im je zatvoren. Nažalost, moramo se i mi udarati u prsa, jer i mi ponekad kadimo tamjan suvremenim Dioklecijanima. Da ne bismo postali njegovi robovi ili laskavci, moramo tražiti Kristovo lice“ potaknuo je nuncij Linuga, istaknuvši da se ono nalazi u svima „koje tiranin smatra ‘društveno beskorisnima’.

„Kristovo lice nalazimo u siromašnima, osamljenima, napuštenima, ovisnicima, zatvorenicima, bolesnima imigrantima, starima, umirućima, progonjenima, u djeci koja umiru prije nego što su okusila radost života“ poručio je apostolski nuncij, potaknuvši da „zamolimo sv. Stošiju da nam pomogne odvažno tražiti Isusovo lice u onima u kojima je najviše iznačeno i nalikuje na zrno pčenice koja umire“. Jer, rekao je nuncij, „učenici trebaju znati kakav je Isus Mesija. Isus ih ne želi zavaravati. Oni moraju znati da je On poput zrna pšenice koje mora pasti na zemlju, instrunuti, raspasti se, prije nego što se nanovo rodi“.

„Isus dobro zna da je smrt kojoj ide ususret samo jedan prijelaz, zasigurno bolan, ali neophodan za uskrsnuće. Eto zašto govorи o zrnu pšenice: ono je njegova iskaznica, njegova slika. Sv. Stošija je bila poput zrna pšenice koje je, umrijevši, donijelo obilat rod. Vjera mnogih se ojačala zahvaljujući njenom svjedočanstvu“ poručio je nuncij Lingua.

U pozdravnom govoru na početku mise, nadbiskup Puljić rekao je da „punih 12 stoljeća štovatelji sv. Stošije pozdravljaju svoju nebesku zaštitnicu nazivajući je ‘uzvišenim uresom Grada i Nadbiskupije’. I Stošija je poput svoga Učitelja prošla zemljom čineći dobro“ rekao je nadbiskup. Istaknuo je i da je s datumom Stošijine svetkovine povezan Dan Međunarodnog priznanja RH prije 28 godina. „Taj nas spomen podsjeća na teške dane stradanja al i na divne molitvene skupove koje smo tih dana upućivali prema Nebu, Europi i svijetu. Bogu hvala da smo uspjeli nadvladati ratne nevolje pa na sve muke i žrtve gledati očima vjere, kako su nas u tim teškim vremenima učili naši duhovni velikani, sv. Ivan Pavao II. i Sluga Božji, kardinal Franjo Kuharić“ rekao je mons. Puljić.

U zahvalnosti moćnom zagovoru zadarskih i svih nebeskih zaštitnika za dar hrvatske slobode, na kraju mise otpjevana je i himna Lijepa naša. Pjevanje na misi predvodio je Katedralni zbor sv. Stošije pod ravnanjem mo. Žana Morovića i u orguljaškoj pratnji Dragana Pejića. Na misi su bili i Branko Dukić, gradonačelnik Grada Zadra i Božidar Longin, župan Zadarske županije.

Nakon mise brojni puk počastio je moći sv. Stošije u mramornom sarkofagu kojega je dao izraditi biskup Donat kao i moći koje se nalaze u srebrnom relikvijaru koje prikazuje poprsje sv. Stošije, a za svetkovinu je izloženo u prezbiteriju katedrale, podno velikoga križa s korpusom Raspetoga, kojega je sv. Stošija hrabro slijedila i u svojoj vlastitoj raspetosti života posvjedočila ljubav za Isusa mučeničkom smrću paljenja njenog tijela na Božić 304. g. u Srijemskoj Mitrovici.

Godinama je Sveti Otac prvu misu na Božić uvijek slavio u crkvi sv. Anastazije/Stošije u Rimu, i na taj način izražavajući štovanje sv. Stošiji koja je, uz Blaženu Djericu Mariju, jedna od sedam žena čije se uzorno svetačko ime spominje u Rimskom kanonu.

ZADAR: 27. godišnjica oslobođilačke akcije ‘Maslenica’ – Misno slavlje za domovinu u crkvi sv. Šime

Povodom obilježavanja 27. godišnjice oslobođilačke vojno – redarstvene akcije Maslenica, u ponedjeljak 20. siječnja u crkvi sv. Šime u Zadru misno slavlje za domovinu i poginule branitelje predvodio je o. Ivo Topalović, vojni kapelan Zadarske nadbiskupije.

U akciji Maslenica poginulo je 127 branitelja, među njima su svoje živote dali i jedva punoljetni mladići puni idealâ te Hrvati iz svih dijelova domovine. Akcija je označila prekretnicu u obrani zemlje, njome su opet bili prometno spojeni i povezani dotada odsječeni sjever i jug Hrvatske.

Osim Vukovara s kojim u agresiji na Hrvatsku ništa nije usporedivo, akcija Maslenica je bila najkrvavija bitka Domovinskog rata, najžešća

borba ‘prsa u prsa’. „Molitvom želimo zahvaliti za ljubav koju su branitelji uložili u slobodu naše domovine. Veliki broj njih ostavio je svoje živote, još više je bilo ranjenih, ali njihovom ljubavlju Zadar i Hrvatska osjetili su više slobode. Puno toga se normaliziralo, bilo je manje straha od svakodnevnog bombardiranja. Hrvatska vojska je pokazala svoju snagu, svoju sposobnost i tada se naslućivalo konačno oslobođenje“ rekao je o. Topalović. Istaknuo je da smo kao kršćani pozvani moliti za dobro domovine, za Božji blagoslov narodu i ljudima koji zemljom upravljaju kao i za branitelje premnule u miru i za pokojne branitelje koji su u slobodu Hrvatske, nasljeđujući raspetog Gospodina, ugradili najviše što su mogli i imali – svoje živote.

„Hvala braniteljima koji su nam darovali lijepi dar – oni su nam darovali domovinu. Hvala prvom predsjedniku Franji Tuđmanu koji je mudro vodio domovinu u tom vremenu. Hvala generalima koji su svoje znanje prenijeli na mlade koji će teret oslobođenja iznijeti na svojim leđima. Hvala svima koji su disali za Hrvatsku i dio sebe njoj darovali“ poručio je o. Topalović.

Rekao je da „učiti voljeti domovinu treba u nutrini svoga bića“. Čovjeka mogu oduševiti prirodne ljepote zemlje i ljudi, „ali ljubav se uvijek rađa u srcu. U tome nam mogu pomoći branitelji koji su naučili voljeti, koji su za domovinu živjeli, koji su se za domovinu darovali“ naglasio je propovjednik, potaknuvši da pozovemo Boga koji je ljubav neka se nastani u nama, sebe otvorimo ljubavi i krenemo za njom.

Istaknuvši da se u poraću „čovjek na trenutke nađe i pod teretom besmisla, izdan“ i pita se „je li vrijedilo uložiti svoj život. Je li trebalo na taj način ispuniti svoje godine za taj cilj, svoje najljepše godine“, o. Topalović je ohrabrio: „Vrijedilo je. Isus je predao sebe u cijelosti za nas. Bez obzira koliko mi bili dobri ili loši, on računa na nas. Očekuje nas na istom putu. Čeka nas da se susretнемo s njim i da ga naslijedujemo. Vrijedilo je, dragi branitelji, bez

obzira što se ponekad osjećamo prevareni, izigrani, prepušteni samima sebi. Iako prolazimo trenutke praznine, ipak ima netko tko nas želi

ohrabriti. Ima netko tko nas želi za ruku kroz vrijeme voditi. Ima netko tko nas neizmjerno voli. To je Gospodin“.

Rekavši da se čovjek u vremenu treba naći, „ne smije se izgubiti“, o. Topalović je istaknuo da su branitelji „sebe dali svome vremenu“ i krenuli su stazom Isusa koji je svoj život položio za sve nas. „Zato, ostaje nam trajna zadaća. Ostaje nam domovina. Za domovinu trebamo odgajati generacije koje s nama rastu. Dočekali smo dan u kojоj će se Zvonimirova lađa propeti. Nismo potonuli, naša lađa nije propala. Vi ste generacija koja je slomila čeljusti od željeza, umirila je oluje. No, željezna čeljust nije nestala. Ne može više gristi, ali šapće: razočaranje, slučaj, zaostalost, besmisao“ upozorio je o. Topalović.

Za prebroditi poniženja koja branitelji trpe po takvim riječima, o. Topalović potaknuo je da se stavimo pred križ koji nam otkriva smisao žrtve. „Najsigurnije smo brodili pod znakom križa, osjetili smo sigurnost zaštite Majke s krunicom oko vrata. Tada ste mogli iznijeti sve križeve, otkriti smisao svoje žrtve i smisao života. Bili smo zajedno u tuzi i radosti. Trebamo se truditi dati smisao svom životu nalazeći izvor koji neće nikad presušiti. Trebamo Krista, učitelja istine i života, da bismo upoznali svoje biće, cilj i put kojim do njega stići. Treba-

mo Krista da bismo prevladali duhovnu bijedu i stekli spoznaju dobra i zla, da bismo okajali grijeha i stekli oproštenja“ zaključio je o. Topalović.

Na misi su sudjelovali pripadnici vojnih postrojbi HV-a i povijesnih postrojbi sa stijegovima, Mirko Šundov, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH, ministar branitelja Tomo Medved, ministar obrane Damir Krstičević, generali, roditelji poginulih branitelja, članovi braniteljskih udruga, predstavnici lokalnih vlasti te učenici iz zadarskih škola. Pjevanje je predvodila Klapa HRM-a Sveti Juraj.

Akcija Maslenica počela je 22. siječnja 1993. u rano ujutro, a njome su oslobođeni zadarsko zalede, Masleničko ždrilo, Zrakoplovna baza Zemunik i poslije brana Peruča.

**‘ZADARSKI LIST’ – RAZGOVOR: Mons.
Želimir Puljić povodom 30. godišnjice
svoga biskupskog ređenja**

Oče nadbiskeupe, za početak, u kakvoj obitelji ste odrasli, s koliko braće i sestara? Vi imate još jednog brata svećenika na službi u Americi. To odaje da je Vaša obitelj bila pobožna.

Rodio sam se u obitelji Ivana i Ane, rođene Rađuž koji su imali petero djece, tri sina i dvije kćeri. Ja sam najmlađi. Sestra Marica je umrla kao dijete one godine kad sam se ja rodio (1947.), a najstariji brat Fabijan je preminuo nakon saobraćajnog udesa 1983. godine. Još smo živi nas troje, sestra Tereza koja živi u Križevcima i brat fra Ilijan koji je sada u mirovini u samostanu u Chicagu.

*Kako je došlo do toga da idete na studij u Rim?
Tko Vas je tamo poslao?*

Budući da sam klasičnu gimnaziju završio u isusovačkom Kolegiju u Dubrovniku s odličnim uspjehom, a teologiju nastavio u Splitu gdje sam također imao dobre rezultate, tadašnji mostarski biskup mons. Petar Čule poslao me nastaviti studij u Rimu.

Može li se Vaš odlazak u Rim promatrati u kontekstu da su nadležni u Vama već kao mlađom svećeničkom kandidatu prepoznali Vaš akademski potencijal koji je došao do izražaja i u Vašim služ-

bama profesora i u kasnijem znanstvenom djelovanju?

U Sarajevu je u to vrijeme bila proradila bogoslovija za spremanje budućih svećenika iz biskupija Sarajeva, Banja Luke i Mostara. Ta je bogoslovija bila utemeljena 1890., a dolaskom komunizma 1945. bila je zatvorena. A kad je ponovno otvorena sedamdesetih godina prošlog stoljeća, biskupi tih triju biskupija slali su na studij teologije svoje kandidate kako bi mogli preuzeti nastavničku ulogu na spomenutoj teologiji. Među brojnim studentima našao sam se i ja, pa sam u Rimu proveo na studiju sedam godina.

Kako ste Vi osobno bili primili svoje imenovanje dubrovačkim biskupom, a onda i zadarskim nadbiskupom? Pretpostavljam da taj odabir Svetog Oca čovjeka ipak iznenadi.

Moram reći kako mi se svidao odgojno – obrazovni rad sa studentima teologije u Stadlerovoju ustanovi u Sarajevu. Tamo sam proboravio punih 12 godina i srastao sam se bio sa zadatcima koje je pred nas stavljao teoloških studija. Uz profesorski rad imao sam i druga zaduženja u odgoju i administraciji, od prefekta i dekan do rektora zavoda. I danas se rado sjećam divnih kolega i suradnika na istom polju odgoja i obrazovanja mladih naraštaja. A kad se uhodaš u neki posao, svaka promjena čovjeka iznenadi. Pogotovo promjena u smislu preuzima posla za koji se nisi spremao, ili škole završavao. A za biskupa nema takvog studija. Stoga, nije mi se bilo lako bilo rastaviti od kolega i posla koji sam imao u Stadlerovoju bogosloviji u Sarajevu. No, u duhu one pjesme „svoju lađu sad ostavljam žalu, odsad idem kako šalješ me ti“, krenuo sam prema Dubrovniku, a dvadeset godine kasnije i prema Zadru. Vjerovao sam u Providnost koja vodi povijest pojedinaca i naroda. I nisam se pokajao.

U Rimu se obrazuju i odgajaju i budući crkveni diplomati. U Vašem djelovanju i službama bilo je potrebno i diplomatsko umijeće. Gleda li Rim, (za biskupiju gdje takva osoba postoji), za biskupa imenovati onoga svećenika koji je već bio kod njih, jer imamo takvih primjera.

Istina, u Rimu postoji Diplomatska akademija

ja u kojoj studiraju svećenici koji će kad završe studij poći diljem svijeta i raditi u nuncijatura-ma kojih ima preko 180 u zemljama koje imaju diplomatske odnose sa Svetom Stolicom. Ne postoji, međutim, škola za biskupe, kako sam već spomenuo. Njih se traži među svećenici-ma koji su angažirani u samoj biskupiji, a to je prvenstveno zadaća Apostolskoga nuncija. I nema natječaja. Kandidati koje nuncij predlaže ne moraju biti oni koji su studirali u Rimu. Po-gotovu ne oni koji se „samoreklamiraju“. Papa Franjo, koji je neposredan u komunikaciji, kad je prije par godina imao susret s nuncijima, zamolio ih je neka predlažu dobre kandidate, i naglasio „volentes nolumus“. Tu latinsku frazu moglo bi se prevesti „one koji sami žele biti biskupi, mi ne želimo“.

Koje su osobine ili kriteriji ‘presudni’ da bi se postalo nadbiskupom?

Uz ovu veće spomenutu rečenicu pape Franje ima puno stvari, odlika i karakteristika koje se traže i očekuju od onoga koji preuzima službu biskupa. Sudjelovao sam na jednoj sinodi biskupa na kojoj je bilo govora samo o tomu. Bile su to prave duhovne vježbe i razmišljanje o službi biskupa koja nije samo sociološka, društvena već nadasve vjernička i otajstvena jer nas uvodi u Božji plan koji on ima s ljudima. A taj je plan započeo davno odabirom Izraelskoga naroda i ostvario se utjelovljenjem Sina Božjega, Isusa Krista koji je odabrao dvanestoricu apostola i ovlastio ih poslao neka idu, navješćuju evanđelje i krste sve ljude. Oni su bili obični ribari, bez nekih osobitih škola. Ali, vjerovali su Kristu i pošli za njim. I potpuno se predali. Vjera i potpuno predanju u poslanju koje Isus traži glavni i „presudni kriterij“ u biskupskoj službi. Stoga je moj zareditelj kard. Kuharić, koga ste prije par dana citirali, rekao kako ja „ne dolazim ni iz Blagaja gdje sam kršten, ni iz Požege gdje su mi roditelji živjeli, ni iz Sarajevo gdje sam radio, već iz Jeruzalem, Galileje i Samarije kuda je Isus hodao skupa sa svojim učenicima“. To je taj otajstveni, vjernički vid i identitet biskupa. No, traži se da ima i druge, rekli bismo stručne i ljudske kvalitete o čemu se na široko govorilo na spomenutoj sinodi biskupa u Rimu, 2001. godine.

Možete li navesti bar neke od tih „stručnih i ljudskih kvaliteta“ o kojima se govorilo na toj sinodi biskupa?

Sinoda je trajala četiri puna tjedna i na njoj se puno toga reklo, a kasnije i pismeno objavilo. Našalio sam se jednom kolegi iz Rumunjske dok smo sudjelovali u radu sinode i rekao „Bogu hvala da nisam znao kad su me pitali da prihvatom Dubrovačku biskupiju što se sve traži od jednog biskupa“. I dodao „Bojim se da bi me možda ti silni stručni zahtjevi i tražene kvalitete pokolebale“. Dobro je da čovjek ne zna što ga čeka. No, ima nešto u tom pozivu što daje nadu i povjerenje, a to je molitva i podrška onih kojima se biskupa šalje. Svećenici i Božji narod mole za svog biskupa. Svaki dan se u Misi i Božanskom časoslovu moli za papu i biskupa. Uz tu vjerničku i otajstvenu dimenziju na spomenutoj sinodi o biskupskoj službi bilo je govora i o potrebi „stručnih i ljudskih odlika i kvaliteta“ koje se traže od biskupa. Možda bi se moglo kratko sažeti da se očekuje da biskup bude dobar „otac, brat, prijatelj, tjesitelj. A uz to i „sposoban pastir duša, prorok i učitelj vjere“ koji s osjećajem odgovornosti i hrabrosti naviješta prave vrjednote, te srcem zauzetog pastira ide tražiti što je izgubljeno. I ne plaši se „upozoravati na iskrivljene antropologije“ i „zavodljive ideologije“ koje u svijetu šire poluistine o čovjeku, njegovim ciljevima i vječnom životu.

Jeste li se dugo premišljali što odabrati za svoje biskupsko geslo koje glasi: „(U bitnome) jedinstvo – (u dvojbama) sloboda, (a u svemu) ljubav“?

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Pa, potrajalo je nekoliko dana dok nisam formulisao i priopćio javnosti svoje biskupsko geslo. Pomogli su mi dvojica kolega profesora kojima sam rekao da mi se sviđa simbol Dubrovnika koji je opisan u riječi sloboda, „libertas“, pa bih volio kad bi se u tom vidu nešto i našlo. Razmišljali sam o nekoliko znakovitih biblijskih izreka koje zbole o slobodi. Ali, prevladalo je ovo što ste naveli u pitanju, a pripisuje sv. Augustinu. U središtu je riječ „libertas“, sloboda. Naime, cijela izreka glasi: „In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas“, „u nužnom jedinstvo, u dvojbenom sloboda, a u svemu ljubav“. Kad sam to pročitao, tekst mi je djelovao privlačno, pa sam to „posvojio“. Budući da je povijest Dubrovnika bila protkana borbom za slobodu, „koju nam višnji Bog je do“, spomenuta rečenica bila mi je nadahnuće da se odlučim za to geslo. Pomoću sam se identificirao s njime i s vremenom sam otkrio kako je ono praktično i korisno, kako u osobnom odnosu s drugima, tako i u međuodnosu u obitelji, zajednicama, društvu.

Možete li povući neku paralelu između Dubrovnika i Zadra u smislu vjerničkoga puka i Vaše službe?

Oba grada imaju svoju bogatu narodnu i kulturnu prošlost na koju se s ponosom gleda i cjeni. A zajedničko im je bilo da su za svoju narodnu i kulturnu svijest i slobodu puno pretrpjeli, posebice tijekom Domovinskoga rata. Iako mi se nije bilo lako rastaviti od Grada sv. Vlaha i njegovih odanih štovatelja s kojima sam proboravio dvadeset godina, brzo sam se uklopio u ovo podneblje koje čuva četvero svetih zaštitnika. Zahvaljujem Bogu što sam i ovdje, kao i u Dubrovniku, u kleru i u Bogu posvećenim osobama ove slavne Nadbiskupije našao vrijedne suradnike na njivi Gospodnjoj, te susreo mnoštvo odanih vjernika laika koji vole Crkvu, papu, biskupa i sve što je lijepo, dobro i sveto. Neka ih Gospodin sve blagoslov i čuva.

Vi ste od početka svoga biskupstva službom bili usmjereni na odnose s državom u ime HBK. Član Komisije za uređenje odnosa s državom bili ste od 1996. do 2002., a njezin predsjednik od 1999. do 2002. g. Ima li netko od odgovornih, starijih hr-

vatskih biskupa, tko Vas je svojim povjerenjem osobito ‘usmjeravao’ u tom pogledu? Iako je to uvjek bila odluka tijela HBK.

Najprije valja reći da smo mi skromna Biskupska konferencija koja ima sedamnaest biskupija i dvadeset biskupa. A zajednički zaduženja previše. Tako da svatko od nas ima barem dvije službe, a neki i više. Nema, međutim, neke službe koja bi „nekomu pripadala“. Istina, ja sam u nekoliko navrata bio član Komisije za odnose s državom. Nisam se sam ni kandidirao, a niti birao. U danom trenutku kad je nekomu istekao mandat, bira i predlaže drugoga.

Često govorite o potrebi slobodne Crkve u slobodnom društvu. Kako ocjenjuje dijalog između predstavnika Crkve i predstavnika države svih ovih godina u demokratskoj Hrvatskoj?

Poznato je kako je Hrvatska među prvim državama bivšeg komunističkog bloka s četiri potpisana ugovora uredila odnose sa Svetom Stolicom u svezi odnosa društva i Crkve. Ugovorima nije „izboren“ nikakav povlašten položaj Crkve, već je osigurana sloboda služenja, kako bi Crkva bila „slobodna u slobodnom društvu“. Potrebno je, naime, da Država i Crkva budu „neovisne i samostalne“, te da obostrano surađuju i uzajamno se uvažavaju, kako ne bi došlo do „konfesionalizacije društva“ ili pak do „antiklerikalizma“ koji se obično pretvori u „protukršćanski pokret“ kakav je bio u vrijeme fašizma i komunizma. Mislim da sklopljeni ugovori omogućuju Državi i Crkvi da budu samostalni „svaka u svom poretku“ i da su dijalog i odnosi dosada korektni i pomažu razvoju demokracije i obostrane suradnje.

Bili ste i član Biskupske komisije HBK za odnose s Europskom unijom. U kojem vremenskom razdoblju i što je ta služba podrazumijevala?

Hrvatska je 2003. godine podnijela zahtjev za punopravno članstvo u Europsku Uniju. Budući da je većina biskupskih konferencija zemalja EU imala tijelo koje je bilo zaduženo za odnose Crkve i Europske unije, hrvatski su biskupi 2008. osnovali Komisiju HBK za odnose s Europskom unjom. U toj komisiji izabrana su tri člana: kard. Josip Bozanić, predsjednik, te mons. Ivan Devčić i ja članovi. Komisija je pri-

premila „Pismo hrvatskih biskupa povodom pristupnih pregovora za ulazak RH u EU“ koje je usvojeno i objavljeno u ožujku 2010. Pismo ima četiri kratka poglavlja i 22 broja. U prvom poglavlju ukratko se izlaže što su željeli utemeljitelji EU koji su bili praktični vjernici i uvjereni Europljani. U drugom poglavlju opisuje se kako su na političku asocijaciju gledali Rimski Prvosvećenici, od pape Pija XII. do Benedikta XVI. U Pismu se govori također i o nekim problemima koji se javljaju, kao i o perspektivi EU. Zadnje poglavlje posvećeno je odnosu RH i EU s preporukom pregovaračima da brane interese svoga naroda i svoje države, te da traže rješenja koja će biti manje bolna za određene kategorije građana i društva u cjelini. Kad je RH bila primljena u EU (2013.), Komisija više nije bila potrebna jer snagom službe Predsjednik HBK postao članom Vijeća Europskih biskupskih konferencije (CCEE), a HBK je uz to izabrala jednoga svoga člana u Vijeće Europskih biskupskih konferencije EU (COMECE).

Smorate li da je danas teže pred vjernicima ‘braniti’ potrebu zemlje da bude dijelom Europske unije, s obzirom na zakone koje njezine strukture donose a protive se ne samo kršćanskim, nego naravnim i Božjim zakonima i općeljudskim vrednotama?

Imate pravo kad velite da nije lako braniti pred vjernicima potrebu da zemlja bude dijelom Europske unije kad se „tamo“ donose zakoni koji se protive i kršćanskim i naravnim, Božjim zakonima i općeljudskim vrjednotama“. Reklo bi se „kuda ide ovaj svijet“. Crkva, međutim, ne može šutjeti kad je u pitanju čovjek i njegov moralni identitet. Pozitivno je da ljudi žele udruživati se, te zajedničkim snagama stvarati bolje uvjete za život i rad. Istina, u prošlosti su društva nastojala svoje zakone uskladiti s Dekalogom (deset Božji zapovijedi) i s onim što je Bog upisao u narav čovjeka. Danas, žalost, puno je toga u neskladu i s Dekalogom i s prirodnim zakonima. Stoga, potrebni su nam „proroci i učitelji vjere“, kako sam već rekao, koji će s osjećajem odgovornosti i hrabrosti navještati prave vrjednote i upozoravati suvremenike i donositelje zakona na krive antropologije i zavodljive ideologije koje šire poluistinе

o čovjeku, njegovim ciljevima i vječnom životu. Potrebni su nam, dakle, učitelji vjere koji će to ciniti „bilo zgodno ili nezgodno“, kako lijepo savjetuje sveti Pavao svome dragom učeniku Timoteju: „Zaklinjem te pred Bogom i Kristom Isusom, koji će suditi žive i mrtve: propovijedaj Riječ, uporan budi, uvjeravaj, prijeti, zapovijedaj sa svom strpljivošću i poukom. Jer doći će vrijeme kad ljudi neće podnosići zdrava nauka... od istine će uho odvraćati, a bajkama se priklanjati“.

Kada pogledate unatrag, primjećujete li da se nešto u Crkvi i društvu znatno promijenilo u odnosu na Vaše imenovanje biskupom prije 30 godina, da i od Vas kao pastira traži dodatni angažman, iskorak, poziva na dodatnu ‘borbu’, osim one egzistencijalne koju ste prošli kao dubrovački biskup u vrijeme Domovinskog rata?

Narod je davno stvorio izreku kako „svako vrijeme nosi svoje breme“. U tom vidu je dobra Vaša primjedba s upitom „je li se nešto u Crkvi i društvu znatno promijenilo“ u zadnjih 30 godina. Činjenica je kako se navike, pitanja i problemi vrlo brzo mijenjaju. Brže nego u prošlosti. Nekada je za određene promjene trebalo čekati i desetljećima, dok se danas to događa u mjesecima. Tomu valja dodati i veliku mogućnost manipulacije s ljudima kako na društvenom, političkom i odgojnem području, tako i u onom virtualnom, medijskom. Stoga je potreban veliki oprez i budnost, kao i dodatni angažman i borba za istinu, slobodu i dostojanstvo čovjeka.

Kako Vi gledate na činjenicu da ste dva puta od subraće biskupa izabrani biti predsjednikom HBK? Što Vam je ta služba kvalitativno donijela, osim dodatnih obveza?

Za razliku od uhodanih procedura u društvenom sektoru gdje se pojedinci kandidiraju za vodeće pozicije u stranci ili službi od važnosti za neku javnu poziciju, u biranju predsjednika HBK biskupi slobodno biraju nekoga od nazočnih. Uz brojne dodatne obveze, koje me sve više opterećuju, ova služba kvalitetno donosi i razvija osjećaj za slušanje i uživljavanje u problematiku koju drugi iznose. Kao predsjednik obvezan sam pažljivo pratiti što drugi pričaju,

obrazlažu i predlažu. To, istina, umara i iscrpljuje, ali razvija osjećaj slušanja i razumijevanja drugih. I prisiljava uživljavati se u situaciju drugih i drugačijih razmišljanja. Uči nas, što narod veli, „obuvati cipele drugih“ i dijeliti njihove misli i stavove.

Ima li nešto što je osobito teško u službi nadbiskupa, s obzirom da je to osoba upravitelj koja mora puno okolnosti uzimati u obzir, 'pomiriti', a moguće je ipak nekome i 'zamjeriti se'. Potrebna je odvažnost u odlučivanju nadbiskupa, zar ne?

U svezi sa službom biskupa čini mi se potrebnim imati u vidu i činjenicu kako među Hrvatima nije lako „biti glavni i prvi“. I kao što se alkaru veli i želi neka „ima oštro oko i sigurnu ruku“, slično bi se moglo poželjeti i svakom biskupu. Jer, kao „vidljivom principu jedinstva“ mjesne Crkve, potrebno mu je i oštro oko i sigurna ruka. A nadasve mu je potrebno srce i duša dobrog pastira koji poput apostola Pavla „služi Gospodinu i braći ponizno, u suzama i kušnjama“. Budući da je apostol Pavao znao kako će „nakon njegova odlaska uči među vjernike vuci okrutni koji ne štede stada“, on im se isповijeda kako je „tri godine bez prestanka noću i danju suze lijevalo i urazumljavao svakoga od njih“. I biskupu je dužnost miriti, koriti, upozoravati i kažnjavati kad treba, pa makar se i zamjerio. A nerijetko biti i „rame za plakanje“.

Postoje li neke pastoralne, crkvene želje koje biste još željeli ostvariti dok ste u aktivnoj službi zadarskog nadbiskupa?

Puno je stvari koje bih htio početi ili završiti, kako na planu pastoralnog, tako i na polju infrastrukture koja traži vremena, prostora i sredstava. Odrastao sam u obitelji gdje je bilo normalno moliti se osobno i zajednički. Kad sam se rodio prije sedam desetljeća u obiteljima je bila prisutna molitvena liturgija. Nije bilo kuće u kojoj se navečer nakon obavljenih poslova na polju nije molilo u obiteljima kruniku ili preporuke. Moderna jurnjava i razdvojenost članova obitelji, kao i suvremena sekularizacija s modernim sredstvima radija i televizije udaljila je zajedničku molitvu iz naših domova. Osjećam prijeku potrebu vraćanja obiteljske liturgije koja će pomoći njezinim članovima da budu

osjetljiviji jedni za druge, te u obiteljskom ozračju razvijati religiozni osjećaj prema životu i radu. Uz rad s obiteljima smatram važnim i rad s mladima. Oni su nada Crkve i društva i valja im posvetiti dostatno brige, ljubavi i vremena, posebice krizmanicima koji na važnoj prekretnici života. Drago mi je što smo uz katoličku gimnaziju otvorili i osmogodišnju školu „Ivo Mašina“, a započeli su radovi i nove škole na Bokanju. Volio bih osigurati i prikladan smještaj za biblioteku i nadbiskupijski arhiv, koji je vrlo bogat i dragocjen kako za crkvenu, tako i civilnu povijest. Naime, podrumski prostor gdje je arhiv sada smješten nije prikladan, a dio arhiva je stradao u nedavnoj je poplavi u Zadru.

Ima li neki svetac koji Vam je omiljen ili autor kojega rado čitate? Osim stručne literature, područje Vašeg rada bila je psihologija koju ste doktorirali na rimsкоj Salesiani.

Završio sam studij psihologije na Papinskom sveučilištu Salesiani gdje sam 1980. i doktorirao s temom „Samoostvareni čovjek i sinergijsko društvo u psihologiji Abrahama H. Maslow“. Još uvijek imam volje i znatiželje čitati znanstvene priloge i knjige iz područja odgoja, psihologije i teologije. Svidjela mi se Petersnova knjiga o dvanaest pravila za život, a sada čitam izvrsnu i aktualnu studiju njemačkog neuroznanstvenika i psihijatra Manfred Spitzera, Digitalna demencija. Tu bih knjigu preporučio svakom roditelju, svećeniku, kateheti, profesoru i odgojitelju jer Spitzer kao otac obitelji i znanstvenik pokazuje na strašne posljedice moderne digitalizacije. I upozorava da mi i naša djeca s pretjeranom uporabom digitalnih sredstava malo pomalo „silazimo s uma“. Moram ipak priznati kako me zadnjih godina osobito privlači literatura poput knjiga kardinala Saraha: „Snaga tišine“, „Bog ili ništa“, te najnovija „Zamalo će večer i dan je na izmaku“. I meni su godine službe „na izmaku“, pa je možda i to razlog što su mi privlačne knjige spomenutih naslova. Što se tiče svetaca ima ih dosta koji su mi dragi i o kojima rado čitam ili slušam. Posebice mi je mio sveti Ivan Pavao II. kojega sam osobno upoznao i više puta susreo. I pripremio dobrodošlicu u Dubrovniku 2003.

kada je za svoje stoto, jubilarno putovanje odbrao našu zemlju i pohodio Dubrovnik, Osijek i Đakovo, Rijeku i Zadar. Smatram ga privlačnim svecem koji nas dobro razumije, koga smo posebice voljeli i kome se sada možemo moliti. A i on je nas volio, poticao, tješio i hrabrio. Dok iskreno Bogu zahvaljujemo za toga velikoga Papu, molimo neka nas sada s neba prati svojim moćnim zagovorom.

Nuncij Lingua prilikom boravka u Zadru posjetio Samostan benediktinki sv. Marije

Dan nakon svetkovine sv. Stošije, u četvrtak 16. siječnja apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj Giorgio Lingua je prilikom obilaska grada posjetio crkvu Sv. Šime, Stalnu izložbu crkvene umjetnosti (SICU) i Samostan benediktinki Svetе Marije.

U sklopu Krševanovih dana kršćanske kulture, 20. prosinca 2019. u crkvi Svetе Marije u Zadru pod nazivom Maranatha – dođi, koludrice su uprizorele scenski prikaz „Deset djevica (Mt 25, 1-13)“, održan je koncert učenika OGŠ Sv. Benedikta i postavljena izložba „Ora et labora“ u kapitulu samostana Svetе Marije.

Nakon završenog uprizorenja i koncerta zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić i tajnik nadbiskupa don Damir Šehić razgledali su izložbu „Ora et labora“. Tom prilikom nadbiskup je primijetio lik sv. Jurja izrađen u tehnici emajla te je zamolio da se do svetkovine sv. Stošije u istoj tehnici izradi lik sv. Jurja kao prigodni dar apostolskom nunciju mons. Giorgiu Lingui. Sestra M. Rafaela je prionula poslu i napravila lik sv. Jurja, širine 16,5 cm i visine 28,5 cm, koji je stavljen u prigodnu kutiju veličine 40 x 28 cm, a koju je izradila sestra M. Katarina u samostanskoj knjigovežnici. Uz

to je priložena posveta nadbiskupa Puljića ručno napisana na pergameni. Na vanjskom dijelu kutije, otisnut je grb nadbiskupa Puljića. Na poleđini drvene podloge na kojoj se nalazi lik sv. Jurja u emajlu, napisan je kratki opis slike sv. Jurja koja je dio „Triptiha Varoške Gospe“. Nadbiskup Puljić je apostolskom nunciju Lingui uručio taj dar prigodom misnog slavlja na svetkovini sv. Stošije.

Sutradan, 16. siječnja mons. Lingua je prilikom obilaska grada posjetio crkvu Sv. Šime, Stalnu izložbu crkvene umjetnosti (SICU) i Samostan benediktinki Svetе Marije. Pažljivo i sa zanimanjem je razgledao postav SICU, a kad je došao do triptiha zatražio je kao uspomenu fotografiranje ispred lika sv. Jurja. Došao je do kapitularne dvorane Samostana u kojoj je još bila postavljena izložba „Ora et labora“ i pogledao prostor prizemlja zvonika u kojem je bilo skriveno sve blago koje je netom pogledao. Sa zanimanjem je slušao kako su za vrijeme bom-

bardiranja tijekom Drugog svjetskog rata koludrice bile na prvom katu zvonika, kao prave čuvarice blaga koje se nalazilo ispod njih. Na njegov upit o dalnjem tijeku njihova života, ispričale su njihov hod do Nina, kratki boravak u Ninu, a zatim odlazak u tri benediktinska samostana u Pagu, Rabu i Cresu. Po završetku rata, budući nije bilo nikakvih uvjeta za njihov život u samostanu, nadbiskup ih je primio u

sjemenište Zmajević gdje su živjeli gotovo 27 godina.

Sestre su pozvali nuncija i njegovu pratnju u blagovaonicu i na susret sa sestrama koje su tamo čekale. Nuncij se na tome zahvalio, ali je želio ići u crkvu jer je njegov posjet bio vremenski ograničen. Pri odlasku nuncij je udjelio blagoslov prisutnim sestrama i poklonio krunicu pape Franje s preporukom da molimo za papu i njegovo poslanje. Pogledavši pano sa slikama razrušene crkve rekao je kako je nevjerojatno da se od tako opustošene, razrušene crkve ponovno izgradila ovako lijepa crkva.

Apostolski nuncij Lingua posjetio Samostan sv. Frane u Zadru

Apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Giorgio Lingua posjetio je u četvrtak, 16. siječnja sjedište Franjevačke provincije sv. Jeronima u Samostanu sv. Frane u Zadru.

U pratnji apostolskog nuncija mons. Lingue bili su mons. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup i predsjednik HBK, mons. Janusz Stanislaw Blachowiak, prvi tajnik Apostolske nunciature u RH, mons. Josip Lenkić, generalni vikar te tajnik zadarskog nadbiskupa don Damir Šehić.

Na ulazu u Samostan nuncija su dočekali fra Andrija Bilokapić, provincialni ministar i fra Bojan Rizvan, definitör i tajnik Provincije, koji su apostolskog nuncija i njegovu pratnju upoznali s bogatom poviješću zadarskog samosta-

na sv. Frane i značajnim kulturološkim doprinosom kojeg su franjevačka braća darovali i daruju gradu Zadru i hrvatskom narodu.

Obišavši crkvu, sakristiju i samostanski muzej nuncij Lingua zadržao se u ugodnom druženju s braćom i svojom pratnjom u samostanskoj blagovaonici. Tom prigodom fra Andrija Bilokapić još je jednom istaknuo važnost franjevaca za život Crkve u hrvatskom narodu. Provincialni je ministar biranim riječima izrazio zahvalu za milost pohoda Papina predstavnika te istaknuo kako je Samostan sv. Frane svojevrsna kolijevka franjevaštva u ovim krajevima. Fra Andrija je spomenuo i kako je zasigurno sv. Franjo po svojoj braći jedan od najvećih dobročinitelja hrvatskog naroda te nunciju Lingui zahvalio za dosad iskazanu ljubav prema našem narodu i Kristovoj Crkvi u njemu.

Nadbiskup Puljić pred nuncijem je istaknuo dobru i plodnu suradnju s braćom franjevcima spomenuvši i kako je provincialni ministar redovito njegov delegat u slavlju krizme diljem Nadbiskupije. Na samom odlasku mons. Lingua i mons. Puljić zahvalili su braći na prijemu i izrazili zadovoljstvo zbog susreta.

ZADAR: Ekumenska molitva u benediktinskoj crkvi sv. Marije

Molitveni susret za jedinstvo kršćana u Zadarskoj nadbiskupiji održan je u četvrtak, 23. siječnja kod benediktinki u crkvi sv. Marije u Zadru. Večernju molitvu predvodili su don Josip

Radojica Pinčić, župnik zadarske katedrale sv. Stošije te o. Damjan Kružičević, OSB, iz benediktinskog samostana na Čokovcu. Uz katolike, u molitvi su sudjelovali i protovjerej Ljubomir Crnokrak i protonamjesnik Saša Drča iz crkve sv. Ilike u Zadru s pravoslavnim vjernicima.

Propovijedao je o. Jozo Milanović, OSB iz benediktinskog samostana na Čokovcu. Govoreći o radu i molitvi za jedinstvo kršćana, rekao je kako tim susretom želimo posvijestiti da je na prvom mjestu jedinstvo kršćanina, kršćana, tj.

naše osobno jedinstvo s Bogom. „Ako nismo povezani s Bogom, s kim ćemo biti istinski povezani? Važno je jedinstvo kršćanske zajednice, zajednice u kojoj živimo, samostan, obitelj, a onda i oni koji su izvan tih zajednica. Ako nisam povezan s bratom s kojim živim u samostanu, neću biti uvjerljiv ni u mom govoru prema drugima. Kako će mi vjerovati ako ondje gdje živim ne gradim mir, nego nemir“ upozorio je o. Jozo, naglasivši da taj susret želi podsjetiti tko je naša Glava, tko je naš glavni.

Tragom gesla ovogodišnje ekumenske osmine, ‘Iskazivahu nam nesvakidašnje čovjekoljublje’ (Dj 28,2), o. Jozo je rekao da i navještena Božja riječ iz Petrove poslanice „poziva na gostoljubivo postupanje, da jedni druge poslužujemo kao dobri upravitelji različitih Božjih milosti. Pozvani smo na gostoljublje i bratsku ljubav onima koje ugošćujemo“. Riječi iz gesla bile su upućene stanovnicima Malte koji su ugostili sv. Pavla i ostale brodolomce, a bilo ih je preko 260. Publike, prvak mjesta na Malti tri dana ih je gostio, a kad su trebali nastaviti put, dali su im sve što im je potrebno za put, svime potrebnim su ih opremili. Maltežani su gostoljubivo primili Pavla. „Svi smo pozvani primati bližnje i posluživati darove koje nam je Bog dao. Pozvani smo gostoljubivo primati jedni druge jer darovatelj svih darova, Otac nebeski, želi da mi, njegova djeca, jedni drugima prosljeđujemo njegove darove. Što god je dobro, od Boga je. Naši su samo grijesi. Pozvani smo otvorena srca primati Božje darove i Boga slaviti“ rekao je o. Jozo.

„Svatko od nas je baštinik Božjih darova, svi ih imamo. Bog svakoga dariva svojim darovima. Prvi, glavni darovatelj je Krist Gospodin. U svakoj zajednici Gospodin, jer se okuplja u njegovo ime, dijeli svoje darove. Gospodin daje blagoslov ne samo osobno čovjeku nego i cijeloj zajednici, jer Bog je neizmјerno darežljiv prema nama koji smo njegova djeca. Mi smo najprije primatelji Božjih darova. Ako nismo primili, što možemo dati? Ne smijemo zaboraviti da sve primamo od Gospodina. I kad primamo gosta, u ime Gospodinovo ga primamo“ istaknuo je o. Jozo. Podsjetio je da sv. Benedikt u 53. poglavljtu Monaškog pravila, govoreći o

primanju gosta, kaže da nakon što ih prime, pomole se, operu ruke i noge, kakav je onda bio običaj, onda mole redak: Primili smo Bože, milosrđe tvoje, uslijed hrama tvojega. „Netko tko nema vjere mogao bi reći: ‘Primili smo, Gospodine, dva gosta’. Sv. Benedikt je bio Božji čovjek i dobro zna i vjeruje da on prima samog Gospodina i od njega milosrđe u gostima. Ne prima samo broj ljudi, nego prima Gospodina i njegovo milosrđe“ naglasio je Milanović.

Istaknuo je da „u našem djelovanju i molitvi, koliko nas Božja milost snaži i prati, trebamo ići po redu, bez preskakanja, da dobro čuvamo vezu s Bogom. Da dobro čuvamo samostansku ili obiteljsku zajednicu u kojoj živimo, prepoznamo je kao onu koju nam je Bog dao“.

„Najbliži s kojima živimo dar su Boga koji je milosrdan i tu trebamo prepoznati Božje darove. Važno je jedinstvo bez preskakanja Gospodina i temeljna veza, jedinstvo koje imamo s njim. Ako zaboravimo na Gospodina i ništa od njega ne primimo, što ćemo imati osobno, što ćemo moći dati drugima? Zato Gospodin mora biti glavni. Nosimo njegovo ime, kršćani. U našem imenu je ime Isusa Krista“ rekao je Milanović.

Podsjetio je na pitanje umirovljenog pape Benedikta XVI. kad je govorio o Europi: „Kako je bilo moguće da među kršćanskim narodima u Europi bude toliko ratova?“. Papa je na to odgovorio: „Bilo je moguće jer smo najprije bili Nijemci, Francuzi, Englezi, a tek onda kršćani“. „Htio je reći: Krist treba biti glavni. Ako je Krist na glavnom mjestu, onda će sve doći na svoje mjesto: i moj narod, moja zajednica i ja osobno. To je sklad koji je Gospodin htio, on taj sklad želi graditi i mi ga moramo čuvati“ potaknuo je o. Jozo Milanović.

ZADAR: Deseta godišnjica smrti zadarskog nadbiskupa Ivana Prendę

Na desetu godišnjicu smrti zadarskog nadbiskupa Ivana Prendę, misu za blagopokojnog nadbiskupa Prendę u katedrali sv. Stošije u Zadru u subotu 25. siječnja predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Nadbiskup Prendę preminuo je iznenada 25. siječnja 2010. g. u Nadbiskupskom domu u Zagrebu u 71. godini života, 46. godini svećeništva i 20. godini bi-

skupstva. Njegovo biskupsko geslo bilo je 'Ljubiti Crkvu', a svećeničko geslo 'Dođi, Kraljevstvo tvoje!'. Nakon mise nadbiskup, svećenici i puk pomolili su se nad grobnicom nadbiskupa Prende u kapeli sv. Stošije u pokrajnjoj lađi zadarske katedrale.

„Liturgijski blagdan Obraćenje svetoga Pavla ujedno je i dan preminuća mons. Prende koji se godinama poput Mojsija riječju i molitvom zauzimao kod Boga za svoj narod, zauzetim radom i molitvom svoj narod zagovarao kod Boga. Biskup nije „privatni vjernik, već javni svjedok vjere“ koji je dužan poticati i hrabriti ljude neka svoju brigu povjere Bogu, Gospodaru povijesti, svjedočiti vjeru i njegovati sve što vjeri pomaže. Zbog toga Biskupski ceremonijal potiče neka vjernici mole za svoje pastire, za žive i za one koji su preminuli. Neka se uz godišnjicu smrti „prema časnoj predaji svake godine obilježi godišnjica posljednjeg pokojnog biskupa“ koji je Riječ Božju naviještao i euharistiju slavio“ rekao je mons. Puljić. Apostol Pavao nakon obraćenja postao je izabrana Gospodinova posuda, a na „spisima sv. Pavla nadahnjivao se i nadbiskup Prenda“ rekao je mons. Puljić, u zahvalnom sjećanju istaknuvši: „Nadbiskup Prenda je 46 godina kao liturg i djelitelj svetih Tajna lomio kruh nebeski. I on je poput neumornog apostola Pavla okupljaо zajednicu Božjeg naroda oko stola Gospodnjeg.“.

Dinamiku Pavlovog djelovanja Luka u navještenoj Božjoj riječi naglašava glagolima „ustati i poći“. Upravo su te odlike, stalnog pokreta i

podizanja pojedinaca, zajednica i projekata krasile život nadbiskupa Prende neumornog u djelovanju za Gospodina i služenju Crkvi. „Otkada se Pavao digao pred Damascanskim vratima, on se nije zaustavljaо. Ni onda kada su ga kamenovali i polumrtva izbacili izvan zidina. A gdje nije stigao osobno doći, pisao je svoja nezaboravna pisma koja su draga uspomena na prve dane kršćanstva i glavna teološka podloga koju se na učilištima uči i produbljuje. Uz to, i obvezatan dio liturgijskih čitanja tijekom godine uzet je iz bogatog inventara njegovih poslanica koje

nam pomažu uči u otajstvo Božje Riječi i Gospodinova plana spasenja ljudi“ rekao je mons. Puljić, a i nadbiskupa Prenda krasile su Pavlove apostolske vrline: snaga uma i volje, zanos i energičan rad u svećeništvu i biskupstvu.

Bogatstvo osobe mons. Prende sabire se u njegovoj karakteristici da je u odnosu prema svima nastupao kao otac. Bio je brižni i svakome bliski pastir s dušom predanog odgojitelja, što potvrđuje i služba duhovnika i rektora koju je 24 godine obavljao u zadarskom sjemeništu ‘Zmajević’ (1968.-1992.). Jako je podržavao djelovanje vjernika laika, s laicima je njegovao suradničke odnose, davao im povjerenje te je utemeljio mnoge službe u Nadbiskupskom ordinarijatu u Zadru. U vrijeme djelovanja mons. Prende osobiti zamah u Zadarskoj nadbiskupiji doživjelo je djelovanje crkvenih pokreta i udruga.

To djelo Nove evangelizacije pohvalio je i sv. Ivan Pavao II. u nagovoru na Forumu za svog pohoda Zadru 2003., kad je ispred pozornice s koje je Papa predmolio Slavlje šestog časa bilo 7500 članova crkvenih pokreta. Papa je tada s Forumom poručio: “Marijine su riječi i njen primjer uzvišena škola života u kojoj se školuju apostoli, kako oni jučer, tako i ovi danas. Marija ih neprestano pripravlja za poslanje svojom ustrajnom molitvom Ocu, svojom odanošću Sinu, svojim spremnim prihvaćanjem poticaja Duha. Raduje me spoznaja da je ova Nadbisku-

pija prošlih godina doživjela procvat i višestruki rast raznovrsnih oblika zalaganja i apostolske djelatnosti vjernika svjetovnjaka. Od Marije naučite biti vjerodostojni svjedoci i velikodušni apostoli, pružajući svoj doprinos velikom djelu nove evangelizacije. I uvijek imajte na umu da pravi apostolat kao preduvjet traži osobni susret s Isusom, živim Gospodinom". Papa je pohodio Zadar na duhovski pondjeljak, blagdan Marije Majke Crkve. Toga 9. lipnja 2003. g. mons. Prendža ujedno je proslavio 13. obljetnicu svoga biskupskog ređenja.

Nadbiskup Prendža dao je snažni zamah radu brojnih službi Caritasa Zadarske nadbiskupije, nadbiskup je bio i predsjednik Hrvatskog Caritasa od 1998. do 2004. g. Mons. Prendža počeo je svoju nadbiskupsku službu u teško vrijeme Domovinskog rata kad je veliki dio Nadbiskupije bio okupiran a puk prognan i u izbjeglištvu. Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je nadbiskupom koadjutorom 29. ožujka 1990., a za biskupa je zaređen 9. lipnja 1990. u zadarskoj prvostolnici. Službu nadbiskupa ordinarija preuzeo je 2. veljače 1996. godine.

U poraću je nadbiskup bio obnovitelj 34 župne crkve i 24 župne kuće diljem Zadarske nadbiskupije za što je osobno išao u svijet tražiti sredstva od dobročinitelja. U 20 godina svoga biskupstva, posvećivao je tri crkvena objekta godišnje, što je zahtjevalo iznimne napore i zalaganje. Nadbiskup Prendža podržavao je razvoj pastoralna sa svim dobrim skupinama i ljudima u potrebi. Osobno je subraći biskupima predložio da se Susret hrvatske katoličke mlađeži 2010. g. održi u Zadru. U njegovoje pripremi puno sudjelovao, osobno pohodeći središta dekanata i župe, animirajući župnike, organizirajući duhove pripremne događaje na nadbiskupijskoj razini. Sam događaj nije dočekao zbog smrti, ali susret mladih koji je okupio 30 000 sudionika, najviše dotad, bio je rezultat rada i koncepta nadbiskupa Prendže i njegovog suradnika, tadašnjeg generalnog vikara, blagopokojnog mons. Ivana Mustaća.

Među svećenicima koji su bili na misi zadušnici u katedrali bio je i don Tihomir Vulin, župnik Posedarja. U sjećanju na svoga odgojitelja, rekao je da mu nadbiskup Prendža kao svećeniku

puno znači. „Poveo me u sjemenište. Zahvaljujući njemu postao sam svećenik. Jednom smo brat i ja pješice išli iz Draga na hodočašće u Vranu, a nadbiskup nam je tada stao i povezao nas autom u Vranu. Pratio me na mom životnom putu i cijeli život. Puno mi je utkao sebe. Bio mi je uzor i primjer u puno toga. Mislim da sam ga tako iščitavao da mi danas to puno služi. Neke vrline sam od njega pokupio. Mnogi mi kažu da imam neke njegove manire“ rekao je don Tihomir Vulin.

Od rodbine nadbiskupa, na misi su bili njegov brat dr. Marko Prendža, sestre Miljenka i Zora te drugi članovi. Miljenka je najmlađa sestra mons. Prendže koji je bio najstariji od njih sedmero djece. „Bio mi je uzor u svemu, prijatelj i otac. Znam da je u Očevom zagrljaju i prati nas, ali nedostaje mi njegova tjelesna blizina i prisutnost“ rekla je Miljenka, istaknuvši da je nadbiskup Prendža bio „prijateljski naklonjen prema svim ljudima, nije radio razlike između visoko školovanih, obrazovanih ljudi i ratara, običnih radnika. Sa svima je bio prijatelj. S malim ljudima je uspostavljao osobito srdačne kontakte. Bio je prisan, očinski, bratski raspoložen. Imao je empatiju prema ljudima u potrebi, siromašnima i ljudima u bilo kojoj nevolji. Veliki su njegova radišnost, marljivost, bio je kao mrav. Išao je, radio je, borio se, ta njegova energija je prelazila na suradnike. S Ivanom je uvijek bilo naprijed, nikad uzmicanja“ rekla je nadbiskupova sestra Miljenka.

Nadbiskup Prendža rođen je 31. prosinca 1939. g. u Zemuniku Gornjem. Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju završio je u Zadru. Katolički bogoslovni fakultet pohađao je u Zagrebu te je 1967. postigao licencijat iz teologije. Zaređen je za svećenika 29. lipnja 1964. g. u Zadru. Župnik u Škabrnji, Nadinu i Smilčiću bio je od 1964. do 1968. g. Bio je profesor Pastorala na Visokoj bogoslovnoj školi u Zadru. Od 1968. do 1970. g. bio je duhovnik u sjemeništu Zmajević, a od 1970. do 1992. ravnatelj toga sjemeništa. Od 1970. do 1972. bio je kateheta mladih u Zadru, dopisnik Glasa Koncila (1981.-1990.) te voditelj odjela za zvanja u Zadarskoj nadbiskupiji (1970.-1992.).

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

U Hrvatskoj biskupskoj konferenciji bio je potpredsjednik HBK i član Stalnog vijeća HBK, predsjednik Vijeća HBK za kler, predsjednik Vijeća za sjemeništa i duhovna zvanja HBK, član Mješovite komisije HBK, Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i Hrvatske unije viših redovničkih poglavica, član Komisije HBK za Zavod sv. Jeronima u Rimu, član Komisije za stvaranje novog sustava financiranja u Crkvi u Hrvata. Uz nadbiskupa Marijana Oblaka, mons. Prendža bio je 1993. g. suosnivačem Visoke teološko katehetske škole u Zadru.

Nadbiskup Prendža pokopan je 30. siječnja 2010. g. u grobnici zadarskih nadbiskupa u katedrali Sv. Stošije. Misu zadušnicu i sprovodne obrede predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić.

Kardinal Bozanić istaknuo je u propovijedi sprovodne mise da je nadbiskup Prendža „ostavio vidljivo svjedočanstvo življene nade. Kao svećenik i nadbiskup spašavao je što se moglo spasiti“. „Sjemenište Zmajević, osobito u teškim sedamdesetim i osamdesetim godinama 20. st., njegovim požrtvovnim zalaganjem postalo je veliki znak nade za sigurni hod ranjene Crkve zadarske. Uvijek je bio pouzdani oslonac svom nadbiskupu mons. Marijanu Oblaku. Dugotrajnom službom u Sjemeništu odgojio je naraštaje mlađih svećenika kojima je postao pravi duhovni otac, pun ljubavi blagog i milosrdnog Pastira, jer, kako je znao reći, ‘Ja drugačije ne mogu’“ rekao je tada kardinal Bozanić.

Na euharistijskom slavlju koncelebrirali su apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup Mario Roberto Cassari, četrdeset biskupa iz Hrvatske, BiH i susjednih zemalja i tristo svećenika a ispratilo ga je tisuće vjernika u katedrali i na Trgu sv. Stošije.

Nadbiskup Prendža posthumno je 2010. g. dobio nagradu Zadarske županije za životno djelo kao duhovni i materijalni obnovitelj Zadarske nadbiskupije nakon Domovinskog rata i za velike zasluge u pastoralnom i kulturnom radu.

Nadbiskup Prendža je i autor izdanja „Ljubiti Crkvu – Nadbiskupova riječ svećenicima“. Ta zbirka eseja sabire duhovno – pastoralne poticaje mons. Prendža dijecezanskom kleru od go-

dine kada je postao nadbiskup ordinarij, 1996. do 2005. g.

U tim je nagovorima svećenicima na svećeničkim rekolekcijama i u uvodnicima Vjesnika Zadarske nadbiskupije nadbiskup ponirao u crkvenu i društvenu stvarnost, a aktualne prilike promatrao je u svjetlu vjere. Govorio je otvoreno, kritički i samokritički, potičući svećenike na osobna preispitivanja njihovog rada i požrtvovnosti u pastirskoj službi. Podizao je iz malodušja i imao dar ohrabriranja temeljen na evanđeoskom optimizmu i radosti utemeljenoj u Kristu.

Nadbiskup Prendža je u tekstu iz 2000. g. primijetio stanje o kojem se govori i sada: „Već izvjesno vrijeme narod ne misli o mnogim stvarima kao i njegovi pastiri. Štoviše, puk misli, neki ozbiljni vjernici tako kažu, da nismo kadri čitati stvarnost, jer smo postigli određenu materijalnu sigurnost i prestali smo biti osjetljivi za tolike siromašne, ugrožene i potrebne. Kad više nismo pošteđeni ni razmišljanja naglas, na javnim mjestima, moramo uzeti ozbiljno te konstatacije, prosudbe, a koji put i sudenja i osuđivanja. Jesmo li, dakle, neinformirani, jesmo li neosjetljivi za tolike probleme svoga vjerničkog puka i drugih ljudi? Ta pitanja nisu jednako upućena nama svima. Ima u njima istine...

Što se tiče neizvjesnosti, ona ne može biti presudna za naše stavove. Ova Crkva ima golemo iskustvo patnje, pritisnutosti, ograničavanja i mučeništva. Pa ipak, nije zato ustuknula nikada ni pred kim. Znala je tko stoji iza nje, tko je vodi i kome služi. Nema, međutim, mjesta nikakvom malodušju, čak iako bude nepričika. Možda ćemo biti izloženi natjecanju u vrednotama. Tim bolje! Mi znamo da imamo što ponuditi čovjeku našeg vremena, na ovim prostorima, i to ono u čemu nas nitko drugi ne može zamijeniti. Bitno je hoćemo li i znamo li ljudima ponuditi bitno i uvijek vrijedno na čemu će graditi i svoju državu, svoju kulturu, privredu i sve strukture svoga postojanja, a to je Kristovo evanđelje, to je istina u pravednosti i ljubavi, poštovanje i zalaganje za čovjeka, neumorno nastojanje da ga odgojimo u vjeri. Bitno je imamo li mi orijentacije u vremenu i

prostoru i znamo li što i kako treba činiti da izvršimo svoje poslanje, od Krista povjerenog u ovom narodu. Nema dvojbe trebamo li poštovati i voljeti ovaj narod, ma kojim putem krenuo u svom građanskom odlučivanju. Vratimo se, dakle, svom iskonskom i istinskom duhovnom poslu, ako procijenimo da smo se uljuljali ili čak promašili, da smo se pasivizirali i postali ponešto neosjetljivi za ozbiljne probleme ljudi oko nas. U svemu, Krist uči. I povijest uči“.

ZADAR: Veliko zanimanje roditelja za upis u Katoličku osnovnu školu Ivo Mašina

Katolička osnovna škola Ivo Mašina u Zadru postala je tražena odgojno – obrazovna ustanova u Zadarskoj nadbiskupiji, što je potvrdio i Dan otvorenih vrata te škole u petak 24. siječnja. Predbilježbe za upis u treću generaciju prvača već su popunjene za novo odjeljenje od jeseni.

Već je 26 učenika predbilježeno za upis, a postoji i lista čekanja. Više od trideset učenika otvara mogućnost upisa dva nova prva razreda u trećoj godini djelovanja te škole što je nadišlo očekivanja i uprave škole.

„Termin za predbilježbe učenika još nije službeno počeo, a mi već imamo i listu čekanja. To je veliki znak koliko smo uspjeli i koliko je zanimanje za našu školu. Kad kažemo roditeljima da smo već popunjeni, vidimo žalost i tugu na njihovim licima. Pokazali smo da roditelji mogu na nas računati i da smo im dobra podrška u životu i obrazovanju djece“ rekao je don Roland Jelić, ravnatelj škole. Primaju puno poziva zainteresiranih roditelja. „Kad se sjetim prvih dana kad smo školu tek otvorili i prvih 11 učenika, postavili smo pitanje je li došlo vrijeme da Zadar dobije katoličku školu, jesmo li možda uranili. Na kraju se vidjelo da smo bili u pravu, ono što smo zacrtali, u dvije godine djelovanja smo i ostvarili. Škola raste u odgojno – obrazovnu ustanovu koja je u Zadru tražena, ne zbog toga jer je samo katolička. Nego zato što je kvalitetna odgojem i obrazovanjem“ rekao je don Roland, istaknuvši da im naglasak nije na potrebi da broj učenika bude velik.

„Broj predbilježbi nadišao je naša očekivanja jer nismo išli za kvantitetom, nego se želimo

maksimalno posvetiti djeci, koliko god ih bilo. Ugodno nas je iznenadilo toliko zanimanje roditelja. Mi smo u centru grada pa imamo tešku pronalaska parkinga, time odvoza i dovoza djece, pitamo se hoće li nekoga to smetati, ali očito da roditelje to ne smeta. Već sada možemo upisati dva razreda i to je veliki pokazatelj kako radimo. Zbog toga nam je draga. Želimo djeci pružiti kvalitetni odgoj i obrazovanje i našu misiju temeljimo na kvaliteti. Želimo omogućiti građanima da dođu u našu školu, da vide što radimo i pobliže se upoznaju sa svime što se događa u školi. Da razgovaramo, roditelji mogu pitati što god ih zanima“ rekao je ravnatelj Jelić.

Za pohađati katoličke škole postoji veliko zanimanje diljem Hrvatske, gdje te škole postoje. „Interes je neizmjerno velik u cijeloj Hrvatskoj, čujem i od kolega ravnatelja. Najgore nam je kad moramo reći ‘Mi smo puni, nemamo više mjesta’. Treba odstupiti od stereotipa. Kada čuju prefiks katolička, neki ljudi pitaju koliko se moli, zašto se moli. Kad upišete dijete u sportsku gimnaziju, nećete pitati uči li se u toj školi o sportu, ima li tu više tjelesnog. Normalno da se to podrazumijeva. Što je loše u molitvi? Što je loše da djeca ujutro započnu dan s molitvom, da se djeca pomole prije jela i zahvale za te darove koje mnoga djeca nemaju? Ne vidim ništa loše u tome da se školska godina započne i završi s misom. To je poticaj i ohrabrenje. Uostalom, naša škola se ne temelji samo na tome da molimo i učimo o svećima, nego radimo po planu i programu koji propisuje Ministarstvo, s tim da je naš odgoj prožet katoličkim vrijednostima“ istaknuo je don Roland. Vjeronauk je u katoličkoj školi obavezan

predmet, a ne izborni i to je razlika u odnosu na druge škole.

Škola je otvorena za sve ljude dobre volje, bez obzira na vjeroispovijest, nije privatna ustanova da je roditelji moraju plaćati. Među predrasudama je i da se u katoličkoj školi odgajaju budući svećenici i redovnici. „Volio bih da se ljudi rješavaju stereotipa. Dijete će savladati propisano gradivo, a cjeloviti odgoj osobe za vrijednosti je razlog zašto roditelji upisuju djecu u našu školu“ rekao je don Roland.

Ravnatelj je istaknuo da su roditelji prve generacije prvaša iz 2018. g. „odradili jako veliki posao. Ti su roditelji heroji. Imali su dovoljno hrabrosti da uđu u tada još nešto nepoznato u Zadru, da upišu djecu u našu školu. Oni su velikim dijelom zasluzni za naš uspjeh, jer njihove informacije potaknule su mnoge roditelje da njihova djeca dođu u školu. Ljudi koji dolaze na predbilježbe kažu ‘Mi smo čuli od naše prijateljice, kume, rođakinje, susjede, da njihovo dijete ide kod vas u školu, da su jako zadovoljni. Mi želimo najbolje za svoje dijete pa nam nije problem ni dovesti naše dijete“ rekao je don Roland. Školu žele pohađati djeca iz Biograda, Nina, Sukošana, Ražanca, cijele Zadarske županije. „To je veliki pokazatelj koliko roditelji računaju na našu školu. To je hrabrost, i tako se žrtvovati za dijete, a mi želimo opravdati povjerenje roditelja. Bili smo oslojenjeni na Providnost i u pouzdanju u Boga. Govorio sam ‘Bit’ će, Bog će dati“ rekao je Jelić.

Iako se u katoličkoj školi ne odgaja za duhovna zvanja, utjecaj je moguć. Nedavno je jedan drugaš Jeliću rekao: „Ravnatelju, moram ti nešto šapnuti. Ali to mora biti twoja i moja tajna. Mi ćemo biti kolege. Ja ću biti svećenik“. „To je lijepa priča. Ne kažem da će to dijete postati svećenik. Ali kad već u tebi kao ravnatelju vidi uzor, u učiteljici, spremaćici, kad vidi nekoga tko mu može biti uzor, to vrijedi i vrijedno je spomena. Mi želimo djecu izvesti na kvalitetan put, a njihov je odabir što će oni biti. Mi ćemo im pomoći da izrastu u dobre kršćane, ali

prvenstveno da budu dobri i kvalitetni ljudi“ poručio je don Roland Jelić.

Roditelji Lalić s dvije kćeri došli su vidjeti školu na njen Dan otvorenih vrata. „Zanima nas katolička škola, sve mi se čini prekrasno. Prikuplja nas je obiteljska atmosfera u školi, što se naglasak stavlja na obitelj. Osjetili smo nešto i imamo želju doći i vidjeti. Lijepo je, mirno, društveno. Dojam je vrlo pozitivan. Manja je grupa učenika, onda i kvalitetniji rad, osjeća se toplina. Mi smo predbilježili naše dijete za upis u prvi razred. Nadamo se da ćemo uspjeti. Neka bude kako Bog da“ rekli su roditelji u želji da se dijete uspije upisati, jer se nalazi na listi čekanja.

Kao učiteljica u školi dva mjeseca stažira Marina Kapović. „Roditelj sam dvoje djece i smatram da je katolički način odgoja vrlo važan za djecu. Baka je moju djecu već naučila da idu u crkvu i vidim koliko je to korisno za odgoj“ rekla je Kapović. Pohađala je Klasičnu gimnaziju Ivan Pavao II. i to joj je olakšalo studiranje. „Smatram da će katolička škola osim obrazovnih, djeci usaditi i odgojne vrednote. Želim biti jedna od onih koja će djeci pomoći u obrazovanju i odgoju. Moj rad u školi je počeo kad su bile pripreme za božićnu priredbu djece. Bila sam vrlo zadovoljna načinom na koji učiteljice organiziraju djecu i potiču ih kako mogu biti bolji i puno toga usvojiti. Svidjela mi se kolegjalnost kolegica, pristup djeci. Tijekom nastave i obrade gradiva učiteljice imaju autoritet, a na odmoru izražavaju prijateljski stav prema

djeci. Time uvelike pomažu stvaranju prijateljskog ozračja i da napredujemo u gradivu kako nalaže plan i program“ rekla je Kapović. Pohvalila je i način rada koji djecu potiče na igru i usvajanje gradiva na suvremen način, da se u ničemu ne zaostaje za onim što djeca trebaju usvojiti u školi.

Doris Erceg je učiteljica drugaša koji su bili prva generacija upisanih učenika. „Jako sam zadovoljna, pogotovo jer vidim da se pročulo za školu, čuju se dobri komentari o školi. To nam je i bio cilj. Da sve bude transparentno i da iza svega stoji dobar temelj. Napravili smo dobar posao. Mi smo ponosni, ponajviše kad vidimo dječicu, kako napreduju i da razmišljaju kako nalaže naša škola. U prvoj generaciji je bilo samo 13 učenika, to djeluje kao mali broj. Sad kad vidim da je od 13 nastala tolika ekspanzija, izazvano je dosta komentara, baš se proširio glas o školi. Drago mi je zbog toga. Drugo je na nama i dječici, puno rada. Sve što se dogodilo je plod njihovog i našeg rada. Sjećam se kad smo tek krenuli, to je bilo baš od golih zidova. Sad nam stižu i pametne ploče, jako dobro smo se opremili suvremenom opremom, to nam dolazi kao ‘točka na i’, jer nавiknuli smo raditi i u oskudnijim uvjetima“ rekla je Erceg.

Prostori škole su oplemenjeni i ukrašeni brojnim crtežima djece i učiteljica. Učenici su likovno talentirani, među omiljenim predmetima su im matematika i likovni. „Trudimo se nadahnuti ih pravim primjerima. To su nove generacije koje vole znanost, znanstvenike, umjetnike, dajemo im ono što traže, ali na kritički način. Ne serviramo im krive ideale nego se trudimo pronaći prave. Inspirirani time i naši zidovi su ukrašeni, šareni. Djeca inače vole likovni i odgojne predmete. Mi učiteljice se trudimo djeci prenijeti znanja na njima blizak način, pokazujemo im kako je matematika važna u životu, a može se zanimljivo i slikovito objasniti zornim primjerima iz svakodnevnog života“ rekla je Erceg.

U školi vlada zajedništvo između prve i druge generacije upisanih. „Drugaši se osjećaju kao primjer prvašima, da su važni i ‘glavni’, kao njihov domaćin. Drugašima je dolazak nove

generacije vjetar u leđa. Trude se biti im dobar primjer. Drugaši su se zaista trudili kad su prvaši došli pokazati im gdje se što nalazi, provodili su ih kroz školu, nisu se natjecali. Pokazali su im da prvaši mogu računati na drugaše. Ponašaju se zaista kao braća i sestre. Nije da im mi to namećemo, jer je to poželjno katoličko ponašanje, nego djeca zaista osjete da je u školi takvo okruženje. Iz toga se rađa i njihova međusobna bliskost, što je dodatno zadovoljstvo u radu, jer vidimo lijepo plodove u odgoju i življenju pravih vrijednosti“ rekla je učiteljica Doris Erceg.

ZADAR/ZAGREB: Poziv mons. Puljića na Nadbiskupijsko hodočašće vjernika Zadarske nadbiskupije bl. Alojziju Stepincu

Zadarska nadbiskupija organizira veliko Nadbiskupijsko hodočašće bl. Alojziju Stepincu u Zagreb u subotu, 21. ožujka u kojem će sudjelovati kler, redovništvo i vjernici laici predvođeni zadarskim nadbiskupom Želimirom Puljićem.

Tim povodom nadbiskup Puljić uputio je Pismo svećenicima, redovnicama i redovnicima, katehetama i župnim suradnicima te svim vjernicima laicima kojim ih „najsrdačnije poziva“ da se priključe Nadbiskupijskom hodočašću u zagrebačku katedralu gdje će uz grob bl. Alojzija u subotu, 21. ožujka nadbiskup Puljić predvodiť svečano misno slavlje s početkom u 11,00 sati. U poslijepodnevnim satima predviđen je pohod u Krašić, mjesto rođenja i smrti našeg blaženika a postoji mogućnost i za pohod u nacionalno svetište sv. Josipa u Karlovcu.

„Kada je sveti Ivan Pavao II. prvi put službeno došao u Hrvatsku 10. rujna 1994. g., uz osvrtna primjere svetosti ustvrdio je u zagrebačkoj katedrali kako je u povijesti hrvatskog naroda „najsvjetlijii lik kardinal Alojzije Stepinac“. Snaga njegovog svjedočanstva bila je i ostala nadahnuc̄e brojnim generacijama da su bili i ostali vjerni Kristu i njegovom evanđelju. Prije dvije godine obilježili smo 120. obljetnicu Stepinčeva rođenja (1898. g., Krašić) i 20. obljetnicu Stepinčeva proglašenja blaženim u Mariji Bistrici (4. listopada 1998.). Prošle i pretprošle godine brojne biskupije hodočastile su na grob Alojzija Stepinca. Uz to, u više gradova i

biskupija diljem Hrvatske i Bosne i Hercegovine tijekom 2019. g. predstavljena je najnovija studijska knjiga o Stepincu, „Nada koja ne postiđuje“, koju je napisao mostarsk-duvanjski biskup mons. Ratko Perić. U tom vidu, na nedavnom susretu Svećeničkog vijeća razmatrali smo mogućnost da kao nadbiskupijska zajednica podemo na grob dragog nam blaženika, u subotu uoči četvrte korizmene nedjelje, 21. ožujka 2020. godine“ poručuje nadbiskup Puljić u Pismu vjernicima.

Nadbiskup potiče župnike da kao voditelji župnih zajednica najavljuju taj događaj i motiviraju vjernike, uz konkretnu organizaciju. Preporučuje im da na sudjelovanje u hodočašću, uz sve župljane, potaknu osobito suradnike, vjeroučitelje, članove župnih vijeća, zborova, ministranata, mlađih, članove molitvenih zajednica i skupina koje djeluju u župama, članove KUD-ova u narodnim nošnjama. Prijava hodočasnika dostavlja se u zadarski Ordinarijat najkasnije do utorka, 10. ožujka.

Polazak prema Zagrebu iz svih dijelova Zadarske nadbiskupije predviđen je u ranim jutarnjim satima 21. ožujka, a dolazak u Zagreb najkasnije oko 10 sati. U 10,30 sati započet će zajednička pobožnost hodočasnika u zagrebačkoj katedrali, a u 10,45 procesionalni ulazak skupina u narodnim nošnjama, ministranata, svećenika koncelebranata s predsjedateljem.

Nakon svečane mise u katedrali, u vremenu od 12,30 sati mogućnost je za zavjetni ophod groba bl. Alojzija Stepinca i posjet Stepinčevom spomen-muzeju pokraj katedrale. Poslijepodne je pohod Stepinčevom rodnom Krašiću i nacionalnom svetištu sv. Josipa u Karlovcu, već prema uputi voditelja.

„Ovo vrijeme prije hodočašća neka bude prigoda dublje upoznati vjernike s bogatom duhovnom baštinom našeg velikana, blaženog Alojzija. Neka se u vidu pripreme za to hodočašće nakon obilježavanja blagdana bl. Alojzija upriliči jedanput u tjednu, četvrtkom ili petkom, prigodna pobožnost (klanjanje, krunica, služba Riječi) s prigodnim svjedočanstvom i poticajima iz života bl. Alojzija.

U danima priprave na hodočašće valja imati u vidu osobitu snagu sakramenta pomirenja, pa hodočasnike poticati da pristupe svetoj ispovijedi. Dok se već sada počinjemo pripravljati za hodočašće, s nestrpljenjem i radošću čekamo dan kad ćemo se okupiti u katedrali našeg glavnog grada Zagreba, pa uz grob blaženoga Alojzija osobito moliti Božje svjetlo, nadahnuće i zaštitu“ poručuje nadbiskup Puljić vjernicima Zadarske nadbiskupije. Zainteresirani hodočasnici neka se prijave župnicima u župnim uredima.

TURANJ: Župljanin Milorad Bezinović oprostio se od 40-godišnje službe sakristana

Milorad Bezinović (70), sakristan župe Gospe Karmelske u Turnju oprostio se od svoje 40-godišnje službe marljivog župnog suradnika i sakristana tijekom misnog slavlja koje je u nedjelju 26. siječnja u turanjskoj župnoj crkvi Gospe Karmelske predvodio turanjski župnik Josip lisica. Angažirani župni suradnici dar su svećeniku s kojima surađuju, a kad je netko pouzdani oslonac desetljećima, osobiti je dar župnoj zajednici kojoj služe.

Na misi se izrekla zahvala Bogu za darove župi po služenju Milorada a molilo se i za pokojne župne suradnike. Don Josip je zahvalio Miloradu za požrtvovno služenje, rekavši da je služba sakristana obilježila Milorada te će mu ostati u trajnom sjećanju. „Milorad mi je rekao ‘Ja bih to htio prekinuti, ali nešto je jače od mene, ne mogu. To mi je ušlo pod kožu, u krv’. Borio se s time da prestane, no zdravstveni razlozi su bili presudni. Milorad najbolje zna koliko je iza njega pripreme misa, blagdana i svagdana, priprema za vjenčanja, krštenja, prvih pričestii dok redovnica nije bilo, krizma, zvonjava, blagoslova obitelji, procesija, sprovoda, molitve po obiteljima pokojnika, otključaj crkvu, zaključaj. To samo on zna, koja je to žrtva. Neki put čovjek nije ni raspoložen, a mora. Koliko je svećenika dočekao i ispratio“ rekao je don Josip, navodeći imena turanjskih župnika kojima je Milorad pomogao i uz njih služio. To su Franjo Hrg, Pavao Zubčić, Čedomil Šupraha, Ilija Matanović, Igor Ikić, Marijan Stojanović, Ive Kevrić, Jerolim Lenkić, Marino Ninčević, Mrinko Duvnjak i Josip Lisica. „Došlo je vrijeme da i mi Miloradu kažemo hvala za sve što je on činio. Predano je radio, unatoč bolovima koje je imao u koljenima, najnovije i teškoće sa srcem. Završio je službu sakristana 2019./2020. jer mu njegovo zdravstveno stanje više nije dopuštao da može biti aktivan koliko je inače bio. Svoj prvi potpis u blagajnički dnevnik upisao je 1979. g. za vrijeme tadašnjeg župnika Franje Hrga. Najprije je bio član župnog vijeća. Sve je radio u dobroj nakani, no dogodi se i da čovjek pogriješi, kao u svakom poslu. U svakoj službi bude uspona i padova, kao što svi u životu to prolazimo“ rekao je don Josip. Miloradu je u ime župe predao Zahvalnicu za pomoć i aktivno sudjelovanje u radu župe Gospe od Karmela.

U zahvalnosti za njegov rad, župljani su darovali Miloradu sliku turanjske župne crkve Gospe Karmelske sa zvonikom, „prikaz onoga što je Milorad najviše volio i gdje

je s radošću prebivao“, rekao je don Josip. Na slici je i kip Gospe Karmelske „o kojem je također uvijek brinuo, pogotovo za blagdansku procesiju župne svetkovine, s natpisom: „Oj ti Turnje, najljepši od sela, čuvala te Gospa od Karmela“. „Svaka služba je križ, žrtva, odricanje. No, po križu i trpljenju dođe i radost. Zato Miloradu darujemo i drveni križ s prizorom Isusovog lika s trnovom krunom. Uvijek će biti spremam za pomoći. Lijepo je da je cijela župna zajednica došla zahvaliti Miloradu“ rekao je don Josip.

Milorad je zahvalio župniku Lisici na pažljivom i dirljivom obraćanju. „Želim zahvaliti župljanim na velikoj podršci, na razumijevanju i suradnji, jer trebalo je puno toga tražiti od pojedinaca za potrebe Crkve. Nikad od nikoga nisam odbijen. Kao čovjek, znao sam i griješiti. Ispričavam se ako sam nekoga povrijedio. Ne smatram da sam otišao, uvijek sam tu, na raspolaganju sam svima“ rekao je Milorad i don Josipu simbolično predao ključ župne crkve.

Milorad, zanimanjem automehaničar, primjer pobožnog življenja vidio je i kod svog oca koji je uvijek bio u koru crkve. Milorad je ministriroaod 2. do 8. raz. Kao mladić u svojim dvadesetim godinama bio je začetnik župnog zbora u Turnju. U Turnju je tradicija koja okupi puno naroda da kad netko umre, na dan smrti i dan pokopa, kod večernjeg pozdrava Zdravo Marijo, puk moli za dušu pokojnika. Milorad je jedan od predvoditelja te molitve.

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

„Župnik ne može sam, potrebna je pomoć drugoga. Da nemam volje, ljubavi i vjere ne bih mogao cijeli život služiti Crkvi. Turanj mi puno znači, ponosan sam na njega i na Gospu Karmelsku kada bude tisuće ljudi na njen blagdan, sastanu se početak i kraj procesije s Gospinim kipom u mjestu“ rekao je Milorad. Tu je nedjelju večer u dvorani pokraj crkve počastio župnika i Turanjce, želeći u zajedništvu sa župljanim i na taj način zahvaliti Bogu za svoje nesobično 40-godišnje služenje Bogu, Crkvi i potrebama puka u njihovom sakramentalnom životu.

Milorada je u službi sakristanke naslijedila Danijela Deković, angažirana laikinja iz Turnja, poznata stručnjakinja za glagoljicu koju promiče među mlađim naraštajima te izuzetno doprinosi znanstvenoj valorizaciji crkvene glagoljaške baštine.

ZADAR: Blagdan Prikazanja Gospodinova Svjećica u svetištu sv. Šimuna

Blagdan Prikazanja Gospodinova u nedjelju 2. veljače proslavljen je svečanim misnim slavlјem u svetištu sv. Šimuna u Zadru koje je u crkvi sv. Šime s blagoslovom svijeća i ophodom oko crkve predvodio mons. Josip Lenkić, upravitelj Šimunovog svetišta i generalni vikar Zadarske nadbiskupije.

Proslava Svjećnice od osobitog je značenja u crkvi sv. Šime jer se u njoj nalazi neraspadnuto tijelo proroka Šimuna koji je na svoje ruke u jeruzalemskom hramu primio Isusa kojega su Marija i Josip donijeli prikazati Bogu 40 dana nakon Isusovog rođenja. Tada je Šimun u djetetu Isusu prepoznao obećanog Mesiću, a Mariji je prorokovao da će joj ‘mač boli probosti dušu – da se razotkriju namisli mnogih srdaca’.

„Pratimo Mariju i Josipa na putu u Jeruzalem, na prvoj tijelovskoj procesiji, u sveti grad Jeruzalem. Marija i Josip nose Boga u hram, da i u Jeruzalemu bude Božić! Na Božić ne bijaše mjesta za Boga u ljudskim stanovima. Na blagdan Prikazanja Bog stiže u hram –

tražeći mjesta u hramu i u našim srcima“ rekao je mons. Lenkić, upitavši jesmo li zanemarili hram svoga tijela, a trebamo biti kuća Božja, hram Božji.

„U središtu ovog blagdana je prizor u kojem starac Šimun uzima Dijete Isusa u naručje i hvali Boga za taj veličanstveni završetak svoga života riječima: ‘Sad otpuštaš slugu svoga, Gospodaru, po riječi svojoj u miru. Ta vidješe oči moje spasenje tvoje’. Šimun slavi Boga jer njegove oči vidješe ‘svjetlost na prosvjetljenje naroda’. Šimun naviješta budućnost za koju je on živio: „Svjetlost na prosvjetljenje naroda, slavu puka izraelskoga“. Susreću se Stari i Novi savez, susreću se Bog i čovjek“ istaknuo je mons. Lenkić, dodavši da se taj susret slavi u procesiji sa zapaljenim svijećama, u znaku sja-ja Božjeg veličanstva. „Zapaljena svijeća simbol je prisutnoga Krista, simbol naše budnosti i odanosti Sinu Božjem. Svijeća je upaljena pri našem krštenju, prati nas u sakramentima i blagdanima, povezuje nas sa svjetom na drugoj obali, spaja s našim milim pokojnima, ispraća na smrtnoj postelji“ rekao je don Josip, potaknuvši da „od Boga tražimo njegov blagoslov, njegovu snagu, nadahnuće i vodstvo, da i mi poput starca Šimuna u svjetlu vjere završimo svoj ovozemaljski život dok ne prispijemo Bogu, neugasivom svjetlu“.

„Svjetlost svijeće kršćane prati od početka vjerničkog života do njegovog konca. Na krštenju palimo svijeću kao znak paljenja vjere u našem srcu. To je znak ‘Svjetla na prosvjetljenje naro-

da' tj. Krista Gospodina. Zato na Svjećnicu u obnovi našeg opredjeljenja za Krista ponovno dozivamo simboliku zapaljene svijeće. Zazivamo nad nju Božji blagoslov kako bi je ponijeli kućama, u vidu obnove našeg oduševljenja za Krista, kako bismo u skladu s njegovim Evanđeljem bili uistinu svjetlo svijeta" rekao je mons. Lenkić, istaknuvši da smo pozvani osvijetliti tamu ovoga svijeta, tamu naših bližnjih i ljudi u raznim potrebama.

„Budimo svjetlo drugima. Eto zadatka koji pred nas stavlja blagdan Svjećnice. Da u malenom djetešcu prepoznamo i spoznamo Boga, da ga upoznamo, da prosvijetljeni njegovim svjetлом postanemo svjetlost svijeta. Sudjelujući u ophodu i bogoslužju s upaljenom svijetlicom u ruci, prisjetimo se da smo kao kršćani pozvani ovim svjetom pronositi svjetlo i nadu, pokazujući svima da je Isus Krist istinsko i pravo svjetlo našeg života“ poručio je mons. Lenkić.

Pozvao je vjernike da budu posvećeni Bogu u svemu što žive i da dopuste Gospodinu da bude svjetlo u našem srcu, „kako bi naš život bio znak i putokaz onima u čijim je srcima svjetlo zamrlo. Potrebni smo svjetlonosa koji će pronositi svjetlo u tami svijeta. Zato molimo na tu nakanu i zahvalujmo Bogu za sve svjedoke kršćanstva, na Svjećnicu osobito za Bogu posvećene osobe u redovničkom pozivu. Molimo Boga da nas uvijek obasjava Kristovo svjetlo, da naš put za Isusom bude putokaz drugima i sigurni put u vječnost“ zaključio je mons. Lenkić. Nakon mise puk je počastio relikviju sv. Šimuna pred otvorenom svečevom škrinjom iznad glavnog oltara.

ZADAR: Dan posvećenog života za Zadarsku nadbiskupiju u crkvi sv. Marije

Dan posvećenog života za Zadarsku nadbiskupiju proslavljen je u nedjelju 2. veljače na blagdan Prikazanja Gospodinova svečanim misnim slavlјem koje je u crkvi Svete Marije u Zadru kod benediktinki predvodio fra Ante Kekez, nadbiskupijski povjerenik za redovništvo. Na misi su se okupili redovnici i redovnice iz osam ženskih i šest muških redovničkih zajednica djelatnih u Zadarskoj nadbiskupiji.

„Duh i milosti pokretači su svakog čovjeka koji dopusti da u njemu progovori čežnja i koji uvidi da nas griješni pritišće prema zemlji. Kad nam se čini da smo slabici, da ne znamo pronaći ispravan način i put djelovanja u budućnosti, kad se osjećamo iscrpljenima i osušenima, ne zaboravimo da vjetar Duha najlakše podiže suhi list“ ohrabrio je fra Ante, poželjevši da ne nestane u redovnicima čežnja za Gospodinom, za služenjem braći i sestrama, „kako suhi list ne bi bio odnesen nekom drugom snagom, a ne Božjom milošću“.

U redovnicima i redovnicama život čini laganim za Božje djelovanje rast u poslušnosti, siromaštvu i čistoći, rekao je fra Ante, zavjetima koje obnavljaju na Svjećnicu. Svaka zajednica ima svoja nastojanja i traženja za pokušajem novog zamaha, a u tome Svjećica može biti dragocjeni poticaj. Kada se razmatra povećalo poglavara i poglavarica, nalaženje načina upravljanja, korištenje baštijene tradicije, briga o članovima zajednica, održanje novih kandidata, „lako skliznemo u opće društvene kategorije i rasprave sociološke naravi o prošlosti i sadašnjosti, o brojnosti i odgoju, gubeći ono najbitnije“ upozorio je fra Ante.

Prorok Šimun koji je dionik Prikazanja Gospodinova u hramu vraća nas na čežnju i oduševljenje. „Zato smatram vrijednim, ne toliko stati nad onim o čemu ne poznajemo dovoljno jasne odgovore, nego nad početkom u kojem je svaki od redovnika i redovnica bio siguran u te odgovore. Oni su Božji dar, izvor oduševljenja i radosti. Ponekad je teško pronaći poticaj koji je došao kao poziv od Gospodina, ali lako

je sjetiti se trenutaka i mesta, s nostalgijom, kad ste dali odgovor i bili sigurni u njegovu ispravnost, jer ste gledali spasenje. Na te se odgovore vraćaju redovničke zajednice kad se obnavljaju i traže izvornost svoje karizme. Te ste odgovore nosili kad ste primali redovničko odijelo i kad ste davali odgovore na pitanje o predanosti Bogu“ poručio je Kekez u obraćanju redovništvu.

Propovjednik je govorio i o simbolici redovničkog habita. „U habitu se spaja pojavnost i nutarnji smisao, imati i biti ono što jesmo i što značimo, baštinjeno i obećano. Svećeničko i redovničko odijelo je znakovito, gorljivo, hvalejeno ali i osporavano. U njemu se čita Crkva u svome naviještanju i svjedočenju, ali i njene rane. U znaku habita je toliko puta cijela Crkva, pojedinac i sve što druge ljude hrabri ili ljuti, potiče da budu bolji ili da vrijeđaju Kristovu lađu, njegovu Crkvu. Habit u drugima postavlja pitanje i o tome zašto se netko odlučio upravo tako živjeti i zašto je netko kršćanin. Habit potiče na pomisao da netko imao odgovor o otajstvu života, njegovom početku, smislu i smrti. U habitu je redovnik hodajući odgovor, ono što je čuo od Gospodina i rekao Gospodinu što je primio, čemu daje rasti snagom milosti“ rekao je fra Ante.

Poželio je da redovnike koji Šimunov hvalospjev svake večeri mole u povečerju „usidri u sigurnosti nenavezanosti pune oduševljenja. Bilo bi dobro da se sjetimo početka, kad smo nošeni sigurnošću odgovora, mladenačkim habitusom, u radosti i strepnji, odlučili učiniti nešto lijepo, živjeti za Boga, za njegovu istinu, za neprolazno, slijediti nadahnuće Duha i putove Kristove lađe Crkve. Bilo bi dobro sjetiti se tko nas je oduševio, što nas je privuklo i povelo putem Isusa Nazarećanina i novih početaka. Vraćajući se na početak, otkrit ćete osjećaj pouzdanja u Gospodina. Gospodin je izvor oduševljenja. Tamo, na početku našeg poziva i odaziva, susrećemo svoju malenost, nedostojnost, nepripremljenost, ali sigurnost da nam je biti u Božjem habitu koji nosi i čuva odgovore“ poručio je fra Ante Kekez, istaknuvši da je „habit redovnicima, svima u Crkvi i narodu znak utjehe i nade. Mnogima je znak osporavan i

tako treba biti jer na kraju se ispunja Božji plan nošen našom vjerom i našim pouzdanjem. Tako čine proroci“ rekao je propovjednik.

Fra Ante je istaknuo i lik bl. Alojzija Stepinca u čijem je životu i umiranju lako vidjeti podudarnost sa Šimunovim hvalospjevom Bogu čije su spasenje u Kristu vidjele njegove oči. „Stepinac je u svojim riječima i djelima očitovao svoju sigurnost u Božja obećanja, sigurnost da je Bog vjeran. Zato je njegovo geslo ‘U tebe se, Gospodine, uzdam’. Stepinac je razmatrao načine na koje Bog ostvaruje obećanja. Pokazao je mudrost i čvrstoću vjere i pred razvojem koji se činio suprotnim od očekivanoga. Molimo da dah Stepinčeve mudrosti i mi svjedočimo. Uzmimo Isusa u ruke, kao Šimun i iznova se posvetimo. Ali te ruke ne smiju ostati zatvorene i škrte da bi uživale u samoposvećenosti i samodostatnosti. Koliko god bio pravedan i pobožan, kakve koristi od toga ako Isusa ne donesem drugima, ako ne posvetim i druge oko sebe. Posvećeni život je onaj koji prima posvetu i posvećuje drugoga. Ne ostaje izoliran, zatvoren u sebi. To je onda plodan život koji nastavlja lozu, ima perspektivu i budućnost“ poručio je fra Ante.

Blagdan Svjećnice je „poziv da ponovno otkrijemo u čemu je pravednost, bogoljubnost, da ponovno otkrijemo post i molitvu, radi onoga prema kojemu nas post i molitva vode – radi Isusa. Isus je glavni protagonist evanđelja Prikazanja Gospodinova iako tada nije rekao riječi. Isus govorи u Crkvi jer je on protagonist Crkve i Crkva je njegova lađa. Krist je protagonist svakog života, a osobito posvećenog života. Budimo zbog toga sretni i ponosni jer smo, kako reče sv. Majka Terezija, ‘Olovka u Njegovoј ruci’. Isus piše naš život i ispunja ga. Život ispunjen radošću i zahvalnošću predstavlja najbolje mjerilo posvećenosti, najbolji navještaj, najbolje svjedočanstvo, kada svjeća našeg života izgara Isusovom svjetlošću“ poručio je fra Ante Kekez.

LASINJA: Svečanost polaganja privremenih zavjeta s. Franke od Bezgrešne Skroče u klauzurnom samostanu u Lasinji

S. Franka od Bezgrešne Skroče, redovnica iz klauzurnog samostana Kćeri Srca Isusova u

Lasinji, položila je privremene redovničke zajednice za vrijeme svečanog misnog slavlja koje je u subotu 1. veljače u kapeli lasinjskog samostana predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

S. Franka de Marie Imaculee Skroče rođena je u župi Uznesenja BDM na Belafuži u Zadru te su na svečanost njenih polaganja zavjeta iz Zadra došla dva autobusa ljudi: majka Jolanda, dva brata i rodbina, njeni belafuški župljani i prijatelji, željni podržati taj korak Frankinog posvećenja Gospodinu. Franklin otac s kojim je bila jako povezana nedavno je iznenada umro zbog zdravstvenih razloga, a u vremenu pred kraj života upravo mu je Franklin odlazak u samostan bio jaki impuls i zalog dubokog snažnog osobnog obrata u molitvenom i sakramentalnom životu kojega je hranio svakodnevnim odlascima na misu u belafušku crkvu. U obredu svečanog zavjetovanja nadbiskup je s. Franki predao križ i veo te je i na taj izvanjski znakovit način, uz molitvu posvete, prihvatio želju s. Franke da u Družbi Kćeri Srca Isusova provede svoj život i potpuno predana nasljeđuje Gospodina.

„Svečanosti polaganja zavjeta posluha, čistoće i siromaštva potvrđuju da i u naše vrijeme ima djevojaka koje shvaćaju i prihvaćaju te vrednote. I danas, dakle, Duh Božji odabire pojedince i redove koji su voljni stati uz program Isusovog govora na Gori. Neka svima nama ta svečanost pomogne rasti u dobroti kako bismo srcem majke bili kadri tražiti Isusa na poprišta ljudske nevolje, pritom ne umarati se činiti dobro i osjećati kako nam je drago biti s Isusom, poput apostola Petra koji je nakon preobraženja uskliknuo: ‘Dobro nam je, Gospodine, biti ovdje’. Polaganje privremenih zavjeta prisjeća i svečaricu Franku na dane kad je i ona poput Petra imala iskustvo s Gore preobraženja pa velikodušno izrekla svoj „Evo me, Gospodine, vršiti volju twoju!“. Poželimo joj neka vjerno slijedi kućna pravila i ne prestaje ponavljati apostolove riječi „Dobro mi je biti ovdje: u ovoj Družbi i u ovoj službi!““ potaknuo je nadbiskup Puljić u propovijedi.

„Bogu posvećene osobe svjedoci su bezgranične Božje ljubavi i vidljivi znakovi onostranosti jer svojim posvećenjem utjelovljuju Isusa, a

vjernošću zavjetima uvećavaju sjaj Evanđelja. Svojim zajedničkim životom one najavljuju novo doba i novo društvo, društvo Duha Svetoga. Da bi se u svijetu ostvarivala vitalnost posvećenog života, potrebna je višestruka vjernost: Kristu i Evanđelju, Crkvi i njenom misijskom poslanju, vjernost idealima posvećenog života i karizmi osnivača. Crkva moli i očekuje da Duh Božji i u ovom povijesnom trenutku zgrabi pojedince koji će i u ovom vremenu ludovanja i previranja neustrašivo stati uz program Isusovog govora na Gori i opstatи pred silnim zavođenjima modernoga svijeta. Koji će znati svetački i hrabro utjeloviti evanđeosku poruku i u ovom vremenu i prostoru“ naglasio je nadbiskup, u zahvalnosti Bogu za polaganje zavjeta s. Franke.

„Zahvalujmo Bogu za silna djela koja izvodi u našoj sredini. Svojom molitvom i žrtvom Kćeri Srca Isusova su duhovna protuteža suvremenim zastranjenjima s kojima se hrvaju oružjem molitve, klanjanjem pred Presvetim, Misom, osobnim žrtvama i molitvama. Utemeljiteljica Majka Marija od Isusa željela je da nemirne duše nađu mir, koji su u tami da nađu svjetlo a klonuli da dobiju snagu. Osobito je molila i željela da se nađu duše koje će biti kvasac dobra te svojom tihom molitvom, žrtvom, radom i životom sijati dobrotu u ovom materijalističkom svijetu“ rekao je nadbiskup Puljić. Istaknuo je da mu je drago što je njegov predčasnik nadbiskup Ivan Prenda u lasinjski samostan doveo prvu članicu te Družbe iz Zadarske nadbiskupije, udovicu Mariju (67 godina) iz zadarske župe bl. Alojzija Stepinca na Bilom brigu koja je „bila desna ruka ondašnjoj časnoj majci“.

Nadbiskup je govorio o otajstvu Božjeg poziva kojega čini isčekivanje Boga koji zove i pronaalaženje pozvanoga. Božji poziv pronalazi čovjeka, ali i čovjek pronalazi Božji poziv koji se događa u trenutku, oduševljava srce, ali to je trajan proces koji se odvija u etapama života i mjestima gdje čovjek boravi. Božji poziv i Zaručnik kojega je Franka isčekivala nju su pronašli na zadarskoj Belafuži u blizini Gospe maslinske kojoj se Franka utjecala, molila i počudila je u tom drevnom svetištu, kao i u drugim trenucima njenog vjerničkog života koje-

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

ga nastavlja u samostanu u Lasinji. O tome je nadbiskup govorio u kontekstu misnih čitanja koje je s. Franka odabrala za biblijski navještaj polaganja svojih zavjeta. Prvo čitanje iz Knjige mudrosti koju je napisao kralj Salomon nosi naslov ‘Pjesma nad pjesmama’. „To je lirska poezija koja zbori o ljubavi, braku i o važnosti strpljenja i čekanja. Proslov opisuje čežnju djevojke za zaručnikom, a dvoje zaljubljenih međusobno se hvale, veličaju i čeznu za istinskom ljubavlju. O toj čežnji slikovito je govorio psalmist kad je zapisao: “Kao što košuta žudi za izvor vodom, tako duša moja čezne, za tobom, Bože“. Nije isključeno da je taj psalam nadahnuo i sv. Augustina pa je sročio prekrasan zapis da je ljudsko ‘srce nemirno dok se u njemu ne smiri i ne otpočine’“ rekao je nadbiskup Puljić.

„Nakon što je Salomon, pisac Pjesme nad pjesmama opisao zaručnicu u zboru djevojaka koje naziva kćerima jeruzalemškim, obraća se svojoj izabranici i kaže kako joj je nakanio darovati zlatne naušnice kako bi bila još ljepša. Obraća joj se riječima ‘Priateljice moja’, a ona hvali svoga zaručnika. Tako među njima raste uzajamna simpatija i ljubav. Zaručnica o svom izabraniku kaže da je „kao srna i jelenče koji preskače brda i brežuljke“. Vidi ga kako „gleda kroz prozore i zaviruje kroz rešetke“. Imam dojam kako je Zaručnik naše sestre Franke stigao iz daljine, s nebeskih visina, pa prošao obalom hrvatskoga Zadra, zaustavio se kod Gospe Maslinske gdje je Franka kao mlada djevojčica rado zalazila i Gospu molila da joj nađe izabranika komu će pokloniti srce svoje“ primjenio je navještaj Božje riječi na Frankin život nadbiskup Puljić.

Na dan polaganja njenih zavjeta „slušamo i čitamo kako je Zaručnik stigao i poziva sestru Franku riječima: ‘Dragano moja, ustani‘. Jer, zima je minula, a kiša prošla i nestala. Cvijeće se po zemlji ukazuje, smokva prve plodove izbacuje, a vinograd u cvatu miriše. Prevalio je njezin ljubimac veliki put od vječnosti preko Zadra, Bukovice i Kotara do kršnog Velebita kojega je natkrilio i do Lasinja doletio. On voli čistinu zraka i pogleda. On i nas često poziva poći u osamu i na čistinu. S tom nakanom okupili smo se u ovoj duhovnoj oazi naših časnih

sestara čuti, osjetiti i doživjeti duhovno vjenčanje naše sestre Franke. I dijeliti radost ove duhovne zajednice koje nas dnevno grle svojom molitvom“ rekao je nadbiskup.

Na pitanje „Što tražiš od Boga i Crkve njegove“, s. Franka je odgovorila da „ponizno moli milost sjedinjenja sa zaručnikom Isusom Kristom, Gospodinom našim, kako bi mu mogla služiti u potpunom predanju i žrtvi u Družbi Kćeri Srca Isusova“. „U radosti zbog toga čina molimo Gospodina neka s. Franka svojim zavjetima slavi njegovo ime i služi spasenju svijeta“ potaknuo je propovjednik.

Nadbiskup je istaknuo da ‘Pjesma nad pjesmama’ spada u biblijski poklad mudrošnih tekstova koji su plod intenzivnog razmatranja u rješavanju životnih pitanja. „To iskustvo prenosi se u izrekama kako bi se upozorilo čovjeka neka živi smirenno, sretno i vedro kako bi osigurao pobjedu, uspjeh i vječnu sreću u nebu. Iako je mudrošni sadržaj rasut po cijeloj Bibliji, kršćanska predaja usvojila je zbirku od sedam kanonskih mudrošnih knjiga: Psalmi, Knjiga o Jobu, Mudre izreke, Propovjednik, Pjesma nad pjesmama, Knjiga Mudrosti i Sirahova knjiga. U tom kontekstu, ‘učitelj mudrosti’ ili mudar čovjek nije onaj koji puno zna, nego onaj tko dubinski promatra ozrače u kojem se kreće i živi kako bi upoznao pravila i zakone svetoga i uspješnog života koji nadilazi filozofiju, društvene znanosti i umjetnost. Čovjek mudrosti želi dokučiti vjerom i osjetiti intuicijom dublju spoznaju o Bogu, prirodi i čovjeku. Bez takve mudrosti svako je ljudsko djelo nesavršeno i nepotpuno. U tom duhu shvaćamo brojne utemeljitelje duhovnog života u Crkvi koji su se odvajali od svijeta i njegove buke, pa se povlačili u osamu gdje bolje čuje govor neba“ rekao je mons. Puljić.

Jedan od tih oblika života su i klauzurne sestre Kćeri Srca Isusova u samostanu zatvorenog tipa, koje ne izlaze iz samostana. „Cijeli svoj život posvetile su molitvi i radu. Nose bijelo redovničko odijelo s bijelim škapularom od dva srca koja predstavljaju Srce Isusovo i Srce Marijino. Njihova utemeljiteljica je Blažena Marija od Isusa, iz Francuske, koja je osnovala kontemplativnu zajednicu sestara, Kongregaciju

Kćeri Srca Isusova, 20. lipnja 1873., na blagdan Srca Isusova, da mole za čitavo čovječanstvo. Kćeri Srca Isusova mole za sveopću Crkvu, za uspjeh svećenika u pastoralnom radu. Srce velikog svećenika Isusa, preko divne duše bl. Marije od Isusa, udostojalo se Crkvi dati ove bijele redovnice koje mole i žrtvuju se kako bi svećenički rad bio što plodniji. One mole za misionare i misionarke, za svećenike cijelog svijeta. Osobito su im na srcima osamljeni svećenici i oni koji su zapali u krizu“ istaknuo je mons. Puljić, podsjetivši da je te sestre u Hrvatsku prvi put pozvao bl. Alojzije Stepinac tijekom Drugog svjetskog rata. Njihov dolazak tada nije se ostvario zbog rata.

U lasinjskom samostanu sada živi 19 sestara, među kojima je iz Zadarske nadbiskupije još s. Marija Faustina iz župe Korlat. U misi su suslavili i zadarski svećenici: don Dario Tičić, župnik Belafuže, belafuški župni vikar o. Marko Dokoz, Ante Delić, župnik Jasenica, Zdenko Milić, župnik Bibinja i don Damir Šehić, nadbiskupov tajnik. Pjevanje na misi predvodio je Zbor mlađih iz belafuške župe Uznesenja BDM. Klauzurne sestre lijepo su primile zadarske vjernike, omogućivši svima doživljaj osobne duhovne obnove. Svi su imali prigodu prije i poslije polaganja zavjeta pozdraviti sestre i čestitati s. Franki.

Nakon misnog slavlja, nadbiskup Puljić darovao je poglavarici samostana relikviju bl. Miroslava Bulešića u relikvijaru. Nadbiskup je poželio da taj svećenik, simbol patnje, muke i iskrenog svećeničkog idealja po kojem je svećenik spremjan položiti vlastiti život za braću, bude poticaj sestrama u njihovoj daljnjoj molitvi za svećenike i nova duhovna zvanja. Poglavarica je s radošću primila relikviju bl. Bulešića rekavši da će uvijek moliti i sestre prikazivati svoju žrtvu za svećenike potrebne Crkvi. Nadbiskup je zahvalio sestrama što njeguju karizmu molitve za svećenike, osobito za svećenike u krizi i životnim poteškoćama, jer to je velika potreba Crkve u proslavi Božjega imena po njegovim izabranicima.

Nadbiskup je u spomen knjigu samostana zapisao: „Danas 1. 02. 2020. predvodio sam euharistijsko slavlje kada je č.s. Franka od Bez-

grešne položila zavjete. Bilo je nazočno dosta vjernika iz Zadra sa župnikom Belafuže gdje je rođena i krštena č. s. Franka. Bogu hvala za ovaj događaj i slavlje. Tom prigodom darovao sam moćnik bl. Miroslava Bulešića jer sestre puno mole za mučenike. Neka sve nas vodi i blagoslovi slava Presvetog Srca Isusova i Marijina“. Nadbiskup je zajedništvo sa sestrama nastavio i za vrijeme ručka. Poklonio je sestrama nekoliko knjiga duhovnog sadržaja, u želji da se nadahnjuju i na duhovnom štivu, kao poticaj u podizanju svog srca Gospodinu, da i dalje budu radosni svjedoci Božjeg poslanja. Zadarski hodočasnici zajedno su ručali u obližnjem restoranu, a cijeli dan proveli su u svećarskom i radosnom zajedništvu pjesme i molitve.

U lasinjskoj crkvi svakodnevno je izložen Presveti Oltarski Sakrament. Redovnice posebno mole za uspjeh svećenika u pastoralnom radu i za sveopću Crkvu. Kćeri Srca Isusova prikazuju sebe, uz euharistijsko prikazanje Isusa iz dana u dan, u tišini i sabranosti samostana. Središte svakog njihovog dana je misna žrtva. U jedinstvu s cijelom Crkvom, sestre mole cijeli liturgijski časoslov. Tijekom dana izmjenjuju se pred podnožjem izloženog Presvetog Oltarskog Sakramenta. Između molitava, sestre rade različite poslove, šiju svećeničku odjeću, oltarnike i ostalo, u skladu s potrebama Crkve.

ZADAR: Posveta novoizgrađene župne crkve bl. Alojzija Stepinca na Bilom Brigu

Novoizgrađena župna crkva bl. Alojzija Stepinca i pastoralni centar u župi bl. Alojzija Stepinca na Bilom Brigu u Zadru, koje je u subotu 8. veljače posvetio zadarski nadbiskup Želimir Puljić za vrijeme svečanog misnog slavlja koje je predvodio, najviše je iščekivano crkveno zdanje među svećenicima i pukom u Zadarskoj nadbiskupiji u vremenu hrvatske neovisnosti. U misi je suslavilo približno pedeset svećenika, a radost u zajedništvu mjesne Crkve dolaskom je pokazalo tisuće vjernika iz svih krajeva Zadarske nadbiskupije, izrazivši podršku i čestitku župljanima koji 22 godine svoj sakramentalni život nisu živjeli u posvećenom kamenom sakralnom zdanju.

Župa na Bilom Brigu jedna je od najvećih župa u Zadru a Stepinčeva župna crkva „jedna je od najljepših u Zadarskoj nadbiskupiji“ rekao je mons. Puljić. Crkva je smještena usred stambenog kompleksa u bloku velikih urbanih zgrada među kojima se ističe zvonik crkve visok 37 metara. Župa na Bilom Brigu je prva župa u Hrvatskoj koja je posvećena blaženom Stepincu. Utemeljena je 1998. g. Puk se 20 godina okuplja na misnim slavljima u montažnoj crkvi koju je 10. veljače 1999. g. blagoslovio ute-melitelj te župe, blagopokojni zadarski nadbiskup Ivan Prenda.

Kamen temeljac za novu župnu crkvu blagoslovio je sv. Ivan Pavao II. na misi Stepinčeve beatifikacije u Mariji Bistrici 3. listopada 1998. g., a prvu lopatu cementa nadbiskup Puljić bacio je tijekom obreda blagoslova gradilišta i polaganja kama na Stepinčevu 10. veljače 2018. g. Tijekom dvogodišnje gradnje župne crkve, od studenoga 2017., bilobriški župljeni okupljali su se zadnje dvije godine ne-djeljom na misama u OŠ ‘Zadarski otoci’ koja se nalazi u blizini crkve.

Slavlje je počelo procesijom koncelebranata iz sakristije do prostora ispred crkve čiji ulaz na lijevo krasi brončani kip bl. Stepinca. Predstavnik izvođača radova predao je ključ crkve mons. Puljiću, a nadbiskup ga je predao župniku don Mariju Sikiriću koji je otvorio vrata crkve u

koju su uz pjesmu ‘Ovo je dan što ga učini Gospodin’ ušli svećenici i puk. Na početku mise mons. Puljić blagoslovio je vodu te je maslinovom granom umočenom u vodu poškropio oltar i prošao cijelom crkvom škropeći njene zidove. Četiri križa na zidovima crkve, po dva sa svake strane, svetim uljem pomazali su župnik Sikirić i don Igor Ikić, nekadašnji župnik Biloga Briga.

„Posveta crkve i oltara važan je događaj za župu i za nadbiskupiju. Jer u župi se utjelovljuje i rađa Crkva koju je Vatikanski sabor opisao kao „sjeme Božjega kraljevstva“, mesijanski naraštaj koji se hrani „kruhom koji je s neba sišao“. Isus je htio da njegova Crkva bude „zajednica braće i sestara“ koji su „prigrili vjeru“ i žive kao „jedno srce i jedna duša“, kako je Luka opisao prvu zajednicu kršćana. To zajedništvo vjernika ne dolazi samo od sebe. Ono je najprije plod Božjeg blagoslova, a onda i ljudskog nastojanja. I nema ga bez euharistije, koja je izvor zajedništva i spremnosti da nas ona preobrazi kao što je preobrazila učenike iz Emausa“ rekao je mons. Puljić u propovijedi.

U zahvalnosti za prostor „koji posvećujemo Bogu i njegovom miljeniku blaženom Alojziju u čast“, nadbiskup je istaknuo da je bl. Alojzije bio veliki štovatelj presvete euharistije. „Kad je u ondašnjim teškim vremenima preuzeo upravu Zagrebačke nadbiskupije, poticao je i pri-premao 17 euharistijskih kongresa. Smatrao je da su takva „euharistijska okupljanja najbolji lijek protiv vjerničke osrednjosti i malodušnosti“. Na kongresu u Samoboru, 13. lipnja 1938., Stepinac je rekao da je „euharistijski Isus naša najjača obrana, nesavladiva snaga, utjeha i radost u nevoljama života“. A kad je pozvao vjernike neka podu na euharistijski kongres u Budimpeštu (1938.), napisao je da „blagova-

njem Isusova tijela u svetoj pričesti postajemo „Isusovi krvni srodnici“, rođaci, braća, najbliži. A onda i srodnici među sobom, jer hranimo se istim tijelom“ rekao je nadbiskup.

Naglasivši da je „euharistija uistinu čudo posvemašnjeg Božjeg prebivanja među nama“, nadbiskup je rekao: „Kao živi Sin Božji, Isus je prošao zemljom čineći dobro. On i danas po euharistiji živi među nama: liječi bolesne, hrani gladne, tješi žalosne i obraća grešnike. I spremam je svakog trenutka prosvijetliti nas, ojačati i blagosloviti, posvetiti, utješiti i pomoći. Njegove su ruke pune nebeskih darova i milosti. Stoga mu dolazi svatko tko ga voli i treba, da mu se izjada i iznese svoje tegobe i probleme, da dobije njegov blagoslov. Ali, i da zahvali za udijeljene milosti i darove koje nam izobilja šalje po svom odabranom miljeniku Alojziju kojem posvećujemo ovu crkvu.“

Posveta Stepinčeve crkve i veliko nadbiskupijsko hodočašće zadarskih vjernika 21. ožujka bl. Stepincu u Zagreb koje će predvoditi nadbiskup Puljić, ovu godinu u Zadarskoj nadbiskupiji čine osobito blagoslovljenom Stepinčevom godinom. „Radosni smo zbog Božjega dara nove crkve, ne samo u materijalnom smislu izgradnje Božjeg doma, nego zbog milosti koje smo primili. Ispunjeni smo duhovnom radošću što smo se međusobno sreli i što smo se s Gospodinom sreli u Stepinčevoj crkvi. Moj predšasnik mons. Ivan Prendža to je davno želio i od-

mah je dobio moći iz Zagrebačke nadbiskupije. Lijepo je da te moći imamo i pred njima molimo. Osobita je Božja radost da smo taj Božji hram posvetili Stepinцу koji je uistinu zadužio hrvatski narod. Od srca mu se molimo i osjećamo da je s nama, da nas prati. Okupio nas je ne samo u župi i nadbiskupiji, nego u hrvatskom narodu. Jer Stepinac je svehrvatski svetac, ne samo u domovini nego i u inozemstvu. Ljudima su srca puna zbog Stepinčeve blizine, a vjerujem da je i našem blaženiku srce puno, jer ima dosta svojih štovatelja koji će mu se dolaziti moliti i u crkvu na Bilom Brigu. Stepinac je naš duhovni i narodni velikan. Mi ga nastavljamo štovati. Što je najvažnije – da ga ne zaboravljamo, da mu se molimo i od njega pomoći očekujemo“ rekao je mons. Puljić. Zahvalio je i župniku Sikiriću na spremnosti i angažiranosti da se izgradi župna crkva.

U obraćanju na kraju mise, župnik zadarske Stepinčeve župe don Mario je rekao: „Bogu zahvaljujem za ovaj dan, za ovu crkvu što se napokon izgradila. Treba li kršćanin govoriti o važnosti crkve? Igrač treba igralište, glumac kazalište, vjernik treba crkvu. Zato smo radosni i ponosni“ rekao je don Mario, osobito zahvalivši župljanima. „Hvala vam za sve, što ste imali volje i snage iznijeti to dok smo bili izvan crkve. Nismo imali adekvatan prostor, dolazili ste i u školu. Hvala svima koji ste davali novac kojega smo skupljali da smo mogli urediti unutrašnjost crkve. Hvala za svaku molitvu

koju ste izrekli za ovo što vidimo. Moram spomenuti i ljudе koji su gorjeli za ovu crkvу i voljeli je, a nisu više s nama. Pokojni Matija, Roza, Tonko, Divna, Jadrinka, Antica i svi koji su je čekali, a nisu dočekali. Vjerujem da se u nebu raduju ovoj crkvi i kod Boga vide što se dogodilo. Hvala župnom zboru i ministrantima“ rekao je don Mario u zahvali župljanima Biologa Briga.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Posebnu zahvalu uputio je OŠ ‘Zadarski otoci’ gdje su dvije godine služene mise i ravnatelju te škole Davoru Bariću na susretljivosti i prijemu. Don Mario je zahvalio i don Tomislavu Sikiriću, župniku susjedne župe Kraljice Mire na Stanovima na domaćinstvu da dvije godine živi u stanarskoj župnoj kući, kao i cijeloj župi Stanovi jer su bilobriški vjernici išli i tamo na misu dok se crkva gradila.

Zahvalio je nadbiskupu Puljiću za razumijevanje i podršku da se ta crkva izgradi. „Don Srećko Petrov, ekonom Zadarske nadbiskupije vodio je sve radove, razgovarao s investitorima i projektantima. Svake subote je bio na gradilištu da vidi kako napreduje gradnja. Don Srećko je sve to nadzirao, gledao, trudio se i ova je crkva i njegovih ruku djelo. Njegov trud je tu uložen. Zahvalujem mu za sve“ rekao je don Mario.

Zahvalio je i svim župnicima koji su služili na Bilom Brigu. To su Mario Soljačić, Igor Ikić, prvi župnik koji se u župu Bili Brig i uselio, Šime Perić, Marino Ninčević i svi kapelani. Prisutni vjernici su dva puta dugim pljeskom osobito pozdravili spomen don Šime Perića, bilobriškog župnika od 2003.-2009. koji je, gdje god je bio župnik, ostavljao traga po svom požrtvovnom pastoralnom radu. „Svi su župnici, ali samo je jedan don Šime. Dok je molio kod pretvorbe, jedva je suze sustezao dok je izgovarao riječi iz kanona. Ova crkva je don Šimi bila na srcu. Bogu hvala da je dočekao, to je crkva koju je on mislio napraviti. Hvala mu za sve što je činio za živu Crkvu dok je bio župnik, da bi sada bilo i ovakvo crkveno zdanje“ rekao je u emotivnom obraćanju don Mario, pokazujući primjer kako mlađi svećenici poštaju i prepoznaju zasluge starijih svećenika i svojih predhodnika.

Župnik Sikirić zahvalio je i donatorima. Novac za veliki oltar dao je čovjek koji ne želi da se otkrije njegovo ime. „Daleko je. Sportski je dječatnik. Nije u Španjolskoj, još je dalje“ rekao je don Mario. Krstioncu je financirala obitelj Jurica. Zahvala za prikupljanje donacija za veliki križ s korpusom Raspetoga koji se nalazi na središnjem zidu iza oltara ide Đoniju Krstičeviću. Veliki kalež iz kojega je nadbiskup slavio

u misi posvete darovao je don Elvis Knežević, rodom s Bilog Briga. Misal je darovao don Dario Tičić, nekadašnji župnik Bilog Briga.

Moći bl. Alojzija Stepinca će biti izložene na postolju u crvenom mramoru kojeg je finansirala Općina Bibinje, rodno mjesto župnika Sikirića. U izradi je kip bl. Alojzija Stepinca koji će biti postavljen u crkvi, čiji su najveći donatori dr. Tomislav Vrčić i Stipe Perica, nogometni igrač iz župe Bili Brig. Župljani s Bilog Briga darovali su priloge za postaje Križnog puta. Fra Alojzije Duvnjak iz zadarskog franjevačkog samostana sv. Mihovila Stepinčevoj crkvi darovao je sliku bl. Stepinca s njegovim geslom ‘U tebe se, Gospodine, uzdam’, akademske slikarice Iris Mihatov Miočić.

Idejni projekt za pastoralni centar izradio je Aleksandar Bašić, a glavni projektant je Oskar Fleischer. Izvođač radova je poduzeće ‘Barić gradnja’ čiji je direktor Jure Barić, a Željko Čirjak bio je nadzorni inženjer gradnje. U ime izvođača radova Zdravko Klarin je koordinirao radove. „Klarin je čovjek koji vjeruje u Boga, koji ide u crkvu, a gradi crkvu. Drugačija je komunikacija s takvom osobom, nego s osobom koja ne ide u crkvu, a gradi. Puno toga u crkvi je Zdravkova ideja, što je i kao vjernik predložio. Od srca mu zahvalujem“ rekao je don Mario.

Cijeli centar je projektiran tako da se u središtu nalazi crkva s pjevalištem. Desno od ulaza smještene su vjerouaučne dvorane, u prizemlju je multimedijalna dvorana koja se može koristiti za proširenje lađe crkve kod većeg broja vjernika. Na katu se nalazi jedna veća i jedna manja dvorana.

Površina crkve sa svetištem, vjetrobranom i sakristijom iznosi oko 665 m². Središte crkve se može proširiti na dvoranu naslonjenu na lijevi zid crkve, a odvojena je od crkvene lađe trostrukim kliznim vratima. Pastoralni dio sastoji se od velike dvorane u prizemlju koji se može koristiti kao i lađa crkve, odnosno dnevna kapela površine 170 m² koja je posvećena zadarskom zaštitniku Sv. Zoiu. Na katu pastoralnog centra su dvije dvorane. Veća dvorana je površine 85 m², a manja 45 m².

Lijevo od ulaza je stambeni dio pastoralnog

centra. Župna kuća ukupne površine 365 m² sastoji se od župnog ureda, blagovaonice, kuhinje, garaže i pratećih prostorija koji su u prizemlju, a na katu župne kuće su stan za župnika, župnog vikara i jedna gostinska soba.

Troškove gradnje župne crkve u iznosu od 15 milijuna kuna snosi Zadarska nadbiskupija.

PAG: Blagoslov s. Benedikte Halilović, novoizabrane opatice benediktinske zajednice sv. Margarite

Blagoslov s. Benedikte Halilović, novoizabrane opatice ženske benediktinske zajednice sv. Margarite u Pagu, tijekom svečanog misnog slavlja u benediktinskoj samostanskoj crkvi Navještenja Marijina u Pagu predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u subotu 8. veljače, na uočnicu sv. Skolastike, zaštitnice i ute-meljiteljice ženske grane benediktinskog reda.

Mons. Puljić izrazio je zadivljenost ljepotom toga liturgijskog obreda čiji je dio i razgovor između predvoditelja slavlja i opatice. Nadbiskup je rekao da je prvi put u svom biskupstvu predvodio takav obred i blagoslov opatici udjelio. Istaknuo je da je obred pun snažnih poruka, simbolike i poticaja za svakog vjernika. Zamolio je da opatice Benedikti Bog „primjernim životom pokazuje ono što joj kaže ime, da zna kako mora više koristiti nego zapovijedati“.

Dosadašnja paška predstojnica, s. Bernardica Badurina, službu opatice obavljala je 24 godine, u četiri mandata po šest godina. Opatica, naime, može biti potvrđena do svoje 75. godine života. Prije propovijedi, bivša opatica Bernardica pristupila je nadbiskupu i obratila mu se riječima: „Preuzvišeni Oče, ovdje je Majka Benedikta, izabrana opatica našega samostana sv. Margarite u Pagu, u Zadarskoj nadbiskupiji. U ime naše zajednice, mi Vam je predstavljamo i smjerno molimo da je blagoslovite za opaticu našega samostana“.

Dugogodišnja paška opatica s. Bernardica, osoba velike poniznosti što pokazuje već i nje-no držanje i ophodenje, dolazi iz obitelji Badurina koja je bila skromna, ali darovi te pobožne obitelji rodom iz Luna na Pagu za život Crkve su bogati. Roditelji s. Bernardice, majka Soko-

la i otac Pave, podigli su 11 djece, šest kćeri i petoricu sinova. Od toga, trojica sinova su svećenici, a dvije kćeri monahinje. Najstariji je pre-vijenac mons. Srećko Badurina, blagopokojni šibenski biskup. Fra Ante Badurina, trenutno u službi na Krku je najmlađi, jedanaesto dijete. Njihov brat fra Ivica Badurina u samostanu je na Školjiću. Njihove sestre su koludrice, obadvije u paškom samostanu: s. Antonija je peto dijete u obitelji, a s. Bernardica je deseto dijete.

Badurine su bili jako pobožna obitelj u kojoj se puno molilo. Majka Sokola djeci je svako jutro držala pouku iz vjeronomuća. Djeca su u kući uvijek molili, osobito s majkom, devetnice, krunicu, njegovali su pobožnost sv. Josipu. Iz tog obiteljskog iskustva s. Antonija ističe da je dužnost roditelja odgajati djecu u vjeri, oni su prvi na to pozvani. S. Bernardica je rekla da su imali podršku roditelja u odabiru duhovnog poziva, ali osjećali su i gubitak. „Znali su da smo na dobrom putu u zvanju, ali bilo je i tuge roditelja za djetetom. No oni su prihvatali našu odluku i odaziv, predani u volju Božju, kako smo s njima i živjeli i bili poticani. Znali su da su djeca zapravo Božja, a roditeljima su djeca darovana da ih čuvaju i odgajaju“ rekla je s. Bernardica.

Blagoslov nove opatice uoči blagdana sv. Skolastike, sestre sv. Benedikta, osnivača reda benediktinaca i zaštitnika Europe te činjenica duhovnih zvanja braće i sestara u jednoj obitelji, Badurina, potaknuto je nadbiskupa istaknuti primjere svete braće i sestara u povijesti Crkve.

„Skolastika je već odmalena bila Bogu posve-

ćena. Život joj je bio skriven, pred svijetom zaogrnut koprenom djevičanstva, obilježen poniznosti, skrovitosti, tajnom šutnje, molitve i osobite povezanosti s Kristom. S bratom Benediktom provodila je pustinjački život dok je još bio u Subiacu. Sigurno je da je bar nekoliko godina pred smrt provela u blizini slavnog samostana u Monte Cassinu koji je utemeljen na blizancima. U tom samostanu nalazi se i njihova zajednička grobnica na kojoj стоји napisano: ‘Benedikt i Skolastika došli su na zemlju jednim porodom (bili su blizanci), bili su odani Bogu jednom pobožnošću, a ovaj jedan grob čuva njihove zemne ostatke’ rekao je mons. Puljić u propovijedi.

U obiteljskom okruženju braća i sestre utječu jedni na druge na način da se međusobno uspoređuju i pomažu, zajednički surađuju, rekao je nadbiskup. „Najbolji oblik utjecaja je kada jedni drugima pomažući putem svetosti, a to se dogodilo Benediktu i Skolastici. Uz Skolastiku i njenog brata Benedikta, bilo je u povijesti Crkve još braće i sestara koji su bili svjetli primjeri duhovnosti i svetosti“ istaknuo je mons. Puljić.

Među apostolima su dva para svete braće: sveti Petar i Andrija, Petar na kojem je Isus utemeljio Crkvu i Andrija koji je među prvima upoznao Krista i pozvao brata Petra da dođe te sveti Ivan i Jakov. U 3. st. mučenici sveti Kuzma i Damjan bavili su se liječništvom, a za svoje usluge nisu uzimali naknadu. U 8. st. živjeli su sveti Vilibald i njegova sestra Valpurga, rođeni u engleskoj vjerničkoj obitelji. Apostol Njemačke, sv. Bonifacije, 741. zaredio je Vilibalda za biskupa, a ovaj je 750. počeo graditi opatiju u Heidenheimu u kojem će njegova sestra Valpurga biti izabrana za opaticu. Sveti par su i pastiri Franjo i Jacinta, svjedoci Gospinih ukazanja u Fatimi 1917. Njih je blaženima proglašio sv. Ivan Pavao II. 13. svibnja 2000., a svetima ih je proglašio papa Franjo, 13. svibnja 2017.

„Dok spominjemo svetu braću i sestre koje vjernici časte i mole im se, postavlja se pitanje može li se planirati svetost. Navedeni su uzor svetosti, Crkva ih je stavila na oltar nama za uzor i poticaj. Što znači svetost“ upitao je nad-

biskup, tumačeći je sa sv. Ivanom Pavlom II. koji je u apostolskom pismu ‘Ulaskom u novo tisućljeće’ jednostavno definirao što znači „planirati i krenuti putem svetosti“.

„Papa kaže kako je to „stav i izraz uvjerenja da je besmisleno zadovoljiti se životnom prosječnošću minimalističke etike i površne religioznosti“. Dakle, težiti prema svetosti znači ne zadovoljiti se našim minimalnim vjerničkim životom, površnošću. Valja ozbiljno shvatiti i prihvatići Isusove riječi „Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski“. Ideal savršenosti ne znači „neku vrstu izvanrednoga života“ koji mogu živjeti samo „velikani svetosti“. Da ne pomislimo kako je to samo za izabrane, neke posebne. Papa kaže da je to za svakoga od nas. Ivan Pavao II. kaže da su oblici svetosti mnogostruki i prikladni pozivu svakog čovjeka“ istaknuo je mons. Puljić, naglasivši da je zato „Papa u svom dugom pontifikatu proglašio tolike blaženike i svece. Ne samo svećenike, biskupe i redovnike nego i vjernike laike, čestite obitelji. Htio je reći, u svakom zvanju može se postati svet“.

Glede Papinog poticaja da je „vrijeme ponuditi svima na uvjerljiv način to visoko mjerilo redovitog kršćanskog života“, nadbiskup je rekao: „To znači, u redovitom zvanju, od portira do predsjednika, svi možemo biti sveti i svi trebamo težiti prema svetosti, prema tom visokom idealu. Za tu „pedagogiju svetosti potrebno je najprije umijeće molitve“. Valja nam „učiti moliti i tražiti od Isusa poput učenika: Gospodine, nauči nas moliti. Potaknuti Isusovom molitvom, njegovim stavom, onime što je zračilo iz njega, a često se povlačio u osamu da moli, učenici su također žedni toga i svatko od nas želi tako nešto uzvišeno i sveto. Molitva je nebo“ istaknuo je mons. Puljić.

„U procesu sekularizacije, kršćanske zajednice, osobito one Bogu posvećenih osoba, „pozvane su biti i ostati vjerodostojnom školom molitve“, gdje se u susretu s Kristom izriču ne samo „vapaji za pomoć, već i zahvala, hvalospjevi, klanjanje, razmatranje i slušanje do istinskog zanosa srca““ podsjetio je nadbiskup na poticaj

sv. Ivana Pavla II.

Blagoslov nove opatice čini se u sklopu euharistije, a „euharistija je središte kršćanskog života, središte našeg duhovnog rasta, našeg puta prema svetosti. Ona je najuzvišeniji izraz takve molitve. Euharistija nas upravlja i odgaja za osjećaje ljubavi, razumijevanja i praštanja“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da to „ne znači da štovatelji euharistije hodaju s ‘glavom u pijesku’ pa ne vide probleme i stvarnosti života, bol i patnju ljudi. Naprotiv, kršćansko srce koje se hrani euharistijom vidi sunce iza oblaka i svjetlo iza životne tame. Usprkos čestom ozračju Velikog Petka, čovjek euharistije kadar je s radošću vidjeti i uskrsno jutro koje ga ispunja smisalom, pa može ‘tješiti utjehom kojom nas same tješi Bog’“ rekao je mons. Puljić.

„S pravom se tu božansku hranu naziva poputbinom, nečim što nam služi na putu. Mi smo svi ovdje putnici, prolaznici. Blago nama dok se hranimo tom popudbinom koju nam je Krist ostavio, poput one koju je prorok Ilija dobivao kroz 40 dana i 40 noći da izdrži na putu prema Horebu te izvrši poslanje koje mu je Jahve povjerio“ poručio je nadbiskup.

„Božja riječ potiče nas da se oblačimo u milosrdno srce. Da se ne šepurimo nego da budemo ponizni. Da budemo odani zajedništvu i da sve činimo kako bi zajedništvo bilo čvršće i jače, u zajednicama duhovnih osoba, obiteljskim zajednicama, u zajednicama mjesta i naroda. Euharistija je to kadra proizvesti, samo treba moliti i treba se euharistijom hraniti. Družimo se s Isusom koji je među nama pod prilikama kruha i vina, kako bismo mogli svjedočiti da je Isus jedini Otkupitelj čovjeka koji ima odgovore na brojna naša pitanja“ potaknuo je mons. Puljić.

Nakon propovijedi, obred blagoslova predviđa razgovor između nadbiskupa i novoizabrane opatice uvodeći u važnost toga Bogu posvećenog čina koji se strukturon može usporediti s izgledom i asocira na obred đakonskog ili svećeničkog ređenja.

Izabrana opatica pristupila je ispred nadbiskupa koji je zamolio da Bog svojom milošću prati svoju službenicu Benediktu, a ona je na njego-

va pitanja odgovarala s ‘Hoću’: Hoćeš li vjerno vršiti svoju službu i obdržavati Pravilo svetoga Benedikta, potičući svoje sestre da to isto čine, te sve živite evandeoskim životom u ljubavi prema Bogu i sestrama? Hoćeš li u svemu ustrajno, pobožno i vjerno iskazivati vjernost, poslušnost i poštovanje svetoj Crkvi, Rimskom biskupu i njegovim nasljednicima? Hoćeš li u upravljanju svojim Samostanom iskazivati poslušnost svome Ordinariju prema kanonskim propisima i za ovaj samostan odobrenim Objašnjjenjima Pravila svetoga Benedikta? Hoćeš li svojim vladanjem, primjerom i djelima, više nego li riječima, učiti svoje sestre? Hoćeš li poticati svoje sestre da budu vjerne predajama monaškog života, da tako apostolska plodnost skrovitošću kontemplativnog života izgrađuje Božji narod?

Uslijedilo je pjevanje litanija svetima. Za to vrijeme s. Benedikta bila je u prostracijski ispred oltara. Kad je primila blagoslov nadbiskupa, s. Benedikta je na koljenima ispred nadbiskupa iz njegovih ruku primila Pravilo i prsnii križ koji nosi opatica. Pravilo predano od svetih otaca, da po njemu, „koliko je Bog bude krijepljio a ljudska slabost bude dopuštala“ vodi i čuva sestre od Boga povjerene. Križ je opatici nadbiskup predao praćeno riječima: „Primi ovaj znak Kristove ljubavi i naše vjere. Neka ti on bude vrelo istinske mudrosti. Svjedoči svojim životom i djelima milosrdnu ljubav našega jedinog Gospodina i Spasitelja, strpljivo sudjeluj u Kristovoj muci da imaš udjela i u Njegovu kraljevanju“.

U završnom blagoslovu nadbiskup je zazvao blagoslov Presvetog Trojstva: da Bog Otac učini s. Benediktu iskrenom i vjernom u poniznom i gorljivom služenju na njegovu slavu. Isus Sin čija je učenica neka joj da milost da u svom životu obnavlja otajstvo njegove smrti i uskrsnuća. Duh Sveti koji je nju za svoj hram posvetio, neka je vodi k ljubavi koja nadilazi svaki zakon i izgoni svaki strah.

U misi je suslavio don Božo Barišić, ninski župnik i dekan, koji je kao paški sin bio velika pomoć i oslonac koludricama u pripremi slavlja te je za tisak priredio i izdanje Obrednika blagoslova opatice s vlastitostima benediktinskom

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

redu. Slavlje su uveličali i o. Jeronim Adam Marin, prior muškog benediktinskog samostana na Čokovcu, paški župnik i dekan don Gašpar Dodić, don Zbigniew Korcz, kapelan benediktinki, don Dario Tičić, paški sin i belafuški župnik te svećenici Ivan Jordan, Damir Šehić, Marko Dokoza i o. Anto Gavranović čije je dominikansko zvanje raslo i u okrilju paškog samostana.

S. Benedikta Halilović, rodom iz Rijeke, prije službe opatice bila je priora, a ušla je u paški samostan 1985. g. Koludrica je 34 godine, od 1986. g. „Izbor za opaticu nisam očekivala, ali promatram to u svjetlu toga da se trebamo ispuniti Božjim pozivom, kao i Marija. Svaka sestra i ja u zajednici da svjedočimo Krista u ovo vrijeme, s benediktinskim geslom Moli i radi“ rekla je s. Benedikta. Ujedno je i predsjednica Hrvatske federacije benediktinskih koludraca Bl. Alojzija Stepinca.

Dugogodišnja opatica s. Bernardica paška je koludrica 63 godine. U samostanu je od 1957. g., u koji je ušla kao djevojčica s 13 godina. Redovničko odijelo obukla je 1962. s 18 godina. Prve zavjete položila je 1963., a vječne zavjete 1966. g. kad je imala 22 godine. Za opaticu je izabrana 7. rujna 1995. g. a sedam dana kasnije, 14. rujna, na blagdan Uzvišenja Sv. Križa, obred blagoslova opatice predvodio je zadarski nadbiskup Ivan Prendā koji joj je rekao da će samostan sv. Margarite uvesti u treći milenij.

„Sve smo zajednički radili. Kao opatica osjećala sam se kao jedna između sestara, jednaka njima. Kad si opatica nema razlike da se praviš da si netko. Jednostavno, ti si sestra među sestrama i lijepo se pomažemo, uskočiš gdje vidiš da je više potrebno“ rekla je s. Bernardica.

Sada je u paškom benediktinskom samostanu devet koludraca. Nekad ih je bilo 18, kad je s. Bernardica došla bilo je puno mladih koludraca. U vremenu otkad je bila opatica, umrlo je 16 koludrica. „Ovo je novi naraštaj u samostanu, ali već dugo nema zvanja. Djevojke dođu, vide, oduševe se, kažu ‘Kako vam je lijepo, kako puno nastojite’, postave puno pitanja, ali odu. Ima i starijih djevojka koje bi rado došle, ali imaju roditelje na brizi. Neke su slobodne i mogle bi doći, ali valjda se boje izgubiti slobod-

du. Mi smo iskusili slobodu u posvemašnjem predanju Gospodinu, molitvi, služenju Bogu, Crkvi i na dobro ljudima kojima smo poslani“ rekla je s. Bernardica Badurina.

ZADAR – STEPINČEVO NA BILOM BRIGU: Mons. Josip Mrzljak predvodio svečano misno slavlje

Blagdan bl. Alojzija Stepinca u ponедјeljak 10. veljače svečano je proslavljen u župi bl. Alojzija Stepinca na Bilom Brigu u Zadru večernjim koncelebriranim slavljem koje je u župnoj crkvi bl. Alojzija Stepinca predvodio mons. Josip Mrzljak, umirovljeni varaždinski biskup. Puku pridošlo iz cijelog Zadra u novoizgrađenu Stepinčevu crkvu bio je osobiti dar pohod mons. Mrzljaka, jer je on, istaknuo je bilobriški župnik Mario Sikirić, nečak kardinala Stepinca, a Stepinac je mons. Mrzljaku bio i krizmani kum koji je položio ruku na njegovo rame i osobno ga je susretao.

„Bl. Alojzije je prihvaćao Božju riječ i svjedočio je, propovijedao. Nastojali su ga ušutkati kroz desetljeća kad je bio u zatvoru i kućnom privoru. Ali vidimo iz toga vremena bogatstvo njegove riječi koje je zapisivao, propovijedao, a nama mogu biti nadahnuće za naš život. Molimo zagovor bl. Alojzija za cijeli naš hrvatski narod, da možemo njegovim primjerom i po njegovom zagovoru živjeti svoj svagdanji kršćanski život“ potaknuo je mons. Mrzljak, dodavši da smo izgubili čovjeka na zemljii, ali dobili smo moćnog zagovornika na nebu. „Čuo sam od jednog čovjeka kako su ljudi počeli Stepinčevo čestitati jedni drugima. To je naš zajednički blagdan, nas katolika Hrvata kojega

zaista možemo čestitati jedni drugima“ rekao je mons. Mrzljak, svima čestitavši blagdan bl. Alojzija. Župljanima je čestitao i na izgrađenoj lijepoj crkvi u kojoj se nalaze i Stepinčeve moći koje je nakon mise počastio mons. Mrzljak, 16 svećenika koncelebranata i brojni puk.

„Stepinac je živio 62 godine na zemlji, Isus je živio 33 godine. Čovjek bi rekao, pa i nije to tako puno. Ali oni su ispunili godine kao da su živjeli puno duže, jer ne broje se samo godine, nego ono što smo u tim godinama učinili, kako smo živjeli“ rekao je mons. Mrzljak, istaknuvši da su sveci svijetli primjeri koje Crkva stavlja pred nas da bi nam pokazali kako se treba odnositi prema zemaljskom životu u svjetlu vječnosti. Alojzije je počeo studirati agronomiju, sebe je zamišljao i kao dobrog poljoprivrednika. Otac mu je bio namijenio i imanje gdje će živjeti.

„Ali Bog je Alojzija čvrsto pozvao i on je osjetio da to nije njegov put. Bog ima druge nakane i odlučuje se za svećeništvo. Već nakon par godina zadesio ga je križ biskupske službe kojega će nositi i koji će karakterizirati njegov život. Bio je mlad, bio je tek 3,5 godine svećenik, u Zagrebu je trebao nadbiskup. Tada je dozvolu trebao dati i kralj iz Beograda koji je odbio mnoge kandidate. A pristao je primiti mlađog Alojzija, njemu dati dopuštenje, misleći valjda ‘Taj je mlađ, lako će ja s njim’. Tu vidimo kako Božja providnost vodi čovjeka, ide putem kojega tek kasnije možemo prepoznati kako je to bio pravi put“ istaknuo je mons. Mrzljak.

Kao nadbiskup, Stepinac je promatrao situaciju u Hrvatskoj, Jugoslaviji, Europi, pojavu komunizma koji se rađao u Sovjetskom Savezu. „Upozoravao je na opasnost nadolazećeg komunizma kao nešto što degradira čovjeka, što ga može upropastiti i nanijeti zlo. Kao prorok, Alojzije vidi što će biti od komunističkog sustava u kojem će i on postati mučenik. Hrabro ide u svoju službu i prije Drugog svjetskog rata i u ratu, a na poseban način u poraću i nakon Drugog svjetskog rata, kad je bio osuđen. Vlastodršci su vidjeli da ga ne mogu pokolebiti u njegovoј čvrstoći i vjeri, u njegovoј ljubavi prema hrvatskom narodu“ rekao je propovjednik.

Stepinac je razgovarao i s Titom i s drugim rukovoditeljima koji su ga htjeli otregnuti od Sveće Stolice. „Htjeli su da osnuje neku narodnu hrvatsku Crkvu, gdje će on biti velik, kojega će častiti. Kao čovjek duboke vjere, dakako da to nije mogao prihvati. On je znao što znači jedna sveta, katolička i apostolska Crkva. Što znači biti vjeran Papi, što znači imati jedinstvo, zajedništvo. Hrabro je govorio i protestirao i u NDH kad su se pojavili zločini. Štitio je ljudе, rekao je kako svaki čovjek na zemlji, bez obzira koje rase, naroda i vjere, ima jednaka prava“ istaknuo je biskup Mrzljak.

Stepinčev stav da treba štititi svakog čovjeka nije se svidio vlastodršcima u NDH, kao ni vlastima u komunističkoj Jugoslaviji kada je 1946. rekao što nitko tada nije smio reći: „Svaki narod na zemlji ima pravo na svoju samostalnost, na svoju slobodu, pa to ima i hrvatski narod“.

„To je bio njegov grijeh. Osuđen je, morao je ići u zatvor u Lepoglavu i kasnije u kućni pritvor u Krašiću. To je bio križ njegovog života kojeg je nosio i bio je toga svjestan. I njegovo geslo ‘U tebe se, Gospodine, uzdam’ pokazuje da je znao kako nije on taj koji će svojim ljudskim snagama to izdržati, nego svoje pouzdanje stavlja u Boga“ istaknuo je mons. Mrzljak.

„Bog u čovjeku čini velika djela kada mu se čovjek otvori, kada čovjek prihvata Boga u svom životu. To bi bila poruka Stepinčevog zemaljskog života kojega su mnogi htjeli prikriti i htjeli su ga oblatiti lažima i klevetama. To je trajalo desetljećima. Morali smo slušati sve te laži, znali smo da su klevete i izmišljotine, ali nismo mogli reagirati. Morali smo šutjeti, trpjeti. Bila je to Crkva šutnje. Pojavom zagrebačkog nadbiskupa Franje Kuharića to se počelo mijenjati, kada je 1970.-ih godina kardinal počeo na Stepinčev spomendan javno govoriti o svim tim lažima, ali još uvijek nisu dopirale do javnosti. To je trajalo desetljećima, a traje i danas“ upozorio je mons. Mrzljak.

I najnoviji dokumentarni film ‘Stepinac: kardinal i njegova svetost’ pokazuje kako je spašavao ljudе, djecu, bez obzira na vjeru i naciju. Biskup je rekao kako je na premijeru tog filma

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

došla obitelj iz Izraela čiju je majku spasio bl. Alojzije. Za to su saznali tek kasnije po njenim zapisima. „Došli su u Zagreb i plakali od sreće jer su vidjeli tko je spasio njihovu majku i tolike ljudi, a o Stepincu su drugi govorili sasvim drukčije. Takvih slučajeva će biti još više, događaja koji će biti otkriveni, a bili su prekriveni lažima. To je zadaća svih nas – da puni vjere pristupamo Stepinčevom liku i životu, da pružavamo Stepinčev život. Ovo vrijeme kada nam je žao zašto se Stepinac ne proglašava svetim, to je kušnja ali i izazov za sve nas. Nismo Stepinca dosta upoznali. Ni mi koji smo njegovi štovatelji, a na poseban način oni koji su desetljećima o njemu izgovarali laži i klevetali ga. Oni još i danas teško odstupaju od nekih svojih razmišljanja a nemaju nikakvih dokaza, imaju samo laži. A mi imamo i nove dokaze, javljaju se ljudi, govore ‘Spasio je i mene, i mene, i moju obitelj’. O tome se nije smjelo govoriti ni svjedočiti“ naglasio je mons. Mrzljak, upozorivši da „i danas postoje otpori od nekih struja i ljudi. Ali to je put mučenika. To ne ide glatko, nego ide uz napore. Božja riječ pokazuje da je to bilo neprestano kroz povijest, i u Isusovo vrijeme. Zar je Isusu bilo lako, zar nije i Isus nosio križ. Rekao je, ‘Ako netko hoće za mnom, taj mora uzeti križ’. Bl. Alojzije je bio svjestan toga, da mora nositi taj križ, svoj osobni križ, križ zagrebačkog nadbiskupa i prvoga biskupa u Hrvatskoj ali i križ cijelog hrvatskog naroda. On je svjedočio kako je on pravi pastir svoga stada u Crkvi. Rekao je i da se u ljubavi prema hrvatskom narodu ne da od nikoga natkriliti. O tome je govorio istinu i trpio je zbog toga“ istaknuo je biskup Mrzljak.

Vlastodršci su mislili da su Stepinčevom smrću riješili stvar. Umro je i mislili su da njega više nema. „Bilo je pitanje gdje će biti pokopan. Najprije su rekli da je zatvorenik, da mora ostati u Krašiću. Onda se netko sjetio, pa bolje nam je u Zagrebu, tamo ćemo kontrolirati, jer ćemo u suprotnom od Krašića napraviti novu Mariju Bistrigu, novo hodočasničko mjesto. I to je proroštvo onoga vremena. U Stepinčevu rodno mjesto Krašić rado dolaze njegovi štovatelji“ rekao je propovjednik, ukazujući na Stepinčev rast: „Što se više udaljujemo od njegovog vremenitog života na zemlji, Stepinac

je sve veći. Obično se dogodi da ljudi zaboravimo. Ali sveti ljudi su sve veći, oni sve više rastu. Jer to Bog čini. To nije ljudsko djelo, to je Božje djelo. To je rast mučeničkog zrna koje mora pasti u zemlju da bi izrasli novi plodovi. Bl. Alojzije je pao za zemaljski život, ali on više raste u životu koji je važan za svakoga od nas jer idemo prema tome. Stepinac nam može biti primjer, svjetlo, zagovornik i pomoć. Štujući naše svece, molimo njihov zagovor da prenesu naše molitve Ocu nebeskom. Po zagovoru svetaca i njihovom primjeru mi rastemo u vjeri i

učvršćujemo vjeru“ poručio je biskup Mrzljak, potaknuvši vjernike da vrijeme dok kardinal postane svetim, koristimo za bolje upoznavanje Stepinca.

„Crkve posvećene Stepincu će čuvati uspomenu, Alojzije će rasti i dalje. Stepinac će biti sve veći. Bl. Alojzije se ne spominje samo u Hrvatskoj nego po cijelom svijetu. Gdje god su Hrvati i hrvatske misije slavi se Stepinčev blagdan i moli za sav naš hrvatski narod“ istaknuo je mons. Mrzljak. Biskup Mrzljak darovao je župi Biloga Briga vrijednu bistu bl. Alojzija Stepinca, a župljeni su darovali dragoga pastirskog gosta prigodnim darovima.

KARIN: Dan sjećanja na 27. godišnjicu razaranja franjevačkog samostana Bezgrešnog začeća BDM

Dan sjećanja na 27. godišnjicu razaranja franjevačkog samostana i crkve Bezgrešnog začeća BDM u Karinu obilježen je misnim slavlјjem za domovinu koje je u samostanskoj crkvi u Karinu u četvrtak 13. veljače predvodio fra Ivan Režić, magistar franjevačkih bogoslova iz

Splita.

Taj karinski samostan iz 1429. g. hrvatski je spomenik kulture nulte kategorije, jedan od 122 sakralna objekta u sastavu Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja sa sjedištem u Splitu koji je bio srušen u srbijanskoj agresiji na Hrvatsku. Kao odmazdu za doživljeni poraz u oslobođilačkoj akciji Maslenica, Srbi i četnici srušili su taj samostan i crkvu 13. veljače 1993. g. To je bilo najveće razaranje u šeststoljetnoj povijesti toga samostana koji je najstariji od njih petnaest u sastavu te Provincije i uvijek je imao veliku duhovnu, kulturnu i nacionalnu ulogu.

„Taj lijepi, skladni i jednostavni spomenik kulture i hram duhovnosti potiče i nas da budemo kulturni, duhovni i jednostavni. Da ne dopuštamo da ništa nakaradno, ma kako se naizvan činilo privlačno, ne ugrozi hram Duha Svetoga, naša srca te da Bogu pristupamo ponizna srca, ustrajnom vjerom i s dubokim poštovanjem, uvijek vjerujući da on ima najbolje rješenje za našu životnu situaciju. Zato jer nas ljubi“ poručio je fra Ivan, govoreći u propovijedi o potrebi povjerenja u Boga u stavu poniznosti.

„Često nam Bog ne odgovara na molitvu jer želi učvrstiti našu vjeru. U takvoj situaciji, očekujući da mi Bog odgovori, upinjem se još više i napinjem strune svoga srca. Često dok molimo Boga za nešto, očekujemo toliko toga od sebe i drugih da riješimo problem na drugi način. Pouzdajemo se u Boga, ali ne samo u Boga. Nakon neuspjeha u rješenju problema, s vremenom postajemo usmjereni na Boga, počinjemo ga tražiti cijelim svojim srcem i onda ga nalazimo“ rekao je fra Ivan, istaknuvši da Bog nekad ne uslišava naše molitve odmah jer je „Bogu stalo da naša vjera bude ozbiljna, odrasla vjera. Da Boga shvatimo s ozbiljnošću, kako i on nas shvaća“. „Puno puta Bog vođen mudrošću i ljubavlju odgađa uslišanje kako bi nas osnažio u pouzdanju ili nam šalje situaciju koja izgleda nepovoljna za nas – do te mjere da na kraju s vremenske distance zaključimo da je to bilo najbolje rješenje za nas u tom trenutku“ naglasio je fra Ivan, ohrabrivši: „Bog uvijek djeluje iz ljubavi. Ukoliko bismo imali pravo Bogu nešto predbaciti, to bi značilo da je naša ljubav veća

od njegove. A to nije moguće“.

Propovjednik je potaknuo kako „trebamo imati više povjerenja u našeg Oca koji стоји na kormilu i za upravljačem našeg života koji nam se ponekad čini turbulentnim. U kritičnim situacijama života potrebni smo vjere koja poznae ustrajnost“. Istaknuvši da Bog jednako ljubi svakog čovjeka, „branitelje i zatirače istine“, fra Ivan je istaknuo da Bog želi „svakoga tko odluta s puta istine vratiti na taj put. Jer on je istina i u njemu nema truna prijevare i laži“.

Spominjući se uništenja samostana, fra Ivan je rekao da je „u Karinu tijekom Domovinskog rata na djelu bila mržnja prema katoličkom i hrvatskom, s ciljem zatiranja istine o najstarijem franjevačkom samostanu na ovim prostorima, nastanjenom već u prvoj polovici 15. st. i prvi puta srušenom u prvoj polovici 16. st. Nakon oslobođenja okupiranog dijela Hrvatske, na djelu se pokazala ljubav prema identitetском, duhovnom i nacionalnom sadržaju. Poduhvati koji su uslijedili po oslobođenju domovine pokazali su da je ljubav jača od bilo kojeg oblika mržnje, jer izvor ljubavi je u Bogu, a izvor mržnje dolazi od palog anđela, Zloga“.

„Skrnavljenje i zatiranje kršćanskih bogomolja može učiniti jedino poganin, čovjek koji nije spoznao Boga ili je oholo odlutao od njega. Čovjek koji je privatizirao i podčinio Boga za svoje uske interese i interes svog naroda, a koji isključuju otvorenost za povjesnu istinu. Uvijek kad smo na strani ljubavi, ma koliko nas stradanje snašlo, mi nismo konačni gubitnici. Uvijek kada svjesno i slobodno stajemo na stranu zla i Zloga, mi gubimo višestruko“ upozorio je fra Ivan.

Podsjetio je da za „strašno stradanje naše domovine, porušene domove i bogomolje još uvijek nitko nije preuzeo odgovornost i nadoknadio ratnu štetu“. No „doživljeno ratno stradanje i patnja koju smo iskusili ne bi nam smjeli biti izgovor za nepravtanje. Oprostiti onome tko mi je učinio zlo u srži je kršćanstva. To nije bezrazložno, jer mržnja raščovječuje ljudsko srce. To Isus, najbolji poznavatelj ljudskog srca, itekako dobro zna i zato nas potiče da ne budemo robovi nepravtanja“ rekao je fra

Ivan. Unatoč činjenici da „praštanje treba za tražiti, jer oproštenje ne može primiti onaj tko ga ne zatraži“, fra Ivan je potaknuo da „molimo za one koji još uvijek nisu spoznali veličinu učijenog zla, da to spoznaju i da se pokaju“.

Fra Ivan je zaključno podsjetio na zasluge stručnjaka koji su podigli obnovljeni samostan, „svaki kamen s razrušene hrpe nastojali su vratiti na pripadajuće mjesto“. „Bog je iz ratnih krhotina ponovno podigao kuću molitve i rada. Bog neka blagoslovi sve plemenite ljude koji su poštivali pravila struke i nisu gledali koliko će sve to trajati“ rekao je fra Ivan. Zahvalio je Bogu, Mariji i hrvatskim braniteljima s krunicom oko vrata koji su oslobodili „taj predivni dio Lijepe naše i u njemu drevni franjevački samostan“. Zahvalio je tadašnjim državnim vlastima, franjevcima i dobročiniteljima koji su doprinijeli obnovi samostana.

U obraćanju prisutnima fra Petar Klarić, karski gvardijan i župnik, zahvalio je Bogu, Čudotvornoj Gospi od Andela, Biloj Gospi Karskoj, hrvatskim braniteljima i svima koji su nam omogućili da živimo u slobodnoj Hrvatskoj. Podsjetio je i na tragični događaj iz 1971. g., na blagdan Gospe od Andela, 2. kolovoza, kada je na proslavi toga blagdana u karinskom samostanu puk iz Pridrage, Kruševa, Popovića i toga kraja pjevalo domoljubne pjesme Vilo Velibita, Ustani bane, Marjane Marjane, Vezak vezla, a pojedinci su pritom stradali. Tadašnji milicajci za osiguranje mirnog crkvenog slavlja isprovocirali su brutalni napad na skupinu hrvatskih mladića koji su pjevali te pjesme. Bili su tako pretučeni da je kasnije od tih udaraca preminuo Branko Perica.

Događaj je završio fizičkim napadima, uhićenjima, privođenjem u milicijsku postaju Benkovac i dodatnim premlaćivanjem nekoliko hrvatskih mladića katolika kojima je krimen bio što su na blagdan pjevali hrvatske budnice i duhovne pjesme. „Uvijek se spominjemo toga 2. kolovoza 1971. g. o događaju za koji postoje i svjedoci. A danas radosni i slobodni pjevamo i slavimo Gospodina. Nadam se da se više nikad neće ponoviti 1971. ni 1991. Vodi nas ljubav. Sjećamo se zločina koji se dogodio, ali važno je da se sjetimo tog događaja s ljubavlju. Želimo mir kao zalog budućnosti“ rekao je fra Petar na

kraju mise.

Zahvalio je hrvatskim državnim institucijama, Hrvatskoj vojsci i policiji koji podržavaju taj spomen događaj svojim dolaskom i drugim predstavnicima vlasti i branitelja. Podsjetio je na hrvatske mučenike. Ove je godine 50. obljetnica kanonizacije Nikole Tavelića koji je rođen u Velimu, u župi Stankovci odakle su njegovi odselili u Šibenik. „Tavelić je prolio krv iz ljubavi kao i Stepinac. Mojim i tvojim žilama teče Tavelićeva i Stepinčeva krv. Neka tako bude i ubuduće, pa će biti Božjeg mira i blagoslova“ naglasio je fra Petar.

Također, fra Petar je na misi priopćio kako je prvi put uz taj spomen događaj objavljen popis ukradenih inkunabula iz toga karinskog samostana koje imaju veliku kulturnu i nacionalnu vrijednost, „kako bi se javnost upoznala s učinjenim kulturocidom, kako bi nadležni čimbenici poduzeli potrebne radnje u potrazi za vrijednim inkunabulama, da se vrate u svoj samostan“.

„Imali smo pet vrlo vrijednih inkunabula iz 15. st. koje su prije razaranja u Domovinskom ratu ukradene iz samostana. Naš je samostan imao knjižnicu s nekoliko tisuća knjiga i arhiv koji su opljačkani prije razaranja. Dio slika i knjiga je pronađen i vraćen u samostan poslije Oluje, ali je oštećen i potrebna je temeljita zaštita. Nedavno, 21. siječnja, fra Petar Đukić, provinčijski knjižničar, dostavio mi je popis tih inkunabula koji je sastavio fra Stanko Bačić, nekadašnji bibliotekar u karinskom samostanu. Sada znamo koje su to inkunabule. Pozivam javnost i djelovanje preko policije i Interpol-a u povratu toga vrijednog inventara jer ćemo ih tražiti i na međunarodnoj razini. Dosad ih je možda netko mogao i javno izložiti. Sada se više ne mogu javno izložiti jer se zna da su vlasništvo franjevačkog samostana u Karinu i odmah će biti vraćene. Jedino mogu biti negdje sakrivene. Molimo Providnost da što prije budu pronađene, vraćene i dio velikog kulturnog blaga u budućoj samostanskoj knjižnici“ rekao je gvardijan fra Petar Klarić.

Popis pet ukradenih inkunabula: Rolenwinck Werner, Fasciculus temporum; Jacobus de Vo-

agine, Legenda aurea sanctorum; Nicolaus de Lyra, Postilla super Epistolas et Evangelia quadragesimalia (Privez Albertus Magnus, Compendium theologicae veritatis); Hugo de Sancto Caro, Postilla super Psalterium; Prima pars Biblia (cum glossa ordinaria Welafridi Strabonis...).

Pjevanje na misi predvodila je klapa Sv. Juraj HRM-a. Prije mise održana je hodnja od raskrižja u Donjem Karinu do samostana te polaganje vijenaca i molitva za pokojne franjevce kod grobnice ispred samostana.

ZADAR: Nadbiskup Puljić na 49. svećeničkoj skupštini: „Crkva ne može ostati po strani kad je u pitanju čovjek i njegovo spasenje“

Na 49. svećeničkoj skupštini Zadarske nadbiskupije održanoj u dvorani sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru u srijedu 12. veljače, zadarski nadbiskup Želimir Puljić održao je izlaganje o temi „Crkva nije ‘usput’ ili ‘na putu’, već je pozvana biti subjektom povijesnih zbivanja“.

„Svjesna činjenice da joj je povjereni biti čuvanicom otajstva kojeg je Bog objavio u Kristu, Crkva ne može ostati po strani kad je u pitanju čovjek i njegovo vječno spasenje. Kao „znak i oruđe najtešnjeg sjedinjenja s Bogom i jedinstva cijelog ljudskog roda“, kako o Crkvi zbori konstitucija Svjetlo naroda, ona osjeća potrebu i obvezu „biti subjektom povijesnih zbivanja“ istaknuo je nadbiskup Puljić.

„Crkva posreduje božanski život te vrši četverostrukou službu čovjeku i društvu: odsijeva svjetlom Božje istine, lijeći i uzdiže dostojeanstvo ljudske osobe, učvršćuje i povezuje društvo te daje smisao i uzvišeno značenje ljudskom djelovanju“ rekao je nadbiskup, naglasivši kako „suvremeno društvo s pravom očekuje da Crkva dadne konstruktivni obol u stvaranju nove Hrvatske i nove Europe. Osobito zbog posljedica sekularizacije. Tri stoljeća odjekuje Europom kritika da je ‘religija opijum naroda’, ‘iskriviljena svijest čovječanstva’, kako Bog ne postoji, a ‘za afirmaciju čovjeka potrebno je odstraniti Boga’“ upozorio je mons. Puljić, dodavši da su „te kritike naškodile kršćanstvu i znanosti. Suprotstavili su komplementarne

stvarnosti, vjeru i znanost te prouzročile ateistički način razmišljanja“.

„Društvo očekuje da članovi Crkve budu dobro informirani i formirani u znanju i sposobnosti rasudivanja, da budu strpljivi i jasni u odgovaranju na teškoće, probleme i optužbe koje suvremenim čovjek upućuje na račun Crkve, Krista, vjere i kršćanstva. Samo tako Crkva će i u našem vremenu biti kadra pružati svjedočanstvo i uvjerenje kako ona nije ljudska, već božanska institucija koju je Bog odvijeka planirao, a Isus u vremenu ustanovio. Ona nije u svijetu ‘usput’ ili ‘na putu’, već u službi božanskog nacrta o veličanstvenom Božjem planu s čovjekom i svijetom“ poručio je zadarski nadbiskup.

„Crkva kao navjestiteljica istine o čovjeku ima pravo propovijedati vjerske istine, naučavati socijalni nauk i vršiti obrednu službu među ljudima. Uz vjerničko svjedočanstvo, ona se osjeća pozvanom izricati i moralni sud i o stvarima koje se odnose na politički poredak kad to traže temeljna prava ljudske osobe ili spas duša. Takve prosudbe ne treba tumačiti ‘miješanjem’ u svjetovne stvari države. Kad Crkva to ne bi činila, izdala bi svoje poslanje. To ne znači da Crkva nameće svoje stavove i uvjerenja onima koji drukčije misle i drukčije vjeruju. Ona samo vrši proročku ulogu i poziva svoje vjernike neka temeljem prirodnog, zdravog razuma i čudorednih zasada razlučuju prave od krivih vrednota, istinu od zablude“ istaknuo je mons. Puljić.

Glede zadataka Crkve u svijetu, neki misle da se Crkva ne treba mijesati u socijalna, politička i ekonomska pitanja, jer su Crkva i svijet dvije nepomirljive stvarnosti. „Drugi se boje kako bi uvlačenje Evandželja u ljudsku povijest zla i grijeha okaljalo Evandželje i lišilo ga njegove proročke snage. Crkva ne prihvata nijedan od tih stavova i ne može ostati po strani kad je u pitanju čovjek i njegovo spasenje. Dapače, ona pokušava po ‘povijesnim kršćanima’ biti kvasac sol zemlje i svjetlo svijeta ukazujući na nepravde, nasilja, zloupotrebe i povijesna zla ljudi, kao i na izvore dostojanstva ljudske osobe i na korijene solidarnosti ljudskog roda“ poručio je nadbiskup.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

U tome Crkva ima dvostruko obilježje: postojanost i trajnost u misaonim načelima i prosudbenim kriterijima (nepromjenjivost) i prilagodljivost u povijesnim prilikama (promjenjivost). „Prvo obilježje je teološke naravi i oslanja se na ono što je Bog govorio i odredio. Drugo je sociološko i vezano je uz čovjeka i njegovu narav. Crkva obuhvaća u sebi božansko i ljudsko obilježje jer nije zamišljena da postoji radi same sebe. Ona je u službi božanskog nacrta o kraljevstvu Božjem koji se u Kristu i po Duhu Svetom ostvaruje u povijesti“ rekao je predavač. Crkva se kao sakrament tog kraljevstva ne poistovjećuje s njime, nego postavlja sjeme, klicu njegova početka na zemlji i teži za njegovim savršenstvom. Kao čuvarica tog otajstva postaje ‘znakom i oruđem najtješnjeg sjedinjenja s Bogom i jedinstva cijelog ljudskog roda’ istaknuo je nadbiskup.

Nazočnost Crkve očituje se u ljubavi i služenju (diakonia) i ostvaruje u bratstvu i zajedništvu (koinonia). Naviješta se evanđeljem slobode (kerigma) i slavi svečanim obredom zahvale (liturgia). „Ima ih i bilo ih je koji su nudili Crkvi više nego što je po sebi smjela, tj. izričito politički angažman. No, ima ih i bilo ih je koji bi joj najradije oduzeli i ono što smije i mora činiti. Ili bi obustavili njenu aktivnu prisutnost i poželjeli joj društvenu eutanaziju. Marasović piše, ‘Ne bi bilo mudro da se crkveni ljudi daju od jednih nagovoriti, a od drugih prestrašiti, pa da iskoče iz okvira djelovanja koje im kao Crkvi određuje njihovo vrhunaravno poslanje’“ upozorio je mons. Puljić.

Nadbiskup je rekao da se Crkva zbog svoje službe i nadležnosti ne podudara s političkom zajednicom niti se veže uz bilo koji politički sustav, nego je znak i čuvar transcendentnosti ljudske osobe. „Politička zajednica i Crkva su neovisne jedna o drugoj i autonomne. Obje su u službi ljudi i društvenog napretka. Stoga je potrebna zdrava suradnja kako bi se izbjegle napetosti kojih je tijekom stoljeća bilo i previše, posebice u razdoblju širenja sekularizma i ateizma“ potaknuo je nadbiskup, dodavši da se vrhunac procesa sekularizacije zbio u francuskom, onda u ruskom veleprevratu. Oba su htjeli dokrajčiti Božju opstojnost.

Cilj vjerskih stvarnosti je vrhunaravno dobro i vječno spasenje. Čovjek je subjekt svjetovnosti i religioznosti pa je potrebno njihovo uzajamno uvažavanje i suradnja „kako ne bi došlo do nepotrebnog unutarnjeg rascijepa. Potrebna je svjetovnost države koja je otvorena religiji i vjeri“. Raznolikost pojavnosti Crkve u svijetu oblikovala je više ‘ekleziologija’ koje treba umrežiti i promatrati kao cjelinu. „Pojedini njeni vidici bili su nekad naglašavani pa je izgledalo da se misterij Crkve iscrpljuje u jednom ili drugom prikazu. Radi se o pogledima na kojima se Crkva izgrađuje i raste. Prvi je povjesno-pravni jer ističe dužnost upravljanja, autoriteta i vlasti koja ide do apostola. Taj vidik je ‘petrovski’. Drugi je vezan uz liturgijski život i nazivaju ga sakramentalnim jer stavlja naglasak na prisutnost Krista u Crkvi po sakramentima. Njegov ideal je zajedništvo svih u Kristu, pa tu ekleziologiju nazivaju ‘kristovskom’. Treći stavlja naglasak na karizme, darove koje Duh Božji dijeli kako hoće. Ideal mu je izmjena darova, sudjelovanje i suodgovornost u oblikovanju Crkve i svijeta. Budući da ističe karizme, darove, tu ekleziologiju neki nazivaju ‘duhovskom’. Ta tri poimanja Crkve spadaju u njenu genetiku. Četvrти vidik osobito je prikazan na Drugom Vatikanskom saboru: ‘ekumen-sko-misionarski’, a podrazumijeva zajednički hod s onima koji su izvan Crkve i okrenut je prema onome što se ima dogoditi. To odražavaju i vatikanska vijeća koja potiču na suradnju i dijalog s nekatolicima, nekršćanima i s onima koji ne vjeruju“ rekao je mons. Puljić.

„Prvotni cilj Crkve je spasenjsko-eshatološke naravi koji se u potpunosti ostvaruje tek u budućem vijeku. No, skupljena od članova ‘zemaljskoga grada’, ona je već na zemlji pozvana stvarati ‘obitelj sinova Božjih’ dok Gospodin ne dođe. Kao ‘vidljivi skup i duhovna zajednica’ koju je Krist opskrbio prikladnim sredstvima, ona proživljava s čovječanstvom istu zemaljsku sudbinu. Crkva je kvasac i duša društva pa pomaže u preobrazbi Božje obitelji“ rekao je mons. Puljić.

Crkva u svom povijesnom hodu usmjerava i motivira. Nadbiskup je podsjetio da se Crkva aktivno uključila u povijesne tijekove i raspra-

ve gdje je morala ‘polagati ispite’ vjernosti zadačima koje je primila od Gospodina. „Prva tri stoljeća krvavog i mučeničkog svjedočanstva te osam prvih općih sabora bilo je za Crkvu doba provjere i teških kušnji koje je ona uspješno prevladala. Pokazalo se da je u tim teškim trenucima imala obilnu pomoć Duha Svetoga za obranu svojih svetinja. Njena snaga bili su učeni, poslušni i sveti ljudi koje je Bog podizao kako bi pred krivovjercima i ‘prosvijetljenima’ branili nauk i cjelovitost kršćanske vjere“ rekao je nadbiskup.

„Krist je osnovao Crkvu kako bi čovjeku donijela nadu i postala njegov dom i lječilište, njegova škola i odgajalište. Ona nije došla iz nekog mita ili legende, nego iz svjetla Isusa Krista Uskrasnuloga i vatre Duha Svetoga. Ona je Kristova ustanova koja pamti već dva tisućljeća povijesti spasenja i naviješta djela Božja“ naglasio je nadbiskup Puljić.

Skupština je počela misnim slavljem koje je u katedrali sv. Stošije predvodio mons. Puljić. U propovijedi je predstavio misli kardinala Roberta Saraha iz njegove knjige „Zamalo će večer i noć je na izmaku“ u kojoj autor piše da su kršćani zbumjeni: „Sa svih strana stižu pozivi u pomoć. U Rimu primam svećenike koji su obeshrabreni i povrijedjeni. Strašne novosti o zlorabbi djece ranjavaju srce Crkve. Zbog toliko gnusobne svećenici cijelog svijeta osjećaju se poniženi i izdani“.

Sarah ističe da je „fenomen Jude opet na djelu“. „Juda se malo po malo otudio i nije više Krista slušao, niti ga je pratilo u njegovoj noćnoj šutnji i molitvi. Pribježište je našao u svjetovnim poslovima. Brinuo se za kesu, novac i trgovanje. Postao je lažljivac koji je i dalje išao za Kristom, ali više mu nije vjerovao. Gundao je. Juda ostaje zauvijek fenomen izdajnika čija sjena lebdi kroz stoljeća i propituje svakoga od nas“ upozorava kardinal Sarah te je mons. Puljić upitao: „Nismo li se možda i mi uputili njegovim stazama, pa hladnoćom i ponašanjem izdajemo Gospodina?! Zanemarili smo molitvu, a u naš pastoral uvklo se zlo učinkovitog aktivizma. Dok oponašamo organizaciju velikih poduzeća, zaboravljamo da je molitva jedina kadra natopiti srce Crkve. Zarobljeni

krilaticom da je ‘vrijeme novac’ zanemarujući molitvu pa smo ‘na putu izdaje’, a to nas čini spremnima na kompromise sa svijetom pa užurbano stupamo Judinim stazama“.

Sarah kaže i kako se relativizira smisao celibata, traži pravo na privatan život i perverzna homoseksualna ponašanja. „To umnaža brojne sablazni među vjernicima i klerom. Budući da se ‘misterij Jude sve više širi’, kardinal Sarah obraća se svećenicima i žarko im poručuje neka ‘ostanu jaki i uspravni’. Premda će im ‘zbog nekolicine posrnulih službenika prišiti etiketu pedofila i homoseksualaca’, kardinal Sarah ih podsjeća kako je ‘na Veliki Petak Isus

bio optužen i osuđen za sve zlo svijeta’. Posrnuli klerici bez morala ‘neće potamniti sjajno svjedočanstvo 400 000 svećenika koji diljem svijeta svaki dan vjerno, sveto i radosno služe Gospodinu’. Valja nam ‘njegovati trenutke šutnje i klanjanja’ te pasti na koljena s istim strahopoštovanjem kojim slavimo otajstvo liturgije. Samo u takvom ozračju bit ćemo kadri čuti Gospodina da i nama kao i sv. Franji poručuje: ‘Pođi i popravi moju Crkvu! Popravljaj svojom vjerom, ufanjem i ljubavlju. Popravljaj je svojom molitvom i vjernošću’“ potaknuo je nadbiskup Puljić.

TURI: Nadbiskup Želimir Puljić proglašen počasnim građaninom Turija temeljem povezanosti po Sv. Oronzu

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić dobitnik je Povelje počasnog građanina grada Turi u Italiji čiji je zaštitnik sv. Oronzo, ranokršćanski mučenik čije se relikvije nalaze u Ninu. U zahvalnosti za povezanost po sv. Oronzu, Povelju počasnog turijskog građanina nadbiskupu Puljiću uručila je Tina Resta, gradonačelnica Turija u svečanoj dvorani Gradske vijećnice u Turiju u petak 21. veljače.

Nadbiskupa Puljića i Turi povezao je Sv. Oronzo, ranokršćanski mučenik iz 1. st. nakon Krista koji je prvi biskup i zaštitnik talijanske nadbiskupije Lecce te naslovnik župe Turi. Relikvija župnog turijskog i nadbiskupijskog lecceanskog zaštitnika sv. Oronza od 11. st. čuva se u Ninu u riznici župne crkve sv. Anselma, nekadašnje ninske katedrale.

Šezdeset hodočasnika iz turske župe sv. Oronza koje je predvodio njihov župnik don Giovanni Amodio boravili su tjedan dana u Zadarskoj nadbiskupiji u rujnu 2019. g., a 1. rujna 2019. g. pohodili su Nin gdje je nadbiskup Puljić predvodio svečano misno slavlje tijekom kojega su u ninskoj župnoj crkvi sv. Anselma bile izložene moći sv. Oronza u pozlaćeno-srebrnom relikvijaru. Amodio je i predlagatelj da se mons. Puljiću uruči ta Povelja u zahvalnosti za dodijeljenu relikviju sv. Oronza – pamuk u kojem su godinama bile zamotane kosti sv. Oronza u relikvijaru i djelić kosti, koje je ninski župnik i dekan don Božo Barišić darovao turijskoj župi u Ninu 1. rujna 2019. g.

Na svečanost proglašenja nadbiskupa Puljića počasnim građaninom, mons. Puljić došao je u Turi jer je u to vrijeme sudjelovao na konferenciji biskupa mediteranskih zemalja „Mediteran – granica mira“, koja je od 19. do 23. veljače održana u Bariju, u blizini kojega se nalazi južnotalijanski grad Turi.

U tekstu Povelje koju je potpisala gradonačelnica Resta, piše kako Grad Turi dodjeljuje to priznanje mons. Puljiću jer se zadarski nadbiskup Želimir Puljić, predsjednik HBK, „nekoliko puta dokazao kao iznimski i dragocjeni

prijatelj, poznavatelj i poštovatelj povijesti, najboljih tradicija i vjere Turija, dajući našoj gradskoj zajednici neprocjenjivi dar, znak čuvene relikvije, fibule našeg zaštitnika te je učinio da grad Turi bude uzdignut na uzvišeno dostojanstvo Svetišta sv. Oronza među stanovnicima njegove zemlje Apulije. Njegova velikodušnost, raspoloživost i kršćanski osjećaji oca i pastira izvrstan su primjer za sadašnje i buduće generacije naših gradskih zajednica“.

U Turiju je za nadbiskupa Puljića organiziran svečani doček za koji su građani Turija priredili veliki natpis na hrvatskom jeziku: „Dobro došao, ekscelencijo, naš dragi sugrađanine“. Te su riječi na hrvatskom jeziku školska djeca ponovila nekoliko puta tijekom dolaska mons. Puljića. Glazbeni sastav odsvirao je talijansku, hrvatsku i himnu EU.

Dobrodošlicu mons. Puljiću i šibenskom biskupu Tomislavu Rogiću, koji je kao delegat HBK sudjelovao na konferenciji u Bariju, izrazili su mons. Giuseppe Favale, biskup biskupije Conversano-Monopoli, mons. Giuseppe Pinto, bivši apostolski nuncij u RH koji je umirovljen zbog zdravstvenih razloga, dr. Michele Emiliano, predsjednik pokrajine Apulije, Tina Resta, gradonačelnica Turija i don Giovanni Amodio, župnik Turija koji je s trojicom župnika u Turiju i članovima pastoralnog vijeća, predložio dodjelu počasnog priznanja mons. Puljiću.

Nakon svečanosti dodjele Povelje, nadbiskup Puljić predvodio je u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u središtu Turija svečano misno slavlje u zajedništvu s trojicom spomenutih biskupa i desetak svećenika. U propovijedi je istaknuo misao iz navještene poslanice sv. Jakova apostola: „Jer kao što je tijelo bez duha mrtvo, tako je i vjera bez djela mrtva“. Zahvalivši na priznanju i srdačnoj dobrodošlici, nadbiskup je potaknuo vjernike da nasljeđuju primjer svoga velikog zaštitnika sv. Oronza kojega štuju dušom, srcem i riječima te da djelima svjedoče Isusa Krista. Nakon mise nastavljeno je slavlje u ugodnom druženju.

Nadbiskup Puljić podsjetio je da je Sv. Oronzo bio suvremenik apostola Pavla koji je rođen u bogatoj obitelji u talijanskom gradu Lecce.

Upoznao je korinćanina Tita Justa, učenika sv. Pavla po kojem se obratio, koji ga je krstio te doveo Apostolu naroda u Korint, gdje je Pavao sv. Oronza posvetio za biskupa. Sv. Oronzo vratio se potom u svoju zemlju Apuliju, jugoistočnu talijansku regiju. Živio je u špilji u Turiju i navještao Evandelje u tamošnjim katakombama jer je to bilo vrijeme progona kršćana. Podnio je mučeništvo 68. godine u vremenu cara Nerona. Nakon što su barbari razorili grad Lecce, od mučenika Oronza sačuvana je kost-fibula koja se od 11. st. čuva u Ninu u riznici župne crkve sv. Anselma.

Kosti sv. Oronza došle su u Nin prilikom ponovne uspostave Ninske biskupije 1074. g. kada ih je kao poklon ninskom biskupu donio Papin delegat. Za dolazak relikvije u Nin zasluzni su benediktinci. Opat bendiktinskog samostana na jugu Italije, kada se tamo dogodila nevolja u benediktinskom redu, dolazi u Zadar u 10. st. gdje je postojao muški benediktinski samostan sv. Krševana. Tada sa sobom donosi relikviju sv. Oronza koja svoj relikvijar dobiva u 11. st.

„Kada su u Turiju 2018. g. saznali da u Ninu postoje sačuvane relikvije sv. Oronza, pozvali su me u grad Turi pa sam u kolovozu te godine sudjelovao na velikom jubileju 1950 godina od mučeništva sv. Oronza. Predvodio sam misu uočnicu i sudjelovao na središnjem misnom slavlju koje je predvodio tadašnji prefekt Kongregacije za proglašenje svetih, kardinal Angelo Amato“, rekao je nadbiskup Puljić. Za tu su jubilejsku prigodu, uz posredovanje Apostolske nuncijature i uz poštivanje propisa Ministarstva kulture RH, u Turi iz Nina donesene relikvije sv. Oronza koje su u Turiju boravile 11 dana. Mons. Puljić uspoređuje svečanost slavlja sv. Oronza sa slavlјem sv. Vlaha u Dubrovniku jer je riječ o velikoj pučkoj svečanosti koja pokazuje veliko poštovanje prema njihovom svetom zaštitniku uz zastave, narodnu nošnju i druge običaje.

U zahvali za posuđene moći sv. Oronza na proslavi visokog, skoro dvotisučljetnog jubileja od njegovog mučeništva, Turijani su 2019. g. hodočastili u Nin svome svetom zaštitniku, zahvalni za njegovu nazočnost među njima

i zaštitu. „Tada smo im darovali dio kosti sv. Oronza. Za tu prigodu oni su napravili prekrasni moćnik i stavili taj komadić relikvije sv. Oronza, puni radosti da ga mogu častiti u svojoj župi i svom gradu Turiju“, rekao je nadbiskup Puljić.

Nakon mise u Ninu 2019. g. u kojoj je sudjelovalo 60 hodočasnika s nadžupnikom Amodiom i gradonačelnicom Restom, Emil Čurko, gradonačelnik Nina i Tina Resta, gradonačelnica Turija, u vijećnici Grada Nina potpisali su sporazum o prijateljstvu i bratimljenju ta dva grada temeljem povezanosti sv. Oronza. Potpisivanju su prisustvovali nadbiskup Puljić i turski župnik Amadio.

Povezanost je dodatno potvrđena dodjelom počasnog građanstva Turija nadbiskupu Puljiću. Koliko Turijani poštuju raspoloživost mons. Puljića u dodjeli Oronzove relikvije pokazuje i turski tjednik Fax koji je sliku nadbiskupa Puljića u čast zahvalnog priznanja stavio na naslovnicu svoje novine.

Korizmena akcija Zadarske nadbiskupije za pomoć stradalima od potresa u Albaniji

Korizmena akcija Zadarske nadbiskupije namijenjena je za pomoć ljudima u potrebi koji su 2019. g. doživjeli velika materijalna stradanja od razornih potresa u Albaniji. Tim povodom zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je Pismo svim župnim uredima i vjeroučiteljima u Zadarskoj nadbiskupiji, osnovnim i srednjim školama te gradovima i općinama u Zadarskoj županiji u kojima ih potiče na sudjelovanje u toj tradicionalnoj akciji u kojoj se svake godine prikupe značajna sredstva za pomoć potrebnima.

“Ovogodišnja prikupljena sredstva namijenit ćemo preko Caritasa Albanije za ljude stradale u potresu prošle godine u Albaniji. Želimo dati svjedočanstvo djelotvorne vjere i ljubavi i svoj korizmeni obol upraviti prema našoj braći i sestrama koji su u potrebi. Korizma nam svake godine daje jedinstvenu priliku da dublje razmišljamo o smislu i vrijednosti svoga kršćanskog života. Tijekom toga vremena poziva nas da uz molitvu i duhovnu obnovu budemo mi-

losrdniji prema drugima, čineći konkretna dje-
la ljubavi i dijeleći svoja dobra s potrebnima.
Korizmena akcija znak je djelotvorne ljubavi
koja nas podsjeća na važnost prepoznavanja
potreba naših bližnjih, kao i brzu pomoć oni-
ma koji nas trebaju” poručuje nadbiskup Puljić
u Pismu.

U korizmenoj akciji sudjeluju odrasli, djeca,
mladi, župe, škole, ustanove i ljudi dobre vo-
lje koji svake godine pomognu drugu socijalnu
potrebu u raznim ustanovama u društvu (bol-
nice, dječji vrtići, škole, obitelji) u domovini i u
misijama diljem svijeta.

Tijekom cijele korizme svećenici provode akci-
ju na način koji je prikladan u župi.

Svi koji žele sudjelovati, prilog mogu dostaviti
u župni ured ili uplatiti na žiro-račun Zadarske
nadbiskupije s naznakom: Pomoć za stradale
od potresa u Albaniji. Nadbiskupski ordinari-
jat Zadar IBAN: HR5324070001100041082
Poziv na broj: 02 536

Uz poticaj na sudjelovanje u tradicionalnoj
Korizmenoj akciji, nadbiskup Puljić u Pismu
potiče i na sudjelovanje u Tjednu solidarnosti
i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Her-
cegovini od 9. do 15. ožujka, pod geslom ‘Da
ne ohladi ljubav mnogih’ (usp. Mt 24,12). “Od
2007. g. obilježavamo Tjedan solidarnosti s
Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini čiji je
cilj ne samo materijalna pomoć, opstanak Hr-
vata katolika u BiH, osobito u dijelovima u ko-
jima su egzistencijalno ugroženi, nego i jačanje
međusobne povezanosti na duhovnoj i svakoj
drugoj razini između Crkve u Hrvatskoj i BiH.
Milostinja koja se prikupi na Treću korizmenu
nedjelju u crkvama diljem Nadbiskupije nami-
jenjena je za programe Caritasa BIH i treba je
čim prije dostaviti u Ekonomat s naznakom
Kolekta za BiH 2020.” poručuje nadbiskup Pu-
ljić, žečeći svima plodne korizmene dane.

ZADAR: Pepelnica u katedrali sv. Stošije

Na Pepelnici ili Čistu srijedu 26. veljače zadar-
ski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je misu
s obredom pepeljanja u katedrali sv. Stošije u
Zadru. „Korizma je izvrsna prigoda i najljepše
vrijeme za snažan pedagoški, ljudski, asketski

i duhovni napredak i rast u Gospodinu. U duhu
Isusovog poniznog, a ne oholog napredovanja“
rekao je mons. Puljić, istaknuvši kako „uči u
korizmu znači započeti vrijeme osobite zauze-
tosti u duhovnoj borbi sa zlom koje je prisutno
u svijetu, u nama i oko nas“.

„Sveto vrijeme korizme čini nas sposobnima
gledati zlu u lice i biti raspoložen za borbu koja
nas čeka, ne samo protiv učinaka koje Zlo proi-
zvodi, nego i protiv njegovih uzroka, sve do pos-
ljednjeg uzroka kojeg evanđelje naziva ‘ocem
laži’, ‘napasnikom i zavodnikom ljudskog roda
od početka’, Sotonom koji je i Sina Božjega
iskušavao u pustinji“ rekao je nadbiskup. „Bor-
ba na koju nas Krist poziva svake korizme nije
uperena protiv drugih. Ona nas potiče otkri-
vati i prepoznavati vlastitu odgovornost za zlo
koje vlada u svijetu. Poziva nas u poniznosti i
povjerenju svjesno preuzeti dio odgovornosti.
Isus nas poučava poniznosti, jednostavnosti,
skromnosti, kad se molimo i kad činimo dobra
djela“ naglasio je mons. Puljić.

Istaknuo je da je „pobožnost križnog puta, ko-
jeg rado obavljamo u korizmi, put koji nas vodi
do pobjede. One prave. Ne nad drugima, nego
nad sobom. Do pobjede se stiže putem ljubavi
kojom nadvladavamo mržnju, preko darivanja
i dijeljenja dobara koje u nama svladava priro-
đene porive sebičnosti. Do prave duhovne po-
bjede dolazi se i širenjem ozračja mira. Blago
nama ako smo darovatelji mira, ako smo izvor
mira. Ako se trudimo da ne budemo uzročnici
nemira i činimo sve kako bismo oko sebe širili
ozračje mira i ljubavi, dobrote, a ne vrijeđati i
ponižavati druge“ upozorio je nadbiskup.

Pojasnio je i značenje pokorničkog obreda pe-
peljenja kojim započinje sveto i znakovito vri-
jeme duhovne obnove i priprave za Kristovo
Uskrsnuće. „Riječima ‘Obrati se i vjeruj evan-
đelju’ i ‘Sjeti se, čovječe, da si prah i da ćeš se u
prah vratiti’, liturgija nas podsjeća na ono bit-
no – da smo prolaznici i potrebno nam je vo-
diti brigu o našem spasenju, o našoj vječnosti,
o onome što nas poslije ovoga života čeka. A
tako često potratimo puno vremena ne razmi-
ljajući o tome. Ako smo se svojim ponašanjem
udaljili od vjere, Boga i Crkve, obrati se i vjeruj.
Vjeruj evanđelju koje je radosna vijest tvoga

spasenja. Vjeruj Bogu koji te po krštenju učinio svojim odabranim djetetom. Vjeruj i vjera će te spasiti. Obrednim izrazom ‘Sjeti se čovjče da si prah’, obuzdava se naša oholost srca i pameti. Korizma nam to posvješće – kako smo jadna, krhkka i prolazna bića. Ali milošću Božjom otkupljena i spašena stvorenja predagocjenom krvlju našega Gospodina Isusa. Potrebno je samo da krenemo, da se obratimo i Bogu približimo“ potaknuo je mons. Puljić, naglasivši da „ući u korizmu obredom pepeljanja znači osobno obnoviti odluku poniznosti ali i odlučnosti da idemo u boj, da ćemo se zajedno s Kristom suočiti sa zlom“.

Podsjetio je na početak navještaja iz Knjige proroka Joela: „Sada govori Gospodin. Vratite se k meni svim srcem svojim, posteći, plačući i kukajući. Razderite srca, a ne halje svoje“. „Pisac nas poziva da se vratimo Bogu. To znači da se događa da se udaljimo od njega. Zato je ovo vrijeme prikladno i potrebno da se obratimo, a ujedno i odvratimo. Da se obratimo Bogu, a odvratimo od onoga što nije valjalo. Pavao u poslanici Korinćanima stavlja bitni naglasak, na obraćenje. Pavao zaklinje Korinćane: ‘Umjesto Krista, zaklinjemo vas, dajte, pomirite se s Bogom’. Jer dok se ne pomirimo s njime, srce nam je nemirno. Kad smo pomireni s Bogom, lakše ćemo se pomiriti s braćom, s ljudima s kojima imamo poteškoća. Mir srca je srce mira. Toliko je nemira u svijetu jer je ljudsko srce nemirno, neizmireno s bližnjima, narodi s narodima, a pogotovo neizmireni s Bogom. Kad se mir vrati u naše srce, budemo izvor i darovatelj mira drugima“ rekao je zadarski nadbiskup

„Tijekom 40 korizmenih dana mi ćemo se pokušati približiti Bogu. Trudit ćemo se biti više

sabrani i slušati Božji glas, moliti se, primati sakramente, ići na misu, kako bismo uspjeli u onome što nam korizma želi pomoći – da nadvladamo ono što ne valja u nama i pobijedimo napasti Zloga. Zbog toga je vrijeme korizme vrijeme duhovnog boja, prave borbe u kojoj se koristimo oružjem vjere, molitve, posta i pokore. Svijet se poboljšava samo kad se mi popravimo i koliko mi uspijemo kod sebe promijeniti ono što ne valja. I ove godine Gospodin nam daje milosno vrijeme priprave da bismo obnovljena srca proslavili veliko otajstvo Isusove smrti i uskrsnuća, što je stožer našeg osobnog i zajedničkog kršćanskog života. Papa Franjo nas potiče ne dopuštati da nam ovo vrijeme milosti protekne uzalud, pa sve poziva neka u središte života i rada tijekom korizme stave pashalni misterij, idući ususret velikom doživljaju Kristove muke, smrti i uskrsnuća“ rekao je nadbiskup, potaknuvši da se u korizmi pripravljamo, obraćamo i činimo dobra djela.

„U korizmenom vremenu Crkva nam stavlja na srce konkretne aktivnosti koje smo pozvani činiti tijekom tog vremena duhovne obnove: to su molitva, post i dobra djela koje zovemo milostinjom, jer pokazujemo milosrdno srce, svoju samilost prema potrebnima. Milostinja i dobra djela pomažu nam izaći ususret potrebama bližnjeg, podijeliti s drugima ono što po Božjoj dobroti posjedujemo i može postati sredstvom istinskog obraćenja“ rekao je mons. Puljić.

„Korizma kao sveto vrijeme osobnog obraćenja i dobrih djela pomaže nam da se popravljamo i duhovno učvršćujemo. Da u boju budemo pobjednici nad onim što ne valja u nama i oko nas. Korizma nas poziva i potiče da krenemo u duhovni boj protiv zla koje je u nama i oko nas. Krenimo oboružani molitvom, postom i dobrim djelima kako bismo proslavili uskrsne blagdane i obnovljena i osnažena duha prispjeli Uskrusu“ potaknuo je nadbiskup Puljić.

ZADAR: Predstavljeni Večer slavljenja pod motom ‘Hrvatska u Plavom kaputiću’ u dvorani Višnjik – ALAN HRŽICA: “Cijela Hrvatska će se zagrliti taj dan – 24.04.”

Večer slavljenja pod motom ‘Hrvatska u Plavom kaputiću’, veliki koncert suvremene du-

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

hovne glazbe u dvorani Višnjik u Zadru koji se održava u petak, 24. travnja, predstavljen je na Konferenciji za medije u Nadbiskupskom ordinarijatu u Zadru u četvrtak 27. veljače.

Organizator koncerta je Caritas Zadarske nadbiskupije, a pokrovitelji su Grad Zadar i Zadarska županija. Na taj način taj je duhovni događaj ujedinio i povezao najviše razine crkvene i svjetovne vlasti u jednoj sredini. To tom mega događaju daje dodatnu vrijednost snažnog zajedništva i ujedinjene emocije u želji da se nadasve Božje ime proslavi i Bogu zahvali, a po pratom nakanom potiče na izraz poštovanja kakvu zasluzuje sjećanje na žrtvu stradalnika u Domovinskom ratu čiji su pali životi zalog u stvaranju naše slobodne domovine. Jer te su žrtve nesebično odjelotvorile Kristovu riječ: „Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko svoj život položi za svoje prijatelje“.

Na koncertu nastupaju Alan Hržica, Marija i Ivana Husar, Sestre Palić, Vanessa Mioč i Sestre Ramljak. Taj događaj mnogi iščekuju kao veliko duhovno događanje u središtu Dalmacije gdje se očekuje između 7 000 i 10 000 posjetitelja, koliki je maksimalan kapacitet u toj trećoj po veličini najvećoj sportskoj dvorani u Hrvatskoj. Veliki dar i olakotna stavka koja pomaže humanitarnu nakanu tog događaja je činjenica da je Grad Zadar u čijem je vlasništvu ŠC Višnjik ustupio dvoranu Višnjik besplatno na korištenje, što postiže veliku uštedu u troškovima organizacije koncerta.

Prihod od prodaje karata pomoći će izgradnju ‘Kuće sjećanja Plavi kaputić’ u mjestu Berak, 15 km udaljenom od Vukovara, u spomen na sve stradale u Domovinskom ratu: hrvatske branitelje, djecu i logoraše. To je projekt udruge ‘Plavi kaputić’ čija je predsjednica Željka Jurčić Mitrović, ‘djevojčica u plavom kaputiću’ iz prognaničke vukovarske kolone 1991. g. koja je jedan od simbola stradanja u Domovinskom ratu.

Na kraju susreta u Višnjiku prisutnima će se prigodnom riječju obratiti i zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Na konferenciji je govorio nadbiskupov tajnik i njegov izaslanik don Damir Šehić. „Veliki

koncert na Višnjiku predstavlja nastavak koncerta koji je nedavno bio u Jazinama a pobratio je velike ovacije svih koji su bili. Bio je ugodno iskustvo za sve koji su željni duhovne glazbene scene u Zadru, Dalmaciji. Nedostaje takvih događaja. Nadbiskup Puljić odlučio je da Caritas Zadarske nadbiskupije bude organizator tog događaja jer ima i humanitarnu dimenziju“ rekao je don Damir, istaknuvši da duhovnu ideju Večeri slavljenja prati i karitativna dimenzija pomoći. „Koncert na Višnjiku je u sjećanju na grad heroj, Vukovar koji je u hrvatskom mementu ostao kao grad – simbol križa. Koncert i predstavljamo na početku korizme koja nosi taj duh – kako je kršćanstvo koje očekuje Uskrs uvijek popraćeno križem koji ima smisao.“

Taj veliki događaj nalazi se i u srcu Crkve. Crkva u tom događaju ne vidi samo koncert glazbe, izvođača, nego vidi uistinu evangelizacijski događaj koji u svom duhu nosi poruku. A to je poruka da je to večer slavljenja, večer susreta sa živom Božjom riječi ali i susret sa živom Riječi koja je ispjevana u pjesmama. To mogu posvjedočiti i izvođači koji imaju to iskustvo“ rekao je Šehić. Istaknuo je kako je „najbolji poklon u ovoj korizmi i uskrsnom vremenu koje dolazi do koncerta, kupiti kartu koja ima humanitarnu nakanu. Doći na taj koncert ili pokloniti kartu nekom od svojih bližnjih, rodbini, roditeljima, prijateljima, supruzi i suprugu i na taj način osobu obradovati s tim malim materijalnim izdatkom, ali velikom duhovnom rađošću koju možemo nekome donijeti“ rekao je don Damir Šehić.

Don Dario Matak, ravnatelj Caritasa Zadarske nadbiskupije, naglasio je da mu je drago što Caritas kao organizator „sudjeluje u tom hvalevrijednom humanitarnom projektu“. „Zahvaljujem nadbiskupu koji nas je zamolio da u tome sudjelujemo i inicijatorima te dobrovorne akcije, tog humanitarnog projekta. Smatram da je to i smisao postojanja Caritasa i takve institucije – sudjelovati u humanitarnim akcijama i izlaziti ususret svima koji su u raznim egzistencijalnim potrebama. Ta uloga Caritasa posebno se očitovala u vremenu Domovinskog rata kad je Caritas izlazio ususret, pomogao svima koji su bili pogodeni

ratnim stradanjima, koji su bili prognani sa svojih ognjišta. Nakon rata pomogao je obiteljima pогinulih branitelja. I ovaj koncert kao humanitarno djelo podsjeća nas na to vrijeme stradanja i želi oteti zaboravu, želi sačuvati u životom sjećanju sve te dane koji nas podsjećaju na zlo, mržnju, na razornu moć zla koje smo doživjeli. Još više, važno je oteti zaboravu i sačuvati sjećanje na hrabrost, neustrašivost, požrtvovnost i nesebičnost onih koji su se suprotstavili tom zlu, na one koji nisu dozvolili da ih zlo nadvlada. Koji su pokazali da vjeruju da je ljubav jača od zla. I na kraju, ljubav je to zlo i pobijedila“ istaknuo je don Dario. Rekao je kako je i projekt izgradnje ‘Kuće sjećanja Plavi kaputic’ u spomen na Domovinski rat i na sve žrtve Domovinskog rata „također izraz, dokaz i potvrda da je ljubav jača od mržnje. Da ljubav pobjeđuje mržnju, svjetlo pobjeđuje tamu. Mi kao Crkva, kroz svoje institucije i kroz svoj Caritas, najmanje što možemo učiniti je podržati taj projekt sa svim mogućim sredstvima, podržati tu akciju na sve moguće načine, da se ona požrtvovnošću, nesebičnošću i zalaganjem svih sudionika uspješno ostvari“ poručio je don Dario Matak.

Jagoda Surać, zamjenica Branka Dukića, gradonačelnika Grada Zadra, istaknula je da je taj događaj vezan uz grad Zadar, Zadarsku županiju ali i šire, uz cijelu Hrvatsku. „Čast nam je i drago nam je da grad Zadar može poduprijeti i taj koncert kao i niz dosadašnjih humanitarnih akcija. Osobito iz razloga što se koncert na Višnjiku događa šest mjeseci nakon koncerta kojega smo također poduprli, u Jazinama, gdje je 4000 ljudi disalo kao jedno, gdje je 4000 ljudi svoju večer posvetilo ljudima kojima je to potrebno. Nadam se da će i 24. travnja dvorana na Višnjiku biti puna. Pozivam građane Zadra, sve žitelje iz Zadarske županije pa i šire iz Hrvatske, jer ovo je večer za sve nas, neka dođu na Višnjik. Takva večer je potrebna da se svi zbliže, da svi žive kao jedno. Sigurna sam da će se to i dogoditi. Jer bila sam i na večeri 26. listopada 2019. u Jazinama, koja je sve potaknula da pruže ruku jedni drugima, da svi živimo za ljubav, mir i pomoć kome nešto treba“ rekla je Surać, dodavši kako joj je posebno draga da se akcija organizira kao podrška izgradnji

Kuće sjećanja u Berku, da se ne zaboravi.

„Mi smo tu da se ne zaboravi za sve ono kome trebamo zahvaliti za ovu našu Hrvatsku. Mi ćemo učiniti sve što je potrebno da se koncert do kraja realizira u najboljem svjetlu. U suradnji s našim ŠC Višnjik, zahvaljujem direktoru Višnjika Karloviću na tome da pruži svu potporu da se dvorana koju je Grad Zadar, vlasnik dvorane, odlučio dati besplatno i sve što je potrebno dati za organizaciju tog koncerta, da se i dogodi. Pozivam Zadrane, žitelje Zadarske županije i sve diljem Hrvatske, koji u petak 24. 4. žele biti u Zadru i podijeliti ovu našu radost života i radost darivanja prema drugima, neka dođu“ poručila je Jagoda Surać. Podsjetila je da će se u prvom tjednu prosinca 2020. g. u Zadru održati i velika humanitarna akcija ‘Vukovaru ZaDar’ čiji je organizator Hrvatska katolička udruga medicinskih sestara i tehničara Zadar, a ove godine je 25. godišnjica da se ta akcija provodi te je i toj akciji Grad Zadar pokrovitelj svih godina njenog održavanja.

Velika zahvalnost u posredovanju važnosti ideje zadarskom gradonačelniku Branku Dukiću da se dvorana Višnjik ustupi bez plaćanja najma za taj koncert ide Daliboru Barešiću, Dukićevom suborcu iz ratnih dana, angažiranom župljaninu iz Draga i zadarskom županijskom vijećniku za branitelje koji je organizatoru koncerta pomoći u poticaju raznih ustanova da se uključe u to veliko djelo duhovnog i humanitarnog zajedništva.

Denis Karlović, direktor ŠC Višnjik je rekao: „Izuzetna mi je čast i zadovoljstvo da sudjelujemo u tom projektu. Bio sam izuzetno oduševljen idejom održavanja takvog koncerta. ŠC Višnjik etablirao se kao organizator vrhunskih sportskih događaja. Naša mladež svakodnevno u velikom broju dolazi u sportski centar. Više od 3 500 Zadrana, osobito mlađih, treniraju i rekreiraju se u ŠC Višnjik. Ovakav koncert duhovne glazbe za nas je nešto novo. To je nešto što mi želimo da uspije. To je vrlo ambiciozan projekt u kojem ćemo mi dati svu moguću potporu koju se može očekivati od nas. ŠC Višnjik će s Gradom Zadrom i Zadarskom županijom učiniti sve da taj događaj uspije. Pozivam i medije da svi zajedno, s organizatorima, učinimo

IZ ŽIVOTA ZADARSKЕ CRKVE

da to bude istinski događaj za pamćenje“ poručio je Denis Karlović.

Ivan Šimunić, pročelnik Upravnog odjela za društvene djelatnosti Zadarske županije, rekao je da je inicijativa ‘Hrvatska u Plavom kaputiću’ u Županiji naišla na dobrodošlicu i na otvorena vrata. „U Zadru i Zadarskoj županiji riječ Vukovar i Vukovarsko – srijemska županija imaju posebno značenje. Povezuju nas dva datuma iz Domovinskog rata koji su se dogodili 1991. g., kad su Zadarska i Vukovarsko – srijemska županija postale posebno povezane i kao žrtve velikosrpske agresije doživjele veliku nepravdu i velike žrtve. U Zadarskoj županiji u Polači je 2. svibnja 1991. u prijepodnevnim satima poginuo Franko Lisica, pripadnik specijalne policije, prva žrtva Domovinskog rata u Dalmaciji, a toga istog dana u poslijepodnevnim satima ubijeno je 12 hrvatskih redarstvenika kod Borovog naselja. To je bio tmuran, kišni dan i to nam je bilo jako bolno doživjeti. Nekoliko mjeseci nakon toga, 18. studenog, pali su Škabrnja i Vukovar. To su bili možda najboljnici trenuci Domovinskog rata koje je proživiljava-la cijela Hrvatska, naše iseljeništvo i Hrvati u BiH. Ta dva datuma grle cijelu Hrvatsku jer smo pozvani njegovati kulturu sjećanja. Kulturu sjećanja moramo gajiti, ne u smislu mržnje prema drugima, nego u ljubavi za druge koji su bili spremni dati svoje živote za slobodu svih nas. Zato je ta inicijativa naišla na plodno tlo kod nas. Zahvalujem svima i pozivam sve na taj humanitarni koncert koji će se dogoditi u Zadru, ali je poziv upućen cijeloj Hrvatskoj“ rekao je Ivan Šimunić. Podsjetio je da je Zadarska županija uključena i u tradicionalnu humanitarnu akciju ‘Vukovaru ZaDar’ HKUMST-a Zadar. Postoji i suradnja u kulturnim projektima s Vukovarsko – srijemskom županijom i kroz određene novčane potpore ugroženom stanovništvu preko Caritasa u Vukovar.

Alan Hržica je rekao da je zahvalan što je dio tog velikog projekta. „Kad sam čuo ideju, to je za mene u početku bilo toliko veliko, jer nedavno smo bili u Jazinama. Inače je jedna glazbena priča i strategija da se takvi događaji rade na način da mora postojati određeni vremenski odmak da bi se kretalo s tim. A mi idemo u još

jedan veći projekt. Ali Ines Grbić i s. Melhiora Biošić s kojima sam razgovarao su rekli da ljudi u Zadru to jako žele, da su takvog događaja gladni. Ljudi su doživjeli nešto u Jazinama što žele da se ponovno dogodi. Pogotovo kada je bila priča o Vukovaru, o braniteljima, stradaloj djeci – to je nakana koja sve nas nadilazi i jednostavno smo ušli u to sa srcem. Vidim sada da će doći i puno branitelja iz cijele Hrvatske, svih koji suosjećaju s tom temom, koji vole Domovinu. Pa mladost koja želi doživjeti taj trenutak koji je bio i ponos našeg naroda. Smatram

da je pred nama zapravo jedna velika duhovna obnova. Tu će biti puno molitve i prije toga i mogućnosti susreta, da zajedno uđemo u taj događaj na pravi način“ rekao je Hržica.

U ime glazbenika koji su se odazvali rekao je da će „doći radost, snaga, ljubav i da će se Hrvatska zagrliti taj dan. Cijela Hrvatska će se zagrliti! To će biti događaj koji ćemo dugo pamtit. To će biti prilika da i rane koje su još uvijek žive u Hrvatskoj, od Domovinskog rata, da još malo zaciјele. Da dođe do dodatnog zaceljivanja, jer to samo Božja ruka i može učiniti. Ako se ovako svjetlo pali, sad u Zadru, sutra u nekom drugom kraju Hrvatske, na ovaj način i posvećujemo to što se dogodilo u našem narodu“ rekao je Hržica.

Hržica je istaknuo da će u tehničko produkcijском smislu, koncert na Višnjiku biti glazbeni spektakl. Bend renomiranih glazbenika će voditi Ante Gelo, jedan od najboljih producenata u Hrvatskoj. „Kvalitetu zvuka garantira poduzeće Eldra koje nosi najbolju produkciju i opremu u Hrvatskoj. Tako da očekujemo glazbeni

spektakl. Izvođači koji nastupaju su među najboljim glasovima u duhovnoj glazbi. Poznавајуći te ljude, znam u kojoj poziciji njihovo srce стоји, mislim da će tu večer doći do eksplozije ljubavi. A to je najbitnije što se treba dogoditi" rekao je Alan Hržica.

Za koncert na Višnjiku počela je prodaja ulaznica online na www.ticketshop.hr. Karta za sjedeće mjesto na najvišim tribinama iznosi 60,00 kn. Sjedeće mjesto na tzv. teleskopskim tribinama, u sredini gledališta, iznosi 50,00 kn. Cijena ulaznice za parter – stajanje je 40,00 kn. Prodajna mjesta za karte www.ticketshop.hr u Zadru su na adresama: TISAKmedia Zadar Supernova, Ulica akcije Maslenica 1, TISAK Zadar Kalelarga I, Elizabete Kotromanić 2 te COMBO Music shop, Ul. Vlatka Mačeka, Zadar.

U tjednu od 2. ožujka karte za Večer slavljenja će biti dostupne u prodaji ispred crkava nedjeljom i u župnim uredima u Zadarskoj nadbiskupiji. Na poticaj nadbiskupa Puljića, u prodaju karata angažirat će se svi župnici u Zadarskoj nadbiskupiji. Nadbiskup taj događaj vidi i u kontekstu duhovne priprave mladih za njihovo sudjelovanje na Nacionalnom susretu hrvatske katoličke mladeži u Zagrebu. Karte će se moći kupiti i na sljedećim lokacijama: Agencija Puntamika line na Autobusnom kolodvoru u Zadru, knjižara Naklada Benedikta u Zadru i trgovina Šik u Zadru kod '4 kantuna' u središtu Zadra na poluotoku.

U znak dobrodošlice i podrške velikom događaju na Višnjiku koji će po svojoj molitvi darovati cijeli narod, nakon Konferencije za medije u Salonu Nadbiskupskog doma u Zadru nadbiskup Puljić primio je Alana Hržicu. Nadbiskup je zahvalio Alanu za sve što čini u svom požrtvovnom i svjedočkom evangelizacijskom poslanju te ga je prigodno darovao, između ostaloga, i kemijskom iz Rima, u želji da i dalje bude 'hitra pisaljka' u rukama našega Gospodina Pisara.

Jako važna i značajna napomena za sve koji žive izvan Zadarske nadbiskupije a doći će na Večer slavljenja u Zadar iz udaljenijih krajeva u Hrvatskoj i iz BiH: dobrotom i susretljivošću

Denisa Karlovića, velikodušnog direktora ŠC Višnjik, u prostoru Višnjika putnici iz udaljenijih krajeva od Zadra koji će biti posjetitelji koncerta imat će mogućnost besplatno prespavati u velikim dvoranama Višnjika s petka na subotu, 24. / 25. travnja. Potrebno je samo da ljudi ponesu vreće za spavanje u kojima će spavati ili osobne podloge i pokrivač. Higijenski uvjeti, sanitarni čvor i tuševi pripadajuće su osigurani uz te dvorane za smještaj.

To je rijetka prigoda i dar koju omogućuje neka dvorana svojim posjetiteljima, a maksimalno olakšava odluku za dolazak u smislu novčanog rasterećenja, da ljudi iz udaljenih krajeva ne traže smještaj za noćenje u Zadru. Ujedno je i odgovor na potrebu tjelesnog odmora nakon večernjeg koncerta, da se ne kreće na povratak kući u daleka mjesta u kasnim večernjim satima na dužu noćnu vožnju.

Autor grafičkog dizajna plakata za koncert i loga koncerta je Vilko Vukina. Slika na promotivnom plakatu, prizor Željke Mitrović kao djevojčice u plavom kaputiću djelo je akademiske slikarice Eve Vukine. Toni Krstić autor je grafičkog dizajna karata i vizuala za online prodaju karata preko Ticketshopa. Prirodoslovno – grafička škola Zadar čiji je izuzetno susretljivi i raspoloživi ravnatelj prof. Tomislav Grbin, daruje besplatni tisak svih karata i plakata. Poduzeće Eldra čiji je direktor Igor Dražić velikodušno je dao veliki popust u realizaciji Eldrine tehničke produkcije koja podrazumijeva vrhunsku kvalitetu usluga rasvjete, razglaša i pozornice na dva nivoa s bokovima. Medijski pokrovitelji su HKR i Laudato televizija.

SADRŽAJ

SADRŽAJ

SVETA STOLICA	5
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	
PREDSJEDNIK HBK ČESTITAO BOŽIĆ PRAVOSLAVNIM KRŠĆANIMA	7
ČESTITKA PREDSJEDNIKA HBK NADBISKUPA PULJIĆA	
IZABRANOM PREDSJEDNIKU RH MILANOVIĆU	7
PREDSJEDNIK HBK NA HKR-U O PREDSJEDNIČKIM IZBORIMA	
I MANDATU PREDSJEDNICE GRABAR-KITAROVI	8
SJEDNICA ODBORA HBK ZA PASTORAL ROMA	9
SJEDNICA VIJEĆA HBK ZA SJEMENIŠTA I DUHOVNA ZVANJA	10
SJEDNICA VIJEĆA NACIONALNOG UREDA HBK ZA KATOLIČKE ŠKOLE	
I RAVNATELJA KATOLIČKIH ŠKOLA	11
ZADARSKA NADBISKUPIJA	
MISA ZAHVALNICA ZA PROTEKLU GRAĐANSKU GODINU	12
SVETKOVINA MARIJE BOGORODICE I SVJETSKI DAN MIRA	14
NOVOROĐENI NEKA U OPASNOSTIMA BUDE SIGURNA	
I ČVRSTA POTPORA PASTIRI BUDNI I U IŠČEKIVANJ	15
NEKA ZAJEDNICA BOŽJEG NARODA MOLI ZA SVOJE PASTIRE	17
POLAGANJE PRIVREMENIH ZAVJETA S. FRANKE OD BEZGREŠNE SKROČE	18
NEKA EUHARISTIJA BUDE SREDIŠTE NAŠEGA ŽIVOTA I POSLANJA	20
BLAGOSLOV NOVE OPATICE BENEDIKTINSKOG SAMOSTANA SV. MARGARITE	22
POĐI I POPRAVLJAJ MOJU CRKVU VJEROM I LJUBAVLJU, MOLITVOM I VJERNOŠĆU	23
OBRATI SE I VJERUJ EVANĐELJU	25
ODREDBE	26
IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA	35
KRONIKA	37
IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE	39